

Cynllun Datblygu Lleol Newydd Sir Fynwy

PAPUR OPSIYNAU TWF A GOFODOL

Rhagfyr 2020

CYNNWYS

	Tud.
Crynodeb Gweithredol	i
1. Cyflwyniad	1
2. Senarios a Opsiynau Twf y Cynllun Datblygu Lleol Newydd	8
3. Opsiynau Gofodol y Cynllun Datblygu Lleol Newydd	75
4. Y Camau Nesaf	110
 Geirfa	
 Atodiadau:	
1 – Atodiad Adroddiad Tystiolaeth Ddemograffig Cynllun Datbygu Lleol Sir Fynwy Edge Analytics (Tachwedd 2020)	
2 - Adroddiad Ychwanegol Tystiolaeth Tai Fforddiadwy Cynllun Datblygu Lleol Sir Fynwy Edge Analytics (Tachwedd 2020)	
3 – Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd	
4 – Amcanion y Gwerthusiad Cynaliadwyedd Integredig	
5 – Rhestr Hir o Senarios Twf	
6 – Rhestr Hir o Opsiynau Gofodol	
7 – Matrics Cryno o Opsiynau Twf o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd	
8 – Matrics Cryno o Opsiynau Twf o gymharu ag Amcanion y Gwerthusiad Cynaliadwyedd Integredig	
9 – Matrics Cryno o Opsiynau Gofodol o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Integredig	
10 – Matrics Cryno o'r Opsiynau Gofodol o gymharu ag Amcanion y Gwerthusiad Cynaliadwyedd Integredig	

Crynodeb Gweithredol

- i. Mae'r Cyngor yn paratoi Cynllun Datblygu Lleol Newydd ('y Cynllun') ar gyfer Sir Fynwy (ac eithrio'r rhan o'r Sir sydd o fewn Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog). Bydd y Cynllun yn dynodi ble a faint o ddatblygiad newydd fydd yn digwydd yn ystod 'cyfnod y Cynllun' (2018-2033). Bydd yn dyrannu tir ar gyfer datblygu, dynodi ardaloedd i gael eu diogelu, ac yn cynnwys polisiau i lywio penderfyniadau ar geisiadau am ganiatâd cynllunio. Anelwn fabwysiadu'r Cynllun yn hydref 2023.
- ii. Bydd Gwerthusiad Cynaliadwyedig Integredig ('y Gwerthusiad') yn cyd-fynd â'r Cynllun fydd yn ystyried effeithiau amgylcheddol, cydraddoldeb, iechyd a llesiant y Cynllun. Mae'r Gwerthusiad hwn yn ddogfen waith, a gaiff ei diweddarau fel y bydd y Cynllun yn datblygu. Bydd y Cynllun yn cynnwys Cynllun Seilwaith yn nodi'r hyn sydd ei angen i gefnogi datblygiad y safleoedd a ddyrannwyd, a bydd yn eistedd wrth ochr Cynllun Trafnidiaeth Lleol a Strategaeth Economaidd. Gyda'i gilydd, bydd y Cynlluniau hyn yn anelu i gyflawni uchelgais economaidd y Cyngor a'i ddiben craidd o adeiladu cymunedau cynaliadwy a chydnerth sy'n cefnogi llesiant cenedlaethau heddiw a'r dyfodol.
- iii. Fe wnaethom ymgynghori yn wreiddiol ar amrywiaeth o opsiynau twf a gofodol yn haf 2019, fodd bynnag penderfynwyd ailedrych ar y cam hwn o broses y Cynllun. Amcanestyniadau Llywodraeth Cymru ar boblogaeth ac aelwydydd yw'r man dechrau ar gyfer tystiolaeth y Cynllun ar lefelau twf, a gellir ychwanegu dewisiadau polisi at hynny fel sydd angen, i sicrhau y caiff y materion a ddynodwyd gan y Sir eu cyfarch, y caiff amcanion eu cyrraedd ac y cyflawnir y weledigaeth. Mae cyhoeddi amcanestyniadau wedi'u cywiro gan Lywodraeth Cymru ar boblogaeth ac aelwydydd ym mis Awst 2020, wedi'u seilio ar 2018, yn rhoi tystiolaeth newydd bwysig sydd angen ei hystyried i sicrhau fod y sylfaen tystiolaeth ar gyfer y Cynllun yn gadarn ac yn seiliedig ar yr wybodaeth ddiweddaraf. Fel canlyniad mae angen i ni ailedrych ar gamau Opsiynau Twf a Gofodol a hefyd y Strategaeth a Ffeifir yn y broses paratoi cynllun.
- iv. Mae'r Papur yn nodi opsiynau twf a gofodol amgen ar gyfer y Cynllun, ynghyd â goblygiadau pob opsiwn ac i ba raddau y byddant yn cyflawni amcanion y Cynllun a'r Gwerthusiad. Mae'r opsiynau a gyflwynir yn y Papur hwn yn rhoi arwydd o faint y twf (tai a chyflogaeth) y gall fod angen i'r Cynllun ei gynnwys ac opsiynau bras o ble gellid lleoli'r twf hwnnw (opsiwn gofodol), gan roi ystyriaeth i'r sylfaen tystiolaeth a'r nodau polisi.

Opsiynau Twf

- v. Mae Adran 2 y Papur yn cyflwyno ystod o opsiynau twf demograffig, anheddau a chyflogaeth amgen i'w hystyried i lywio'r Cynllun (2018-2033).
- vi. Yn dilyn cyhoeddi amcanestyniadau wedi'u cywiro gan Lywodraeth Cymru yn seiliedig ar 2018, mae Sir Fynwy wedi comisiynu Edge Analytics i baratoi amrywiaeth o senarios demograffig, anheddau a thwf cyflogaeth wedi eu diweddarau i lywio opsiynau twf y Cynllun.
- vii. Cafodd cyfanswm o 14 gwahanol senario eu cynhyrchu ar gyfer Sir Fynwy, ynghyd â phroffion sensitifrwydd pellach ar gyfer yr holl senarios demograffig ac anheddau yng

nghyswllt ffurfio aelwydydd a chymarebau cymudo. Cafodd chwech opsiwn twf eu dewis o'r 14 senario gwahanol hyn ar gyfer ymgynghoriad (gweler y Tabl islaw). Cynhaliwyd profion pellach ar y chwech opsiwn yma i sefydlu effaith strategaeth a arweinir gan bolisi tai fforddiadwy ar ddemograffeg, ffurfio aelwydydd a chyflogaeth. Dylid nodi fod y deilliannau twf ar gyfer pob senario a gynhyrchwyd yn cynnwys y rhan honno o Sir Fynwy a ddaw o fewn Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog.

- viii. Mae'r Papur hwn yn ystyried y goblygiadau poblogaeth, aelwydydd, anheddau a chyflogaeth sy'n gysylltiedig gyda phob un o'r opsiynau twf amgen a nodir islaw, ynghyd â'u goblygiadau ehangach ar gyfer y Sir ac i ba raddau y byddant yn cyflawni amcanion y Cynllun a'r Gwerthusiad. Rhoddir crynodeb o'r goblygiadau yn gysylltiedig gyda phob opsiwn yn Nhabl 6.
- ix. Yn seiliedig ar yr asesiad o opsiynau twf, yr opsiwn a ffefrir gennym i gyfarch materion/heriau y Sir a chyflawni amcanion y Cynllun a'r Gwerthusiad yw Opsiwn Twf 5, dan arweiniad Poblogaeth (gyda thybiaethau polisi wedi'u hychwanegu).¹
- x. I roi arwydd o'r sefyllfa llinell sylfaen, mae Amcangyfrif Canol Blwyddyn 2019 y Swyddfa Ystadegau Gwladol yn rhoi poblogaeth o 94,590 i Sir Fynwy; cofnododd Cyfrifiad 2011 38,233 aelwyd yn Sir Fynwy; a chofnododd Cyfrifiad 2011 40,044 annedd yn Sir Fynwy. Byddai'r Opsiwn Twf a ffefrir (5) yn arwain at gynnydd poblogaeth o 12,443 (13.2%) a 7,605 o gartrefi ychwanegol dros gyfnod y Cynllun (2,945 cartref newydd unwaith y rhoddwyd ystyriaeth i ymrwymadau presennol a lwfansau ar gyfer datblygiadau ar hap).

¹ Dyma senario PG Hirdymor (wedi'i addasu) (5 mlynedd) (MR, CR_R), AH) o adroddiadau Edge Analytics.

Crynodeb Opsiynau Twf a Ddetholwyd

Opsiynau (math)		Tybiaethau	Cartrefi ychwanegol erbyn 2033	Swyddi ychwanegol erbyn 2033
Opsiw 1 (Demograffeg)	Ymfudiad Cytbwys (gyda thybiaethau polisi ychwanegol) (Net Nil Ymfudiad) (MR, CR_R), AH)	Caiff llif ymfudiad mewnol a rhyngwladol eu cydbwysu rhwng mewn-lif ac all-lif, gan arwain at ddim ymfudiad net. Cafodd cyfraddau aelodaeth aelwydydd ar gyfer y grwpiau oedran oedolion ifanc (19-24, 25-29, 30-34) eu haddasu i 'ddychwelyd' i'w gwerthoedd 2001 rhwng 2018-2033. Mae'r gyfradd cymudo yn gostwng o werth Cyfrifiad 2011 (1.12) i werth Cyfrifiad 2001 (1.10) dros gyfnod y cynllun. Ychwanegwyd cyfartaledd o 53dpa i amcanestyniad twf anheddau dan y senario hon rhwng 2018-2033. Bydd hyn yn diwallu amcan polisi o gyflawni 10% o'r amcanestyniad angen yn deillio o'r opsiwn hwn, fel y dangoswyd gan yr LHMA, ar safleoedd gyda 50% tai fforddiadwy.	-255 cartref	1800 swydd
Opsiw 2 (Demograffeg)	Prif Amcanestyniad Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018 (AH)	Atgynhyrchu amcanestyniad poblogaeth Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018. Mae tybiaethau ymfudiad yn seiliedig ar y cyfnod pum mlynedd cyn 2018 (h.y. 2013/14–2017/18). Ychwanegir cyfartaledd o 71dpa at yr amcanestyniad twf anheddau dan y senario hon rhwng 2018-2033. Bydd hyn yn cyflawni amcan polisi o gyrraedd 50% o'r amcanestyniad angen yn deillio o'r opsiwn hwn, fel y dangosir gan yr LHMA, ar safleoedd gyda 50% tai fforddiadwy.	+3930 cartref	+3,120 swydd
Opsiw 3 (Demograffeg)	Prif Amcanestyniad Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018 (gyda thybiaethau polisi ychwanegol) (MR, CR_R), AH)	Atgynhyrchu amcanestyniad poblogaeth Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018. Mae'r tybiaethau ymfudiad yn seiliedig ar y cyfnod pum mlynedd cyn 2018 (h.y. 2013/14-2017/18). Addaswyd cyfraddau aelodaeth aelwydydd ar gyfer y grwpiau oedran oedolion ifanc (19-24, 25-29, 30-34) i 'ddychwelyd' i'w gwerthoedd 2001 rhwng 2018-2033. Mae'r gyfradd cymudo yn gostwng o werth Cyfrifiad 2011 (1.12) i werth Cyfrifiad 2001 (1.10) dros gyfnod y cynllun. Ychwanegwyd cyfartaledd o 76dpa at amcanestyniad twf anheddau dan y senario hon rhwng 2018-2033. Bydd hyn yn cyflawni amcan polisi o gyrraedd 10% o'r amcanestyniad angen yn deillio o'r opsiwn hwn, fel y dangosir gan yr LHMA, ar safleoedd gyda 50% tai fforddiadwy.	+4770 cartref	+3975 swydd

Opsiwn 4 (Anheddau)	Cyfartalog dan arweiniad Anheddau (seiliedig ar gyfraddau cwblhau anheddau (Cyfartalog 5 mlynedd Anheddau, AH)	Cymhwysir twf cyfartalog anheddau o 2020/21 ymlaen, yn seiliedig ar bum mlynedd diwethaf yr anheddau a gwblhawyd (2015/16–2019/20). Mae hyn yn rhoi twf cyfartalog blynyddol o +310 y flwyddyn yn Sir Fynwy. Ychwanegir cyfartaledd o 80dpa at yr amcanestyniad twf anheddau dan y senario hwn rhwng 2018-2033. Bydd hyn yn cyflawni amcan polisi o gyrraedd 10% o'r amcanestyniad angen yn deillio o'r opsiwn hwn, fel y dangosir gan yr LHMA, ar safleoedd gyda 50% tai fforddiadwy.	+6030 cartref	+5460 swydd
Opsiwn 5 (Demograffig)	Amcanestyniad dan arweiniad poblogaeth (gyda thybiaethau polisi ychwanegol) (PG Hirdymor (wedi'i addasu) (5ml) (MR, CR_R), AH)	Caiff cyfraddau mewnfudo mewnol eu haddasu i adlewyrchu mewnfudo uwch (yn seiliedig ar y 5 mlynedd ddiwethaf) o Fryste a de Swydd Caerloyw, i roi ystyriaeth i ddileu tollau Pont Hafren. Mae'r holl dybiaethau llif ymfudiad eraill yn gyson gyda'r senario PG Hirdymor. Addaswyd cyfraddau aelodaeth aelwydydd ar gyfer y grwpiau oedran oedolion ifanc (19-24, 25-29, 30-34) i 'ddychwelyd' i'w gwerthoedd 2001 rhwng 2018-2033. Mae'r gyfradd cymudo yn gostwng o werth Cyfrifiad 2011 (1.12) i werth Cyfrifiad 2011 (1.10) dros gyfnod y cynllun. Ychwanegir cyfartaledd o 94dpa at yr amcanestyniad twf anheddau dan y senario hwn rhwng 2018-2033. Bydd hyn yn cyflawni amcan polisi o gyrraedd 10% o'r amcanestyniad angen yn deillio o'r opsiwn hwn, fel y dangosir gan yr LHMA, ar safleoedd gyda 50% tai fforddiadwy.	+7605 cartref	+7215 swydd
Opsiwn 6 (Cyflogaeth)	Amcanestyniad dan arweiniad cyflogaeth (gyda thybiaethau polisi ychwanegol (Newid Strwythurol Sylweddol Uwch (CR_R), AH)	Cymhareb cymudo yn gostwng o werth 2011 (1.12) i werth Cyfrifiad 2001 (1.10) dros gyfnod y cynllun. Addasiadau cyfradd gweithgaredd economaidd yn unol â rhagolygon OBR, cyfradd diweithdra yn parhau ar y gwerth cyfredol (2019 (2.9%). Ychwanegir cyfartaledd o 124dpa ar amcanestyniad twf anheddau dan y senario hwn rhwng 2018-2033. Bydd hyn yn cyflawni amcan polisi o gyrraedd 10% o'r amcanestyniad angen yn deillio o'r opsiwn hwn, fel y dangosir gan yr LHMA, ar safleoedd gyda 50% tai fforddiadwy.	+9060 cartref	+9630 swydd
*Mae senarios 'Newid Strwythurol Sylweddol' (RSC) yn ystyried effaith posibl newidiadau economaidd sylweddol yn economi Sir Fynwy, gan arwain at ystod twf cyflogaeth sylweddol uwch na dan y 'Llinell Sylfaen' a chyfwerth twf y Deyrnas Unedig. Dan y senarios hyn, mae twf cyflogaeth yn amrywio o +3,866 i +8,273 swydd dros gyfnod y cynllun, yn gyfartaledd +258 a +552 y flwyddyn yn yr un drefn.				

Opsiynau Strategaeth Gofodol

- xi. Mae Adran 3 o'r Papur yn nodi pedwar opsiwn strategaeth gofodol ar gyfer darparu ar gyfer y lefel twf tai a chyflogaeth a gynigir:
- **Opsiwn 1: Parhad strategaeth y Cynllun Datblygu Lleol Presennol** – Dosberthid twf o amgylch y Sir gyda ffocws neilltuol ar y Prif Drefi², gyda pheth datblygiad yng Nglannau Hafren³ a pheth datblygiad yn yr ardaloedd gwledig mwyaf cynaliadwy i alluogi darparu tai fforddiadwy ledled y Sir. Byddai cyfleoedd cyflogaeth newydd yn cyd-fynd â datblygiadau preswyl newydd, lle'n bosibl.
 - **Opsiwn 2: Dosbarthu twf yn gymesur ar draws aneddiadau mwyaf cynaliadwy y Sir⁴** – Byddai twf, yn cynnwys swyddi a thai fforddiadwy, yn cael eu dosbarthu ar draws aneddiadau mwyaf cynaliadwy y Sir, gyda lefel y twf yn gymesur i faint ac amwynderau yr anheddiad, yr angen am dai fforddiadwy a ddynodwyd yn yr LHMA, y capasiti ar gyfer twf a/neu yr angen ar gyfer datblygiad i gynnal y gymuned.
 - **Opsiwn 3: Canolbwyntio twf ar goridor yr M4** – Byddai twf yn bennaf yn ne'r Sir yn ardal Glannau Hafren yn agos ar yr M4/M48, i fanteisio ar ei chysylltiadau strategol gyda Phrifddinas-Ranbarth Caerdydd a de orllewin Lloegr, cyfleoedd economaidd presennol a chysylltiadau seilwaith rhanbarthol, yn cynnwys drwy brif reilffordd De Cymru yng Nghyffordd Twannel Hafren. Byddai tai fforddiadwy yn cael eu cyfeirio at yr ardaloedd cynaliadwy hynny yn ne'r sir a ddynodwyd yn yr LHMA fel bod â'r angen mwyaf am dai.
 - **Opsiwn 4: Canolbwyntio twf yng ngogledd y sir** – Byddai twf yn bennaf yn yr aneddiadau mwyaf cynaliadwy yng ngogledd y sir i fanteisio ar y cysylltiadau strategol gyda Blaenau'r Cymoedd a Phrifddinas-Ranbarth Caerdydd yn ehangach drwy'r A465, a thuag at Swydd Henffordd ar yr A449 a'r A40, ynghyd â chysylltiadau rheilffordd i Gasnewydd, Caerdydd a'r gogledd ar reilffordd y Gororau. Byddai tai fforddiadwy yn cael eu cyfeirio at yr ardaloedd cynaliadwy hynny yng ngogledd y sir a ddynodwyd yn yr LMHA fel bod â'r angen mwyaf am dai.
- xii. Caiff manteision ac anfanteision pob opsiwn gofodol a'r graddau y byddant yn cyflawni amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd a'r Gwerthusiad Cynaliadwyedd Integredig eu nodi yn Adran 3, ynghyd â map yn dangos pob opsiwn. Yn seiliedig ar yr asesiad o'r opsiynau gofodol yr opsiwn a ffeirir gennym i gyfarch materion/heriau'r Sir a chyflawni

² Fel y dynodwyd ym mholisi S1 y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd (2014), a ailenydd yn awr yn Anheddiadau Sylfaenol ac yn cynnwys ychwanegiad Llan-ffwyst.

³ Fel y dynodwyd ym mholisi S1 y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd (2014), gydag ychwanegiad Crug.

⁴ Cyhoeddir Gwerthusiad o Anheddiadau Cynaliadwy i lywio'r strategaeth a ffeirir i ddynodi'r anheddiadau hyn. Bydd hyn yn ystyried anheddiadau o ran eu lleoliad, lefel darpariaeth gwasanaeth, capasiti a'u rôl a swyddogaeth o fewn yr ardal.

amcanion y Cynllun a'r Gwerthusiad yw Opsiwn Gofodol 2 i ddsbarthu twf yn gymesur ar draws aneddiadau mwyaf cynaliadwy y sir.⁵

Ymgysylltu/Ymgynghoriad

- xiii. Nid oes unrhyw ofyniad statudol am ymgynghoriad ar yr Opsiynau Twf a Gofodol. Fodd bynnag, yn unol â Chytundeb Cyflenwi Diwygiedig y Cynllun Datblygu Lleol Newydd (mis Hydref 2020) a fel gyda'r opsiynau twf a gofodol gwreiddiol, ystyrir ei bod yn addas parhau i ymgysylltu gyda rhanddeiliaid/ein cymunedau ar y cyfnod allweddol hwn o'r broses i helpu meithrin consensws ar lefelau twf a strategaeth ofodol y Cynllun ac i ddeall yn llawn beth fyddai goblygiadau'r opsiynau.
- xiv. Bydd ymgysylltu ac ymgynghori anstatudol ar y Papur Opsiynau Twf a Gofodol am gyfnod pedair wythnos o 4 Ionawr 2021 a 1 Chwefror 2021, lle gwahoddir sylwadau ar y cwestiynau ymgynghori a nodir yn Adrannau 2 a 3. Cafodd fersiwn rhwydd ei ddarllen o'r ddogfen hon ei baratoi sydd ar gael i'w weld ar dudalennau Polisi Cynllunio gwefan y Cyngor.
- xv. Caiff adborth o'r ymgynghoriad/ymgysylltu ar y Papur Opsiynau Twf a Gofodol ei ystyried a, lle'n briodol, bydd yn llywio'r opsiynau strategaeth twf a gofodol a Ffebrir a gaiff eu nodi yn y Strategaeth a Ffebrir. Cynhelir ymgysylltu/ymgynghoriad ar Strategaeth a Ffebrir y Cynllun Datblygu Lleol Newydd ym misoedd Mai/Mehefin 2021.

⁵ Cyhoeddir Gwerthusiad o Anheddiadau Cynaliadwy i lywio'r Stratetaeth a Ffebrir i ddynodi'r anheddiadau hyn. Bydd hyn yn ystyried anheddiadau yn nhermau eu lleoliad, lefel neu ddarpariaeth gwasanaeth, capasiti a'u rôl a swyddogaeth o fewn yr ardal.

1 Cyflwyniad

Diben y papur hwn

- 1.1 Mae'r Papur Opsiynau Twf a Gofodol yn nodi nifer o opsiynau gwahanol ar gyfer strategaeth twf a gofodol i'w hystyried fel rhan o broses y Cynllun Datblygu Lleol Newydd ('y Cynllun'), yn seiliedig ar ystod o dystiolaeth. Mae ystyried opsiynau twf a gofodol realistig yn rhan bwysig o baratoi'r Cynllun a bwriedir i hynny hwyluso trafodaeth a bod yn sail i gyfnod allweddol nesaf y broses, y Strategaeth a Ffefrir. Bydd gan y Papur felly rôl allweddol wrth lywio Strategaeth a Ffefrir y Cynllun, fydd yn nodi'r lefelau y mae'r Cyngor yn eu ffafrio ar gyfer twf ar gyfer tai a chyflogaeth dros gyfnod y Cynllun ac yn dynodi lleoliadau bras ar gyfer darparu ar gyfer y twf hwn er mwyn sicrhau cyflenwi cymunedau cynaliadwy a chydnerth. Bydd y Strategaeth a Ffefrir ar gael ar gyfer ymgynghoriad ym misoedd Mai/Mehefin 2021.

Cefndir

- 1.2 Mae Cyngor Sir Fynwy yn y broses o baratoi Cynllun Datblygu Lleol Newydd ar gyfer y Sir (ac eithrio'r ardal o fewn Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog). Bydd y Cynllun yn cwmpasu'r cyfnod 2018-2033 a dyma fydd y cynllun defnydd tir statudol i gefnogi cyflenwi gweledigaeth y Cyngor ar gyfer dyfodol y Sir a'i chymunedau. Bydd y Cynllun yn nodi cynigion datblygu defnydd tir ar gyfer y Sir a bydd yn dynodi ble a faint o ddatblygiad newydd fydd yn digwydd dros gyfnod y Cynllun. Bydd hefyd yn dynodi ardaloedd i gael eu diogelu rhag datblygu a rhoi polisiâu ar gyfer asesu ceisiadau cynllunio yn y dyfodol.
- 1.3 Caiff y Cynllun ei baratoi yn unol â'r Cytundeb Cyflenwi Diwygiedig (Hydref 2020). Un o gyfnodau cyntaf proses y Cynllun oedd paratoi'r Materion, Gweledigaeth ac Amcanion. Mae'r Papur Materion, Gweledigaeth ac Amcanion yn dynodi'r materion, heriau a gyrwyr allweddol sy'n wynebu'r Sir ac yn nodi'r gweledigaeth ac amcanion ar gyfer y Cynllun. Cynhaliwyd ymgysylltu wedi ei dargedu ar y papur yn Ionawr-Chwefror 2019⁶. Cafodd y papur hwn ei adolygu a'i ddiwygio'n ddilynol i adlewyrchu adborth perthnasol o'r broses ymgysylltu wedi'i thargedu, datganiad y Cyngor o argyfwng hinsawdd ym mis Mai 2019 a datblygiad parhaus sylfaen tystiolaeth y Cynllun.
- 1.4 Yn dilyn paratoi'r Papur Materion, Gweledigaeth ac Amcanion fe wnaethom symud ymlaen gyda'r camau Opsiynau Twf a Gofodol a Strategaeth a Ffefrir proses y Cynllun. Cynhaliwyd ymgynghoriad anstatudol ar yr Opsiynau Twf a Gofodol am gyfnod pedair wythnos rhwng 8 Gorffennaf a 5 Awst 2019 a dechreuodd ymgynghoriad statudol ar Strategaeth a Ffefrir y Cynllun ar 9 Mawrth 2020.
- 1.5 Cafodd cynnydd ar y Cynllun ei oedi ym mis Mawrth 2020 oherwydd pandemig Covid-19 a olygai na fedrem barhau gyda'r digwyddiadau ymgysylltu â'r cyhoedd. Yn dilyn cyngor a gyhoeddwyd mewn llythyr gan y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol (7

⁶ Mae'r Papur Materion, Gweledigaeth ac Amcanion (Mehefin 2019) ar gael i'w weld ar y tudalennau Polisi Cynllunio ar wefan y Cyngor.

Gorffennaf 2020)⁷, penderfynwyd dod ag ymgynghoriad Strategaeth a Ffefrir y Cynllun a'r ail alwad am safleoedd ymgeisiol i ben ar 20 Gorffennaf 2020. Roedd y llythyr yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau cynllunio atal gynnal asesiad o sylfaen tystiolaeth, strategaeth a pholisïau y Cynllun yn nhermau sensstifrwydd i ganlyniadau'r pandemig cyfredol cyn symud ymlaen i baratoi'r Cynllun.

- 1.6 Cynhaliwyd adolygiad o Faterion, Gweledigaeth ac Amcanion y Cynllun ym mis Mehefin 2020 a chafodd ei gynnwys yn Adolygiad y Cynllun o Faterion, Gweledigaeth ac Amcanion a'r Sylfaen Tystiolaeth (Medi 2020)⁸. Dangosodd yr adolygiad hwn fod Materion, Gweledigaeth ac Amcanion y Cynllun yn parhau'n berthnasol i Sir Fynwy. Daeth yr adolygiad i'r casgliad yng ngoleuni Covid-19 yr ystyrir fod gan nifer o faterion ac amcanion yn awr fwy o bwyslais, yn gyson â'r blaenoriaethau a ddynodwyd yn nogfen *Adeiladu Lleoedd Gwell* Llywodraeth Cymru a gyhoeddwyd ym mis Gorffennaf 2020⁹. Mae'r pandemig presennol wedi dangos yn glir bwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys ac yn gymdeithasol gynaliadwy, yn arbennig yn nhermau demograffeg.
- 1.7 Ym mis Chwefror 2020 cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ei hamcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd seiliedig ar 2018. Canfuwyd yn ddilynol fod gwall yn yr amcanestyniadau hyn. Cafodd y gwall ei achosi gan brosesau anghywir ar lif traws-ffin rhwng Lloegr a Chymru yn amcanestyniad cenedlaethol yr ONS, gan olygu fod yr amcanestyniad o boblogaeth canol 2028 ar gyfer Cymru tua 65,000 yn rhy isel a bod yr amcanestyniad ar gyfer Lloegr tua 65,000 yn rhy uchel. Cafodd yr amcanestyniadau felly eu diddymu.
- 1.8 Ym mis Awst 2020 cyhoeddodd Llywodraeth Cymru amcanestyniadau wedi eu cywiro ar gyfer poblogaeth ac aelwydydd seiliedig ar 2018, y rhain yw'r diweddariad cyntaf ers amcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd seiliedig ar 2014. Ni fu unrhyw newidiadau i dybiaethau a strwythur model amcanestyniad aelwydydd Llywodraeth Cymru ond bu nifer o addasiadau ac ychwanegiadau pwysig i'r amcanestyniadau poblogaeth, fel sy'n dilyn:
- Nid yw'r amcanestyniadau diwygiedig bellach wedi eu cyfyngu i amcanestyniadau poblogaeth cenedlaethol seiliedig ar 2018, a gynhyrchwyd gan yr ONS. Mae hyn yn newid i amcanestyniadau seiliedig ar 2018 a gyhoeddwyd ym mis Chwefror 2020 a gyfyngwyd i'r amcanestyniad poblogaeth cenedlaethol.
 - Daw tybiaethau ffrwythlondeb, marwoldeb ac ymfudiad o'r pum mlynedd hyd 2018.
 - Mae'r tybiaethau Mewnfudo yn seiliedig ar gyfraddau ymfudo yn hytrach na cyfrifiadau sefydlog.

⁷ https://gov.wales/sites/default/files/publications/2020-07/planning-and-the-post-covid-19-recovery-letter-to-local-authorities_0.pdf

⁸ <https://www.monmouthshire.gov.uk/app/uploads/2020/11/Monmouthshire-RLDP-Review-of-Issues-Vision-Objectives-and-Evidence-Base-in-Light-of-Covid.pdf>

⁹ <https://gov.wales/sites/default/files/publications/2020-07/building-better-places-the-planning-system-delivering-resilient-and-brighter-futures.pdf>

- 1.9 Mae polisi cenedlaethol yn ei gwneud yn ofynnol y dylid rhoi ystyriaeth i ddata a gyhoeddir yn genedlaethol, tebyg i amcanestyniadau aelwydydd a phoblogaeth (Llawlyfr ar Gynlluniau Datblygu, Mawrth 2020, Para 3.83). Amcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd diweddaraf Llywodraeth Cymru yw'r man cychwyn ar gyfer sylfaen tystiolaeth y Cynllun ar lefelau twf, a gellir ychwanegu dewisiadau polisi i sicrhau y caiff y materion eu trin, y caiff amcanion eu cyrraedd ac y cyflawnir gweledigaeth. Adeg yr ymgynghoriad ar yr Opsiynau Twf a Gofodol ym misoedd Gorffennaf/Awst 2019 yr amcanestyniadau diweddaraf ar gael oedd amcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2014. Mae'r amcanestyniadau wedi eu diweddarau yn rhoi tystiolaeth newydd bwysig sydd angen ei hystyried.
- 1.10 Yn dilyn adolygiad o amcanestyniadau Llywodraeth Cymru 2019 wedi eu cywiro ar gyfer Sir Fynwy, comisiynwyd Edge Analytics i ddiweddarau'r senarios a luniwyd ym Mehefin 2019, yn cynnwys tystiolaeth ddiweddaraf Llywodraeth Cymru. Mae Edge Analytics hefyd wedi modelu senarios ychwanegol, yn defnyddio tybiaethau amgen ar ffrwythlondeb, marwoldeb ac ymfudiad i asesu effaith yr amcanestyniadau ar y newidiadau methodolegol.
- 1.11 Dylid dynodi opsiynau realistig yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru. Dylai'r opsiynau a ddynodir fod yn: ddilys, rhesymol, adlewyrchu'r dystiolaeth a materion/amcanion y cynllun, diwallu'r anghenion y mae tystiolaeth ohonynt yn yr ardal, yn bosibl eu cyflawni o fewn cyfnod y cynllun, cydymffurfio â pholisi cenedlaethol, ategu cynlluniau rhanbarthol neu leol, a bod yn hyblyg a chynaliadwy (Llawlyfr ar Gynlluniau Datblygu, Mawrth 2020, Para. 3.87).
- 1.12 Cafodd cyfanswm o 14 senario eu cynhyrchu, cafodd y rhain eu hasesu a detholwyd 6 senario ar gyfer ymgynghoriad. Mae'r papur hwn yn nodi'r 6 opsiwn amgen ar gyfer twf ynghyd â 4 opsiwn gofodol posibl ar gyfer y Cynllun, yn seiliedig ar y dystiolaeth hon wedi ei diweddarau. Mae hefyd yn gosod goblygiadau pob opsiwn ac i ba raddau y byddant yn cyflawni amcanion y Cynllun a hefyd y Gwerthusiad Cynaliadwyedig Integredig.
- 1.13 Bydd y Gwerthusiad, sy'n cyd-fynd â'r Cynllun, yn ystyried effeithiau amgylcheddol, cydraddoldeb, iechyd a llesiant y Cynllun. Mae'r Gwerthusiad yn ddogfen waith, a gaiff ei diweddarau wrth i'r Cynllun ddatblygu. I helpu llywio'r cam hwn o'r broses cafodd effeithiau disgwylidig pob opsiwn twf a gofodol a ddetholwyd eu hasesu o gymharu ag amcanion y Gwerthusiad a chânt eu cynnwys yn y Papur hwn. Bydd Cynllun Seilwaith hefyd yn cyd-fynd â'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd, yn nodi'r hyn sydd ei angen i gefnogi datblygiad y safleoedd a ddyrannwyd, yn ogystal â Chynllun Trafnidiaeth Lleol a Strategaeth Economaidd. Gyda'i gilydd, bydd y cynlluniau hyn yn anelu i gyflawni uchelgais economaidd y Cyngor a'i ddiben craidd o adeiladu cymunedau cynaliadwy a chydnerth sy'n cefnogi llesiant cenedlaethau heddiw a'r dyfodol.

- 1.14 Mae'r opsiynau a gyflwynir yn y Papur hwn yn rhoi arwydd o faint y twf (anheddau a chyflogaeth) y gall y Cynllun fod eu hangen i gyfarch yr opsiynau strategaeth gofodol posibl ar gyfer darparu ar gyfer y twf hwnnw, gan roi ystyriaeth i'r sylfaen tystiolaeth a nodau polisi. Ar ôl asesu'r opsiynau twf a gofodol yng ngoleuni amcanion y Cynllun a'r Gwerthusiad a'r materion/heriau sy'n wynebu Sir Fynwy, yr opsiynau a ffeifrir gan y Cyngor yw Opsiwn Twf 5 – Dan arweiniad poblogaeth (gyda thybiaethau polisi ychwanegol) ac Opsiwn Gofodol 2 – Dosbarthu twf yn gymesur ar draws aneddiadau mwyaf cynaliadwy y Sir. Diben yr ymgynghoriad anstatudol hwn yw canfod os, yn seiliedig ar yr asesiad o opsiynau a'r dystiolaeth a roddwyd, oes consensws ar yr opsiynau a ffeifrir neu p'un ai ffeifrir opsiynau amgen. Dylai manylion gyd-fynd gyda'r opsiynau amgen a ffeifrir am sut y byddant yn cyfarch amcanion y Cynllun a'r Gwerthusiad a'r materion/heriau sy'n wynebu Sir Fynwy.
- 1.15 Mae'r oedi na fedrid ei osgoi a fanylir uchod yng nghyswllt pandemig Covid-19, yr adolygiad o'r papur Materion, Gweledigaeth ac Amcanion a diweddarau tystiolaeth allweddol wedi golygu y bu angen diwygio pellach ar amserlen Cytundeb Cyflenwi'r Cynllun a'r cynllun ymglyfraniad y gymuned. Rhoddwyd adroddiad ar y Cytundeb Cyflenwi Diwygiedig¹⁰, ynghyd ag adolygiad y Cynllun o Faterion, Gweledigaeth ac Amcanion, i'r Cyngor ar 22 Hydref 2020. Cafodd y Cytundeb Cyflenwi Diwygiedig ei gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru¹¹ ar 30 Hydref 2020, gan olygu y bydd gwaith ar y Cynllun yn symud ymlaen yn unol ag amserlen diwygiedig.

Sylfaen Tystiolaeth

- 1.16 Cafodd y papur hwn wybodaeth o amrywiaeth o dystiolaeth cefndir sy'n cynnwys y dilynol:
- Cytundeb Cyflenwi Diwygiedig y Cynllun Datblygu Lleol Newydd (Hydref 2020).
 - Adroddiadau Monitro Blynnyddol sy'n monitro cynnydd y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd; 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019 a 2019-20.
 - Adroddiad Adolygiad y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd (Mawrth 2018) sy'n gwerthuso i ba raddau y mae'r Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd yn gweithredu'n effeithlon.
 - Cynllun Llesiant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Sir Fynwy (Chwefror 2018) sy'n dynodi materion pwysig i'r Sir gyfan sy'n rhaid eu hystyried.
 - Cynllun Busnes Corfforaethol Sir Fynwy 2017-2022 (yn cynnwys Amcanion Llesiant) (Chwefror 2018) sy'n nodi pedwar amcan Llesiant y Cyngor.
 - Y Papur Amcanion, Gweledigaeth ac Amcanion (Ionawr 2019, fel y'i diwygiwyd ym Mehefin 2019) sy'n nodi'r materion, heriau a gyrwyr a ddynodwyd.
 - Adolygiad y Cynllun Datblygu Lleol Newydd o Faterion, Gweledigaeth ac Amcanion a Sylfaen Tystiolaeth yng ngoleuni Covid-19 (Mehefin 2020).

¹⁰ <https://www.monmouthshire.gov.uk/app/uploads/2020/11/Revised-DA-October-2020-Final.pdf>

¹¹ <https://www.monmouthshire.gov.uk/app/uploads/2020/11/Monmouthshire-LDP-1st-Plan-Revision-2nd-Revision-DA-Agreement-Letter-FINAL.pdf>

- Tystiolaeth Demograffeg Cyngor Datblygu Lleol Gwledig Sir Fynwy a gynhyrchwyd gan Edge Analytics (Tachwedd 2020) sy'n ystyried effaith newidiadau demograffeg, tai a chyflogaeth ac yn rhoi senarios twf ar gyfer yr ardal awdurdod lleol;
 - Adroddiad Tystiolaeth Tai Fforddiadwy Edge Analytics (Tachwedd 2020).
 - Cofrestr Safleoedd Ymgeisiol (Chwefror 2019) sy'n rhoi rhestr o'r Safleoedd Ymgeisiol a gyflwynwyd yn ystod yr galwad cyntaf, i gael ei hystyried ar gyfer eu cynnwys ar gyfer datblygu, ailddatblygu a/neu ddiogelu yn y Cynllun Datblygu Lleol Newydd.
 - Adroddiadau Economiâu y Dyfodol Cyngor Sir Fynwy (2018) ac uchelgais economaidd cysylltiedig.
 - Materion ehangach am y cyd-destun, yn cynnwys Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd a dileu tollau Pont Hafren.
- 1.17 Yn neilltuol, dylid darllen y Papur hwn wrth ochr Papur Materion, Gweledigaeth ac Amcanion Cynllun Datblygu Lleol (Ionawr 2019, fel y'i diwygiwyd ym mis Mehefin 2019), Adolygiad y Cynllun Datblygu Lleol Newydd o'r Materion, Gweledigaeth ac Amcanion a Sylfaen Tystiolaeth yng ngoleuni Covid-19 (Mehefin 2020), Adroddiad Tystiolaeth Ddemograffig wedi ei Diweddarau Cynllun Datblygu Lleol Newydd Sir Fynwy (Tachwedd 2020) ac Adroddiad Tai Fforddiadwy Sir Fynwy a gynhyrchwyd gan Edge Analytics (Tachwedd 2020).
- 1.18 Caiff mwy o ddata ei gasglu fel rhan o sylfaen tystiolaeth y Cynllun Datblygu Lleol Newydd a chaiff canfyddiadau eu cyhoeddi ar yr amserau priodol yn ystod paratoi'r Cynllun. Caiff nifer o bapurau cefndir hefyd eu cynhyrchu fel rhan o baratoi'r Cynllun.

Strwythur

- 1.19 Cafodd y Papur hwn ei strwythuro fel sy'n dilyn:

Adran 1 Cyflwyniad – amlinellu diben, cefndir, sylfaen tystiolaeth a threfniadau ymgynghori y Papur Opsiynau Twf a Gofodol.

Adran 2 Sefyllfaoedd ac Opsiynau Twf – cyflwyno ystod o opsiynau twf amgen demograffeg, tai a thwf economaidd i'w hystyried i lywio'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd (2018-2033). Cyflwynir y goblygiadau poblogaeth, aelwydydd, anheddau a chyflogaeth yn gysylltiedig gyda phob un o'r opsiynau twf amgen, ynghyd â'u goblygiadau ehangach ar gyfer y Sir ac i ba raddau y maent yn alinio gydag amcanion y Cynllun a'r Asesiad Cynaliadwyedd Integredig.

Adran 3 Opsiynau Strategaeth Gofodol – cyflwyno ystod o opsiynau strategaeth gofodol ar gyfer darparu ar gyfer y lefel gofynnol o dwf tai a chyflogaeth yn y Sir. Caiff y goblygiadau sy'n gysylltiedig gyda phob un o'r opsiynau strategaeth gofodol amgen ac i ba raddau y maent yn alinio gydag amcan y Cynllun a'r Gwerthusiad.

Adran 4 Camau Nesaf – nodi'r cyfnodau allweddol nesaf ym mhroses y Cynllun.

Atodiad 1 – Tystiolaeth Demograffeg Cynllun Datblygu Lleol Sir Fynwy Edge Analytics (Tachwedd 2020)

Atodiad 2 – Adroddiad Ychwanegiad Tystiolaeth Tai Fforddiadwy Cynllun Datblygu Lleol Sir Fynwy (Tachwedd 2020)

Atodiad 3 – Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd

Atodiad 4 – Amcanion y Gwerthusiad Cynaliadwyedd Integredig

Atodiad 5 – Rhestr Hir o Senarios Twf

Atodiad 6 – Rhestr Hir o Opsiynau Gofodol

Atodiad 7 – Matrics Cryno o Opsiynau Twf o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd

Atodiad 8 – Matrics Cryno o Opsiynau Twf o gymharu ag Amcanion y Gwerthusiad Cynaliadwyedd Integredig

Atodiad 9 – Matrics Cryno o Opsiynau Gofodol o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Gwledig

Atodiad 10 – Matrics Cryno o'r Opsiynau Gofodol o gymharu ag Amcanion y Gwerthusiad Cynaliadwyedd Integredig

Ymgynghoriad ar Opsiynau Twf a Gofodol y Cynllun Datblygu Lleol Newydd

- 1.20 Nid oes gofyniad statudol am ymgynghoriad ar yr Opsiynau Twf a Gofodol. Fodd bynnag, yn unol â Chytundeb Cyflenwi Diwygiedig y Cynllun (Hydref 2020) ac fel gyda'r opsiynau twf a gofodol gwreiddiol, ystyrir yn addas i barhau i ymgysylltu gyda rhanddeiliaid/ein cymunedau ar y cyfnod allweddol hwn o'r broses i helpu meithrin consensws ar lefelau twf a strategaeth ofodol y Cynllun ac i ddeall yn llawn beth yw goblygiadau'r opsiynau. Bydd ymgysylltu/ymgyngori ar y cam yma o'r broses hefyd yn sicrhau fod y Cyngor yn gytûn â dwy o'r pum ffordd o weithio fel a nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (h.y. ymgyfraniad a chydweithio).
- 1.21 Cynhelir ymgysylltu ac ymgynghoriad anstatudol ar yr Opsiynau Twf a Gofodol am gyfnod pedair wythnos o 4 Ionawr 2021 i 1 Chwefror 2021, pan wahoddir sylwadau ar y cwestiynau i'r ymgynghoriad a nodir yn y Papur. Cafodd ein trefniadau ymgynghori ac ymgysylltu eu diwygio yng ngoleuni pandemig Covid-19 ac maent yn adlewyrchu'r Rheoliadau Coronafeirws (2020) a chyngor diweddar y Gweinidog¹². Rydym wedi adolygu'r defnydd o opsiynau ymgyfraniad digidol i roi gwybodaeth a'r gallu i gymunedau ymgysylltu gyda'r Cynllun yn rhithiol. Mae manylion pellach ar gael yn y

¹² Llythyr gan y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol i Arweinwyr a Phrif Weithredwyr Awdurdodau Lleol, Prif Withredwyr Awdurdodau Parc Cenedlaethol – System Cynllunio a Covid19, 7 Gorffennaf 2020.

Cytundeb Cyflenwi Diwygiedig (Hydref 2020)¹³. Cynhelir ymgysylltu/ymgyngoriad hefyd drwy:

- Presenoldeb rhithiol Swyddog Polisi Cynllunio mewn cyfarfod o'r Pwyllgor Ardal a Chlwstwr Ardal yn ystod Ionawr 2021;
- Gweithdy Aelodau ar 8 Rhagfyr 2020 (a gynhaliwyd gan Bwyllgor Dethol yr Economi a Datblygu);
- Craffu gan Bwyllgor Dethol yr Economi a Datblygu ar 10 Rhagfyr 2020;
- Trafodaeth fewnol o fewn y Cyngor/ Tîm Rheoli Adrannol/Uwch Dîm Arweinyddiaeth;
- Hysbysu pawb ar gronfa ddata y Cynllun am yr ymgynghoriad.

1.22 Caiff adborth o'r ymgynghoriad/ymgysylltu ar y Bapur Opsiynau Twf a Gofodol ei ystyried, a, lle'n briodol, bydd yn llywio'r opsiynau strategaeth twf a gofodol a ffefrir a gaiff ei nodi yn y Strategaeth a Ffefrir. Bydd Strategaeth a Ffefrir y Cynllun yn destun ymgysylltu/ymgyngori ac adroddiadau gwleidyddol ym Mai-Mehefin 2021.

1.23 Mae'r Papur hwn ar gael i'w weld ar wefan y ac yn Hybiau Cymunedol y Cyngor, bydd manylion pellach ar gael ar dudalen Polisi Cynllunio Ymgynghoriadau Cyfredol ar wefan y Cyngor. Cafodd fersiwn rhwydd ei ddarllen o'r ddogfen hon ei baratoi a gellir hefyd ei weld ar y wefan. Bydd copïau o'r fersiwn rhwydd ei ddarllen hefyd ar gael yn Hybiau Cymunedol y Cyngor. I gael manylion sut i ymateb i'r ymgynghoriad, gweler y dudalen Polisi Cynllunio Ymgynghoriadau Cyfredol ar wefan y Cyngor.

¹³ <https://www.monmouthshire.gov.uk/app/uploads/2020/11/Revised-DA-October-2020-Final.pdf>

2 Senarios ac Opsiynau Twf y Cynllun Datblygu Lleol Newydd

Diben

- 2.1 Mae'r adran hon o'r adroddiad yn cyflwyno nifer o wahanol opsiynau demograffeg, anheddau a chyflogaeth i gael eu hystyried i lywio'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd (2018-2033). Mae angen ystyried ystod o senarios/tybiaethau seiliedig ar dueddiadau er mwyn llywio lefel y ddarpariaeth tai a chyflogaeth yn y Cynllun.
- 2.2 Amrywiolion amcanestyniad poblogaeth ac aelwydydd seiliedig ar 2018 Llywodraeth Cymru yw'r man dechrau ar gyfer dadansoddiad senario. Fodd bynnag, mae'n bwysig ystyried senarios eraill i brofi effeithiau gwahanol dybiaethau dros gyfnod y Cynllun. Mae'r dull hwn yn adlewyrchu canllawiau presennol polisi cynllunio cenedlaethol fel y'u nodir yn PPW10 (Rhagfyr 2018, paragraffau 4.2.6-4.2.7) sy'n ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau cynllunio lleol ystyried a darparu ar gyfer lefel o dai sy'n seiliedig ar wahanol ffynonellau o dystiolaeth yn hytrach na dim ond amcanestyniadau Llywodraeth Cymru. Mae hyn yn cynnwys rhoi ystyriaeth i'r hyn mae'r Cynllun yn mynd ati i'w gyflawni, cysylltiadau rhwng cartrefi a swyddi, anghenion tai fforddiadwy addangosir yn yr Aseiad o'r Farchnad Tai Leol (LHMA), yn ogystal ag os meddir cyflenwi'r Cynllun ai peidio er mwyn dynodi strategaeth briodol ar gyfer cyflenwi tai yn yr ardal.
- 2.3 Comisiynwyd Edge Analytics gan y Cyngor i baratoi amrywiaeth o senarios demograffeg, anheddau a chyflogaeth wedi eu diweddarau, yn defnyddio amcanestyniadau seiliedig ar 2018 Llywodraeth Cymru fel y man dechrau, i lywio'r opsiynau/cyfleoedd twf ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol Newydd (mae Adroddiad Edge ar gael yn Atodiad 1). Yn unol â gofynion y Llawlyfr ar Gynlluniau Datblygu a gyhoeddodd Llywodraeth Cymru (Mawrth 2020), mae'r adroddiad yn ystyried amcanestyniadau diweddaraf Llywodraeth Cymru, yn ogystal â'r ystadegau a thystiolaeth ddiweddaraf sydd ar gael, yn cynnwys adroddiad Economiâu'r Dyfodol Sir Fynwy (2018) a LHMA Sir Fynwy (2020), i roi ystod o senarios twf ar gyfer y Sir. Mae Adroddiad Edge yn gosod proffil demograffig y Sir, gan ddangos y cyd-destun daearyddol, elfennau newid poblogaeth (h.y. genedigaethau, marwolaethau a mudiad), nifer y tai a gafodd eu cwblhau a'r newid ym mhroffil oedran y boblogaeth. Mae wedyn yn ystyried faint o dwf tai a chyflogaeth fyddai ei angen dros gyfnod y Cynllun ar gyfer pob un o'r sefyllfaoedd a nodir.

Senarios Twf

- 2.4 Mae Edge Analytics wedi cynhyrchu cyfanswm o 14 gwahanol sefyllfa – prif amcanestyniad Llywodraeth Cymru yn seiliedig ar 2018 a dau amcanestyniad amrywiad seiliedig ar 2018, pedair senario demograffeg arall seiliedig ar dueddiadau, tair senario anheddau a phedair senario cyflogaeth. Dylid nodi fod deilliannau twf pob senario a gynhyrchwyd yn cynnwys y rhan honno o Sir Fynwy a ddaw o fewn Parc

Cenedlaethol Bannau Brycheiniog¹⁴. Gwnaed hyn er mwyn sicrhau cysondeb rhwng y senarios demograffeg ac anheddau a'r senarios cyflogaeth. Mae'r senarios cyflogaeth yn seiliedig ar ddata sy'n edrych ar dueddiadau ar gyfer y Sir gyfan, nid dim ond y rhan honno sydd y tu allan i Barc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog.

2.5 Yn ogystal â'r 14 senario hyn, cynhaliwyd profion sensitifrwydd ychwanegol ar gyfer y senarios demograffeg ac anheddau. Nod y profion sensitifrwydd yw:

- trin demograffeg anghytwys y Sir, un o amcanion allweddol y Cynllun Datblygu Lleol Newydd ac un sydd â mwy o bwyslais a phwysigrwydd yn sgil pandemig Covid-19. Dangosodd amcanestyniadau aelwydydd seiliedig ar 2018 Llywodraeth Cymru dwf cynyddol mewn aelwydydd o 4 neu fwy o oedolion, yn dangos tueddiad i oedolion ifanc i naill ai fyw gyda'u rhieni neu rannu llety, gan fethu fforddio eu cartrefi eu hunain. Mae'r profion sensitifrwydd yn trin hyn drwy fodelu addasiadau i gyfraddau aelodaeth aelwydydd ar gyfer tri grŵp oedran iau (19-24, 25-29, 30-34). Bydd y dull hwn yn helpu i gadw grwpiau oedran oedolion iau ac ail-fantoli demograffeg heneiddiol Sir Fynwy (Amcanion 9, 10, 11, 12 a 13 y Cynllun Datblygu Lleol Newydd).
- trin cymudo allan o'r sir, amcan allweddol arall i'r Cynllun. Dengys cyfrifiad 2011 fod 54% o'r boblogaeth oedran gwaith yn cymudo allan o'r Sir i weithio. Mae'r gostyngiad mewn cymudo allan o'r sir yn y profion sensitifrwydd yn dangos uchelgais economaidd y Cyngor i ddenu cyflogaeth newydd i'r Sir ac annog pobl i ostwng teithio drwy weithio gartref yn unol ag uchelgais Llywodraeth Cymru o 30% o bobl yn gweithio gartref neu'n agos i gartref. Bydd y dull hwn yn cefnogi datganiad Argyfwng Hinsawdd y Cyngor (Amcanion 1, 14, 15 a 17 y Cynllun Datblygu Lleol Newydd).

2.6 Felly mae'r profion sensitifrwydd yn anelu i greu strwythur poblogaeth mwy cytwys i sicrhau fod gan y Sir sylfaen poblogaeth ddigonol o bobl oedran gwaith i gefnogi'r economi ac i sicrhau fod ein cymunedau yn gynaliadwy a chydnerth, a darparu lefel twf a all roi cyfleoedd i bobl iau aros yn yr ardal a hefyd i symud i'r ardal, ac ar yr un pryd ostwng cymudo allan o'r sir drwy gadw mwy o'r gweithlu preswyl.

Senarios Demograffeg ac Anheddau

2.7 Cafodd y senarios demograffeg ac anheddau dilynol eu paratoi gan Edge Analytics. Hefyd cynhaliwyd y profion sensitifrwydd a fanylir ym mharagraff 2.5 ar bob senario.

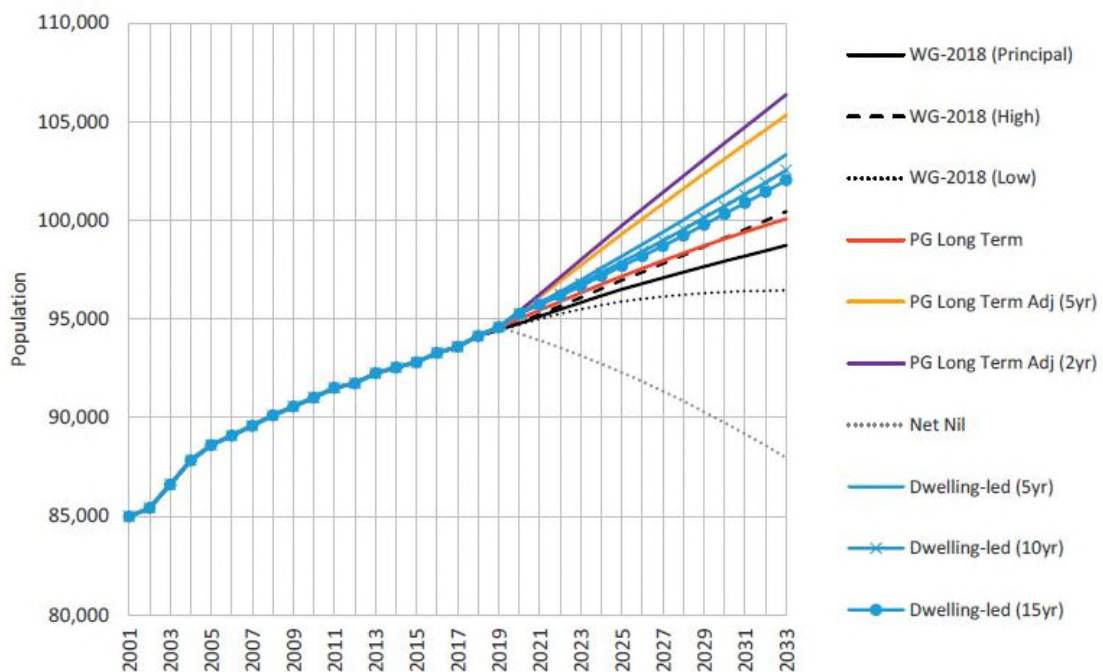
¹⁴ Caiff y deilliannau twf dan bob un o'r 6 senario a ddewiswyd ar gyfer ymgynghoriad yn eithrio'r rhan honno o'r Sir a ddaw o fewn Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog eu cyflwyno yn Atodiad C Adroddiad Edge.

Tabl 1: Senarios Demograffeg ac Anheddau

Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018	Tybiaethau
WG-2018 (Prif)	Atgynhyrchu <i>prif</i> amcanestyniad poblogaeth Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018, yn defnyddio tystiolaeth poblogaeth hanesyddol ar gyfer 2001-2018.
WG-2018 (Uchel)	Atgynhyrchu amcanestyniad poblogaeth <i>uchel</i> Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018, yn defnyddio tystiolaeth poblogaeth hanesyddol ar gyfer 2001-2018.
WG-2018 (Isel)	Atgynhyrchu amcanestyniad poblogaeth <i>isel</i> Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018, yn defnyddio tystiolaeth poblogaeth hanesyddol ar gyfer 2001-2018.
Demograffeg Tueddiadau	Tybiaethau
POPGROUP Hirdymor	Yn defnyddio blwyddyn sylfaen MYE ONS 2019, gyda thybiaethau ffrwythlondeb a marwoldeb ardaloedd penodol yn deillio o Brif amcanestyniad Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018. Mae tybiaethau mudiad yn deillio o gyfnod hanesyddol 18-mllynedd (2001/02–2018/19).
POPGROUP Hirdymor wedi addasu (5 mlynedd)	Yn defnyddio blwyddyn sylfaen MYE ONS 2019, gyda thybiaethau ffrwythlondeb a marwoldeb ardal benodol yn deillio o Brif amcanestyniad Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018. Caiff cyfraddau ymfudiad mewnol eu haddasu i adlewyrchu mewnfudiad uwch (yn seiliedig ar y 5 mlynedd ddiwethaf) o Fryste a de Swydd Caerloyw, yn dilyn dileu tollau Pont Hafren. Mae pob llif ymfudo arall yn gydnaws gyda senario PG Hirdymor .
POPGROUP Hirdymor wedi addasu (2 flynedd)	Yn defnyddio blwyddyn sylfaen MYE ONS 2019, gyda thybiaethau ffrwythlondeb a marwoldeb ardal benodol yn deillio o Brif amcanestyniad Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018. Caiff cyfraddau ymfudiad mewnol eu haddasu i adlewyrchu mewnfudiad uwch (yn seiliedig ar y 2 flynedd ddiwethaf) o Fryste a de Swydd Caerloyw, yn dilyn dileu tollau Pont Hafren. Mae pob llif ymfudo arall yn gydnaws gyda senario Hirdymor PG .
Dim ymfudiad net	Yn defnyddio MYE ONS 2019, gyda thybiaethau ffrwythlondeb a marwoldeb ardal benodol yn deillio o Brif amcanestyniad Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018. Caiff llif ymfudiad mewnol a rhyngwladol eu cydbwysu rhwng mewnlif ac all-lif, gan arwain at ddim ymfudiad net.
Anheddau	Tybiaethau
Cyfartaledd 5 mlynedd Anheddau	Modelu effaith poblogaeth twf anheddau cyfartalog o +310 dpa, yn seiliedig ar hanes 5-mlynedd cwblhau tai. Gweithredir y twf anheddau o 2020/21 ymlaen, yn sefydlog drwy gydol cyfnod y Cynllun.
Cyfartaledd 10 mlynedd anheddau	Modelu effaith poblogaeth twf anheddau cyfartalog o +285 dpa, yn seiliedig ar hanes 10-mlynedd cwblhau tai. Gweithredir y twf anheddau o 2020/21 ymlaen, yn sefydlog drwy gyfnod y Cynllun.
Cyfartaledd 5 mlynedd anheddau	Modelu effaith poblogaeth twf anheddau cyfartalog o +269 dpa, yn seiliedig ar hanes 15-mlynedd cwblhau tai. Gweithredir y twf anheddau o 2020/21 ymlaen, yn sefydlog drwy gyfnod y Cynllun.

- 2.8 Caiff trywydd twf poblogaeth ar gyfer y senarios hyn ar gyfer Cynllun Datblygu Lleol Newydd y cyfnod 2018-2033 eu dangos yn Siart 1 islaw. Mae twf poblogaeth yn amrywio o -6.6% dan y senario Dim Net i +13.0% dan senario Hirdymor wedi addasu PG (2 flynedd). Mae amcangyfrif canol blwyddyn 2019 y Swyddfa Ystadegau Gwladol (ONS) yn rhoi poblogaeth o 94,590 i Sir Fynwy.
- 2.9 Caiff goblygiadau aelwydydd ac anheddau yr amcanestyniadau demograffeg eu gwerthuso drwy weithredu cyfraddau aelodaeth, maint cyfartalog aelwydydd, ystadegau poblogaeth gymunol a chyfradd anheddau gwag¹⁵ o 4.5% seiliedig ar Gyfrifiad 2011. Yn y senarios anheddau, defnyddir y tybiaethau hyn i benderfynu lefel y twf poblogaeth sydd ei angen gan y trywydd twf anheddau a ddiffiniwyd.

Siart 1: Trywydd Twf Poblogaeth Sir Fynwy 2001–2033



Cysylltu Twf Poblogaeth, Aelwydydd a Chyflogaeth

- 2.10 Cydnabyddir nad oes perthynas uniongyrchol bob amser rhwng cartrefi a swyddi, fodd bynnag mae'n bwysig ystyried y ddau gyda'i gilydd i gynorthwyo wrth benderfynu ar lefel twf cynaliadwy i fod yn sylfaen i'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd. Mae Polisi Cynllunio Cymru (PPW) yn annog dull holistig at gynllunio, "Creu Lleodded" sy'n defnyddio potensial ardal i greu datblygiad ansawdd uchel sy'n hybu ffyniant, iechyd a llesiant pobl. Cynhaliwyd dadansoddiad i benderfynu ar effaith demograffeg debygol gwahanol senarios twf ar gartrefi a swyddi gyda golwg ar sicrhau cydbwysedd cynaliadwy rhwng y ddau.
- 2.11 Gan ddefnyddio tybiaethau allweddol ar weithgaredd economaidd, diweithdra a'r gymhareb cymudo (fel y'i diffinnir yn Nhabl 2), yr amcangyfrif o dwf cyflogaeth y gallai

¹⁵ Fel y'i diffinnir yn Aroddiad Demograffig Edge Analytics

Llywodraeth Cymru ei gefnogi, cafodd senarios tueddiadau anheddau a demograffeg eu cyfrif ar gyfer pob senario fel y nodir yn Adroddiad Edge. Cafodd y tybiaethau hyn hefyd eu defnyddio yn y senarios cyflogaeth .

Tabl 2: Tybiaethau allweddol a ddefnyddir yn y dadansoddiad o'r senario twf cyflogaeth

Cyfradd Gweithgaredd Economaidd	Cyfraddau gweithgaredd economaidd yw'r gyfran o'r boblogaeth sy'n rhan weithgar o'r gweithlu, un ai'n gyflogedig neu'n ddi-waith ac yn edrych am waith. Mae cyfraddau gweithgaredd economaidd Sir Fynwy yn deillio o'r Cyfrifiad a chawsant eu haddasu yn unol â rhagolwg y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol (OBR) (Gorffennaf 2018) o newidiadau hirdymor i gyfranogiad penodol o ran oedran yn y gweithlu. Mae'r rhagolwg hwn yn amcangyfrif y bydd y gyfradd gweithgaredd economaidd cronus (16-89) yn gostwng gan tua 2% pwynt o 61% i 59% dros gyfnod y Cynllun 2018-2033. Yn fwy penodol, disgwylir y bydd cyfraddau gweithgaredd economaidd yn y grwpiau oedran hŷn (55+) yn cynyddu dros gyfnod y Cynllun, yn arbennig ymhlith menywod. Disgwylir gostyngiad bach yn y cyfraddau gweithgaredd economaidd ymysg y grwpiau oedran 35-54, er y disgwylir cynnydd mewn menywod yn yr un grŵp.
Cyfradd Diweithdra	Daw cyfraddau diweithdra hanesyddol o amcangyfrifon seiliedig ar fodel yr ONS. Cafodd cyfradd o 2.9% ei weithredu yn y senarios tueddiadau, anheddau a chyflogaeth craidd, sy'n sefydlog drwy gydol y cyfnod rhagolwg, ar gyfer Sir Fynwy.
Cyfradd Cymudo¹⁶	Cofnododd Cyfrifiad 2011 fod 43,210 gweithiwr yn byw yn Sir Fynwy a 38,458 o bobl yn gweithio yn Sir Fynwy, sy'n rhoi cymhareb all-gymudo net o 1.12 (h.y. mae mwy o weithwyr yn byw yn y Sir nag sydd o swyddi ar gael). Cafodd cymhareb cymudo is o 1.10 ei weithredu ar gyfer y senarios cyflogaeth a drwy'r profion sensitifrwydd i'r senarios demograffig ac anheddau i fodelu effaith yr amcan allweddol.

2.12 Mae gweithredu'r tybiaethau a restrir yn nhabl 2 i'r senarios unigol yn rhoi amcangyfrif o'r nifer y swyddi sy'n debygol o fod eu hangen ar gyfer y boblogaeth breswyl. Er bod hyn yn rhoi ystyriaeth i dueddiadau hysbys yng nghyswllt cyfraddau gweithgaredd economaidd, diweithdra a'r gymhareb cymudo, ni all roi ystyriaeth i ddewis unigol yng nghyswllt lleoliad cyflogaeth. Yn sgil pandemig Covid-19 mae patrymau gwaith wedi newid yn y tymor byr gyda chynnydd mawr yn nifer y bobl sy'n gweithio gartref. Mae'n debygol y bydd y tueddiad cynyddol ar gyfer gweithio gartref a gweithio o bell yn dueddiad tymor hirach dros gyfnod y Cynllun. Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ym mis Medi 2020 fod ganddynt uchelgais hirdymor i tua 30% o weithlu Cymru weithio o bell naill ai o gartref neu'n agos gartref yn defnyddio hybiau gweithio o bell seiliedig yn y gymuned¹⁷. Wrth ystyried nifer y swyddi sy'n deillio o bob senario, bydd angen rhoi ystyriaeth i'r tueddiad hwn ar gyfer tueddiad cynyddol i weithio o bell.

¹⁶ Y gymhareb Cymudo yw'r cydbwysedd rhwng cyflogaeth leol a maint y gweithlu preswyl. Mae cymhareb cymudo o fwy na 1.00 yn dangos all-gymudo net (h.y. mae'r nifer o weithwyr preswyl yn fwy na lefel cyflogaeth). Mae cymhareb cymudo o lai na 1.00 yn dangos mewn-gymudo net (h.y. cyfanswm cyflogaeth yn fwy na nifer y gweithwyr preswyl).

¹⁷ <https://gov.wales/aim-30-welsh-workforce-work-remotely>

Senarios Cyflogaeth

- 2.13 Cafodd ystod o senarios cyflogaeth hefyd eu cynhyrchu yn seiliedig ar y dystiolaeth a gynhwysir yn Adroddiad Economiâu'r Dyfodol, sy'n nodi twf cyflogaeth blynyddol cyfartalog dan amcanestyniadau Llinell Sylfaen Oxford Economics, Cyfradd Twf y Deyrnas Unedig a Newid Strwythurol Sylweddol. Gan ddefnyddio cyfluniad cyflogaeth o fodel POPGROUP, amcangyfrifwyd goblygiadau poblogaeth a thwf tai rhagolygon economaidd y Llinell Sylfaen, Cyfradd Twf y Deyrnas Unedig, Newid Strwythurol Sylweddol Is a Newid Strwythurol Sylweddol Uwch. Cafodd yr holl ragolygon cyflogaeth eu rhedeg yn defnyddio tybiaethau economaidd a amlinellir yn Nhabl 2 uchod sy'n gyson gyda'r rhai a ddefnyddiwyd ar gyfer y senarios demograffeg ac anheddau. Ystyriwyd effaith gostwng y dybiaeth cymhareb cymudo ar gyfer pob un o'r senarios. Caiff y senarios cyflogaeth a gynhyrchwyd eu nodi yn Nhabl 3.

Tabl 3: Senarios Cyflogaeth

Senarios Cyflogaeth	Tybiaethau
Llinell Sylfaen (cyfradd cymudo yn gostwng)	Mae twf cyflogaeth blynyddol yn gyson â senario Llinell Sylfaen Cyflogaeth. Mae'r gymhareb cymudo yn gostwng o werth Cyfrifiad 2011 (1.12) i werth Cyfrifiad 2001 (1.10) dros gyfnod y Cynllun.
Cyfradd Twf y Deyrnas Unedig (cyfradd cymudo yn gostwng)	Mae twf cyflogaeth blynyddol yn gyson â senario Cyflogaeth Cyfradd Twf y Deyrnas Unedig. Mae'r gymhareb cymudo yn gostwng o werth Cyfrifiad 2011 (1.12) i werth Cyfrifiad 2001 (1.10) dros gyfnod y Cynllun.
Newid Strwythurol Sylweddol Is (cyfradd cymudo yn gostwng)	Twf cyflogaeth blynyddol yn gyson â senario Cyflogaeth Newid Strwythurol Sylweddol (Is). Cymhareb cymudo yn gostwng o werth Cyfrifiad 2011 (1.12) i werth Cyfrifiad 2001 (1.10) dros gyfnod y Cynllun.
Newid Strwythurol Sylweddol Uwch (cyfradd cymudo yn gostwng)	Twf cyflogaeth blynyddol yn gyson â senario Cyflogaeth Newid Strwythurol Sylweddol. Mae'r gymhareb cymudo yn gostwng o werth Cyfrifiad 2011 (1.12) i werth Cyfrifiad 2001 (1.10) dros gyfnod y Cynllun.

Opsiynau Twf Eraill a Ddewiswyd

- 2.14 Caiff y 14 canlyniad twf yn gysylltiedig gyda senarios Llywodraeth Cymru, demograffeg, anheddau a chyflogaeth a restrwyd uchod ynghyd â'r profion sensitifrwydd eu gosod yn fanwl yn Adroddiad Demograffeg Edge Analytics (a atodir fel Atodiad 1). Oherwydd nifer y senarios a gynhyrchwyd, ystyrir ei bod yn addas eu crynhoi yn nifer lai o opsiynau i gynorthwyo wrth benderfynu ar ofynion tai a chyflogaeth y Cynllun Datblygu Lleol Newydd. Ystyrir bod yr opsiynau a ddewiswyd yn cynrychioli ystod realistig o senarios twf.
- 2.15 Felly cafodd yr opsiynau dilynol eu dewis i gael eu hystyried fel opsiynau twf eraill ar gyfer dibenion ymgynghori. Maent yn cynnwys un opsiwn demograffeg, un opsiwn

annedd ac un opsiwn cyflogaeth fel y crynhoir yn Nhabl 4. Caiff y cyfiawnhad ar gyfer dewis yr opsiynau eraill ei nodi yn Atodiad 5.

- 2.16 O'r chwe opsiwn a ddetholwyd, bu'r rhain yn destun profion sensitifrwydd a fanylir ym mharagraff 2.5. Mae'r tri opsiwn hyn yn adlewyrchu nodau allweddol y Cyngor o drin demograffeg anghytwys y Sir drwy gadw'r grwpiau oedran iau a gostwng cymudo allan o'r sir. Mae'r allbynnau o'r modelu dechreuol hwn ar gyfer pob un o'r 6 opsiwn yn ffurfio'r llinell sylfaen ar gyfer yr allbynnau demograffeg, anheddau a chyflogaeth.
- 2.17 Yn ogystal â'r modelu dechreuol, cynhaliwyd profion ychwanegol ar bob un o'r chwe opsiwn a ddewiswyd i sefydlu'r effaith ar ddemograffeg, anheddau, ffurfio aelwydydd a defnyddio strategaeth polisi tai fforddiadwy. Caiff hyn ei nodi'n fanwl yn Adroddiad Adendwm Tystiolaeth Tai Fforddiadwy Edge Analytics (a roddir fel Atodiad 2).
- 2.18 Mae elfen polisi tai fforddiadwy y profion yn anelu i gynyddu i ba raddau y mae'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd yn trin y materion yn gysylltiedig gyda fforddiadwyedd tai yn y Sir. Mae'r elfen hon o brofi yn ceisio trin dau fater. Yn gyntaf, mae'n anelu i drin mater fforddiadwyedd ar gyfer y bobl hynny sydd naill ai ddim yn medru ffurfio aelwydydd neu a orfodwyd i adael y Sir oherwydd prisiau cyfartalog uchel prynu tai a rhentu preifat yn y Sir h.y. yr angen tai fforddiadwy canolradd. Yn ail, mae'r pandemig presennol wedi dangos faint o ddigartrefedd cudd sydd yn y Sir ac wedi cynyddu'r galw am eiddo rhent cymdeithasol. Cyhoeddodd y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol na ddylai unrhyw un ddychwelyd i'r strydoedd ar ôl Covid-19. Bydd mynd i'r afael â'r problemau/heriau sylfaenol hyn yn rhoi cyfleoedd i gadw/cartrefu y bobl hyn ac felly unioni ymhellach yr anghydwysedd demograffig a gwella cydnerthedd a chynaliadwyedd ein cymunedau a nerth ein sylfaen economaidd.
- 2.19 Mae'r Asesiad o'r Farchnad Tai Leol (LHMA) yn ddarn creiddiol o dystiolaeth llinell sylfaen ar gyfer y Cynllun gan ei fod yn dynodi lefel yr angen tai yn y Sir. Mae'r Llawlyfr ar Gynlluniau Datblygu (paragraff 5.32) yn nodi y bydd maint yr angen am dai fforddiadwy yn ystyriaeth allweddol wrth benderfynu ar lefel gyffredinol a lleoliad tai yn y Cynllun, yn ogystal â dyrannu safleoedd tai fforddiadwy lle mae o leiaf 50% o'r cartrefi yn fforddiadwy.
- 2.20 I sefydlu nifer yr anheddau ychwanegol sy'n gysylltiedig gyda'r elfen polisi Tai Fforddiadwy pob opsiwn a ddewiswyd ac felly'r cyfanswm twf anheddau sydd ei angen dros gyfnod y Cynllun, cafodd y boblogaeth a ffurfio aelwydydd yn deillio o'r modelu dechreuol ei roi yn y model LHMA. Mae hyn wedi sefydlu lefel yr angen tai fforddiadwy fydd yn deillio dros gyfnod y Cynllun o bob un o'r chwe opsiwn unigol.
- 2.21 Fel man dechrau, cynigir cyflawni 10% o'r angen a ddynodwyd yn yr LHMA ar safleoedd tai fforddiadwy yn bennaf lle mae o leiaf 50% o'r cartrefi yn fforddiadwy. Gellir mireinio'r targed 10% yng ngoleuni tystiolaeth wrth i ni symud ymlaen drwy broses y Cynllun. Mae cyflenwi cartrefi marchnad a fforddiadwy ar y safleoedd hyn yn ychwanegol at yr hyn a ddarperir ar safleoedd a ddyrannwyd i ateb y lefel twf a ddangosir gan y modelu dechreuol. Bydd y Cynllun felly yn cyrraedd mwy na 10% o'r

angen tai fforddiadwy a ddynodwyd pan roddir ystyriaeth i'r ddwy ffynhonnell o gyflenwad anheddau.

Tabl 4: Crynodeb o'r Opsiynau Twf a Ddewiswyd

Opsiyau (math)		Tybiaethau
Opsiw 1 (Demograffeg)	Ymfudiad cytbwys (gyda thybiaethau polisi ychwanegol (Dim Ymfudiad Net (MR, CR_R), AH)*	Caiff llif ymfudiad mewnol a rhyngwladol eu cydbwysu rhwng llif i mewn a llif allan gan arwain at ddim ymfudiad net. Addaswyd cyfraddau aelodaeth aelwydydd ar gyfer y grwpiau oedran oedolion ifanc (19-24, 25-29, 30-34) i 'ddychwelyd' i'w gwerthoedd 2001 rhwng 2018-2033. Mae'r gymhareb cymudo yn gostwng o werth Cyfrifiad 2011 (1.12) i werth Cyfrifiad 2001 (1.10) dros gyfnod y Cynllun. Caiff cyfartaledd o 53dpa ei ychwanegu at yr amcanestyniad o dwf anheddau yn y senario yma rhwng 2018-2033. Mae hyn yn dangos amcan polisi o gyflawni 10% o'r amcanestyniad angen yn deillio o'r opsiwn hwn, fel y dangosir gan LHMA, ar safleoedd gyda 50% tai fforddiadwy.
Opsiw 2 (Demograffeg)	Prif Amcanestyniad Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018 (AH)	Atgynhyrchu amcanestyniad poblogaeth seiliedig ar 2018 Llywodraeth Cymru. Mae tybiaethau ymfudiad yn seiliedig ar y cyfnod pum mlynedd cyn 2018 (h.y. 2013/14-2017/18). Ychwanegir cyfartaledd o 71dpa i'r amcanestyniad o dwf anheddau yn y senario yma rhwng 2018-2033. Bydd hyn yn cyflawni'r amcan polisi o gyflawni 10% o'r amcanestyniad angen yn deillio o'r opsiwn hwn, fel y dangosir gan yr LHMA, ar safleoedd gyda 50% tai fforddiadwy.
Opsiw 3 (Demograffeg)	Prif Amcanestyniad Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018 (gyda thybiaethau polisi ychwanegol (MR, CR_R), AH)*	Atgynhyrchu amcanestyniad poblogaeth seiliedig ar 2018 Llywodraeth Cymru. Mae'r tybiaethau ymfudiad yn seiliedig ar y cyfnod pum mlynedd cyn 2018 (h.y. 2013/14-2017/18). Addaswyd cyfraddau aelodaeth aelwydydd ar gyfer grwpiau odran oedolion iau (19-24, 25-29, 30-34) i 'ddychwelyd' i'w gwerthoedd 2001 rhwng 2018-2033. Mae'r gymhareb cymudo yn gostwng o werth Cyfrifiad 2011 (1.12) i werth Cyfrifiad 2001 (1.10) dros gyfnod y Cynllun. Ychwanegir cyfartaledd o 76dpa at yr amcanestyniad o dwf anheddau yn y senario yma rhwng 2018-2033. Bydd hyn yn diwallu amcan polisi o gyflawni 10% o'r amcanestyniad angen yn deillio o'r opsiwn hwn, fel y dangosir gan yr LHMA, ar safleoedd gyda 50% tai fforddiadwy.
Opsiw 4 (Anheddau)	Cyfartalog Anheddau (seiliedig ar gyfraddau cwblhau anheddau) Cyfartalog anheddau 5 mlynedd, AH*	Gweithredir twf blynyddol anheddau o 2020/21 ymlaen, yn seiliedig ar yr anheddau a gwblhawyd yn y pum mlynedd ddiwethaf (2015/16-2019/20). Mae hyn yn rhoi twf cyfartalog blynyddol anheddau o +310 y flwyddyn yn Sir Fynwy.

Opsiyau (math)		Tybiaethau
		Ychwanegir cyfartalog o 80dpa i'r amcanestyniad o dwf anheddau dan y senario yma rhwng 2018-2033. Bydd hyn yn cyflawni amcan polisi o gyrraedd 10% o'r amcanestyniad angen yn deillio o'r opsiwn hwn, fel y dangosir gan yr LHMA, ar safleoedd gyda 50% tai fforddiadwy.
Opsiw 5 (Demograffeg)	Amcanestyniad poblogaeth (gyda thybiaethau polisi ychwanegol) (PG Hir Dymor (wedi addasu (5ml) (MR, CR_R), AH)*	Caiff cyfraddau mewnfudo mewnol eu haddasu i ddangos mewnfudo uwch (seiliedig ar y 5 mlynedd ddiwethaf) o Fryste a De Swydd Caerloyw, yn dilyn dileu tollau Pont Hafren. Mae'r holl dybiaethau llif ymfudo eraill yn gyson â senario PG Hirdymor. Addaswyd cyfraddau aelodaeth aelwydydd ar gyfer y grwpiau oedran oedolion iau (19-24, 25-29, 30-34) i 'ddychwelyd' i'w gwerthoedd 2001 rhwng 2018-2033. Mae'r gyfradd cymudo yn gostwng o werth Cyfrifiad 2011 (1.12) i werth Cyfrifiad 2011 (1.10) dros gyfnod y Cynllun. Ychwanegwyd cyfartalog o 94dpa i'r amcanestyniad twf anheddau rhwng 2018-2033. Bydd hyn yn cyflawni amcan polisi o sicrhau 10% o'r amcanestyniad angen yn deillio o'r opsiwn hwn, fel a ddangosir gan yr LHMA, ar safleoedd gyda 50% tai fforddiadwy.
Opsiw 6 (Cyflogaeth)	Amcanestyniad cyflogaeth (gyda thybiaethau polisi ychwanegol) (Newid Strwythurol Sylweddol** (CR_R), AH)* Uwch	Y gymhareb cymudo yn gostwng o werth Cyfrifiad 2011 (1.12) i werth Cyfrifiad 2001 (dros gyfnod y Cynllun). Addasiadau cyfradd gweithgaredd economaidd yn unol â rhagolwg OBR, mae'r gyfradd diweithdra yn parhau ar y lefel bresennol (2019) (2.9%). Ychwanegir cyfartalog o 124dpa at yr amcanestyniad o dwf anheddau yn y senario yma rhwng 2018-2033. Bydd hyn yn diwallu amcan polisi o gyflawni 10% o'r amcanestyniad angen yn deillio o'r opsiwn hwn, fel y dangosir gan yr LHMA, ar safleoedd gyda 50% tai fforddiadwy.

* Dyma deitlau'r opsiynau y cyfeirir atynt yn Adroddiadau Edge Analytics.

**Mae senarios 'Newid Strwythurol Sylfaenol' yn ystyried effaith posibl newidiadau economaidd sylweddol yn economi Sir Fynwy, gan arwain at ystod twf cyflogaeth sylweddol uwch na dan y cyfwerth 'Llinell Sylfaen' a Thwf y Deyrnas Unedig.

2.22 Mae'r adran ddilynol yn ystyried goblygiadau poblogaeth, aelwydydd, anheddau a chyflogaeth yn gysylltiedig gyda phob un o'r opsiynau twf eraill a nodir yn Nhabl 4, ynghyd â'u goblygiadau ehangach ar gyfer y Sir ac i ba raddau y byddant yn cyflawni amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd. Caiff perfformiad yr opsiynau yng nghyswllt yr amcanion ei asesu yn ôl y sgorau a nodir yn Nhabl 5. Mae crynodeb o oblygiadau'r opsiynau twf yn Nhabl 6. Caiff crynodeb o berfformiad yr opsiynau twf o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd ei gynnwys yn Atodiad 7. Cafodd yr opsiynau hefyd eu hasesu drwy broses y Gwerthusiad Cynaliadwyedd

Integredig. Mae crynodeb o berfformiad opsiynau twf ar themâu'r Gwerthusiad yn Atodiad 8.

Tabl 5: Allwedd i asesiad opsiynau o gymharu ag amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd

Sgôr	Effaith debygol
Gwyrdd	Helpu i gyflawni'r amcan
Oren	Effaith niwtral ar amcan
Coch	Annhebygol o gyflawni amcan

- 2.23 Cynhaliwyd Adolygiad o Faterion, Gweledigaeth ac Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd yn sgil Covid-19 ym mis Mehefin 2020 a'i gynnwys ym Mhapur Adolygiad y Cynllun Datblygu Lleol newydd o Faterion, Gweledigaeth ac Amcanion a'r Sylfaen Tystiolaeth (Medi 2020). Daeth hyn i'r casgliad fod Materion, Gweledigaeth ac Amcanion y Cynllun yn parhau'n berthnasol yn sgil Covid-19 a'i bod yn addas paratoi i baratoi'r Cynllun ar sail y gwerthoedd hyn. Fodd bynnag, daethpwyd i'r casgliad fod gan rai amcanion fwy o bwyslais a phwysigrwydd yn sgil Covid-19, yn gyson gyda'r blaenoriaethau a ddynodwyd yn nogfen *Adeiladu Lleoedd Gwell* Llywodraeth Cymru ym mis Gorffennaf 2020. Caiff yr amcanion hyn eu dangos gyda * yn y tablau er eglurdeb.

Opsiynau Twf a Ddewiswyd

Tabl 6: Crynodeb o Oblygiadau'r Opsiynau Twf a Ddewiswyd

Opsiwn twf	Math senario	Newid poblogaeth 2018-2033	Newid poblogaeth %	Ymfudiad net cyfartalog bob blwyddyn	Newid aelwyd 2018-2033	Newid aelwydydd %	Anheddau fesul blwyddyn	Anheddau 2018-2033	Swyddi fesul blwyddyn	Swyddi 2018-2033
1. Ymfudiad cytbwys (gyda thybiaethau polisi ychwanegol) (Dim Ymfudiad Net) (MR, CR_R), AH)*	Demograffeg	-5110	-5.4%	108	-240	-0.6%	-17	-255	-120	-1,800
2. Prif amcanestyniad seiliedig ar 2018 Llywodraeth Cymru (AH)	Demograffeg	6,047	6.4%	818	3,749	9.3%	262	3,930	208	3,120
3. Prif amcanestyniad seiliedig ar 2018 Llywodraeth Cymru (gyda thybiaethau polisi ychwanegol) (MR, CR_R), AH)*	Demograffeg	6,147	6.5%	825	4,551	11.3%	318	4,770	265	3,975
4. Cyfartalog anheddau (seiliedig ar gyfraddau cwblhau anheddau) Cyfartaledd anheddau 5 mlynedd, AH*	Anheddau	10,641	11.3%	1,110	5,628	14.0%	402	6,030	364	5,460

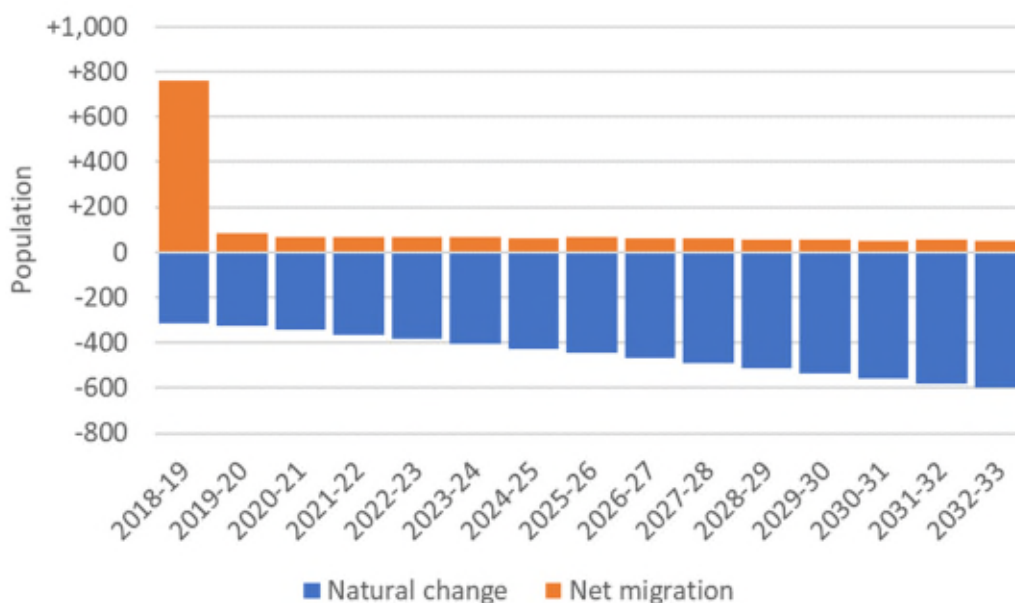
Opsiwn twf	Math senario	Newid poblogaeth 2018-2033	Newid poblogaeth %	Ymfudiad net cyfartalog bob blwyddyn	Newid aelwyd 2018-2033	Newid aelwydydd %	Anheddau fesul blwyddyn	Anheddau 2018-2033	Swyddi fesul blwyddyn	Swyddi 2018-2033
5. Amcanestyniad poblogaeth (gyda thybiaethau polisi ychwanego) (PG Hirdymor (wedi addasu) 5 mlynedd) (MR, CR_R), AH)*	Demograffeg	12,443	13.2%	1,223	7,255	18.1%	507	7,605	481	7,215
6. Amcanestyniad poblogaeth gyda thybiaethau polisi ychwanegol (Newid Strwythurol Sylweddol Uwch (CR_R), AH)*	Cyflogaeth	17,403	18.5%	1,524	8,653	21.6%	604	9,060	642	9,630

* Dyma deitlau'r opsiynau y cyfeirir atynt yn Adroddiadau Edge Analytics.

Opsiwn 1: Ymfudiad Cytbwys (gyda thybiaethau polisi ychwanegol) (Opsiwn Dim Net) (MR CR_R), AH)

- 2.24 Diben yr opsiwn yma yw profi effaith lefel isel iawn o ymfudiad net. Caiff mewnlif ac all-lif ymfudiad mewnol a rhyngwladol eu cydbwysu i ddarlunio sut y gallai newid naturiol (h.y. genedigaethau a marwolaethau) effeithio ar dwf poblogaeth ac aelwydydd y dyfodol. Cafodd y profion sensitifrwydd wedyn eu cymhwyso i'r allbwn i ganfod effaith amcanestyniad addasiadau modelu i gyfraddau aelodaeth aelwydydd ar gyfer tri grŵp oedran iau allweddol (19-24, 25-29, 30-34), ac ar yr un pryd yn gostwng cymudo allan o'r sir drwy gadw mwy o'r gweithlu preswyl.
- 2.25 Cynhaliwyd profion ychwanegol i ganfod effaith strategaeth polisi tai fforddiadwy ar ddemograffeg, anheddau, math aelwydydd a chyflogaeth sy'n anelu i gyflawni 10% o angen LHMA yn deillio o'r opsiwn hwn ar safleoedd tai sy'n darparu 50% tai fforddiadwy. Daw'r unig ymfudiad net yn deillio o'r opsiwn hwn o'r elfen hon o'r profion.
- 2.26 Mae'r opsiwn hwn yn rhagweld gostyngiad poblogaeth o 5,110 (5.4%) a gostyngiad o 240 (0.6%) yn nifer yr aelwydydd yn y Sir dros gyfnod y Cynllun. Mae'r lefel yma o ddirywiad yn trosi i ofyniad negyddol am anheddau o 17 dpa (annedd fesul blwyddyn) rhwng 2018 a 2033.
- 2.27 Dan yr opsiwn hwn mae Siart 2 islaw yn dangos y byddai'r unig fewnfudiad yn dod o elfen polisi fforddiadwy o 2019-20 ymlaen, y byddai lefel negyddol gynyddol o newid naturiol dros gyfnod y Cynllun gyda llai o enedigaethau na marwolaethau wrth i'r boblogaeth heneiddio. Mae mewnfudiad 2018-19 yn adlewyrchu'r tueddiad presennol. Byddai cymunedau Sir Fynwy yn gostwng.

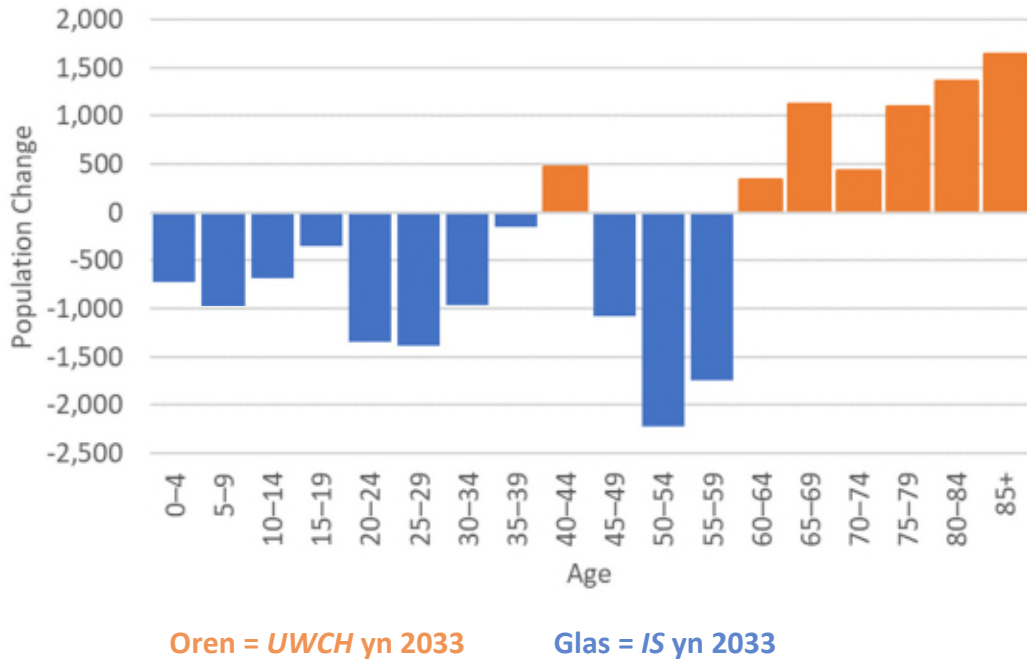
Siart 2: Elfennau Newid Poblogaeth



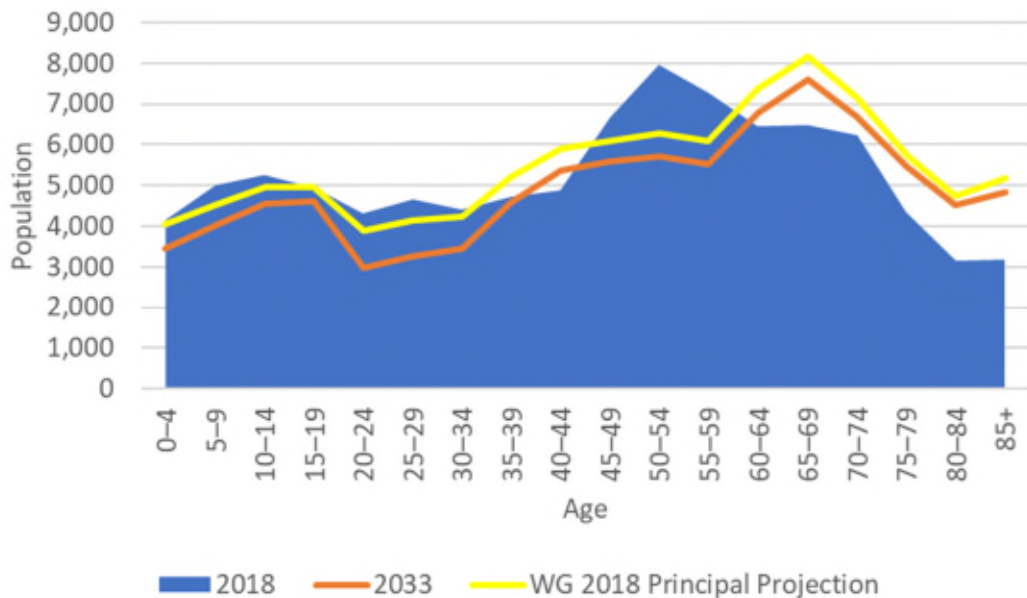
- 2.28 Mae'r opsiwn hwn yn cael effaith sylweddol ar broffil oedran y Sir yn arwain at ddemograffeg amlwg anghybwys, gyda dim ond y grŵp oedran dros 60 yn dangos

unrhyw dwf sylweddol dros gyfnod y Cynllun. Ychydig iawn o dwf sydd yn y grŵp 40-44, tra bo pob grŵp oedran arall yn dirywio (Siartiau 3 a 4). Mae hyn yn arwain at ddemograffeg cynyddol heneiddiol yn y Sir dros gyfnod y Cynllun.

Siart 3: Twf/Dirywiad Poblogaeth yn ôl Grŵp Oedran 2018-2033



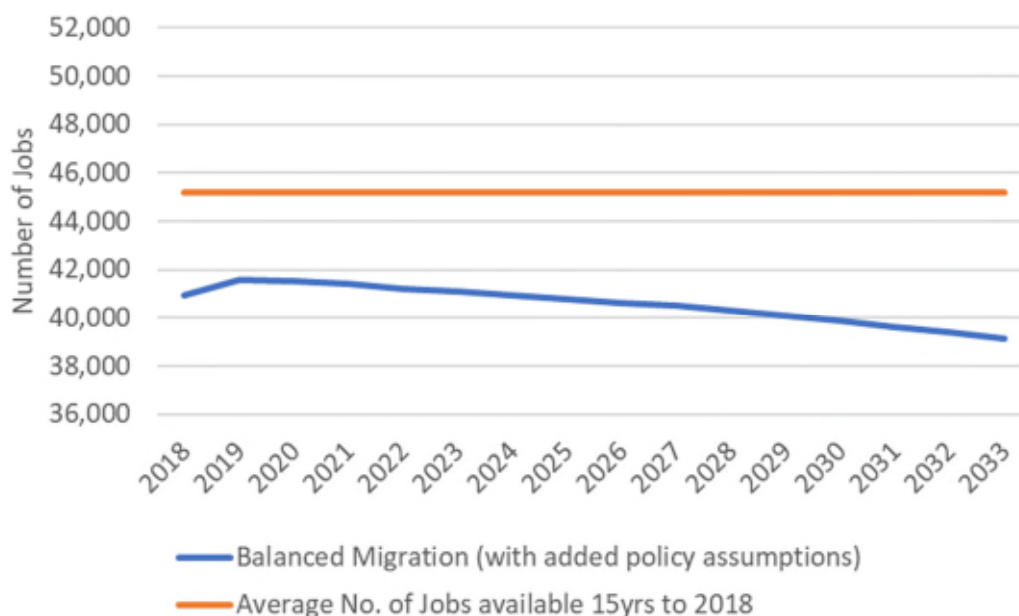
Siart 4: Goblygiadau ar gyfer Proffil Oed Sir Fynwy



2.29 Mae'r opsiwn hwn hefyd yn rhagweld dirywiad sylweddol mewn cyflogaeth dros gyfnod y Cynllun, 4.4% o 40,951 swydd yn 2018 i 39,149 yn 2033. Rhagwelir y bydd nifer colledion swyddi hefyd yn cynyddu dros gyfnod y Cynllun, o golli 39 swydd yn 2020 i golli bron 250 swydd yn 2033. Mae hyn oherwydd diffyg unrhyw lif ymfudiad

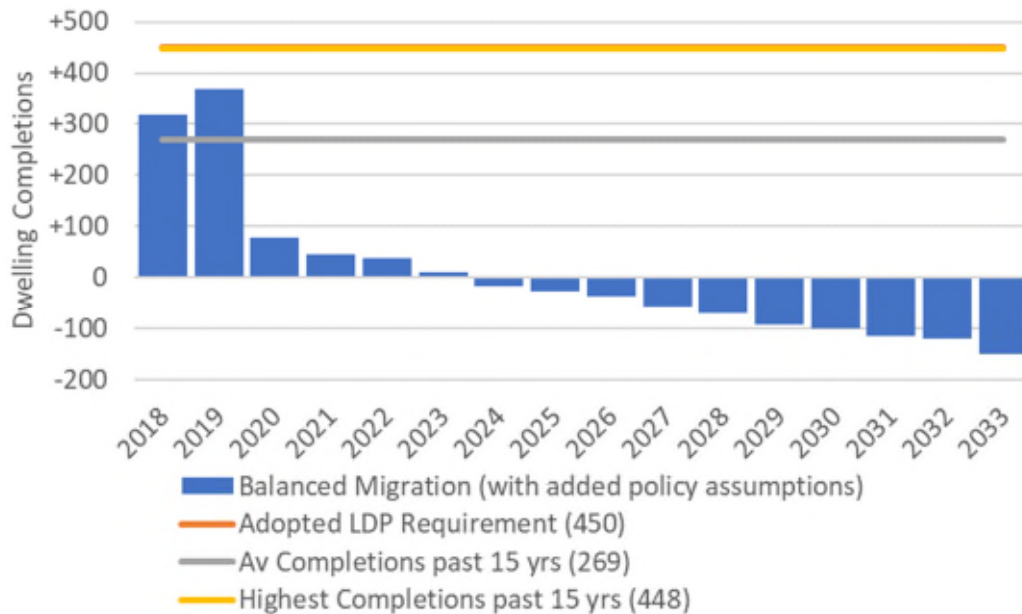
net gyda phroffil poblogaeth economaidd anweithgar sy'n heneiddio'n sylweddol (Siart 5). Gyda gweithlu sy'n gostwng, daw Sir Fynwy yn gynyddol llai deniadol i fusnesau sefydlu, aros neu dyfu yma a gyda phoblogaeth sy'n gostwng a demograffeg heneiddiol, bydd gostyngiad yn y sail cwsmeriaid yn effeithio ar rai busnesau ac felly byddant yn cau neu symud.

Siart 5: Goblygiadau ar gyfer Twf Cyflogaeth



2.30 Mae'r holl ffactorau hyn yn effeithio ar y gofyniad anheddau dros gyfnod y Cynllun. Mae lefel isel o angen yn ystod pum mlynedd gyntaf cyfnod y Cynllun hyd at 2022, ac wedyn mae angen negyddol, gan arwain at ofyniad cyfartalog o -17dpa dros holl gyfnod y Cynllun (Siart 6). Mae 4,660 o gartrefi newydd o fewn ymrwymadau presennol a lwfansau safleoedd ar hap ar hyn o bryd. Byddai'r opsiwn hwn yn arwain at ormod o gartrefi yn y Sir ar gyfer poblogaeth sy'n gostwng.

Siart 6: Gofyniad Anheddau



2.31

Mae hyn yn dangos yn glir y caiff newid poblogaeth a thwf cyflogaeth yn Sir Fynwy ei yrru gan fewnfudiad, ac felly ni fyddai'r opsiwn hwn yn rhoi sail gadarn i lywio ffigur gofyniad tai a chyflogaeth y Cynllun Datblygu Lleol Newydd.

2.32 Mae'r goblygiadau sy'n gysylltiedig gyda'r opsiwn twf hwn yn cynnwys:

- Cynnydd yn y gyfran o bobl hŷn ac oedrannus sy'n byw yn y Sir, gan effeithio ar y math o dai a darparwyr gwasanaeth sydd eu hangen ar draws y sector cyhoeddus a'r sector preifat. Mae'r pandemig presennol wedi dangos yn glir bwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys ac yn gynaliadwy yn gymdeithasol, yn neilltuol yn nhermau demograffeg. Ni fyddai'r opsiwn hwn yn mynd i'r afael â'r anghydbwysedd demograffig yn y Sir.
- Gostyngiad yn nifer plant oedran ysgol, gan roi llai o bwysau ar gapasiti ysgolion presennol. Fodd bynnag, ni fyddai'n rhoi unrhyw gwmpas i sicrhau unrhyw welliannau drwy fudd cynllunio a gallai arwain at bosibilrwydd cau ysgolion.
- Gostyngiad yn y boblogaeth oedran gwaith yn y Sir gyda gweithlu gostyngol yn methu cefnogi darpariaeth cyflogaeth leol yn arwain at golledion swyddi ac effaith negyddol ar yr economi lleol. Nid yw'n rhoi unrhyw gyfle i greu economi amrywiol llewyrchus gyda chysylltiadau da, y nodwyd ei fod yn neilltuol o bwysig yn sgil y pandemig presennol.
- Gyda cholled net mewn anheddau, gostyngiad yn lefel y tai fforddiadwy a sicrhawyd drwy'r system cynllunio, hyd yn oed gydag ychwanegiad elfen polisi tai fforddiadwy. Gallai cyflenwad cyfyngedig o gartrefi arwain at brisiau tai uwch, gan felly wneud y Sir hyd yn oed yn llai fforddiadwy i'r boblogaeth oedran gwaith iau a pharhau'r anghydbwysedd demograffeg.
- Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i sicrhau darparu ystod a dewis o gartrefi (cymysgedd tai) yn natblygiadau tai'r dyfodol i fynd i'r afael â

phroblemau fforddiadwyedd y Sir ac i adeiladu cymunedau cynaliadwy a chydnerth ledled Sir Fynwy. Fodd bynnag, byddai'r opsiwn twf hwn yn arwain at golled net mewn anheddau ac ni fyddai'n cyflawni diben creiddiol y Cyngor o adeiladu cymunedau cynaliadwy a chydnerth.

- Byddai unrhyw ddiffygion mewn mynediad i ofod agored ansawdd da yn cael ei waethygu oherwydd diffyg unrhyw dwf i gefnogi darpariaeth ychwanegol a/neu uwchraddio darpariaeth bresennol. Cafodd gwerth a phwysigrwydd mynediad i ofodau agored/gwyrdd lleol i gynorthwyo gyda hamdden ac iechyd a llesiant ei gynyddu yn ystod y pandemig presennol.
- Anawsterau wrth gynnal gwasanaethau/cyfleusterau ar draws y Sir gydag effeithiau negyddol fel canlyniad e.e. ynysigrwydd gwledig ac yn y blaen. Mae pandemig Covid-19 wedi tanlinellu pwysigrwydd gwasanaethau a chyfleusterau lleol i gefnogi ein cymunedau.
- Anallu i sicrhau darpariaeth/uwchraddio seilwaith drwy fudd cynllunio o ddatblygu. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu pwysigrwydd seilwaith allweddol, yn cynnwys seilwaith digidol ac opsiynau teithio llesol i gefnogi/galluogi mwy o weithio gartref/gweithio o bell a chefnogi cymunedau lleol.

Tabl 7: Asesiad Opsiwn 1: Ymfudiad Cytbwys (gyda thybiaethau polisi ychwanegol) (Opsiwn Dim Net (MR CR_R), AH) o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd**

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun – Pennawd	Perfformiad Opsiwn 1 o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd
*Dynodi amcanion y Cynllun Datblygu Lleol yr ystyrir fod ganddynt fwy o bwyslais a phwysigrwydd yn sgil Covid-19 fel y cyfeirir ato ym mharagraff 2.22		
Cymru lewyrchus (Nod Llesiant 1)		
Amcan 1	Twf Economaidd/ Cyflogaeth*	Byddai gostyngiad yn y boblogaeth oedran gwaith yn y Sir yn methu cefnogi darpariaeth cyflogaeth leol yn arwain at golledion swyddi ac effaith negyddol ar yr economi lleol, colled o 120 swydd y flwyddyn. Ni fyddai hyn yn cyflawni uchelgeisiau'r Cyngor ar gyfer twf economaidd cynaliadwy a dim yn galluogi creu cymunedau cynaliadwy a chydnerth. Yn y cyswllt hwn, nid yw'r lefel twf yn rhoi unrhyw gyfle i greu economi llewyrchus ac amrywiol gyda chysylltiadau da y dangoswyd ei fod yn neilltuol o bwysig yn sgil y pandemig presennol.
Amcan 2	Canolfannau Manwerthu*	Byddai gostyngiad yn y sylfaen cwsmeriaid yn cael effaith negyddol ar hyfywedd, bywiogrwydd ac apêl y canolfannau manwerthu yn nhrefi'r Sir. Dangosodd y pandemig presennol bod rôl a swyddogaeth y stryd fawr yn y gymuned leol yn neilltuol o bwysig, ni fyddai'r opsiwn hwn yn rhoi cefnogaeth ddigonol i gyfleusterau manwerthu presennol ar draws y Sir.

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun – Pennawd	Perfformiad Opsiwn 1 o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd
Cymru gydnerth (Nod Llesiant 2)		
Amcan 3	Seilwaith Gwyrdd, Bioamrywiaeth a'r Tirlun*	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar yr amgylchedd naturiol, er ar yr un pryd ni fyddai'n rhoi unrhyw gyfleoedd i wella seilwaith gwyrdd a chysylltedd ecolegol drwy gymunedau i greu cysylltiadau newydd. Mae gwerth a phwysigrwydd cael mynediad i ofodau agored/gwyrdd lleol i gynorthwyo gyda hamdden ac iechyd a llesiant ei wedi cynyddu yn ystod y pandemig presennol.
Amcan 4	Risg Llifogydd	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ardaloedd o risg llifogydd, gan na fyddai unrhyw angen tai ychwanegol na datblygiad cyflogaeth.
Amcan 5	Mwynau a Gwastraff	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar fwynau a gwastraff, gellir cyflawni goblygiadau banc tir mwynau.
Amcan 6	Tir	Nid oes unrhyw angen ar gyfer tai ychwanegol na datblygiad cyflogaeth felly ni fyddai angen unrhyw dir glas ychwanegol na'r tir amaethyddol gorau a mwyaf hyblyg.
Amcan 7	Adnoddau Naturiol	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar y gallu i hyrwyddo defnydd effeithiol o adnoddau naturiol, er ar yr un pryd nid yw'n rhoi unrhyw gyfleoedd ar gyfer gwelliannau.
Cymru iachach (Nod Llesiant 3)		
Amcan 8	Iechyd a Llesiant*	Byddai'n cael effaith negyddol ar iechyd a llesiant gyda phoblogaeth yn gostwng a dim twf i gefnogi darpariaeth ychwanegol a/neu uwchraddio neu gynnal darpariaeth bresennol. Byddai unrhyw ddiffygion mewn darparu gofod agored ansawdd da yn cael eu gwaethygu. Tanlinellwyd gwerth a phwysigrwydd mynediad i ofodau agored/gwyrdd lleol yn sgil Covid-19.
Cymru fwy cyfartal (Nod Llesiant 4)		
Amcan 9	Demograffeg*	Byddai'n arwain at gynnydd yn y gyfran o bobl hŷn ac oedrannus yn byw yn y Sir gan arwain at ddemograffeg fwy anghytbwys yn ogystal â gostyngiad yng nghyfanswm y boblogaeth. Bydd anawsterau mewn cynnal gwasanaethau/cyfleusterau ar draws y Sir yn gwaethygu ynysigrwydd gwledig. Mae'r pandemig presennol wedi dangos

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun – Pennawd	Perfformiad Opsiwn 1 o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd
		pwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys ac yn gymdeithasol gynaliadwy, yn neilltuol o ran demograffeg. Ni fyddai'r opsiwn hwn yn cefnogi/galluogi cynaliadwyedd cymdeithasol a chymunedau cytbwys ar draws y Sir.
Cymru o gymunedau cydlynus (Nod Llesiant 5))		
Amcan 10	Tai*	Dim gofyniad am dai ychwanegol er y byddai demograffig heneiddiol angen tai o fath gwahanol i'r hyn sydd ar gael ar hyn o bryd. Gyda cholled net mewn anheddau byddai gostyngiad yn y tai fforddiadwy a'r tai marchnad sydd ar gael. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i sicrhau darpariaeth ystod a dewis o gartrefi (cymysgedd tai) yn natblygiadau'r tai dyfodol, yn cynnwys tai fforddiadwy. Ni fyddai'r opsiwn hwn yn mynd i'r afael â phroblemau fforddiadwyedd y Sir nac yn adeiladu cymunedau cynaliadwy a chydnerth ledled Sir Fynwy.
Amcan 11	Creu Lleoedd	Dim gofyniad am dai newydd felly dim cyfle i wella cymeriad a hunaniaeth aneddiadau Sir Fynwy. Cafodd gwerth a phwysigrwydd creu lleoedd eu tanlinellu yn sgil Covid-19.
Amcan 12	Cymunedau	Byddai'n cael effaith negyddol ar gymunedau gyda demograffeg anghytwys, heb roi cyfle ar gyfer darpariaeth tai, creu swyddi neu welliannau i wasanaethau a chyfleusterau presennol. Nid yw'r newid demograffig dilynol dros gyfnod y Cynllun yn rhoi unrhyw gyfleoedd i gefnogi cynaliadwyedd cymdeithasol a chymunedau cytbwys. Mae'r pandemig presennol wedi dangos pwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys ac yn gymdeithasol gynaliadwy. Byddai'r opsiwn twf yn yn methu mynd i'r afael â'r mater allweddol hwn a byddai'n niweidiol i'n diben creiddiol o greu cymunedau cynaliadwy a chydnerth.
Amcan 13	Cymunedau Gwledig	Byddai'n cael effaith negyddol ar gymunedau gwledig drwy beidio rhoi cyfle i gryfhau'r economi gwledig neu gyfleoedd i bobl aros yn eu cymunedau lleol. Mae'r pandemig presennol wedi dangos pwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys ac yn gymdeithasol gynaliadwy. Byddai anawsterau

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun – Pennawd	Perfformiad Opsiwn 1 o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd
		yn cynnal gwasanaethau/cyfleusterau ar draws y Sir yn cynyddu ynysigrwydd gwledig.
Amcan 14	Seilwaith*	Byddai'n cael effaith negyddol gan y byddai demograffeg sy'n gostwng ac anghytwys yn arwain at ostyngiad mewn niferoedd disgyblion a gallai arwain at gau ysgolion, yn ogystal â chynyddu pwysau ar iechyd a gofal cymdeithasol. Byddai anawsterau cynnal gwasanaethau/cyfleusterau ar draws y Sir yn ogystal â chyfleoedd cyfyngedig i wella ystod o seilwaith, yn cynnwys teithio llesol a seilwaith digidol yn cynyddu problemau yn gysylltiedig gydag ynysigrwydd gwledig.
Amcan 15	Hygyrchedd	Byddai'n cael effaith negyddol gan y byddai colli cyflogaeth yn cyfyngu cyfleoedd swyddi yn y Sir a cholled net mewn anheddau yn arwain at barhau lefelau cymudo allan o'r sir yn y tymor byr, yn gostwng wrth i'r boblogaeth heneiddio, er y dylid cydnabod y bu cynnydd mewn gweithio ystwyth a gweithio gartref yn sgil Covid-19, ac mae hynny'n debyg o barhau dros y tymor hirach. Mae'r ddibyniaeth gynyddol ar fynediad i gyfleusterau a gwasanaethau lleol yn ystod y pandemig presennol wedi tanlinellu eu pwysigrwydd i gymunedau. Ni fyddai diffyg cyfleoedd cyflogaeth o fewn aneddiadau yn annog teithio llesol a defnyddio opsiynau trafnidiaeth gynaliadwy.
Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu (Nod Llesiant 6)		
Amcan 16	Diwylliant, Treftadaeth a'r Iaith Gymraeg	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar ddiwylliant a threftadaeth, ond ar yr un pryd nid yw'n cynnig unrhyw fanteision i'r economi, twristiaeth a llesiant cymdeithasol cymunedau. Dim effaith ar y Gymraeg.
Cymru sy'n gyfrifol ar lefel byd-eang (Nod Llesiant 7)		
Amcan 17	Newid Hinsawdd*	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar newid hinsawdd, gyda gostyngiad mewn cymudo yn yr hirdymor wrth i'r boblogaeth heneiddio yn rhywbeth cadarnhaol. Ar yr un pryd byddai cyfleoedd cyfyngedig i gyfrannu at leihau carbon drwy roi cyfleoedd ar gyfer cynhyrchu ynni adnewyddadwy, cefnogi defnydd cerbydau allyriad isel iawn a thrafnidiaeth gyhoeddus, a darparu seilwaith gwyrdd ansawdd uchel. Mae'r pandemig presennol wedi

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun – Pennawd	Perfformiad Opsiwn 1 o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd
		tanlinellu'r angen i alluogi ymatebion o'r fath wrth gyflenwi cymunedau cynaliadwy a chydnerth.

** Teitl yr opsiwn fel y cyfeirir ato yn Adroddiadau Edge Analytics.

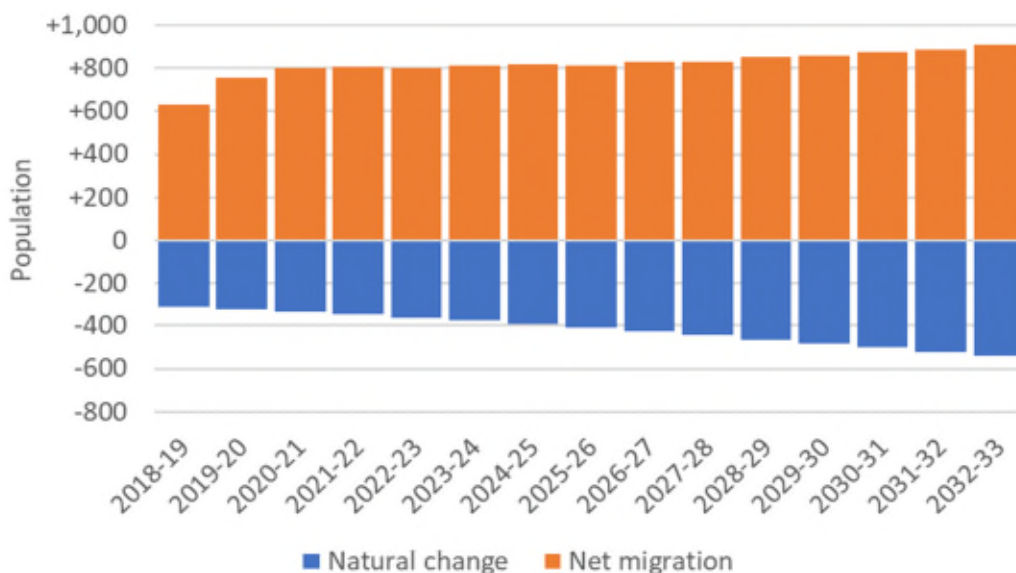
Dadansoddiad o'r Gwerthusiad Cynaliadwydd Integredig

- 2.33 Opsiwn Twf 1 sy'n perfformio'n lleiaf da o'r opsiynau ar themâu'r Gwerthusiad yn ymwneud â'r economi a chyflogaeth, poblogaeth a chymunedau, iechyd a llesiant a chydaddoldeb. Mae Opsiynau 1 i 4 yn cynrychioli twf swyddi ar gyfradd is na chyfraddau cyflenwi'r gorffennol ac mae'r amcanestyniadau demograffeg yn dangos gweithlu sy'n gostwng, yn ogystal â sylfaen cwsmeriaid sy'n gostwng. Mae'r opsiwn hwn yn perfformio'n amlwg waeth o gymharu â'r opsiynau eraill a thrwy dwf negyddol ystyrir ei fod yn debygol o arwain at effeithiau negyddol.
- 2.34 Ni fyddai'r opsiwn hwn ychwaith yn cyfrannu at gyflawni a chynnal cyflenwad tir digonol ar gyfer cyfnod y Cynllun arfaethedig, a allai gael effaith sylweddol ar fywiogrwydd cymunedau yn y dyfodol. Yn ogystal â chyfyngu cyfleoedd yn ddifrifol ar gyfer trin y newidiadau mewn anghenion tai o ran mathau a daliadaethau, mae'r diffyg twf yn yr opsiwn hefyd yn debygol o gynyddu prisiau tai a gwaethygu problemau fforddiadwyedd. Gall yr opsiwn hefyd arwain at gyfleoedd cyfyngedig iawn ar gyfer y genhedlaeth iau i fyw a gweithio yn y Sir ac anawsterau wrth gynnal cyfleusterau/gwasanaethau ar draws y Sir, gan waethygu ynysigrwydd gwledig. Ystyrir ei bod yn debygol y bydd effeithiau negyddol ar themâu'r Gwerthusiad yn debygol o fod yn sylweddol dan yr opsiwn hwn.
- 2.35 Ystyrir nad oes unrhyw effeithiau sylweddol yng nghyswllt yr opsiwn hwn ar weddill themâu'r Gwerthusiad. Heb unrhyw dwf wedi'i gynnig dan yr opsiwn hwn, ystyrir yn debygol y bydd effeithiau ymylol yn nhermau tagfeydd ar y rhwydwaith ffyrdd presennol, er y cydnabyddir heb unrhyw dwf dan yr opsiwn hwn na fydd yn rhoi'r mas critigol i alluogi gwelliannau seilwaith. Mae hyn yn neilltuoel o bwysig oherwydd yr uchelgais ehangach i bontio i rwydwaith seilwaith allyriadau is, lle bydd datblygu yn gyfrwng cyflenwi allweddol ar gyfer y datblygiadau technolegol a seilwaith sy'n sylfaen i'r pontio.
- 2.36 Gan nad yw'r opsiwn hwn yn cynnig unrhyw dwf pellach mae hefyd yn debygol o osgoi effeithiau sylweddol yng nghyswllt themâu adnoddau naturiol, bioamrywiaeth a thirlun. Ar y cam hwn daethpwyd i'r casgliad nad yw'n bosibl dynodi unrhyw wahaniaethau sylweddol rhwng yr Opsiynau na dod i'r casgliad eu bod yn debygol o gael unrhyw effeithiau sylweddol ar yr amgylchedd hanesyddol. Nid oes dim o'r Opsiynau yn debygol o gael effaith sylweddol ar y Gymraeg.

Opsiwn 2: Prif Amcanestyniad seiliedig ar 2018 Llywodraeth Cymru (AH)

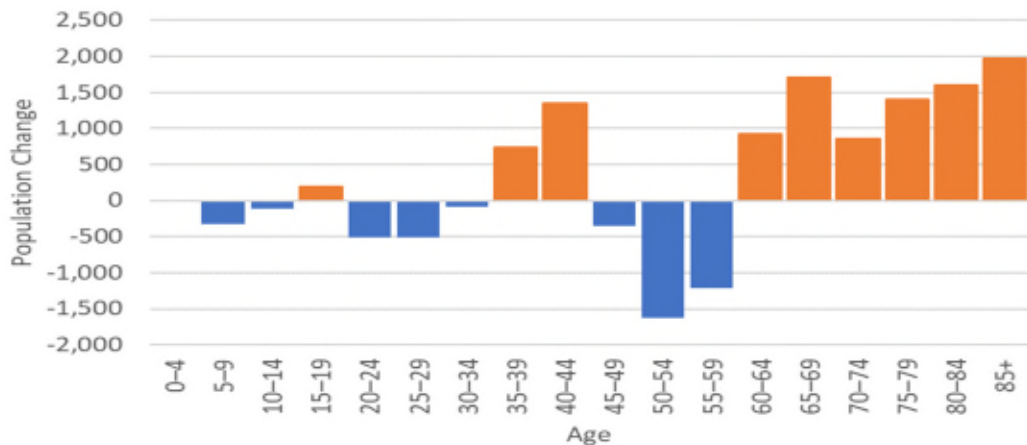
- 2.37 Mae'r opsiwn hwn yn atgynhyrchu Prif Amcanestyniad seiliedig ar 2018 Llywodraeth Cymru, yn defnyddio tystiolaeth poblogaeth hanesyddol ar gyfer 2001-2018. Cynhaliwyd profion ychwanegol i sefydlu effaith strategaeth polisi tai fforddiadwy ar ddemograffeg, anheddau, math aelwydydd a chyflogaeth sy'n anelu i gyflawni 10% o angen yr LHMA yn deillio o'r opsiwn hwn ar safleoedd tai sy'n darparu 50% tai fforddiadwy.
- 2.38 Mae'r opsiwn hwn yn rhagweld cynnydd poblogaeth o 6,047 (6.4%) gyda chynnydd cyfatebol o 3,749 aelwyd (9.3%) yn y Sir dros gyfnod y Cynllun. Mae'r lefel yma o dwf aelwydydd yn arwain at amcangyfrif o dwf cyfartalog blynyddol o 262 dpa dros gyfnod 2018-2033 y Cynllun (cyfanswm 3,930 annedd). Mae'r ffigur o 262 dpa yn is na gofyniad anheddau'r Cynllun Datblygu Lleol cyfredol o 450 dpa a hefyd yn is na'r nifer cyfartalog a gwblhawyd dros y 5 mlynedd ddiwethaf (310 dpa) a 10 mlynedd (285 dpa).

Siart 7: Elfennau Newid



- 2.39 Mae'r opsiwn hwn yn rhagweld mewnfudo net o gyfartaledd o 818 person y flwyddyn drwy gydol cyfnod y Cynllun. Fodd bynnag caiff hyn ei wrthbwysu gan lefel cynyddol o newid naturiol negyddol wrth i'r boblogaeth heneiddio (Siart 7).
- 2.40 Yn yr un modd â'r opsiwn ymfudiad cytbwys, mae gan yr opsiwn hwn oblygiadau sylweddol ar broffil oedran y Sir. Er fod twf yn y grwpiau oedran 35-44, daw mwyafrif y twf poblogaeth o'r grwpiau oedran dros 60 gyda thwf negyddol yn yr holl grwpiau oedran eraill, ac eithrio grŵp oedran 15-19, unwaith eto'n arwain at ddemograffeg anghybwys (Siartiau 8 a 9).

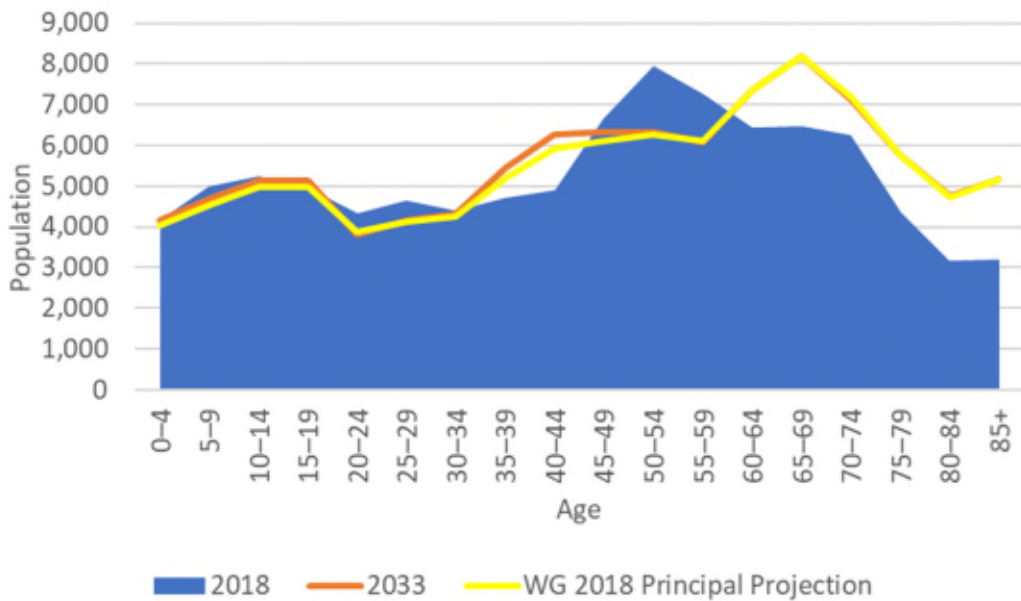
Siart 8: Twf/Gostyngiad Poblogaeth yn ôl Grŵp Oedran 2018-2033



Oren = UWCH yn 2033

Glas = IS yn 2033

Siart 9: Goblygiadau ar gyfer Proffil Oedran Sir Fynwy



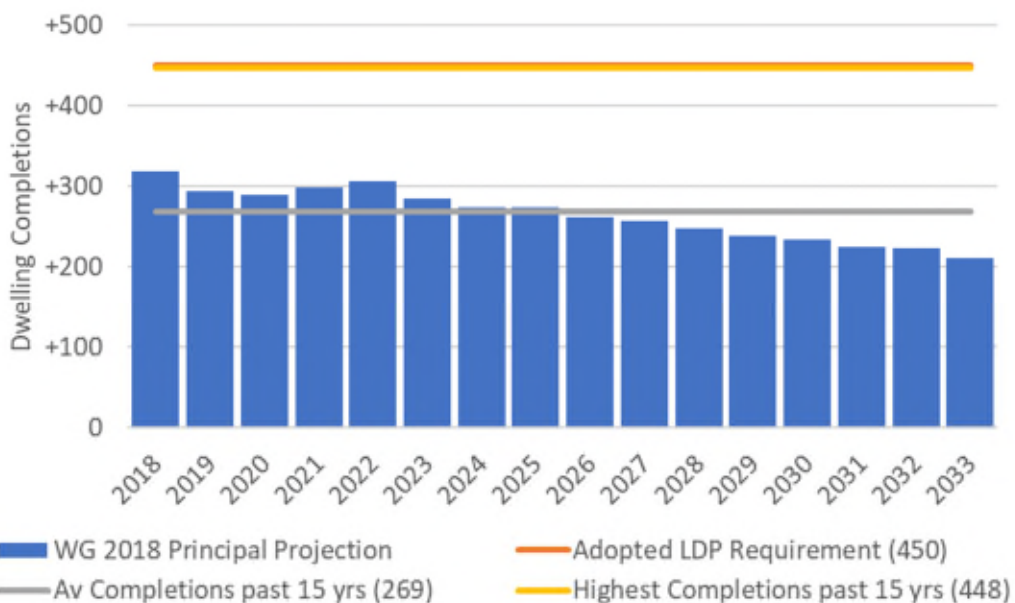
2.41 Er bod yr opsiwn hwn yn rhagweld cynnydd o tua 3,120 swydd yn ystod holl gyfnod y Cynllun, mae'r lefel o dwf swyddi yn arafu yn rhan olaf cyfnod y Cynllun. Mae nifer y swyddi hefyd yn parhau'n is na'r cyfartalog a welwyd yn y 15 mlynedd ddiwethaf (Siart 10). Gan na fyddai'r opsiwn hwn yn hybu creu swyddi yn yr hirdymor, byddai'n arwain at all-lif o weithwyr o'r Sir gan felly gael effaith negyddol ar yr economi lleol a chynyddu cymudo allan o'r sir. Byddai hefyd yn golygu y byddai eto oblygiadau o ran cadw pobl iau o fewn y Sir i fyw a hefyd weithio a byddai'n felly'n gwrthdaro'n uniongyrchol gydag amcanion allweddol y Cynllun Datblygu Lleol Newydd.

Siart 10: Goblygiadau ar gyfer Twf Cyflogaeth



2.42 Mae'r holl ffactorau hyn yn effeithio ar y gofyniad anheddau dros gyfnod y Cynllun. Mae'r gofyniad anheddau o fewn yr opsiwn hwn yn gyfartal â chyfartalog o 262 y flwyddyn, ychydig yn is na'r gyfradd adeiladu gyfartalog dros y 15 mlynedd ddiwethaf ac yn sylweddol is na'r gofyniad yn y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd (Siart 11). Mae 4,660 o gartrefi newydd ar hyn o bryd o fewn ymrwymïadau presennol a lwfansau datblygu ar safleoedd ar hap. Ni fyddai'r opsiwn hwn yn galw am unrhyw ddyraniadau newydd dan y Cynllun Datblygu Lleol Newydd, gydag unwaith eto ormod o gartrefi newydd pan roddir ystyriaeth i'r ymrwymïadau a lwfansau presennol hyn.

Siart 11: Gofyniad Anheddau



2.43 Mae'r goblygiadau sy'n gysylltiedig gyda'r opsiwn twf hwn yn cynnwys:

- Cynnydd yn y gyfran o bobl hŷn ac oedranus sy'n byw yn y Sir, yn effeithio ar y math o dai a'r darparwyr gwasanaeth sydd eu hangen yn y sector cyhoeddus a'r sector preifat. Mae'r pandemig presennol wedi dangos yn glir pa mor bwysig yw sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys a chymdeithasol gynaliadwy, yn neilltuoel o ran demograffeg. Ni fyddai'r opsiwn hwn yn mynd i'r afael â'r anghydwysedd demograffeg yn y Sir..
- Gostyngiad cyffredinol yn nifer plant oedran ysgol, yn rhoi llai o bwysau ar gapasiti ysgolion presennol. Fodd bynnag, ni fyddai'n rhoi unrhyw gwmpas i sicrhau unrhyw welliannau drwy fudd cynllunio a gallai arwain at bosibilrwydd cau ysgolion.
- Gostyngiad cyffredinol yn y boblogaeth oedran gwaith yn y Sir, er bod peth twf yn y grwpiau oedran 35-44 a allai borthi peth twf cyflogaeth. Rhagwelir y bydd cyfanswm nifer y swyddi ar lefel is nag yn y 15 mlynedd flaenorol, fodd bynnag, gan awgrymu y bydd yn dal i fod angen i bobl adael y Sir i gael mynediad i gyflogaeth. Ni fyddai hyn yn gostwng lefelau cymudo allan o'r sir na hyrwyddo patrymau cynaliadwy teithio i'r gwaith. Mae'n rhoi cyfle cyfyngedig i greu economi lewyrchus ac amrywiol gyda chysylltiadau da, a nodwyd sy'n neilltuoel o bwysig yn sgil y pandemig presennol.
- Cyfleoedd i sicrhau peth tai fforddiadwy ond ar y lefel is hon ni fyddai'n mynd i'r afael â'r broblem allweddol hon. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i sicrhau darpariaeth ystod a dewis o gartrefi (cymysgedd tai) mewn datblygiadau tai yn y dyfodol i fynd i'r afael â phroblemau fforddiadwyedd y Sir ac i adeiladu cymunedau cynaliadwy a chydnerth ledled Sir Fynwy.
- Cyfleoedd cyfyngedig i sicrhau a/neu wella seilwaith gwyrdd, gofod agored cyhoeddus a darpariaeth hamdden dwy fudd cynllunio. Mae gwerth a phwysigrwydd mynediad i ofodau agored/gwyrdd lleoli i gynorthwyo gyda hamdden ac iechyd a llesiant wedi cynyddu yn ystod y pandemig presennol.
- Cyfleoedd cyfyngedig i sicrhau darpariaeth/uwchraddio seilwaith drwy fudd cynllunio o ddatblygiad. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu pwysigrwydd seilwaith allweddol, yn cynnwys seilwaith digidol ac opsiynau teithio llesol i gefnogi/galluogi cynnydd mewn gweithio gartref a chefnogi cymunedau lleol.

Tabl 8: Asesiad o Opsiwn 1: Prif Amcanestyniad seiliedig ar 2018 (AH) Llywodraeth Cymru o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd

Rhif Amcan y Cynllun	Pennawd Amcan y Cynllun	Perfformiad Opsiwn 2 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
*Dynodi amcanion y Cynllun Datblygu Lleol yr ystyrir fod ganddynt fwy o bwyslais a phwysigrwydd yn sgil Covid-19 fel y cyfeirir ato ym mharagraff 2.22		
Cymru lewyrchus (Nod Llesiant)		
Amcan 1	Twf Economaidd/ Cyflogaeth*	Gostyngiad cyffredinol yn y boblogaeth oedran gwaith yn y Sir, er bod peth twf yn y grwpiau oedran 35-44, a fedrai borthi peth twf cyflogaeth. Rhagwelir y bydd cyfanswm nifer y swyddi ar lefel is nag yn y 15 mlynedd flaenorol gan

Rhif Amcan y Cynllun	Pennawd Amcan y Cynllun	Perfformiad Opsiwn 2 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
		awgrymu y bydd yn dal i fod angen i bobl adael y Sir i gael mynediad i gyflogaeth. Ni fyddai hyn yn cyflawni uchelgeisiau'r Cyngor am dwf economaidd cynaliadwy ac ni fyddai'n galluogi creu cymunedau cynaliadwy a chydnerth. Yn y cyswllt hwn, mae lefel y twf yn rhoi cyfleoedd cyfyngedig i greu economi llewyrchus ac amrywiol gyda chysylltiadau da, a ddangoswyd i fod yn neilltuol o bwysig yn sgil y pandemig presennol.
Amcan 2	Canolfannau Manwerthu*	Byddai'n rhoi cyfle i ychwanegu at y sylfaen cwsmeriaid mewn canolfannau presennol ond byddai'n annhebyg o fynd i'r afael â'r pwysau sy'n wynebu'r canolfannau manwerthu yn nhrefi'r Sir a fyddai'n cael effaith negyddol ar eu bywiogrwydd, hyfywedd ac apêl. Dangoswyd bod rôl a swyddogaeth y stryd fawr yn y gymuned leol yn neilltuol o bwysig yn y pandemig presennol. Ni fyddai'r opsiwn hwn yn rhoi cefnogaeth ddigonol i gyfleusterau manwerthu presennol ar draws y Sir.
Cymru gydnerth (Nod Llesiant 2)		
Amcan 3	Seilwaith Gwyrdd, Bioamrywiaeth a Thirlun*	Ni fyddai unrhyw effeithiau sylweddol ar yr amgylchedd naturiol, er ar yr un pryd na fyddai'n rhoi llawer o gyfleoedd i greu cysylltiadau newydd drwy welliannau i'r seilwaith gwyrdd a chysylltedd ecolegol. Mae gwerth a phwysigrwydd mynediad i ofodau agored/gwyrdd lleol i gynorthwyo gyda hamdden ac iechyd a llesiant wedi cynyddu yn ystod y pandemig presennol.
Amcan 4	Risg Llifogydd	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol gan y gellir lleoli'r lefel isel o dwf i ffwrdd o feysydd risg llifogydd a bydd yn cynnwys SUDs yn unol â Pholisi Cynllunio Cenedlaethol a deddfwriaeth SUDs.
Amcan 5	Mwynau a Gwastraff	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar fwynau a gwastraff, gellir cyflawni goblygiadau banc tir mwynau.
Amcan 6	Tir	Gallai darparu tai wrth ochr cyflogaeth hyrwyddo defnydd effeithiol o dir a defnydd safleoedd tir llwyd. Fodd bynnag, cydnabyddir mai cyfleoedd cyfyngedig sydd ar gyfer datblygu ar dir llwyd a thir amaethyddol gradd is.
Amcan 7	Adnoddau Naturiol	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar y gallu i hyrwyddo defnydd effeithiol o adnoddau naturiol. Byddid yn annog unrhyw ddatblygiadau i fod yn effeithiol o ran dŵr ac ynni.
Cymru iachach (Nod Llesiant 3)		
Amcan 8	Iechyd a Llesiant*	Byddai'n cael effaith negyddol ar iechyd a llesiant gyda phoblogaeth sy'n heneiddio a lefel isel o dwf i gefnogi

Rhif Amcan y Cynllun	Pennawd Amcan y Cynllun	Perfformiad Opsiwn 2 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
		darpariaeth ychwanegol a/neu uwchraddio darpariaeth bresennol. Byddai unrhyw ddiffygion mewn darpariaeth gofod agored ansawdd da yn cael ei waethygu. Cafodd gwerth a phwysigrwydd cael mynediad i ofodau agored/gwyrdd lleol ei danlinellu yn sgil Covid-19.
Cymru fwy cyfartal (Nod Llesiant 4)		
Amcan 9	Demograffeg*	Byddai'n arwain at gynnydd yn y gyfran o bobl hŷn ac oedrannus yn byw yn y Sir gan arwain at ddemograffeg fwy anghytwys. Cyfleoedd cyfyngedig iawn ar gyfer y boblogaeth iau i fyw a gweithio yn y Sir. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu pwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytwys ac yn gymdeithasol gynaliadwy, yn neilltuoel o ran demograffeg. Ni fyddai'r opsiwn hwn yn mynd i'r afael â'r anghydwysedd demograffeg yn y Sir.
Cymru o gymunedau cydlynus (Nod Llesiant 5)		
Amcan 10	Tai*	Gyda chyfradd adeiladu is nag a gyflawnwyd dros y 15 mlynedd diwethaf, ni fyddai'r opsiwn hwn yn medru cynnig yr amrywiaeth na'r nifer o cartrefi i fynd i'r afael â'r anghydwysedd demograffig na'r amrywiaeth cartrefi fyddai eu hangen i ddenu'r grŵp oedran economaidd weithgar a'r mathau o gartrefi y byddai demograffeg heneiddiol eu hangen. Cyfle cyfyngedig i sicrhau tai marchnad a thai fforddiadwy ychwanegol. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i sicrhau darpariaeth ystod a dewis o gartrefi (cymysgedd tai) yn natblygiadau tai y dyfodol, yn cynnwys tai fforddiadwy. Ni fyddai'r opsiwn hwn yn mynd i'r afael â phroblemau fforddiadwyedd y Sir nac adeiladu cymunedau cynaliadwy a chydnerth ledled Sir Fynwy.
Amcan 11	Creu Lleoedd	Gofyniad isel am dai newydd felly'n rhoi cyfle cyfyngedig iawn i hybu cymeriad a hunaniaeth aneddiadau Sir Fynwy. Cafodd gwerth a phwysigrwydd creu lleoedd ei danlinellu yng ngoleuni Covid-19.
Amcan 12	Cymunedau	Byddai'n effeithio ar gymunedau, drwy roi cyfleoedd cyfyngedig ar gyfer creu swyddi neu welliannau i wasanaethau a chyfleusterau presennol. Nid yw'r ddemograffeg anghytwys a lefel isel creu anheddau a swyddi yn rhoi fawr o gyfle i gefnogi cynaliadwyedd cymdeithasol a chymunedau cytwys. Byddai'r opsiwn twf hwn yn methu mynd i'r afael â'r broblem allweddol

Rhif Amcan y Cynllun	Pennawd Amcan y Cynllun	Perfformiad Opsiwn 2 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
		hon a byddai'n niweidiol i'n diben craidd o greu cymunedau cynaliadwy a chydnerth.
Amcan 13	Cymunedau Gwledig	Byddai'n cael effaith negyddol ar gymunedau gwledig drwy beidio rhoi fawr o gyfleoedd i gryfhau'r economi gwledig neu gyfleoedd i bobl aros yn eu cymunedau lleol. Bydd anawsterau wrth gynnal gwasanaethau/cyfleusterau ar draws y Sir yn arwain at ynysigrwydd gwledig.
Amcan 14	Seilwaith*	Byddai'n cael effaith negyddol gan y byddai demograffeg sy'n dirywio ac anghytwys yn arwain at ostyngiad yn nifer disgyblion a gallai arwain at gau ysgolion, yn ogystal â mwy o bwysau ar iechyd a gofal cymdeithasol. Byddai anawsterau mewn cynnal gwasanaethau/cyfleusterau ar draws y Sir yn ogystal â chyfleoedd cyfyngedig i wella ystod o seilwaith, yn cynnwys teithio llesol a seilwaith digidol yn cynyddu problemau yn gysylltiedig gydag ynysigrwydd gwledig.
Amcan 15	Hygyrchedd	Byddai'n cael effaith negyddol gan y byddai twf cyflogaeth cyfyngedig yn cyfyngu cyfleoedd swyddi yn y Sir gan arwain at barhad lefelau cymudo allan o'r sir. Dylid cydnabod y bu cynnydd mewn gweithio ystwyth a gweithio gartref yn sgil Covid-19, sy'n debygol o barhau dros y tymor hirach. Mae'r ddibyniaeth gynyddol ar fynediad i gyfleusterau a gwasanaethau lleol yn ystod y pandemig presennol wedi tanlinellu eu pwysigrwydd i gymunedau. Byddai diffyg cyfleoedd cyflogaeth a lefel twf tai isel yn arwain at gyfleoedd cyfyngedig i wella hygyrchedd, teithio llesol a defnyddio opsiynau trafndiaeth gynaliadwy.
Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu (Nod Llesiant 6)		
Amcan 16	Diwylliant, Treftadaeth a'r Gymraeg	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar ddiwylliant a threftadaeth, ond ar yr un pryd ychydig o fuddion a gynigid i'r economi, twristiaeth a llesiant cymdeithasol cymunedau. Dim effaith ar y Gymraeg.
Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang (Nod Llesiant 7)		
Amcan 17	Newid Hinsawdd*	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar newid hinsawdd, gyda gostyngiad mewn cymudo yn yr hirdymor wrth i'r boblogaeth heneiddio yn ffactor gadarnhaol. Ar yr un pryd cyfleoedd cyfyngedig fyddai i gyfrannu at leihau carbon drwy ddarparu cyfleoedd ar gyfer cynhyrchu ynni adnewyddadwy, cefnogi defnydd cerbydau allyriad isel iawn a thrafnidiaeth gyhoeddus, a darparu seilwaith

Rhif Amcan y Cynllun	Pennawd Amcan y Cynllun	Perfformiad Opsiwn 2 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
		gwyrdd ansawdd uchel. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i alluogi ymatebion o'r fath wrth sicrhau cymunedau cynaliadwy a chydnerth.

Dadansoddiad o'r Gwerthusiad Cynaliadwyedd Integredig

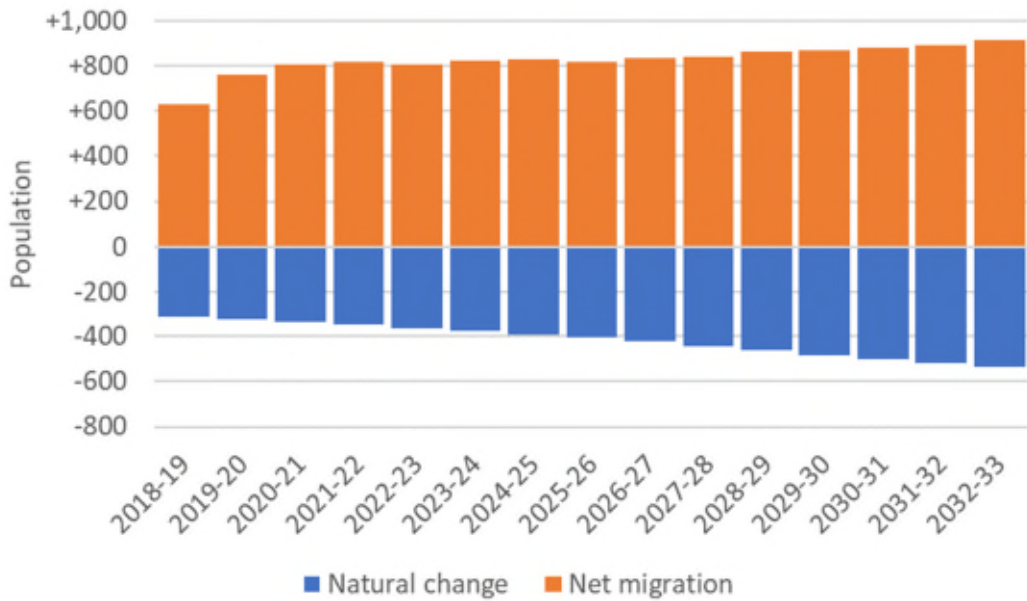
- 2.44 Mae Opsiwn Twf 2 yn perfformio ychydig yn well nag opsiwn 1 ar themâu'r Gwerthusiad yn ymwneud â'r economi a chyflogaeth, poblogaeth a chymunedau, iechyd a llesiant a chydraddoldeb. Mae Opsiynau 1 i 4 i gyd yn cynrychoili twf swyddi, er ar raddfa is na chyfraddau cyflenwi'r gorffennol, ac mae'r amcanestyniadau demograffig yn arwydd o weithlu a hefyd sylfaen cwsmeriaid sy'n gostwng. Ystyrir fod effeithiau ansicr yn debygol ar thema economi'r Gwerthusiad ar gyfer yr opsiwn hwn, er bod yr effeithiau hyn yn cynyddu mewn arwyddocâd wrth i gyfradd y twf ostwng. Mae Opsiynau 2 i 6 yn darparu lefelau o dwf sy'n cynyddu'n raddol, tybir wrth i'r lefel twf gynyddu, felly hefyd y gallu i gyflenwi ystod/cymysgedd fwy o gartrefi newydd i helpu diwallu anghenion holl breswylwyr y Sir, yn cynnwys tai fforddiadwy. Mae lefelau uwch o dwf hefyd yn cynyddu'r potensial ar gyfer gwelliannau hygrychedd a buddion cymunedol eraill yn gysylltiedig gyda datblygu, yn cynnwys darpariaeth gwasanaethau a chyfleusterau newydd a gwell, ymestyn seilwaith gwyrdd, gwella trafndiaeth a seilwaith, gofodau agored newydd a pharth cyhoeddus gwell. Ar y cyfan caiff yr effeithiau ar themâu hyn y Gwerthusiad eu hystyried yn ansicr dan yr opsiwn yma.
- 2.45 Ystyrir nad oes unrhyw effeithiau nac effeithiau ansicr yng nghyswllt yr opsiwn hwn dros weddill themâu'r Gwerthusiad. Gyda thwf cyfyngedig dan opsiynau 2 a 3 ystyrir yn debygol o arwain at effeithiau ymylol o ran tagfeydd ar y rhwydwaith ffyrdd bresennol, er y cydnabyddir nad yw lefel y twf dan yr opsiwn hwn yn debygol o roi'r mas critigol i alluogi gwelliannau seilwaith. Mae hyn yn neilltuol o bwysig o gofio'r uchelgeisiau ehangach i bontio i rwydwaith seilwaith allyriadau is, lle bydd datblygu yn gyfrwng cyflenwi allweddol ar gyfer y datblygiadau technolegol a seilwaith sy'n sylfaen i'r pontio.
- 2.46 Yn nhermau bioamrywiaeth a thirlun mae'r lefel gynyddol o dwf dan opsiynau 2 i 6 yn debygol o arwain at gymryd yn gynyddol fwy o dir. Ystyrir fod hyn yn debygol o arwain at golli a darnio cynefinoedd ehangach yn ogystal â chynyddu pwysau; yn neilltuol ymyriad (drwy hamdden, sŵn a golau), llygredd atmosfferig a thrwy effeithiau ar ansawdd dŵr ac adnoddau. Mae'r lefel gynyddol o dwf dan opsiynau 2 i 6 yn debyg o roi mwy o bwysau ar adnoddau tir glas ac arwain at effeithiau ehangach ar y tirlun o amgylch y Sir. O gofio am y tir llwyd cyfyngedig sydd ar gael yn y Sir, ystyrir y bydd y rhan fwyaf o dwf ychwanegol ar dir glas ar ymyl aneddiadau presennol, gan roi mwy o bwysau ar fuddiannau tirlun a chymeriad gwledig y Sir gyda'r potensial am effeithiau negyddol hirdymor. Er ei bod yn debygol fod lliniaru ar gael i ostwng arwyddocâd unrhyw effeithiau, mae'r effeithiau gweddilliol yn parhau'n ansicr ar y cam hwn nes

caiff lleoliadau datblygu eu diffinio'n gliriach. Drwyddi draw ni ystyrir fod dim twf neu dwf cyfyngedig dan opsiynau 1, 2 a 3 yn debygol o arwain at effeithiau arwyddocaol. Ar y cam hwn daethpwyd i'r casgliad nad yw'n bosibl dynodi unrhyw wahaniaethau sylweddol rhwng yr Opsiynau na dod i'r casgliad eu bod yn debygol o gael effeithiau sylweddol ar yr amgylchedd hanesyddol. Nid yw dim o'r Opsiynau yn debygol o gael effaith sylweddol ar y Gymraeg.

Opsiwn 3: Prif Amcanestyniad seiliedig ar 2018 Llywodraeth Cymru (gyda thymbiaethau polisi ychwanegol) (Prif Amcanestyniad 2018 Llywodraeth Cymru (MR CR_R), AH)

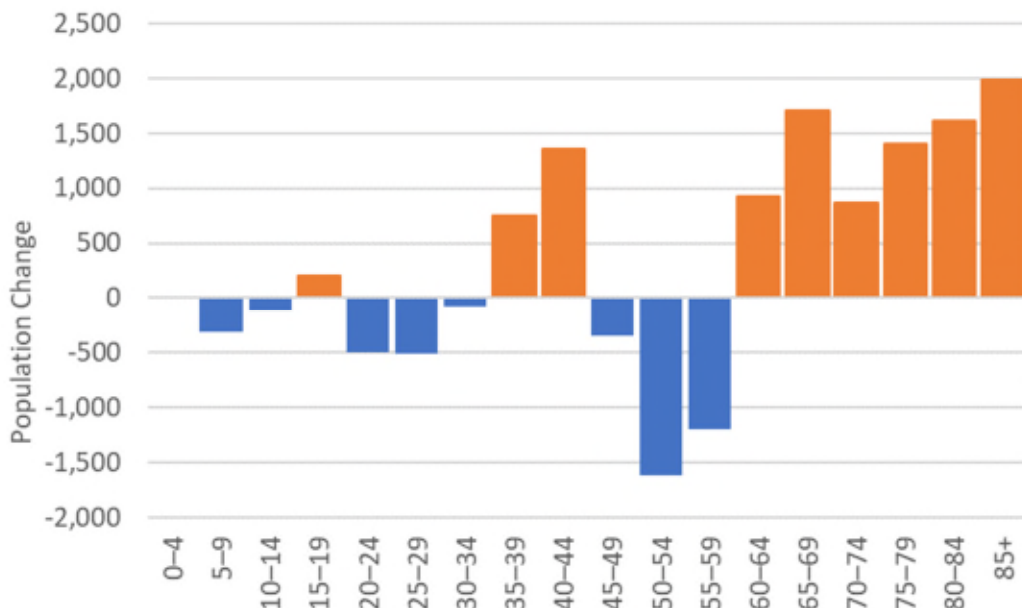
- 2.47 Mae'r opsiwn hwn yn atgynhyrchu Prif Amcanestyniad seiliedig ar 2018 Llywodraeth Cymru, yn defnyddio tystiolaeth poblogaeth hanesyddol ar gyfer 2001-2018. Cafodd y profion sensitifrwydd eu cymhwyso i'r allbwn i ganfod yr effaith ar amcanestyniad addasiadau modelu ar gyfraddau aelodaeth ar gyfer tri grŵp oedran iau (19-24, 25-29, 30-34), ac ar yr un pryd yn gostwng cymudo allan o'r sir drwy gadw mwy o'r gweithlu preswyl.
- 2.48 Cynhaliwyd profion ychwanegol i ganfod effaith strategaeth polisi fforddiadwy ar ddemograffeg, anheddau, math aelwydydd a chyflogaeth, gyda pholisi sy'n anelu i gyflawni 10% o'r angen LHMA yn deilio o'r opsiwn hwn ar safleoedd tai sy'n darparu 50% tai fforddiadwy.
- 2.49 Mae'r opsiwn hwn yn rhagweld cynnydd poblogaeth o 6,147 (6.5%) gyda chynnydd cyfatebol o 4,551 aelwyd (11.3%) yn y Sir dros gyfnod y Cynllun. Mae'r lefel yma o dwf aelwydydd yn rhoi amcangyfrif o dwf cyfartalog blynyddol mewn anheddau o 318 dpa dros gyfnod Cynllun 2018- 2033 (cyfanswm o 4,770 annedd). Mae'r ffigur o 318 dpa yn is na gofyniad anheddau'r Cynllun Datblygu Lleol presennol o 450dpa ac yn fras debyg i'r nifer cyfartalog o anheddau a gwblhawyd dros y 5 mlynedd ddiwethaf (310 dpa).

Siart 12: Elfennau Newid



- 2.50 Mae'r opsiwn yma'n rhagweld mewnfudiad net o 825 o bobl y flwyddyn ar gyfartaledd drwy gydol cyfnod y Cynllun. Fodd bynnag, caiff hyn ei wrthbwysu gan lefel cynyddol o newid naturiol negyddol wrth i'r boblogaeth heneiddio (Siart 12).
- 2.51 Fel gyda'r opsiynau blaenorol, mae gan yr opsiwn hwn oblygiadau sylweddol ar gyfer proffil oedran y Sir. Er fod twf yn y grwpiau 35-44, daw mwyafrif y twf poblogaeth o'r grwpiau oedran dros 60 gyda'r holl grwpiau oedran eraill, ac eithrio'r grŵp oedran 15-19, yn profi twf negyddol, unwaith eto'n arwain at ddemograffeg anghytwys (Siartiau 13 a 14).

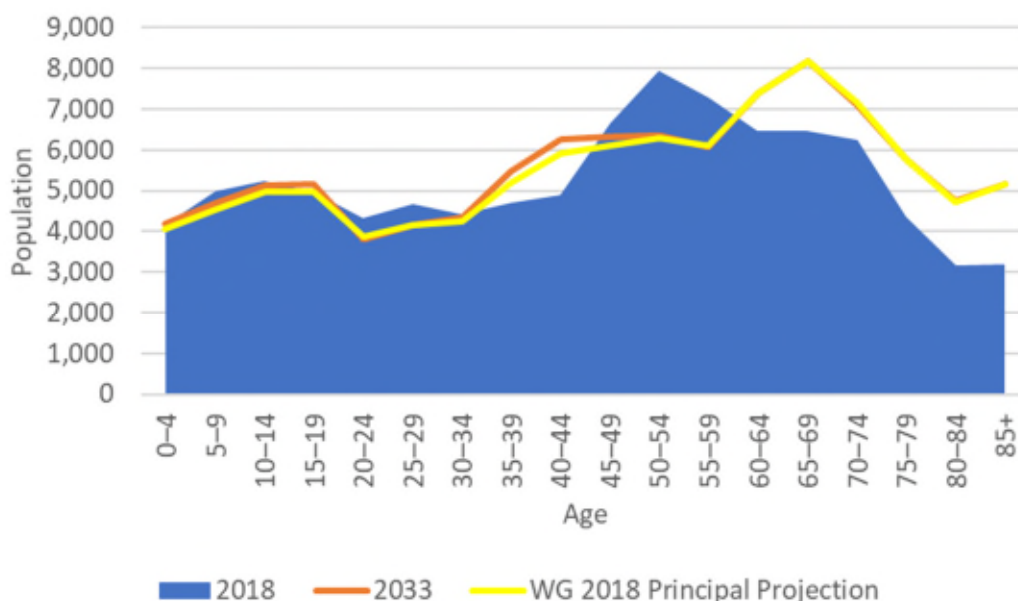
Siart 13: Twf/Gostyngiad Poblogaeth yn ôl Oedran 2018-2033



Oren = UWCH yn 2033

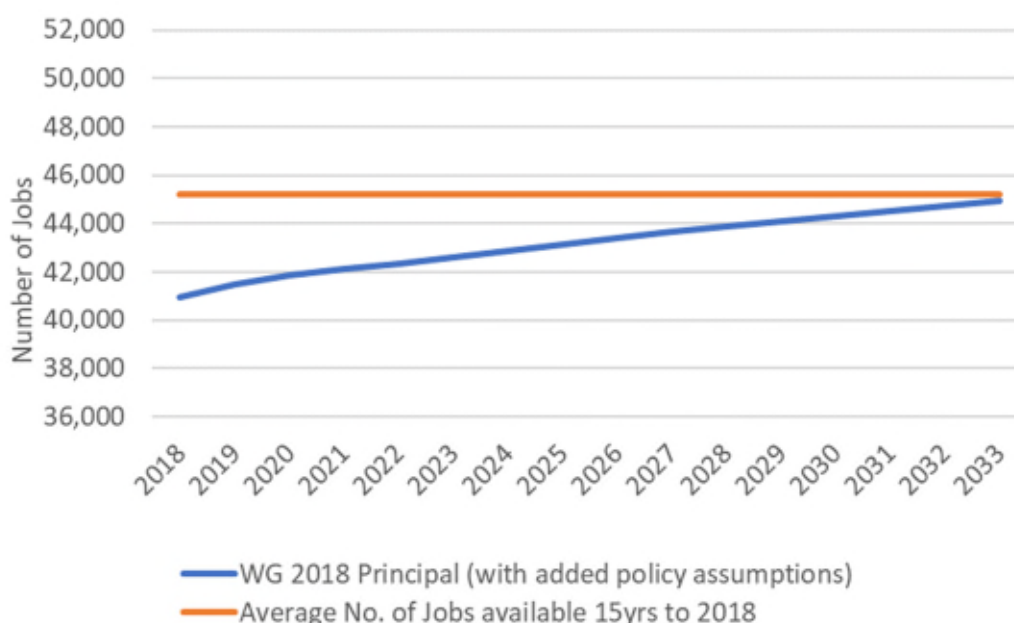
Glas = IS yn 2033

Siart 14: Goblygiadau ar gyfer Proffil Oedran Sir Fynwy



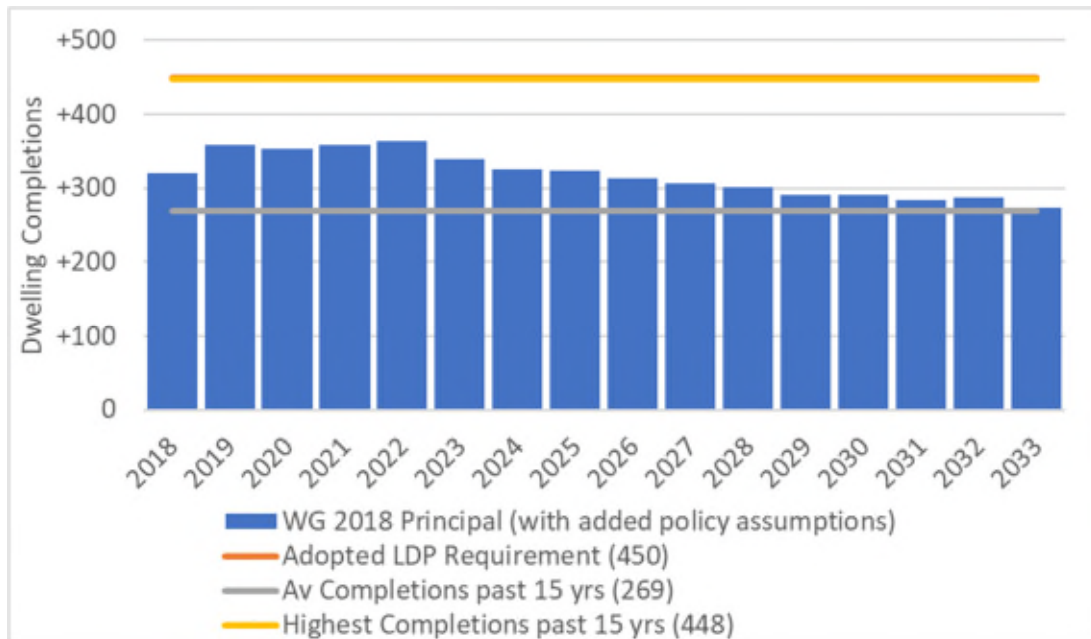
2.52 Mae'r opsiwn hwn yn rhagweld cynnydd o 3,975 swydd dros gyfanswm gyfnod y Cynllun. Er bod nifer y swyddi'n parhau'n is na'r cyfartalog yn y 15 mlynedd ddiwethaf (Siart 15), mae'r bwlch rhwng y ddau yn gostwng wrth i'r Cynllun fynd yn ei flaen. Yn y 15 mlynedd hyd 2018 bydd cyfartalog o 45,200 o swyddi ar gael yn y Sir, dan yr opsiwn hwn rhagwelir y bydd cyfartalog o ychydig dan 43,200 o swyddi ar gael. Gan fod yr opsiwn hwn yn modelu cymhareb cymudo sy'n gostwng o werth Cyfrifiad 2011 (1.12) i 1.10 dros gyfnod y Cynllun, nid yw'r twf poblogaeth ac anheddau sy'n gysylltiedig gyda'r lefel yma o dwf swyddi mor uchel ag y gellid bod wedi disgwyl gan y byddai Sir Fynwy yn cadw mwy o'i phoblogaeth i gynnal y twf swyddi.

Siart 15: Goblygiadau ar gyfer Twf Cyflogaeth



2.53 Mae'r holl ffactorau hyn yn effeithio ar y gofyniad anheddau dros gyfnod y Cynllun. Mae'r gofyniad anheddau yn yr opsiwn hwn yn gyfwerth â chyfartaledd o 318 y flwyddyn, uwch na'r gyfradd adeiladu gyfartalog dros y 15 mlynedd ddiwethaf ond yn sylweddoli is na gofyniad y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd (Siart 16). Ar hyn o bryd mae 4,660 o gartrefi newydd o fewn ymrwymadau presennol a lwfansau safleoedd ar hap. Dim ond 110 annedd newydd y byddai'r opsiwn hwn ei angen dros gyfnod y Cynllun.

Siart 16: Gofyniad Anheddau



2.54 Mae'r goblygiadau'n gysylltiedig gyda'r opsiwn twf hwn yn cynnwys:

- Cynnydd yn y gyfran o bobl hŷn ac oedranus yn byw yn y Sir, yn effeithio ar y math o dai a'r darparwyr gwasanaeth sydd eu hangen ar draws sectorau cyhoeddus a phreifat. Mae'r pandemig presennol wedi dangos yn glir bwysigrwydd sicrhau bod ein cymunedau yn gytbwys a chymdeithasol gynaliadwy, yn neilltuol o ran demograffeg. Ni fyddai'r opsiwn hwn yn mynd i'r afael â'r anghydbwysedd demograffeg yn y Sir.
- Gostyngiad yng nghyfanswm y plant oedran ysgol, gan roi llai o bwysau ar gapasiti ysgolion presennol. Fodd bynnag, ni fyddai'n rhoi unrhyw gwmpas i sicrhau unrhyw welliannau drwy fudd cynllunio a gallai arwain at bosibilrwydd cau ysgolion.
- Gostyngiad cyffredinol ym mhoblogaeth oedran gwaith y Sir, er bod peth twf yn y grwpiau oedran 35-44, a fedrai borthi peth twf cyflogaeth. Rhagwelir y bydd cyfanswm nifer o swyddi ar lefel is nag yn y 15 mlynedd flaenorol gan ddangos, er y bydd lefelau cymudo yn gostwng, y bydd pobl yn dal i fod angen gadael y Sir i gael mynediad i gyflogaeth, ni fydd hyn yn hyrwyddo teithio patrymau teithio i'r gwaith cynaliadwy. Cyfle cyfyngedig mae hyn yn ei roi i greu economi llewyrchus ac amrywiol gyda chysylltiadau da, y dangoswyd ei fod yn neilltuol o bwysig yn sgil y pandemig presennol.

- Byddai cyfleoedd i sicrhau tai fforddiadwy ond ni fyddai'n mynd i'r afael â'r broblem allweddol hon ar y lefel is yma. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i sicrhau darpariaeth ystod a dewis cartrefi (cymysgedd tai) yn natblygiadau tai'r dyfodol er mwyn mynd i'r afael â phroblemau fforddiadwyedd y Sir ac i adeiladu cymunedau cynaliadwy a chydnerth ledled Sir Fynwy.
- Cyfleoedd i sicrhau a/neu wella seilwaith gwyrdd, gofod agored cyhoeddus a darpariaeth hamdden drwy fudd cynllunio. Mae gwerth a phwysigrwydd cael mynediad i ofodau agored/gwyrdd lleol i gynorthwyo gyda hamdden ac iechyd a llesiant wedi cynyddu yn ystod y pandemig presennol.
- Cyfleoedd i sicrhau darpariaeth/gwelliannau seilwaith drwy fudd cynllunio o ddatblygiad. Mae'r pandemig presennol wedi dangos pwysigrwydd seilwaith allweddol, yn cynnwys seilwaith digidol ac opsiynau teithio llesol i gefnogi/galluogi mwy o weithio gartref a chefnogi cymunedau lleol.

Tabl 9: Asesiad o Opsiwn 3: Prif Amcanestyniad seiliedig ar 2018 Llywodraeth Cymru (gyda thybiaethau polisi ychwanegol) (MR CR_R), AH) o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol.**

Rhif Amcan y Cynllun	Pennawd Amcan y Cynllun	Perfformiad Opsiwn 3 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
*Dynodi amcanion y Cynllun Datblygu Lleol yr ystyrir fod ganddynt fwy o bwyslais a phwysigrwydd yn sgil Covid-19 fel y cyfeirir ato ym mharagraff 2.22		
Cymru lewyrchus (Nod Llesiant 1)		
Amcan 1	Twf Economaidd/ Cyflogaeth*	Gostyngiad cyffredinol yn y boblogaeth oedran gwaith yn y Sir, er bod peth twf yn y grwpiau oedran 15-19 a 35-44, a fedrai borthi peth twf cyflogaeth. Mae twf cyflogaeth yn dod â lefelau swyddi yn y Sir yn fras debyg i gyfartalog y lefel swyddi a welwyd dros y 15 mlynedd diwethaf, ond nid tan tuag at ddiwedd cyfnod y Cynllun. Er y bydd lefelau cymudo yn gostwng, dengys hyn y bydd pobl yn dal i orfod gadael y Sir i gael mynediad i gyflogaeth. Cyfleoedd cyfyngedig a roddir i greu economi llewyrchus ac amrywiol gyda chysylltiadau da, y dangoswyd ei fod yn neilltuol o bwysig yn sgil y pandemig presennol.
Amcan 2	Canolfannau Manwerthu*	Byddai'n rhoi cyfle i ychwanegu at y sylfaen cwsmeriaid mewn canolfannau presennol ond byddai'n annhebyg i fynd i'r afael â'r pwysau sy'n wynebu canolfannau manwerthu yn nhrefi'r Sir ar hyn o bryd a fyddai'n cael effaith negyddol ar fywiogrwydd, hyfywedd ac apêl y canolfannau manwerthu yn nhrefi'r Sir. Dangoswyd fod rôl a swyddogaeth y stryd fawr yn y gymuned leol yn neilltuol o bwysig yn y pandemig presennol, ni fyddai'r opsiwn hwn yn rhoi digon o gefnogaeth i gyfleusterau manwerthu presennol ar draws y Sir.

Rhif Amcan y Cynllun	Pennawd Amcan y Cynllun	Perfformiad Opsiwn 3 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
Cymru gydnerth (Nod Llesiant 2)		
Amcan 3	Seilwaith Gwyrdd, Bioamrywiaeth a Thirlun*	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar yr amgylchedd naturiol, er ar yr un pryd ychydig o gyfleoedd y byddai'n eu rhoi i greu cysylltiadau newydd drwy welliannau i seilwaith gwyrdd a chysylltedd ecolegol. Mae gwerth a phwysigrwydd cael mynediad i ofodau agored/gwyrdd lleol i gynorthwyo gyda hamdden ac iechyd a llesiant wedi cynyddu yn ystod y pandemig presennol.
Amcan 4	Risg Llifogydd	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol gan y gellir lleoli twf i ffwrdd o ardaloedd o risg llifogydd a bydd yn cynnwys SUDs yn unol â'r Polisi Cynllunio Cenedlaethol a deddfwriaeth SUDs.
Amcan 5	Mwynau a Gwastraff	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar fwynau a gwastraff, gellir cyflawni goblygiadau banc tir mwynau.
Amcan 6	Tir	Gallai darpariaeth tai ynghyd â chyflogaeth hyrwyddo defnydd effeithiol o dir a safleoedd tir llwyd. Fodd bynnag, cydnabyddir mai cyfleoedd cyfyngedig sydd ar gyfer datblygu ar dir llwyd a thir amaethyddol gradd is.
Amcan 7	Adnoddau Naturiol	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar y gallu i hyrwyddo defnydd effeithiol o adnoddau naturiol. Byddir yn annog unrhyw ddatblygiadau i fod yn effeithiol o ran dŵr ac ynni.
Cymru iachach (Nod Llesiant 3)		
Amcan 8	Iechyd a Llesiant*	Byddai parhau poblogaeth heneiddiol a'r lefel o dwf a gynigir yn cael effaith negyddol ar iechyd a llesiant gyda chwmpas cyfyngedig i gefnogi darpariaeth ychwanegol a/neu welliannau i ddarpariaeth bresennol. Caiff unrhyw ddatblygiadau eu hannog i gefnogi ffyrdd o fyw iachach a darparu gofod agored digonol. Mae Covid-19 wedi tanlinellu gwerth a phwysigrwydd cael mynediad i ofodau agored/gwyrdd lleol.
Cymru fwy cyfartal (Nod Llesiant 4)		
Amcan 9	Demograffeg*	Byddai'n arwain at gynnydd yn y gyfran o bobl hŷn ac oedrannus yn byw yn y Sir gan arwain at ddemograffeg fwy anghybwys. Cyfleoedd cyfyngedig iawn i'r boblogaeth iau i fyw a gweithio yn y Sir. Mae'r pandemig presennol wedi dangos pwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys ac yn gymdeithasol gynaliadwy, yn neilltuoel o ran demograffeg. Ni fyddai'r opsiwn hwn yn mynd i'r afael â'r anghydwysedd demograffeg yn y Sir.
Cymru o gymunedau cydlynus (Nod Llesiant 4)		

Rhif Amcan y Cynllun	Pennawd Amcan y Cynllun	Perfformiad Opsiwn 3 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
Amcan 10	Tai*	Ni fyddai'r gyfradd adeiladu yma yn medru cynnig yr amrywiaeth na nifer y cartrefi i fynd i'r afael â'r anghydbwysedd demograffeg na'r amrywiaeth cartrefi sydd eu hangen i ddenu'r grŵp oedran economaidd weithgar a'r mathau o gartrefi y byddai'r demograffeg heneiddiol eu hangen. Byddai cyfleoedd i sicrhau rhai tai fforddiadwy ond ni fyddai'r lefel is yma'n mynd i'r afael â'r broblem allweddol hon. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i sicrhau darpariaeth ystod a dewis o gartrefi (cymysgedd tai) yn natblygiadau tai y dyfodol i fynd i'r afael â phroblemau fforddiadwyedd y Sir ac i adeiladu cymunedau cynaliadwy a chydnerth ledled Sir Fynwy.
Amcan 11	Creu Lleoedd	Gofyniad isel am dai newydd felly cyfle cyfyngedig iawn i wella cymeriad a hunaniaeth aneddiadau Sir Fynwy. Cafodd gwerth a phwysigrwydd creu lleoedd ei danlinellu yn sgil Covid-19.
Amcan 12	Cymunedau	Mae'r opsiwn hwn yn caniatáu peth twf economaidd a chyfleoedd i sicrhau rhai tai fforddiadwy drwy lefel uwch o dwf anheddau. Fodd bynnag, ar y lefel hon ychydig o effaith sydd ar y demograffeg anghytwys, ychydig o gyfle a roddir i gefnogi cynaliadwyedd cymdeithasol a chymunedau cytwys. Mae'r pandemig presennol wedi dangos pwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytwys a chymdeithasol gynaliadwy. Byddai'r opsiwn twf hwn yn methu mynd i'r afael â'r broblem allweddol a byddai'n niweidiol i'n diben craidd o greu cymunedau cynaliadwy a chydnerth.
Amcan 13	Cymunedau Gwledig	Byddai'n cael effaith negyddol ar gymunedau gwledig drwy roi cyfleoedd cyfyngedig i gryfhau'r economi gwledig neu gyfleoedd i bobl aros yn eu cymunedau lleol. Mae'r pandemig presennol wedi dangos pwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytwys a chymdeithasol gynaliadwy. Byddai anawsterau mewn cynnal gwasanaethau/cyfleusterau ar draws y Sir yn arwain at ynysigrwydd gwledig.
Amcan 14	Seilwaith*	Byddai'n cael effaith negyddol gan y byddai demograffeg sy'n gostwng ac anghytwys yn arwain at ostyngiad yn nifer disgyblion a gallai arwain at gau ysgolion, yn ogystal â phwysau cynyddol ar iechyd a gofal cymdeithasol. Byddai anawsterau mewn cynnal gwasanaethau/

Rhif Amcan y Cynllun	Pennawd Amcan y Cynllun	Perfformiad Opsiwn 3 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
		cyfleusterau ar draws y Sir yn ogystal â chyfleoedd cyfyngedig i wella ystod seilwaith, yn cynnwys teithio llesol a seilwaith digidol, yn cynyddu problemau yn gysylltiedig gydag ynysigrwydd gwledig.
Amcan 15	Hygyrchedd	Rhagwelir y bydd cyfanswm nifer y swyddi yn is nag yn y 15 mlynedd flaenorol, gan ddangos y bydd yn dal i fod angen i bobl adael y Sir i gael mynediad i gyflogaeth er y bydd lefelau cymudo yn gostwng. Ni fydd hyn yn hyrwyddo patrymau teithio i'r gwaith cynaliadwy, er y dylid cydnabod y bu cynnydd mewn gweithio ystwyth a gweithio gartref yn sgil Covid-19 ac mae hynny'n debygol o barhau dros y tymor hirach. Mae'r ddibyniaeth gynyddol ar fynediad i gyfleusterau a gwasanaethau lleol yn ystod y pandemig presennol wedi tanlinellu eu pwysigrwydd i gymunedau. Byddai'r lefel twf arfaethedig yn arwain at gyfleoedd cyfyngedig i wella hygyrchedd, hybu teithio lleol a defnyddio opsiynau cludiant cynaliadwy.
Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu (Nod Llesiant 6)		
Amcan 16	Diwylliant, Treftadaeth a'r Gymraeg	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar ddiwylliant a threftadaeth, ond ar yr un pryd ychydig o fuddion y mae'n ei gynnig ar gyfer yr economi, twristiaeth a llesiant cymdeithasol cymunedau. Dim effaith ar y Gymraeg.
Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang (Nod Llesiant 7)		
Amcan 17	Newid Hinsawdd*	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar newid hinsawdd, gyda gostyngiad mewn cymudo yn yr hirdymor wrth i'r boblogaeth heneiddio yn ffactor gadarnhaol. Ar yr un pryd cyfleoedd cyfyngedig fyddai i gyfrannu at leihau carbon drwy ddarparu cyfleoedd ar gyfer cynhyrchu ynni adnewyddadwy, cefnogi defnydd cerbydau gydag allyriad isel iawn a thrafnidiaeth gyhoeddus a darpariaeth seilwaith gwyrdd ansawdd uchel. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i alluogi ymatebion o'r fath wrth sicrhau cymunedau cynaliadwy a chydnerth.

** Teitl yr opsiwn fel y cyfeirir ato yn Adroddiadau Edge Analytics.

Dadansoddiad o'r Gwerthusiad Cynaliadwyedd Integredig

2.55 Mae Opsiwn Twf 3 yn perfformio ychydig yn well nag opsiynau 1 a 2 ar themâu'r Gwerthusiad yn ymwneud â'r economi a chyflogaeth, poblogaeth a chymunedau, iechyd a llesiant a chydraddoldeb. Mae Opsiynau 1 i 4 yn cynrychioli twf swyddi, er ar gyfradd arafach na chyfraddau darpariaeth y gorffennol, ac mae'r amcanestyniadau demograffeg yn dangos gweithlu sy'n gostwng, yn ogystal â sylfaen cwsmeriaid sy'n gostwng. Mae effeithiau ansicr yn cael eu hystyried yn debygol ar thema economi'r Gwerthusiad ar gyfer yr opsiwn hwn, a byddai'r effeithiau hyn yn cynyddu mewn

arwyddocâd wrth i'r gyfradd twf ostwng. Mae Opsiynau 2 i 6 yn rhoi lefelau twf sy'n cynyddu'n raddol, wrth i lefel twf gynyddu, tybir hefyd y bydd y gallu i gyflenwi mwy o ystod/cymysgedd o gartrefi newydd i helpu diwallu anghenion holl breswylwyr y Sir yn gwneud hynny hefyd, yn cynnwys tai fforddiadwy. Mae lefelau uwch o dwf hefyd yn cynyddu'r potensial ar gyfer gwelliannau hygrychedd a buddion cymunedol eraill yn gysylltiedig gyda datblygu, yn cynnwys darpariaeth gwasanaethau a chyfleusterau newydd a gwell, ymestyn seilwaith gwyrdd, uwchraddio trafnidiaeth a seilwaith, gofodau agored newydd a gwell parth cyhoeddus. Ar y cyfan caiff yr effeithiau ar themâu hyn y Gwerthusiad eu hystyried yn ansicr dan yr opsiwn hwn.

- 2.56 Ystyrir nad oes dim effeithiau nac effeithiau ansicr ar yr opsiwn hwn ar weddill themâu'r Gwerthusiad. Gyda thwf cyfyngedig dan opsiynau 2 a 3 ystyrir yn debygol o arwain at effeithiau ymylol yn nhermau tagfeydd ar y rhwydwaith priffyrdd lleol, er y cydnabyddir nad yw lefel y twf dan yr opsiwn hwn yn debygol o roi'r mas critigol i alluogi'r gwelliannau seilwaith. Mae hyn yn neilltuol o bwysig o gofio am yr uchelgeisiau ehangach i bontio i rwydwaith seilwaith allyriadau is, lle bydd datblygiad yn gyfrwng cyflenwi allweddol ar gyfer y datblygiadau technolegol a seilwaith sy'n sylfaen i'r pontio. Yn nhermau bioamrywiaeth a thirlun mae'r lefel gynyddol o dwf dan opsiynau 2 i 6 yn debygol o arwain at gymryd yn gynyddol fwy o dir. Ystyrir fod hyn yn debygol o arwain at golli a darnio cynefinoedd ehangach yn ogystal â chynyddu pwysau; yn neilltuol ymyriad (drwy hamdden, sŵn a golau), llygredd atmosfferig a thrwy effeithiau ar ansawdd dŵr ac adnoddau. Fodd bynnag, mae effeithiau gweddilliol yn parhau'n ansicr ar y cam hwn gan adlewyrchu'r gallu i liniaru effeithiau ar lefel safle/prosiect. Drwyddi draw ni ystyrir bod dim twf neu dwf cyfyngedig dan opsiynau 1, 2 a 3 yn debygol o arwain at effeithiau arwyddocaol.
- 2.57 Mae'r lefel cynyddol o dwf dan opsiynau 2 i 6 yn debygol o roi mwy o bwysau ar adnoddau tir glas ac arwain at effeithiau ehangach ar y tirlun ar draws y Sir. O gofio bod y tir llwyd sydd ar gael yn y Sir yn gyfyngedig, ystyrir y caiff y rhan fwyaf o dwf ychwanegol ei gyflenwi ar dir glas ar ymyl yr aneddiadau presennol, gan roi pwysau cynyddol ar ddiddordebau tirlun a chymeriad gwledig y Sir gyda'r potensial am effeithiau negyddol hirdymor. Er ei bod yn debygol y bydd lliniaru ar gael i ostwng arwyddocâd unrhyw effeithiau, mae'r effeithiau gweddilliol yn parhau'n ansicr ar y cam hwn nes y caiff lleoliadau datblygu eu diffinio'n gliriach. Ar y cam hwn daethpwyd i'r casgliad nad yw'n bosibl dynodi unrhyw wahaniaethau sylweddol rhwng yr Opsiynau na dod i'r casgliad eu bod yn debygol o gael effeithiau sylweddol ar yr amgylchedd hanesyddol. Nid oes dim o'r Opsiynau yn debygol o gael effaith sylweddol ar yr iaith Gymraeg.

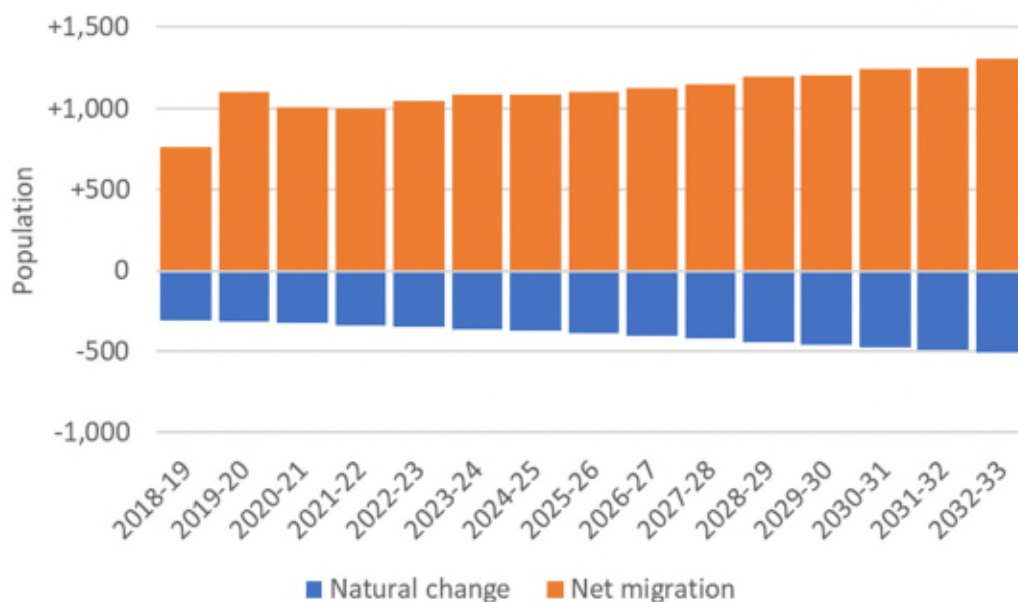
Opsiwn 4: Cyfartalog Anheddau (seiliedig ar gyfraddau cwblhau anheddau) (Cyfartalog cwblhau 5 mlynedd, AH)

- 2.58 Mae'r opsiwn anheddau 5 mlynedd yn seiliedig ar nifer yr anheddau a gafodd eu cwblhau yn ardal cynllunio Cyngor Sir Fynwy rhwng 2015/16 a 2019/20 ac ar gyfer y

modelu dechreuol mae'n tybio cyfradd cyfartalog blynyddol o 310 y flwyddyn mewn twf anheddau yn ystod y cyfnod hwn. Cynhaliwyd profion ychwanegol i sefydlu'r effaith ar ddemograffeg, anheddau, math aelwydydd a defnyddio strategaeth polisi tai fforddiadwy sy'n anelu i gyflawni 10% o angen yr LHMA yn deillio o'r opsiwn hwn ar safleoedd tai sy'n cyflenwi 50% tai fforddiadwy.

- 2.59 Mae gweithredu'r profion ychwanegol yn rhoi twf anheddau o 6,030, cyfartalog o 402 dpa dros gyfnod y Cynllun. Byddai'r lefel yma o dwf anheddau yn arwain at gynnydd poblogaeth o 10,641 o bobl (11.3%) gyda chynnydd cyfatebol o 5,628 (14%) aelwyd yn y Sir dros gyfnod y Cynllun. Un o fuddion allweddol ystyried y lefel yma o dwf yw ei fod wedi'i seilio ar gyfraddau cyflenwi gwirioneddol yn y gorffennol a'i fod yn rhoi ystyriaeth i amodau economaidd-gymdeithasol lleol. Fodd bynnag, mae angen cadw mewn cof y byddai hyn yn cynrychioli parhad o gyfraddau cwblhau anheddau y gorffennol a gan fod hyn yn atgynhyrchu'r hyn a ddigwyddodd yn flaenorol, mae cwestiynau os y byddai'n mynd i'r afael â'r heriau demograffeg ac economaidd yr ydym yn ceisio eu trin.

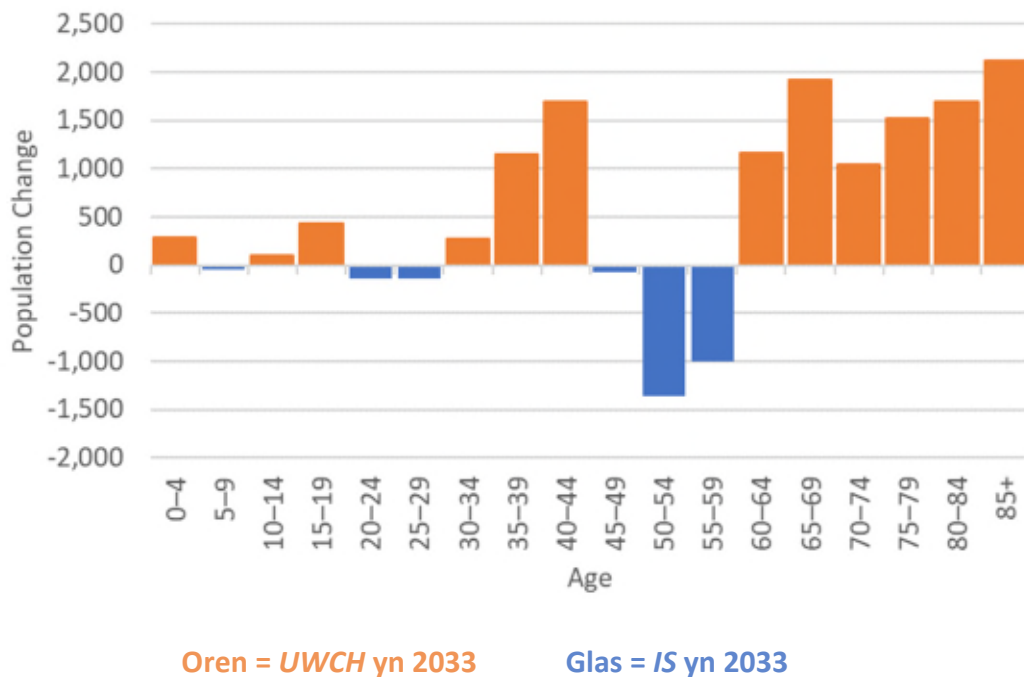
Siart 17: Elfennau Newid Poblogaeth



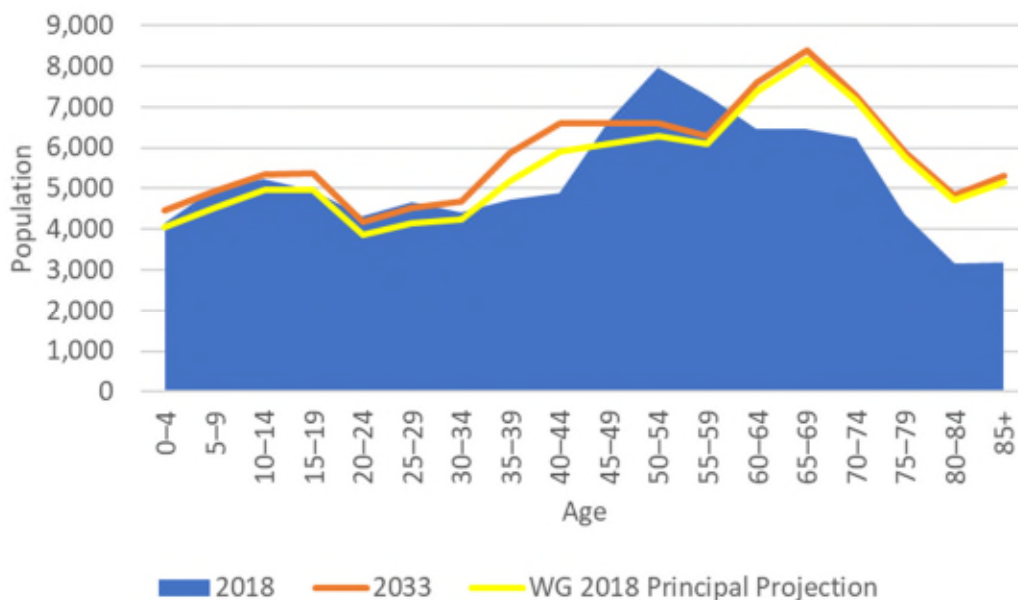
- 2.60 Mae'r opsiwn hwn yn rhagweld mewnfyddiad cyfartalog net o tua 1,110 o bobl y flwyddyn drwy gydol cyfnod y Cynllun, sy'n fwy nag effaith negyddol newid naturiol, gan arwain at dwf net yn y boblogaeth (Siart 17).
- 2.61 Fel gyda'r opsiynau blaenorol, mae'r opsiwn hwn hefyd yn effeithio ar broffil oedran y Sir. Mae twf o nifer fwy o grwpiau oedran, er bod lefel y twf sy'n dod o'r grwpiau oedran iau ar lefel isel. Felly mae mwyafrif y twf poblogaeth yn dal i ddod o'r grwpiau

oedran dros 60, gyda gostyngiad yn y grwpiau oedran 45-59, unwaith eto'n arwain at ddemograffeg anghytwys (Siartiau 18 a 19).

Siart 18: Twf/Gostyngiad Poblogaeth yn ôl Grŵp Oedran 2018-2033



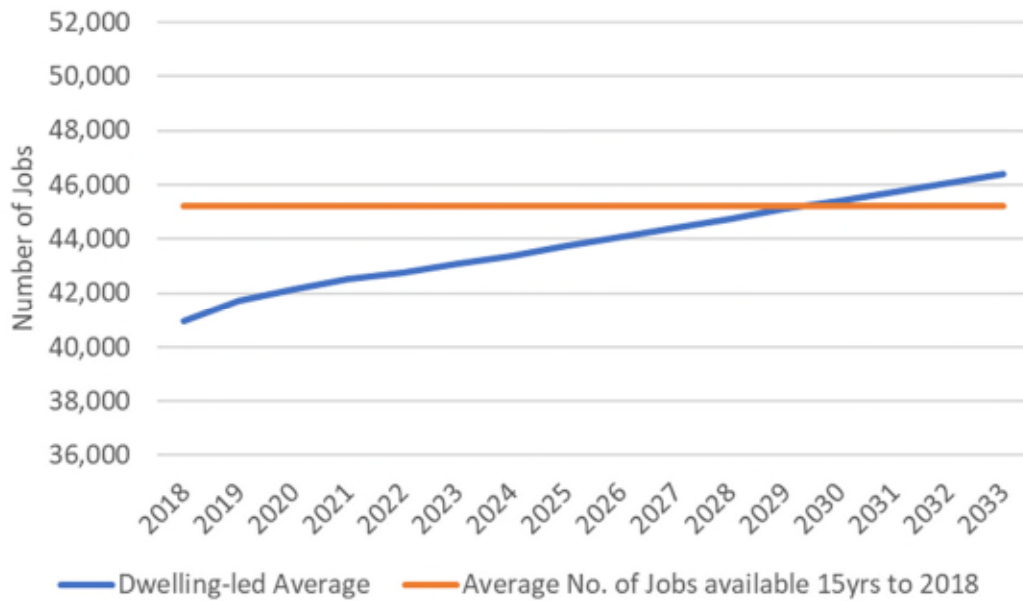
Siart 19: Goblygiadau ar gyfer Proffil Oedran Sir Fynwy



2.62 Fel gydag opsiwn 3, mae'r opsiwn hwn hefyd yn rhagweld twf mewn swyddi gyda chynnydd o 5,640 swydd, cyfaralog o 364 swydd y flwyddyn dros gyfnod y Cynllun. Fodd bynnag, o ran nifer cyfartalog y swyddi yn y Sir, mae'r opsiwn hwn unwaith eto'n rhagweld lefel is na dros y 15 mlynedd blaenorol. Yn y 15 mlynedd i 2018, roedd cyfartalog o 45,200 swydd ar gael o fewn y Sir, dan yr opsiwn hwn rhagwelir y bydd cyfartalog o 43,890 swydd ar gael. Er y nifer cyfartalog is o swyddi sydd ar gael

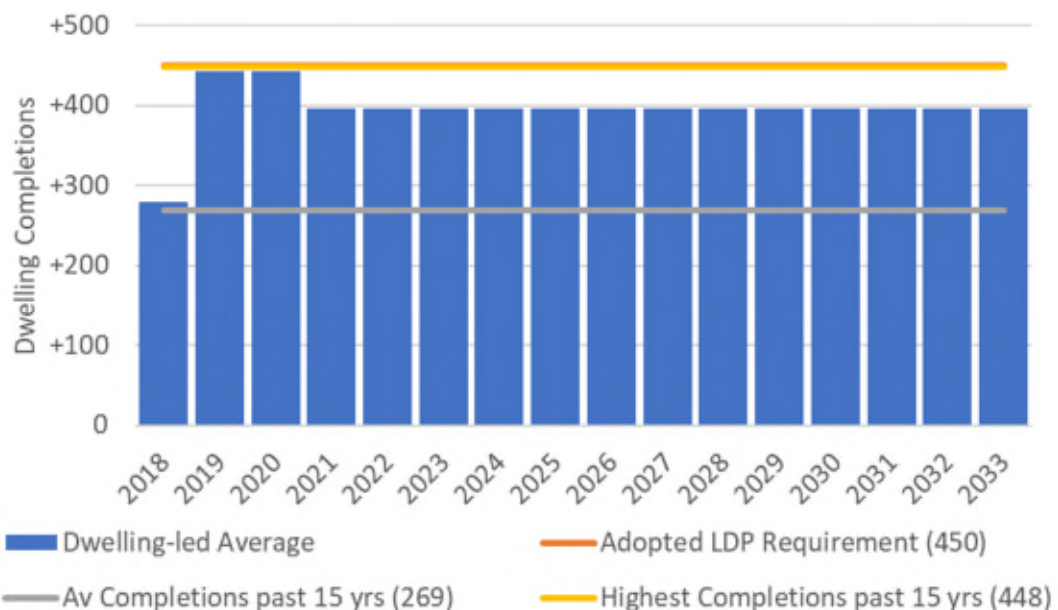
rhagwelir y bydd cynnydd cyson dros gyfnod y Cynllun gyda nifer y swyddi sydd ar gael yn fwy na'r cyfartalog 15 mlynedd erbyn 2030. (Siart 20)

Siart 20: Goblygiadau ar gyfer Twf Cyflogaeth



2.63 Mae'r opsiwn hwn yn barhad o gyfraddau twf anheddau o'r 5 mlynedd ddiwethaf, h.y. "busnes fel arfer". Gydag ychwanegiad yr elfen polisi tai fforddiadwy, byddai hyn yn arwain at gyfartaledd o 402 dpa o anheddau yn cael eu cwblhau dros gyfnod y Cynllun sy'n is na'r gofyniad anheddau yn y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd o 450 dpa (Siart 21). Ar hyn o bryd mae 4,660 cartref newydd o fewn ymrwymadau presennol a lwfansau safleoedd ar hap. Byddai'r opsiwn hwn angen 1,370 anedd newydd yn ychwanegol at yr ymrwymadau presennol a lwfansau hyn dros gyfnod y Cynllun.

Siart 21: Gofyniad Anheddau



2.64 Mae'r goblygiadau sy'n gysylltiedig gyda'r opsiwn twf hwn yn cynnwys:

- Er cynnydd bach yn y grwpiau oedran iau, mae'n arwain at gynnydd yn y gyfran o bobl hŷn ac oedrannus sy'n byw yn y Sir, gan effeithio ar y math o dai a darparwyr gwasanaeth sydd eu hangen ar draws y sector cyhoeddus a'r sector preifat. Mae'r pandemig presennol wedi dangos yn glir bwysigrwydd sicrhau bod ein cymunedau yn gytbwys ac yn gymdeithasol gynaliadwy, yn neilltuol o ran demograffeg. Ni fyddai'r opsiwn hwn yn mynd i'r afael â'r anghydbwysedd demograffig yn y Sir.
- Nifer cymharol sefydlog o blant oedran ysgol, heb roi unrhyw bwysau ar gapasiti ysgolion presennol, ond gyda chyfleoedd cyfyngedig i sicrhau gwelliannau i ysgolion presennol drwy fudd cynllunio.
- Twf mewn aelwydydd sefydledig tua'r grŵp oedran 35-44, a allai borthi peth twf cyflogaeth. Fodd bynnag, rhagwelir y bydd cyfanswm nifer y swyddi yn is nag yn y 15 mlynedd flaenorol, gan ddangos y bydd yn dal i fod angen i bobl adael y Sir i gael mynediad i gyflogaeth. Ni fyddai hyn yn gostwng yn sylweddol y lefelau o gymudo allan o'r sir nac yn hyrwyddo patrymau teithio i'r gwaith cynaliadwy.
- Er bod yr opsiwn hwn yn rhagweld twf mewn swyddi dros gyfnod y Cynllun, mae'n annhebyg y bydd angen y lefel o dwf swyddi a leolir o fewn y Sir o gofio am y tueddiad cynyddol i weithio gartref/o bell. Disgwylir y bydd y tueddiad ar gyfer mwy o weithio gartref a gweithio o bell yn parhau dros y tymor hirach a bydd hynny'n gostwng y ffigur twf swyddi dros gyfnod y Cynllun.
- Cyfleoedd i sicrhau tai fforddiadwy drwy'r system cynllunio. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i sicrhau darpariaeth ystod a dewis o gartrefi (cymysgedd tai) yn natblygiadau tai'r dyfodol i fynd i'r afael â phroblemau fforddiadwyedd y Sir ac i adeiladu cymunedau cynaliadwy a chydnerth ledled Sir Fynwy.
- Cyfleoedd i sicrhau a/neu wella seilwaith gwyrdd, gofod agored cyhoeddus a darpariaeth hamdden drwy fudd cynllunio. Mae gwerth a phwysigrwydd cael mynediad i ofodau agored/gwyrdd i gynorthwyo gyda hamdden ac iechyd a llesiant wedi cynyddu yn ystod y pandemig presennol.
- Cyfleoedd i sicrhau darpariaeth/uwchraddio seilwaith drwy fudd cynllunio o ddatblygiad. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu pwysigrwydd seilwaith allweddol, yn cynnwys seilwaith digidol ac opsiynau teithio llesol i gefnogi/galluogi mwy o weithio gartref a chefnogi cymunedau lleol.

Tabl 10: Asesiad o Opsiwn 4: Cyfartaledd Anheddau (seiliedig ar gyfraddau cwblhau anheddau) (cyfartaledd nifer a gwblhawyd dros 5 mlynedd, AH) o gymharu ag amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd.**

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun – Pennawd	Perfformiad Opsiwn 4 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
*Dynodi amcanion y Cynllun Datblygu Lleol yr ystyrir fod ganddynt fwy o bwyslais a phwysigrwydd yn sgil Covid-19 fel y cyfeirir ato ym mharagraff 2.22		
Cymru Lewyrchus (Nod Llesiant 1)		

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun – Pennawd	Perfformiad Opsiwn 4 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
Amcan 1	Twf Economaidd/ Cyflogaeth*	Er bod nifer cyfartalog y swyddi sydd ar gael yn is, rhagwelir y bydd cynnydd cyson dros gyfnod y Cynllun gyda nifer y swyddi ar gael yn fwy na'r cyfartaledd 15 mlynedd erbyn 2030. Byddai'r lefel yma o dwf yn annog mwy o dwf busnes cynhenid ac yn annog mewnfuddsoddiad. Mae'n rhoi cyfle i greu economi llewyrchus ac amrywiol gyda chysylltiadau da y dangoswyd ei fod yn neilltuol o bwysig yn sgil y pandemig presennol.
Amcan 2	Canolfannau Manwerthu*	Byddai'n rhoi cyfle i ychwanegu at y sylfaen cwsmeriaid mewn canolfannau presennol Dangoswyd bod rôl a swyddogaeth y stryd fawr yn y gymuned leol yn neilltuol o bwysig yn y pandemig presennol, mae'n debyg y byddai'r opsiwn hwn yn rhoi cefnogaeth ddigonol i gyfleusterau manwerthu presennol ar draws y Sir.
Cymru gydnerth (Nod Llesiant 2)		
Amcan 3	Seilwaith Gwyrdd, Bioamrywiaeth a Thirlun*	Mae'n debygol o arwain at fwy o bwysau ar yr amgylchedd naturiol. Serch hynny gallai datblygiadau newydd wella seilwaith gwyrdd a chysylltedd ecolegol drwy gyfleoedd i greu cysylltiadau newydd. Mae gwerth a phwysigrwydd cael mynediad i ofodau agored/gwyrdd lleol i gynorthwyo gyda hamdden ac iechyd a llesiant wedi cynyddu yn ystod y pandemig presennol.
Amcan 4	Risg Llifogydd	Mae lefel y datblygiad yn debygol o arwain at ddatblygiad mewn ardaloedd sydd â gorlifdiroedd. Serch hynny gellir lleoli datblygiadau i ffwrdd o ardaloedd mewn risg o lifogydd a byddant yn cynnwys SUDs yn unol â'r Polisi Cynllunio Cenedlaethol a deddfwriaeth SUDs.
Amcan 5	Mwynau a Gwastraff	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar fwynau a gwastraff, gellir cyflawni goblygiadau banc tir mwynau.
Amcan 6	Tir	Gallai darparu tai wrth ochr cyflogaeth hyrwyddo defnydd effeithiol o dir a defnydd o safleoedd tir llwyd. Fodd bynnag, cydnabyddir fod y cyfleoedd yn gyfyngedig ar gyfer datblygu ar dir llwyd a thir amaethyddol gradd is.
Amcan 7	Adnoddau Naturiol	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar allu i hyrwyddo defnydd effeithiol o adnoddau naturiol. Caiff unrhyw ddatblygiadau eu hannog i fod yn effeithiol o ran dŵr ac ynni.
Cymru iachach (Nod Llesiant 3)		
Amcan 8	Iechyd a Llesiant*	Caiff unrhyw ddatblygiadau eu hannog i gefnogi ffyrdd mwy iach o fyw a darparu digon o ofod agored. Cafodd gwerth a phwysigrwydd cael mynediad i ofodau gwyrdd/agored lleol ei danlinellu yn sgil Covid-19.
Cymru fwy cyfartal (Nod Llesiant 4)		

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun – Pennawd	Perfformiad Opsiwn 4 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
Amcan 9	Demograffeg*	Dechrau mynd i'r afael â'r ddemograffeg anghybwys drwy dwf o nifer fwy o grwpiau oedran, er bod lefel y twf o'r grwpiau oedran iau ar lefel isel. Daw mwyafrif y twf poblogaeth o'r grwpiau oedran dros 60, gyda gostyngiad yn y grŵp oedran 45-59, unwaith eto'n arwain at ddemograffeg anghybwys. Mae'r pandemig presennol wedi dangos yn glir bwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys ac yn gymdeithasol gynaliadwy, yn neilltuol o ran demograffeg.
Cymru o gymunedau cydlynus (Nod Llesiant 5)		
Amcan 10	Tai*	Byddai'n rhoi lefel o dai sy'n ddigonol i roi dewis eang o gartrefi ar gyfer preswylwyr heddiw a hefyd breswylwyr y dyfodol. Byddai lefel y datblygiad yn rhoi cyfle i sicrhau cartrefi fforddiadwy a chartrefi marchnad. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i sicrhau darpariaeth ystod a dewis o gartrefi (cymysgedd tai) yn natblygiadau tai'r dyfodol i fynd i'r afael â phroblemau fforddiadwyedd y Sir ac i adeiladu cymunedau cynaliadwy a chydnerth ledled Sir Fynwy.
Amcan 11	Creu Lleoedd	Bydd angen i unrhyw ddatblygiadau hybu cymeriad a hunaniaeth yr aneddiadau a bod yn gydnaws ag egwyddorion cenedlaethol ar greu lleoedd cynaliadwy. Cafodd gwerth a phwysigrwydd creu lleoedd ei danlinellu yng ngoleuni Covid-19.
Amcan 12	Cymunedau	Gallai gael effaith negyddol ar gymunedau gan, er cynnydd bach yn y grwpiau oedran iau, byddai cynnydd yn y gyfran o'r boblogaeth hŷn sy'n byw o fewn y Sir yn arwain at ddemograffeg anghybwys, gan effeithio ar y gwasanaethau sydd eu hangen ledled y Sir. Fodd bynnag bydd datblygiadau newydd yn rhoi cyfleoedd ar gyfer creu swyddi a rhai gwelliannau i wasanaethau a chyfleusterau presennol. Mae'r pandemig presennol wedi dangos pwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys ac yn gymdeithasol gynaliadwy, yn neilltuol o ran demograffeg.
Amcan 13	Cymunedau Gwledig	Gallai gael effaith negyddol ar gymunedau gan, er cynnydd bach yn y grwpiau oedran iau, byddai cynnydd yn y gyfran o'r boblogaeth hŷn sy'n byw o fewn y Sir yn arwain at ddemograffeg anghybwys, gan effeithio ar y gwasanaethau sydd eu hangen ledled y Sir. Fodd bynnag gallai datblygiadau newydd helpu i gryfhau'r economi gwledig a mynd i'r afael ag ynysigrwydd gwledig, gan gynorthwyo wrth adeiladu cymunedau gwledig cynaliadwy.
Amcan 14	Seilwaith*	Byddai datblygiad yn sicrhau cyfleoedd i ddarparu seilwaith newydd a gwella'r seilwaith presennol. Gellid

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun – Pennawd	Perfformiad Opsiwn 4 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
		darparu seilwaith priodol i ddarparu ar gyfer unrhyw ddatblygiad newydd.
Amcan 15	Hygyrchedd	Er y nifer cyfartalog is o swyddi sydd ar gael, rhagwelir y bydd cynnydd cyson dros gyfnod y Cynllun gyda nifer y swyddi sydd ar gael yn fwy na chyfartaledd 15 mlynedd erbyn 2030. Fodd bynnag, mae hyn yn dangos y bydd yn dal i fod angen i bobl adael y Sir i gael mynediad i gyflogaeth ar gyfer mwyafrif cyfnod y Cynllun. Ni fyddai hyn yn gostwng lefelau cymudo allan o'r sir na'n hyrwyddo patrymau teithio i'r gwaith cynaliadwy, er y dylid cydnabod y bu cynnydd mewn gweithio ystwyth a gweithio cartref yn sgil Covid-19, ac mae hynny'n debyg o barhau dros y tymor hirach. Byddai'r lefel twf arfaethedig yn arwain at rai cyfleoedd i wella hygyrchedd, teithio llesol a defnyddio opsiynau trafnidiaeth gynaliadwy.
Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu (Nod Llesiant 6)		
Amcan 16	Diwylliant, Treftadaeth a'r Gymraeg	Â'r potensial i effeithio ar dreftadaeth nifer o aneddiadau yn Sir Fynwy. Ar y llaw arall drwy ddylunio gall datblygiadau ddiogelu a gwella'r amgylchedd adfeiliedig yn ogystal â rhoi buddion i'r economi, twristiaeth a llesiant cymunedau. Dim effaith ar y Gymraeg.
Cymru sy'n gyfrifol ar lefel byd-eang (Nod Llesiant 7)		
Amcan 17	Newid Hinsawdd	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar newid hinsawdd gan y gellir sicrhau cydnheredd datblygiadau newydd i agweddau o newid hinsawdd drwy ddylunio a lleoliad datblygiadau newydd. Gall datblygiadau roi cyfleoedd i leihau carbon drwy roi cyfleoedd ar gyfer cynhyrchu ynni adnewyddadwy, ceisio gostwng cymudo, cefnogi defnydd cerbydau allyriad isel iawn a thrafnidiaeth gyhoeddus a darparu seilwaith gwyrdd ansawdd uchel. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i alluogi ymatebion o'r fath wrth sicrhau cymunedau cynaliadwy a chydnerth.

** Teitl opsiwn fel y cyfeirir ato yn Adroddiadau Edge Analytics.

Dadansoddiad o'r Gwerthusiad Cynaliadwyedd Integredig

2.65 Mae Opsiwn Twf 4 yn perfformio'n well na'r opsiynau twf is ar themâu'r Gwerthusiad yn gysylltiedig â'r economi a chyflogaeth, poblogaeth a chymunedau, iechyd a llesiant a chydarddoldeb. Mae Opsiynau 1 i 4 yn cynrychioli twf swyddi, er ar gyfradd is na chyfraddau cyflenwi'r gorffennol, ac mae'r amcanestyniadau demograffeg yn dangos gostyngiad yn y gweithlu, yn ogystal â gostyngiad yn y sylfaen cwsmeriaid. Ystyrir bod effeithiau ansicr yn debygol ar thema'r economi ar gyfer yr opsiwn hwn, ac mae'r effeithiau hyn yn cynyddu mewn arwyddocâd wrth i'r gyfradd twf ostwng. Mae Opsiynau 2 i 6 yn cyflenwi lefelau o dwf sy'n cynyddu'n raddol. Wrth i lefel y twf

gynyddu, tybir hefyd y bydd y gallu i gyflenwi mwy o ystod/cymysgedd o gartrefi newydd i helpu diwallu anghenion holl breswylwyr yn y Sir, yn cynnwys tai fforddiadwy yn cynyddu hefyd. Mae lefelau uwch o dwf hefyd yn cynyddu'r potensial ar gyfer gwelliannau hygyrchedd a buddion cymunedol eraill yn gysylltiedig gyda datblygu, yn cynnwys darpariaeth gwasanaethau a chyfleusterau newydd a gwell, ymestyn seilwaith gwyrdd, uwchraddio trafndiaeth a seilwaith, gofodau agored newydd a gwella'r parth cyhoeddus. Ar y cyfan ystyrir bod yr effeithiau ar themâu hyn y gwerthusiad yn ansicr dan yr opsiwn hwn.

- 2.66 Ystyrir nad oes unrhyw effeithiau nac effeithiau ansicr yng nghyswllt yr opsiwn hwn ar weddill themâu'r Gwerthusiad. Er bod Opsiynau 4, 5 a 6 yn cynnig lefelau uwch o dwf sydd â mwy o botensial ar gyfer effeithiau negyddol yn nhermau tagfeydd, ni ystyrir y bydd effeithiau negyddol yn sylweddol ar themâu trafndiaeth y Gwerthusiad. O ran bioamrywiaeth, wrth i lefel y twf gynyddu drwy Opsiynau 4 a 6, felly hefyd fydd arwyddocâd posibl effeithiau negyddol. Fodd bynnag, mae'r effeithiau gweddilliol yn parhau'n ansicr ar y cam hwn gan adlewyrchu'r gallu i liniaru effeithiau ar lefel safle/prosiect.
- 2.67 Wrth i'r twf ychwanegol dan Opsiynau 2 i 6 gynyddu, mae'n debyg y bydd angen cymryd yn gynyddol fwy o dir, gan roi mwy o bwysau ar adnoddau tir glas ac arwain at effeithiau ehangach ar y tirlun ar draws y Sir; mae gan hyn y potensial ar gyfer effeithiau negyddol tymor hir. Ynghyd â'r potensial am effeithiau negyddol, sylweddolir fodd bynnag fod hefyd gyfle ar gyfer twf i sicrhau gwelliannau tirlun; cynyddu cyfleoedd i sicrhau a/neu wella seilwaith gwyrdd, gofod agored cyhoeddus a darpariaeth hamdden drwy fudd cynllunio. Bydd natur ac arwyddocâd effeithiau felly yn y pen draw yn dibynnu ar union leoliad, dyluniad/cynllun y datblygiad, a gweithredu mesurau lliniaru. Ar y cam hwn daethpwyd i'r casgliad nad yw'n bosibl dynodi unrhyw wahaniaethau sylweddol rhwng yr Opsiynau na dod i'r casgliad eu bod yn debygol o gael effeithiau sylweddol ar yr amgylchedd hanesyddol. Nid yw'n debyg y byddai unrhyw un o'r Opsiynau yn cael effaith sylweddol ar yr iaith Gymraeg.

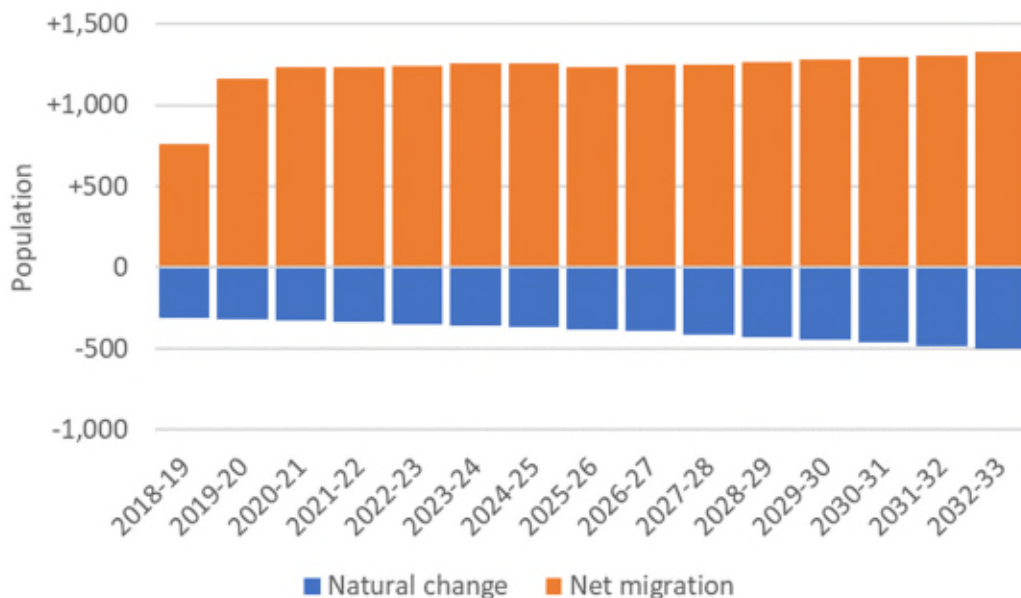
Opsiwn 5: Amcanestyniad poblogaeth (gyda thybiaethau polisi ychwanegol) (PG Tymor Hir (5 mlynedd wedi addasu) (MR CR_R) AH)

- 2.68 Mae'r opsiwn hwn yn defnyddio model rhagolwg POPGROUP i ddatblygu opsiwn demograffeg seiliedig ar dueddiadau. Mae'n defnyddio Amcangyfrif Canol Blwyddyn 2019 yr ONS fel y flwyddyn sylfaen ac wedyn yn defnyddio tybiaethau llif ymfudiad yn seiliedig ar gyfnod hanesyddol o 18 mlynedd ond gyda chyfraddau mewnfudo mewnol wedi'u haddasu i adlewyrchu mewnfudiad uwch (yn seiliedig ar y 5 mlynedd ddiwethaf) o Fryste a de Swydd Caerloyw. Cafodd yr opsiwn ei foddelu i adlewyrchu effaith dileu tollau Pont Hafren.
- 2.69 Cafodd y profion sensitifrwydd wedyn eu cymhwyso i'r allbwn i sefydlu'r effaith ar yr amcanestyniad o addasiadau modelu i gyfraddau aelodaeth aelwydydd ar gyfer tri

grŵp oedran iau allweddol (19-24, 25-29, 30-34), ac ar yr un pryd yn gostwng cymudo allan o'r sir drwy gadw mwy o'r gweithlu preswyl.

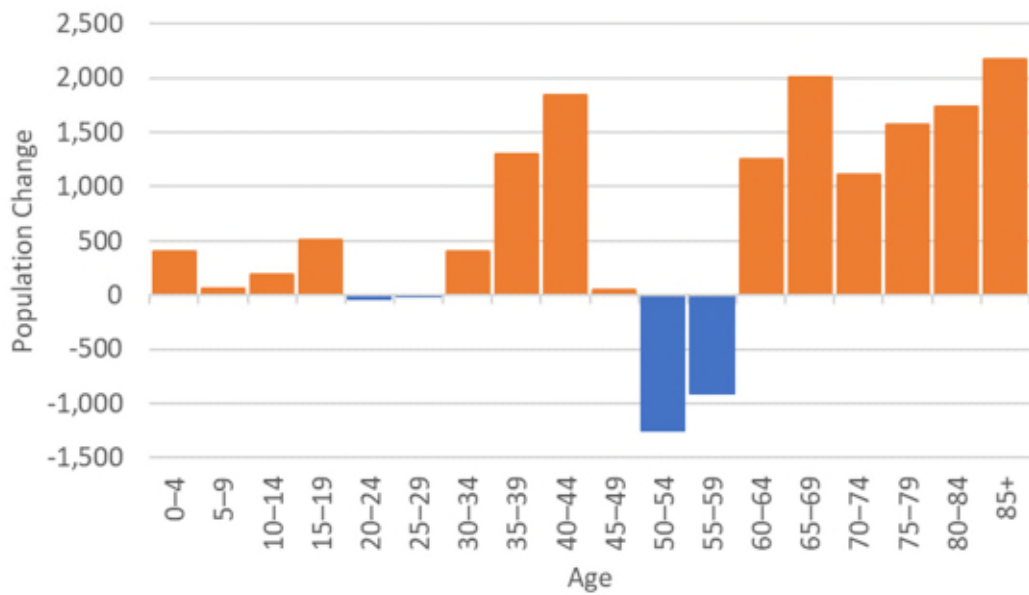
- 2.70 Cynhaliwyd profion ychwanegol i sefydlu effaith strategaeth polisi tai fforddiadwy ar ddemograffeg, anheddau, math aelwydydd a chyflogaeth sy'n anelu i gyflawni 10% o angen yr LHMA yn deillio o'r opsiwn hwn ar safleoedd tai sy'n cyflenwi 50% tai fforddiadwy.
- 2.71 Mae'r opsiwn hwn yn arwain at y cyfraddau ymfudiad net uchaf o blith unrhyw un o'r senarios demograffeg neu anheddau, gyda dim ond y senario newid strwythurol sylweddol seiliedig ar gyflogaeth yn rhoi lefel uwch. Drwy gymhwyso'r addasiad i'r cyfraddau mewnfudo mewnol, mae'r senario yma'n rhagweld cynnydd o 12,443 (13.2%) yn y boblogaeth gyda chynnydd cyfatebol o 7,255 (18.1%) yn nifer yr aelwydydd yn y Sir dros gyfnod y Cynllun. Mae hyn yn cynrychioli amcanestyniad o 7,605 o dwf anheddau dros gyfnod y Cynllun, 507dpa.

Siart 22: Elfennau Newid Poblogaeth



- 2.72 Mae'r opsiwn hwn yn rhagweld mewnfudiad cyfartalog net o 1,220 person y flwyddyn drwy gydol cyfnod y Cynllun, yn sylweddol fwy nag effaith negyddol newid naturiol, gan arwain at dwf net yn y boblogaeth. Yr opsiwn hwn sy'n dangos y lefelau ymfudiad uchaf o blith unrhyw un o'r opsiynau demograffeg neu anheddau gan ei fod yn rhoi ystyriaeth i lefel uwch o fewnfudiad o ardaloedd cyfagos ers dileu tollau Pont Hafren (Siart 22).
- 2.73 Mae'r lefel yma o ymfudiad yn arwain at effaith sylweddol ar broffil oedran y Sir, ac er bod twf yn parhau yn y grŵp oedran dros 60 mae twf cyfatebol yn y grwpiau oedran allweddol 30-49, gyda thwf yn cael ei adlewyrchu yn y grwpiau oedran 0-19. Mae'r opsiwn hwn yn dangos mewnfudiad uwch yn y grwpiau oedran gweithlu allweddol (Siartiau 23 a 24).

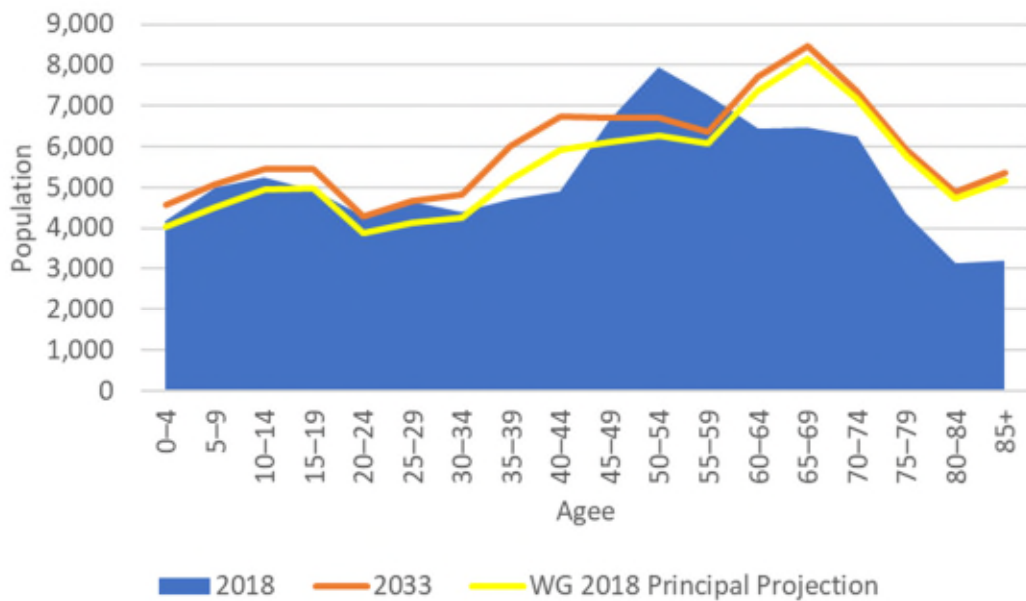
Siart 23: Twf/Gostyngiad Poblogaeth yn ôl Grŵp Oedran 2018-2033



Oren = UWCH yn 2033

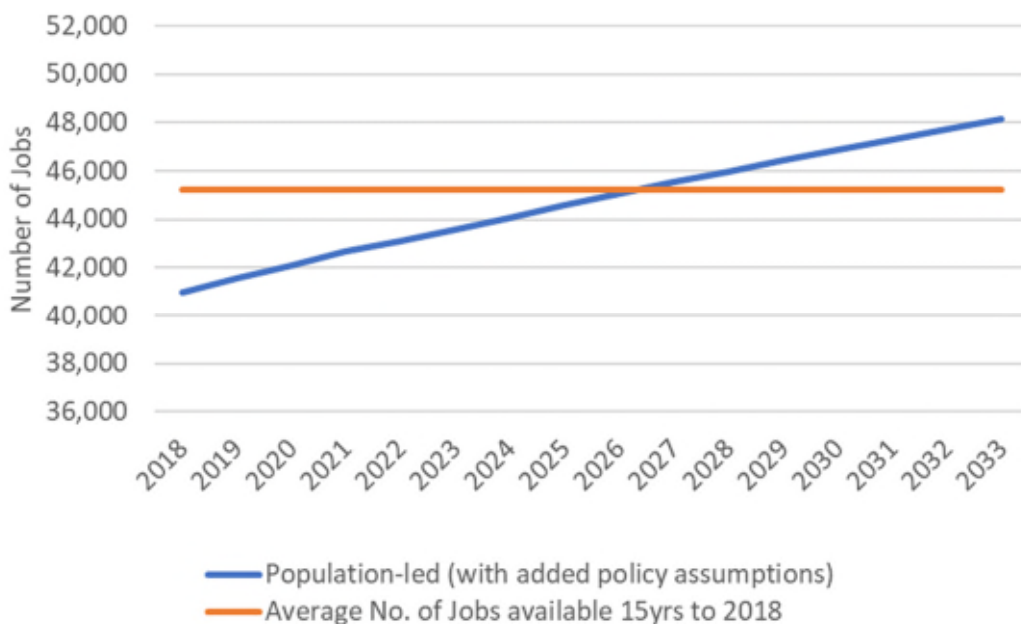
Glas = IS yn 2033

Siart 24: Goblygiadau ar gyfer Proffil Oedran Sir Fynwy



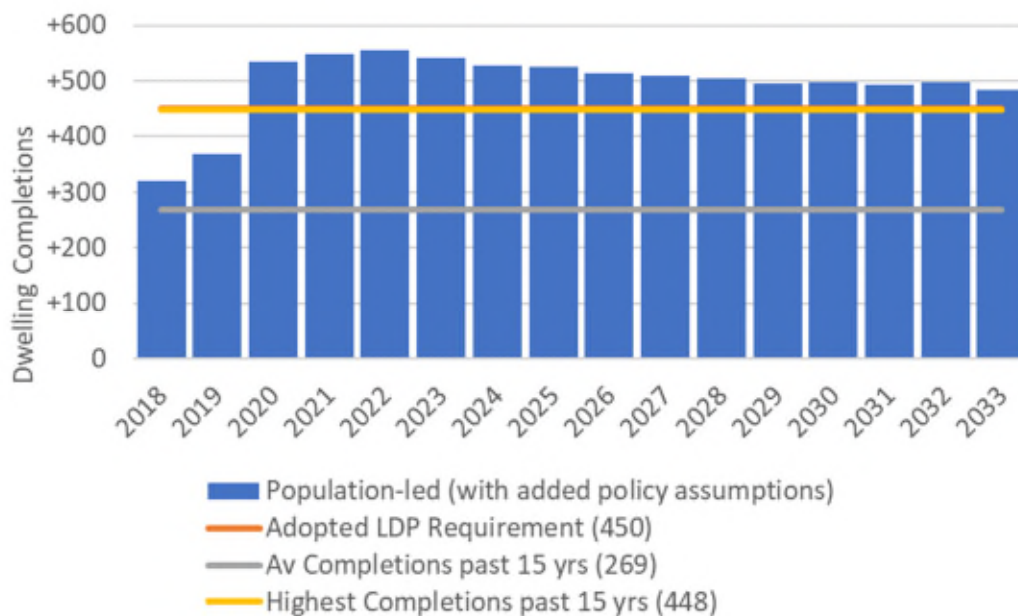
2.74 Mae'r twf mewn swyddi dan y senario yma'n sylweddol uwch nag yn yr opsiynau blaenorol gyda chynnydd o 7,215 swydd, 481 swydd y flwyddyn dros gyfnod y Cynllun (Siart 25). Mae'r nifer o swyddi ar gael yn cynyddu'n sylweddol tuag at ddiwedd cyfnod y Cynllun, gyda 48,160 o swyddi ar gael yn y Sir erbyn 2033. Mae'r opsiwn yma'n modelu cymhareb cymudo sy'n gostwng o werth Cyfrifiad 2011 (1.12) i 1.10 dros gyfnod y Cynllun, nid yw'r twf yn y boblogaeth ac anheddau yn gysylltiedig gyda'r lefel yma o dwf swyddi mor uchel ag y medrid disgwyl gan y byddai Sir Fynwy yn cadw mwy o'i phoblogaeth ei hun i gynnal y twf swyddi.

Siart 25: Goblygiadau ar gyfer Twf Cyflogaeth



2.75 Mae'r opsiwn hwn yn cynrychioli cyfradd twf anheddau o tua 507 dpa dros gyfnod y Cynllun. Mae hyn yn lefel uwch nag a welwyd dros y 15 mlynedd ddiwethaf ac yn uwch na gofyniad y Cynllun Datblygu Lleol presennol (Siart 26). Ar hyn o bryd mae 4,660 cartref newydd o fewn ymrwymïadau presennol a lwfansau safleoedd ar hap. Byddai'r opsiwn hwn angen 2,945 o anheddau newydd yn ychwanegol at yr ymrwymïadau a lwfansau presennol hyn dros gyfnod y Cynllun.

Siart 26: Gofyniad Anheddau



2.76

Mae'r goblygiadau sy'n gysylltiedig â'r opsiwn twf hwn yn cynnwys:

- Mae'r opsiwn hwn yn dangos cynnydd sylweddol wrth sicrhau demograffeg mwy cytbwys, er y byddai'r cynnydd yn nifer y bobl hŷn ac oedrannus sy'n byw yn y Sir yn dal i effeithio ar y math o dai a darparwyr gwasanaeth sydd eu hangen ar draws y sector cyhoeddus a'r sector preifat. Mae'r pandemig presennol wedi dangos yn glir bwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys ac yn gymdeithasol gynaliadwy, yn neilltuol o ran demograffeg.
- Twf yn nifer y plant oedran ysgol, gan roi mwy o bwysau ar gapasiti ysgolion presennol. Fodd bynnag, byddai lefel y cyflenwad tai yn rhoi cyfle sylweddol i sicrhau darpariaeth ychwanegol drwy fudd cynllunio i gyllido estyniadau a/neu ysgolion newydd.
- Twf yn nifer y bobl oedran gwaith sy'n byw yn Sir Fynwy, gyda chynnydd amlwg mewn aelwydydd sefydledig o amgylch y grŵp oedran 30-44, gan borthi twf mewn darpariaeth cyflogaeth. Mae gostyngiad mewn cymudo allan o'r sir yn debygol o arwain at batrymau teithio mwy cynaliadwy. Mae'n rhoi cyfle i greu economi llewyrchus ac amrywiol gyda chysylltiadau da, y tanlinellwyd ei fod yn neilltuol o bwysig yn sgil y pandemig presennol.

- Er bod yr opsiwn hwn yn rhagweld twf sylweddol mewn swyddi dros gyfnod y Cynllun, mae'n annhebyg y bydd angen y lefel yma o dwf swyddi o fewn y Sir o gofio am y tueddiad cynyddol i weithio gartref/o bell. Disgwylir y bydd y tueddiad ar gyfer mwy o weithio gartref a gweithio o bell yn parhau dros y tymor hirach fydd yn gweithredu i ostwng y ffigur twf swyddi hwn dros gyfnod y Cynllun.
- Cyfleoedd i sicrhau nifer mwy sylweddol o dai fforddiadwy drwy'r system cynllunio. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i sicrhau darpariaeth ystod a dewis o gartrefi (cymysgedd tai) mewn datblygiadau tai yn y dyfodol er mwyn mynd i'r afael â phroblemau fforddiadwyedd y Sir ac i adeiladu cymunedau cynaliadwy a chydnerth ledled Sir Fynwy.
- Cyfleoedd i gynnal gwasanaethau/cyfleusterau mewn ardaloedd trefol a gwledig gyda buddion cysylltiedig yn cynnwys mynd i'r afael ag ynysigrwydd gwledig. Mae pandemig Covid-19 wedi tanlinellu pwysigrwydd gwasanaethau a chyfleusterau lleol i gefnogi ein cymunedau.
- Cyfleoedd i sicrhau darpariaeth/uwchraddio ystyrllon ar y seilwaith drwy fudd cynllunio o ddatblygu, yn cynnwys opsiynau seilwaith digidol a theithio llesol i gefnogi/galluogi mwy o weithio gartref/gweithio o bell a chefnogi cymunedau lleol, sydd i gyd yn bwysicach yn sgil pandemig Covid-19.
- Mwy o gyfleoedd i sicrhau a/neu wella seilwaith gwyrdd, gofod agored cyhoeddus a darpariaeth hamdden drwy fudd cynllunio. Mae gwerth a phwysigrwydd cael mynediad i ofodau agored/gwyrdd lleol i gynorthwyo gyda hamdden ac iechyd a llesiant wedi cynyddu yn ystod y pandemig presennol.

Tabl 11: Asesiad o Opsiwn 5: (Amcanestyniad poblogaeth (gyda thybiaethau polisi ychwanegol (PG Tymor Hir (5 mlynedd wedi addasu) (MR CR_R) AH) o gymharu ag Amcanion y Cynllun.**

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun – Pennawd	Perfformiad Opsiwn 5 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
*Dynodi amcanion y Cynllun Datblygu Lleol yr ystyrir fod ganddynt fwy o bwyslais a phwysigrwydd yn sgil Covid-19 fel y cyfeirir ato ym mharagraff 2.22		
Cymru lewyrchus (Nod Llesiant 1)		
Amcan 1	Twf Economaidd/ Cyflogaeth*	Byddai'n arwain at dwf mewn swyddi o 481 y flwyddyn. Byddai'r lefel yma o dwf yn annog mwy o dwf busnes cynhenid ac yn annog mewnfuddsoddiad. Mae'n rhoi cyfle i greu economi llewyrchus ac amrywiol gyda chysylltiadau da, y dangoswyd ei fod yn neilltuoel o bwysig yn sgil y pandemig presennol a byddai'n cynorthwyo wrth adeiladu cymunedau cynaliadwy a chydnerth.
Amcan 2	Canolfannau Manwerthu*	Byddai'n rhoi mwy o gyfleoedd i ychwanegu at y sylfaen cwsmeriaid mewn canolfannau manwerthu yn nhrefi'r Sir, gyda chynnydd o 13.2% yn y boblogaeth. Byddai buddion yn deillio o dwf cyflogaeth gynhenid yn y Sir, gan feithrin

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun – Pennawd	Perfformiad Opsiwn 5 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
		bywiogrwydd, hyfywedd ac apêl y canolfannau. Dangosodd y pandemig presennol bod rôl a swyddogaeth y stryd fawr yn y gymuned leol yn neilltuol o bwysig. Byddai'r opsiwn hwn yn rhoi cefnogaeth ddigonol i gyfleusterau manwerthu presennol ar draws y Sir.
Cymru gydnherth (Nod Llesiant 2)		
Amcan 3	Seilwaith Gwyrdd, Bioamrywiaeth a Thirlun*	Yn debygol o arwain at fwy o bwysau ar yr amgylchedd naturiol. Serch hynny gallai datblygiadau newydd wella seilwaith gwyrdd a chysylltedd ecolegol drwy gyfleoedd i greu cysylltiadau newydd. Mae gwerth a phwysigrwydd cael mynediad i ofodau gwyrdd/agored lleol i gynorthwyo gyda hamdden ac iechyd a llesiant wedi cynyddu yn ystod y pandemig presennol.
Amcan 4	Risg Llifogydd	Mae lefel y datblygiad yn debygol o arwain at ddatblygu mewn ardaloedd sydd â gorlifdiroedd. Serch hynny gellir lleoli datblygiadau i ffwrdd o ardaloedd sydd â risg llifogydd a byddant yn cynnwys SUDs yn unol â Pholisi Cynllunio Cenedlaethol a deddfwriaeth SUDs.
Amcan 5	Mwynau a Gwastraff	Gallai lefelau tai a datblygiad cyflogaeth effeithio ar ddiogelu adnoddau mwynau y Sir. Serch hynny gellir lleoli datblygiadau ymaith o ardaloedd wedi eu diogelu.
Amcan 6	Tir	Gallai darpariaeth tai wrth ochr cyflogaeth hyrwyddo defnydd effaithiol o dir a defnyddio safleoedd tir llwyd. Fodd bynnag, sylweddolir mai cyfleoedd cyfyngedig sydd ar gyfer datblygu ar dir llwyd a thir amaethyddol gradd is.
Amcan 7	Adnoddau Naturiol	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar y gallu i hyrwyddo defnydd effeithiol o adnoddau naturiol. Caiff unrhyw ddatblygiadau eu hannog i fod yn effeithiol o ran dŵr ac ynni a chynnwys technolegau ynni adnewyddadwy addas.
Cymru iachach (Nod Llesiant 3)		
Amcan 8	Iechyd a Llesiant*	Caiff unrhyw ddatblygiadau eu hannog i gefnogi ffyrdd mwy iach o fyw a darparu digonedd o ofod agored. Cafodd gwerth a phwysigrwydd cael mynediad i ofodau gwyrdd/agored lleol ei danlinellu yn sgil Covid-19.
Cymru fwy cyfartal (Nod Llesiant 4)		
Amcan 9	Demograffeg*	Arwain at wastatau'r proffil oedran gyda thwf yn dod o groestoriad ehangach o'r ddemograffeg. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu pwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys a chymdeithasol gynaliadwy, yn neilltuol o ran demograffeg. Mae'r opsiwn hwn yn dangos cynnydd sylweddol wrth sicrhau demograffeg fwy cytbwys.
Cymru o gymunedau cydlynus (Nod Llesiant 5)		
Amcan 10	Tai*	Byddai'n rhoi lefel o dai sy'n ddigonol i ddarparu dewis eang o gartrefi ar gyfer preswylwyr presennol a'r dyfodol.

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun – Pennawd	Perfformiad Opsiwn 5 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
		Byddai'r lefel twf yn rhoi cyfleoedd i sicrhau yn sylweddol fwy o dai fforddiadwy drwy'r system cynllunio. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i sicrhau darpariaeth ystod a dewis o gartrefi (cymysgedd tai) mewn datblygiadau tai y dyfodol i fynd i'r afael â phroblemau fforddiadwyedd y Sir ac i adeiladu cymunedau cynaliadwy a chydnerth ledled Sir Fynwy.
Amcan 11	Creu Lleoedd	Bydd angen i unrhyw ddatblygiadau hybu cymeriad a hunaniaeth yr aneddiadau a chydymffurfio gydag egwyddorion cenedlaethol creu lleoedd cynaliadwy. Bydd twf mewn cyflogaeth wrth ochr tai yn creu lleoedd mwy cynaliadwy. Cafodd gwerth a phwysigrwydd creu lleoedd ei danlinellu yn sgil Covid-19.
Amcan 12	Cymunedau	Demograffeg mwy cytbwys gyda datblygiad newydd yn darparu dewis eang o gartrefi a swyddi ar gyfer preswylwyr presennol a'r dyfodol gyda gwelliannau i wasanaethau a chyfleusterau presennol. Mae'r pandemig presennol wedi dangos pwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys a chynaliadwy yn gymdeithasol, yn neilltuol o ran demograffeg.
Amcan 13	Cymunedau Gwledig	Demograffeg mwy cytbwys gyda datblygiad newydd yn rhoi cyfleoedd a allai helpu i gefnogi'r economi gwledig a mynd i'r afael ag ynysigrwydd gwledig.
Amcan 14	Seilwaith*	Gellid darparu seilwaith addas i ddarparu ar gyfer unrhyw ddatblygiad newydd. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu pwysigrwydd darparu opsiynau seilwaith digidol a theithio llesol i gefnogi/galluogi cynnydd mewn gweithio gartref a chefnogi cymunedau lleol.
Amcan 15	Hygyrchedd	Byddai lefel twf cyflogaeth wrth ochr y datblygiad tai yn debygol o ostwng yr angen i deithio. Byddai hyn hefyd yn cael ei hybu gan y cynnydd diweddar mewn gweithio ystyth a gweithio gartref fel canlyniad i Covid-19, sy'n debygol o barhau dros y tymor hirach. Bydd angen i unrhyw ddatblygiadau newydd ystyried teithio llesol a thrafnidiaeth gynaliadwy integredig.
Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu (Nod Llesiant 6)		
Amcan 16	Diwylliant, Treftadaeth Gymraeg â'r	Mae ganddo'r potensial i effeithio ar dreftadaeth nifer o aneddiadau yn Sir Fynwy. Ar y llaw arall drwy ddylunio gall datblygiadau ddiogelu a hybu'r amgylchedd adeiledig yn ogystal â darparu buddion i'r economi, twristiaeth a llesiant a chymunedau. Dim effaith ar yr iaith Gymraeg.
Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang (Nod Llesiant 7)		
Amcan 17	Newid Hinsawdd*	Gellir sicrhau cydnerthedd datblygiadau newydd i agweddau o newid hinsawdd drwy ddyluniad a lleoliad datblygiadau newydd. Gall datblygiadau roi cyfleoedd i

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun – Pennawd	Perfformiad Opsiwn 5 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
		leihau carbon drwy roi cyfleoedd ar gyfer cynhyrchu ynni adnewyddadwy, ceisio gostwng cymudo, cefnogi defnydd o gerbydau allyriad isel iawn a thrafnidiaeth gyhoeddus, a seilwaith gwyrdd ansawdd uchel. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i alluogi ymatebion o'r fath wrth sicrhau cymunedau cynaliadwy a chydnerth.

** Teitl opsiwn fel y cyfeirir ato yn Adroddiadau Edge Analytics.

Dadansoddiad o'r Gwerthusiad Cynaliadwyedd Integredig

- 2.77 Mae Opsiwn Twf 5 yn perfformio'n gadarnhaol ar themâu'r Gwerthusiad yn ymwneud â'r economi a chyflogaeth a phoblogaeth a chymunedau. Mae Opsiynau 5 a 6 fel ei gilydd yn ceisio lefelau twf economaidd uwch nag opsiynau 1 i 4 ac fel canlyniad disgwylir iddynt berfformio'n well yng nghyswllt thema cyflogaeth y Gwerthusiad. Mae'r twf tai a gynigir ynghyd â datblygu economaidd hefyd yn anelu i fynd i'r afael ag anghydbwysedd demograffig posibl gyda thwf mewn grwpiau oedran gwaith allweddol. Ystyrir fod y ddau Opsiwn yn debygol o gefnogi cadw grwpiau oedran iau a gostwng cymudo allan o'r sir drwy dwf gyda lefelau uchel o fynediad lleol cynaliadwy. Byddai'r ddau Opsiwn yn rhoi cyfleoedd i annog economi mwy amrywiol a bywiog, a rhagwelir effeithiau cadarnhaol hirdymor sylweddol dan Opsiwn 5 a hefyd Opsiwn 6. Fodd bynnag, ystyrir fod Opsiwn 5, drwy alinio'n agosach gyda chyfraddau cyflenwi'r gorffennol ym mlynnyddoedd cynnar y cyfnod y Cynllun, yn rhoi opsiwn mwy realistig. Fel canlyniad, ystyrir bod effeithiau cadarnhaol sylweddol yn debygol dan Opsiwn 5 o gymharu â themâu hyn y Gwerthusiad.
- 2.78 Mae Opsiynau 5 a 6 hefyd yn perfformio'n dda ar themâu'r Gwerthusiad yn ymwneud ag iechyd a llesiant, cydraddoldeb a thrafnidiaeth. Er bod Opsiynau 5 a 6 yn cynnig lefel uwch o dwf sydd â mwy o botensial am effeithiau negyddol yn nhermau tagfeydd, ni ystyrir bod effeithiau negyddol yn sylweddol a chydabyddir fod Opsiynau 5 a 6 yn rhoi mwy o fas critigol i alluogi gwelliannau seilwaith mwy sylweddol. Mae hyn yn neilltuo o bwysig o gofio'r uchelgais ehangach i bontio i rwydwaith seilwaith allyriadau is lle bydd datblygu yn gyfrwng cyflenwi allweddol ar gyfer y datblygiadau technolegol a seilwaith sy'n sylfaen i'r pontio.
- 2.79 Ni ystyrir fod unrhyw effeithiau nac effeithiau ansicr yng nghyswllt yr opsiwn hwn ar weddill themâu'r Gwerthusiad. Yn nhermau bioamrywiaeth mae'r lefel gynyddol o dwf dan opsiynau 2 a 6 yn debygol o fod ag angen cynyddol i gymryd mwy o dir. Ystyrir bod hyn yn debygol o arwain at golled a darnio ehangach ar gynefinoedd yn ogystal â mwy o bwysau, yn arbennig ymyriad (drwy hamdden, sŵn a golau), llygredd atmosfferig a drwy effeithiau ar ansawdd dŵr ac adnoddau dŵr. Er hyn, sylweddolir y gallai lefel uwch o dwf hefyd gynnig mwy o gyfleoedd ar gyfer sicrhau budd net mewn bioamrywiaeth, sicrhau a/neu wella seilwaith gwyrdd, gofod agored cyhoeddus a darpariaeth hamdden drwy fudd cynllunio. Yn y pen draw felly bydd natur ac arwyddocâd effeithiau gweddillol yn dibynnu ar union leoliad, dylunio/cynllun

datblygiad, gweithredu mesurau lliniaru, a sensitifrwydd derbynyddion. Felly mae effeithiau gweddilliol yn parhau'n ansicr ar y cam hwn gan adlewyrchu'r gallu i liniaru effeithiau ar lefel y safle/prosiect.

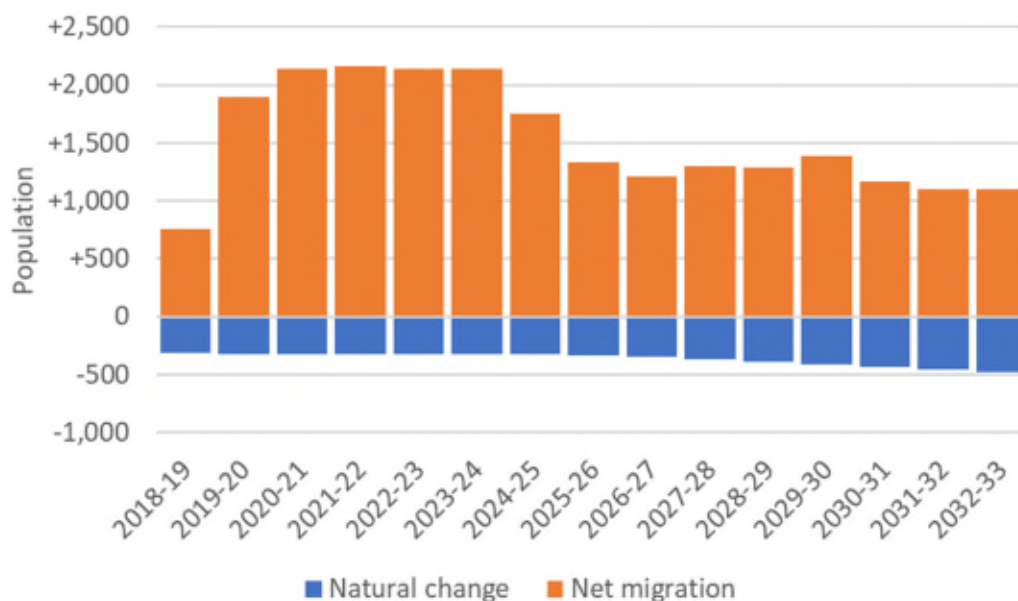
- 2.80 Mae'n debyg y bydd yr holl opsiynau, ac eithrio Opsiwn 1, yn debygol o fod angen yn gynyddol fwy o dir, gan roi mwy o bwysau ar adnoddau tir glas ac arwain at effeithiau ehangach ar y tirlun ar draws y Sir. Oherwydd y tir llwyd cyfyngedig sydd ar gael yn y Sir, ystyrir y caiff y rhan fwyaf o dwf ychwanegol ei ddarparu ar dir glas ar ymyl aneddiadau presennol, gan roi mwy o bwysau ar fuddiannau tirlun a chymeriad gwledig y Sir gyda'r potensial am effeithiau negyddol hirdymor. Er ei bod yn debygol y bydd lliniaru ar gael i ostwng arwyddocâd unrhyw effeithiau, mae'r effeithiau gweddilliol yn parhau'n ansicr ar y cam hwn nes y caiff lleoliadau datblygu eu diffinio'n gliriach. Ar y cam hwn daethpwyd i'r casgliad nad yw'n bosibl dynodi unrhyw wahaniaethau sylweddol ar yr amgylchedd hanesyddol. Nid yw'n debygol y bydd gan unrhyw un o'r Opsiynau effaith sylweddol ar y Gymraeg.

Opsiwn 6: Amcanestyniad Cyflogaeth (gyda thybiaethau polisi) (Newid Strwythurol Sylweddol Uwch (Cymhareb Cymudo yn Gostwng), AH)

- 2.81 Mae hwn yn opsiwn a arweinir gan gyflogaeth. Fel man dechrau mae'n cymryd y lefel uchaf o greu swyddi dan yr opsiwn newid strwythurol sylweddol o adroddiad Economiâu'r Dyfodol. Mae hyn yn amcangyfrif 10,000 o swyddi ychwanegol dros lefel 2017 erbyn 2037. Pan weithredir y tybiaethau sylfaenol ychwanegol i'r opsiwn mae hyn yn gyfwerth â thwf blynyddol o 642 swydd neu gyfanswm o 9,630 swydd dros gyfnod y Cynllun.
- 2.82 Mae'r opsiwn hwn yn defnyddio tybiaethau economaidd sy'n gydnaws gyda'r rhai a weithredwyd ar gyfer senarios demograffeg ac anheddau Sir Fynwy. Mae hyn yn gyfradd diweithdra sy'n parhau ar y gwerth presennol (2019) (2.9%) a thybiaethau am dwf cyflogaeth a chyfradd gweithgaredd economaidd cyson dros gyfnod y Cynllun. Ni chynhaliwyd profion sensitifrwydd ar yr opsiwn demograffeg ac anheddau, fodd bynnag mae'n tybio y bydd y gyfradd cymudo yn gostwng i'r un raddfa ag ar gyfer y profion sensitifrwydd. Gyda darpariaeth mwy o swyddi yn y Sir mae'n realistig tybio y byddai'r gymhareb cymudo yn gostwng, h.y. byddai Sir Fynwy yn cadw mwy o'i gweithwyr ei hun yn hytrach nag iddynt gymudo i fan arall i weithio. Er nad yw'n effeithio ar dwf cyffredinol cyflogaeth, mae hyn yn gostwng twf poblogaeth ac felly'r gofyniad anheddau gan yr amcangyfrifir y bydd llai o bobl yn cymudo allan o'r Sir, gan felly ostwng yr angen am fewnfudo i gefnogi twf cyflogaeth ac anheddau.
- 2.83 Er na chafodd yr holl dybiaethau profion sensitifrwydd eu gweithredu i'r opsiwn hwn cynhaliwyd profion ychwanegol i sefydlu'r effaith ar ddemograffeg, anheddau, math aelwydydd a defnyddio strategaeth polisi tai fforddiadwy sy'n anelu i gyflawni 10/% o anghenion LHMA yn deillio o'r opsiwn hwn ar safleoedd tai sy'n cyflenwi 50% tai fforddiadwy.
- 2.84 Drwy weithredu'r egwyddorion hyn, mae'r opsiwn cyflogaeth yn rhagweld cynnydd o 17,403 (18.5%) yn y boblogaeth gyda chynnydd cyfatebol o 8,653 (21.6%) aelwyd yn y

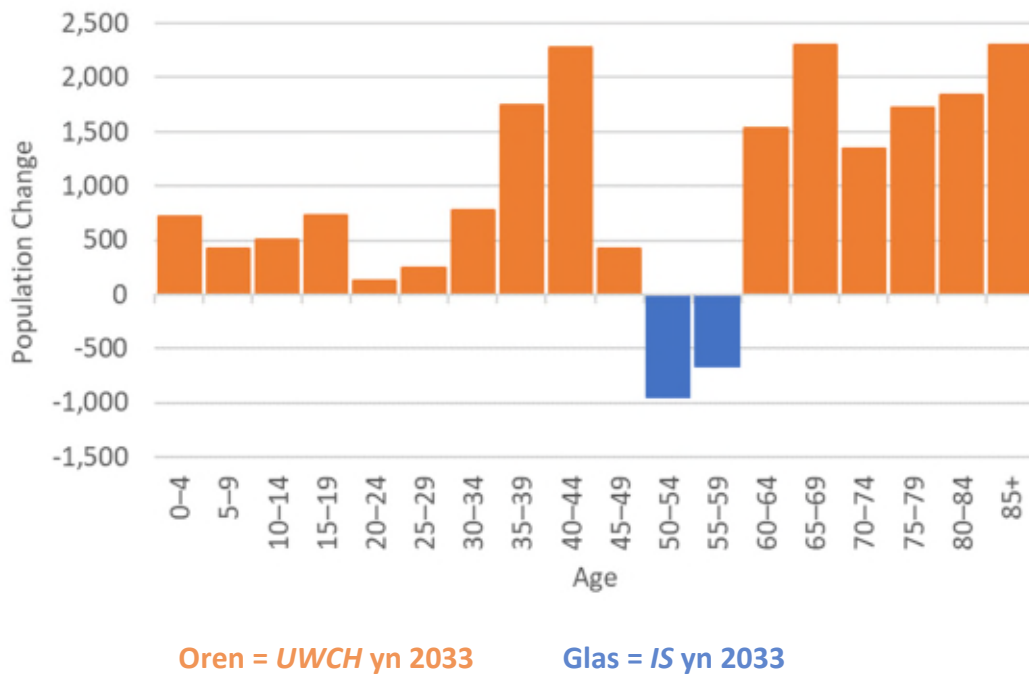
Sir dros gyfnod y Cynllun. Mae hyn yn cynrychioli amcanestyniad o gyfradd twf anheddau o 9,060 (604 dpa) i gefnogi'r lefel yma o dwf cyflogaeth.

Siart 27: Elfennau Newid Poblogaeth

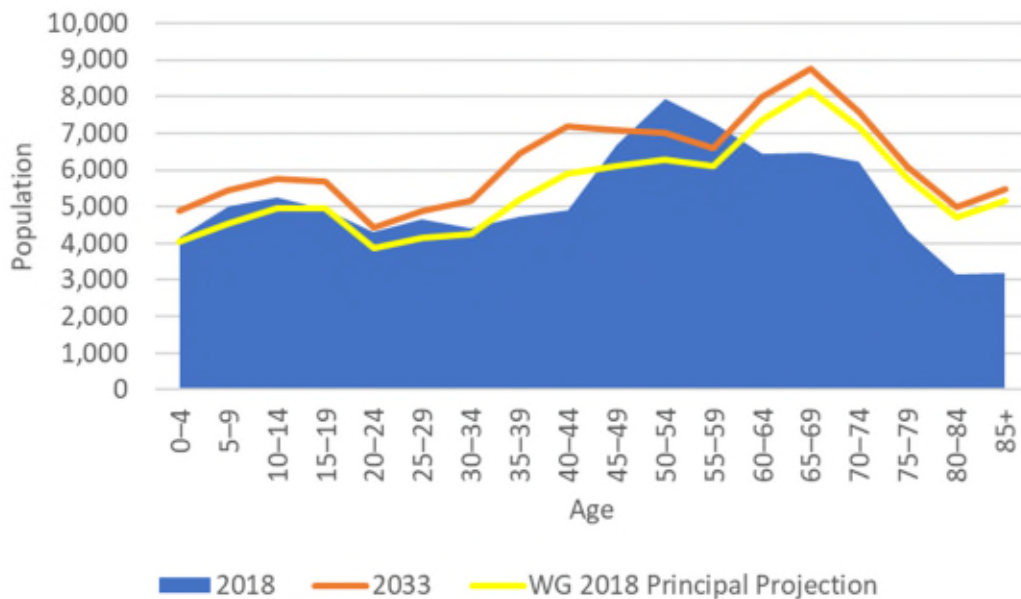


- 2.85 Mae'r opsiwn hwn yn rhagweld mewnfudo cyfartalog net o 1,520 o bobl y flwyddyn drwy gydol cyfnod y Cynllun, yn sylweddol fwy nag effaith negyddol newid naturiol, gan arwain at dwf net yn y boblogaeth (Siart 27).
- 2.86 Mae hyn yn arwain at effaith sylweddol ar broffil oedran y Sir, ac er bod hyn yn parhau i fod yn dwf yn y grwpiau oedran dros 60 mae twf cyfatebol yn y grwpiau oedran gweithlu allweddol gyda'r twf hwn wedi'i adlewyrchu yn y grwpiau oedran 0-19. Mae'r senario yma'n dangos mewnfudiad cynyddol yn yr holl grwpiau hyn ac eithrio pobl 50-59 oed (Siartiau 28 a 29).

Siart 27: Twf/Gostyngiad Poblogaeth yn ôl Grŵp Oedran 2018-2033



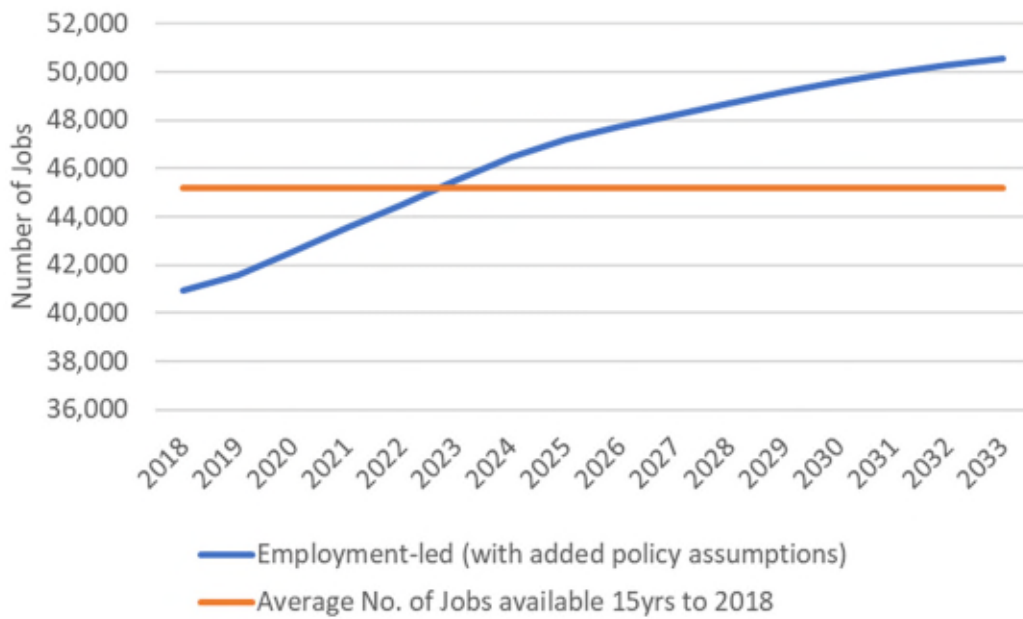
Siart 29: Goblygiadau ar gyfer Proffil Oedran Sir Fynwy



2.87

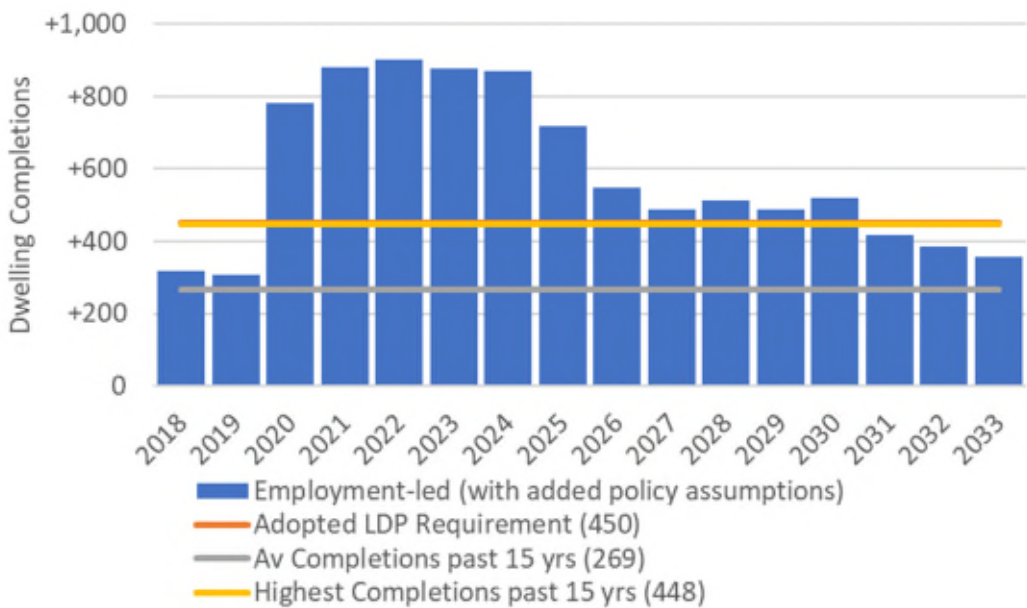
Mae'r twf mewn swyddi dan yr opsiwn hwn yn sylweddol uwch na'r hyn a gyflawnwyd dan yr opsiynau eraill. Mae hefyd yn arwain at nifer cyfartalog uwch o swyddi o fewn y Sir na'r 45,200 ar gael y flwyddyn dros y 15 mlynedd i 2018 ar ryw 46,660. Gan fod yr opsiwn hwn yn modelu cyfradd cymudo sy'n gostwng o werth Cyfrifiad 2011 (1.12) i 1.10 dros gyfnod y Cynllun, nid yw twf poblogaeth ac anheddau mor uchel ag y medrid disgwyl dan y senario hon gan y byddai Sir Fynwy yn cadw mwy o'i phoblogaeth ei hun i gynnal y twf swyddi (Siart 30).

Siart 30: Goblygiadau ar gyfer Twf Cyflogaeth



2.88 Mae'r opsiwn yma'n cynrychioli cyfradd twf anheddau o 604 dpa dros gyfnod y cynllun. Mae hyn yn uwch na lefel y twf anheddau a gafwyd dros y 15 mlynedd ddiwethaf ac yn sylweddol uwch na gofyniad y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd (Siart 31). Ar hyn o bryd mae 4,660 o gartrefi newydd o fewn ymrwymïadau presennol a lwfansau safleoedd ar hap. Byddai angen 4,400 o anheddau newydd ar yr opsiwn hwn yn ychwanegol at yr ymrwymïadau a lwfansau presennol hyn dros gyfnod y Cynllun.

Siart 31: Gofyniad Anheddau



2.89 Mae'r goblygiadau sy'n gysylltiedig gyda'r opsiwn twf hwn yn cynnwys:

- Demograffeg sylweddol fwy cytbwys gyda chynnydd yn nifer y bobl hŷn ac oedranus sy'n byw yn y Sir wedi cydbwysu yn erbyn cynnydd yn y grwpiau oedran iau, gan effeithio ar y math o dai a darparwyr gwasanaeth sydd eu hangen ar draws y sector cyhoeddus a'r sector preifat. Mae'r pandemig presennol wedi dangos yn glir pa mor bwysig yw sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys ac yn gymdeithasol gynaliadwy, yn neilltuoel o ran demograffeg. Byddai'r opsiwn hwn yn mynd i'r afael â'r anghydbwysedd demograffeg yn y Sir.
- Twf sylweddol yn nifer y plant oedran ysgol, sy'n rhoi mwy o bwysau ar gapasiti ysgolion presennol. Fodd bynnag, byddai lefel y tai a gyflenwir yn rhoi cyfle sylweddol i sicrhau darpariaeth ychwanegol drwy fudd cynllunio i gyllido estyniadau a/neu ysgolion newydd.
- Twf yn nifer y bobl oedran gwaith sy'n byw yn Sir Fynwy gyda chynnydd amlwg mewn aelwydydd sefydledig yn y grŵp oedran 35-44, gan borthi twf mewn darpariaeth cyflogaeth. Mae gostyngiad mewn cymudo allan o'r sir yn debyg o arwain at batrymau teithio mwy cynaliadwy. Mae'n rhoi cyfle i greu economi llewyrchus ac amrywiol gyda chysylltiadau da y dangoswyd ei fod yn neilltuoel o bwysig yn sgil y pandemig presennol.
- Er bod yr opsiwn hwn yn rhagweld twf sylweddol mewn swyddi dros gyfnod y Cynllun, mae'n annhebyg y bydd angen y lefel yma o dwf swyddi o fewn y Sir o gofio am y tueddiad cynyddol i weithio gartref/gweithio o bell. Disgwylir y bydd y tueddiad ar gyfer mwy o weithio gartref a gweithio o bell yn parhau dros y tymor hirach fydd yn gostwng y ffigur twf swyddi hwn dros gyfnod y Cynllun.
- Gall amcanestyniad uchel o dwf anheddau fod yn heriol o gofio am gyfraddau cwblhau'r gorffennol felly efallai na fyddai buddion o'r opsiwn hwn yn cael eu gwireddu.
- Cyfleoedd i sicrhau nifer mwy sylweddol o dai fforddiadwy drwy'r system cynllunio. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i sicrhau darpariaeth amrywiaeth a dewis o gartrefi (cymysgedd tai) yn natblygiadau tai'r dyfodol i fynd i'r afael â phroblemau fforddiadwyedd y Sir ac i adeiladu cymunedau cynaliadwy a chydnerth ledled Sir Fynwy.
- Cyfleoedd i gynnal/gwella gwasanaethau a chyfleusterau mewn ardaloedd trefol a gwledig gyda buddion cysylltiedig yn cynnwys mynd i'r afael ag ynysigrwydd gwledig. Mae pandemig Covid-19 wedi dangos pwysigrwydd gwasanaethau a chyfleusterau lleol i gefnogi ein cymunedau.
- Cynyddu pwysau ar fuddiannau tirlun a bioamrywiaeth y Sir ond potensial i gynyddu cyfleoedd i sicrhau a/neu wella seilwaith gwyrdd, gofod agored cyhoeddus a darpariaeth hamdden drwy fudd cynllunio. Mae gwerth a phwysigrwydd cael mynediad i ofodau agored/gwyrdd lleol i gynorthwyo gyda hamdden ac iechyd a llesiant wedi cynyddu yn ystod y pandemig presennol.
- Gofynion cynyddol ar seilwaith ond potensial i sicrhau gwelliannau seilwaith drwy gynyddu budd cynllunio o ddatblygiad yn cynnwys seilwaith digidol ac opsiynau

teithio llesol i gefnogi/galluogi mwy o weithio gartref/gweithio o bell a chefnogi cymunedau lleol, sydd i gyd yn bwysicach yn sgil pandemig Covid-19.

Tabl 12: Aseiad o Opsiwn 6: Amcanestyniad Cyflogaeth (gyda thybiaethau polisi ychwanegol) (Newid Strwythurol Sylweddol Uwch) (Cymhareb Cymudo yn Gostwng), AH) o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd.**

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun – Pennawd	Perfformiad Opsiwn 6 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
*Dynodi amcanion y Cynllun Datblygu Lleol yr ystyrir fod ganddynt fwy o bwyslais a phwysigrwydd yn sgil Covid-19 fel y cyfeirir ato ym mharagraff 2.22		
Cymru lewyrchus (Nod Llesiant 1)		
Amcan 1	Twf Economaidd/ Cyflogaeth*	Byddai'n arwain at dwf mewn swyddi o 648 y flwyddyn. Byddai'r lefel yma o dwf yn annog mwy o dwf busnesau cynhenid ac yn annog mewnfuddsoddiad. Mae'n rhoi cyfle i greu economi llewyrchus ac amrywiol gyda chysylltiadau da, y dangoswyd ei fod yn neilltuol o bwysig yn sgil y pandemig presennol.
Amcan 2	Canolfannau Manwerthu*	Byddai'n rhoi mwy o gyfleoedd i ychwanegu at y sail cwsmeriaid mewn canolfannau manwerthu yn nhrefi'r Sir, gyda chynnydd o 18.5 % yn y boblogaeth. Byddai buddion yn deilio o dwf cyflogaeth cynhenid yn y Sir, gan feithrin bywiogrwydd, hyfywedd ac apêl y canolfannau. Cafodd rôl a swyddogaeth y stryd fawr yn y gymuned leol eu dangos fel bod yn neilltuol o bwysig yn y pandemig presennol. Byddai'r opsiwn hwn yn rhoi cefnogaeth ddigonol i gyfleusterau manwerthu presennol ar draws y Sir.
Cymru gydnerth (Nod Llesiant 2)		
Amcan 3	Seilwaith Gwyrdd, Bioamrywiaeth a Thirlun*	Mae lefelau datblygiadau tai a chyflogaeth yn debygol o arwain at fwy o bwysau ar yr amgylchedd naturiol. Serch hynny gallai datblygiadau newydd wella seilwaith gwyrdd a chysylltedd ecolegol drwy gyfleoedd i greu cysylltiadau newydd. Mae gwerth a phwysigrwydd cael mynediad i ofodau agored/gwyrdd lleol i gynorthwyo gyda hamdden ac iechyd a llesiant wedi cynyddu yn ystod y pandemig presennol.
Amcan 4	Risg Llifogydd	Mae lefel datblygiad yn debygol o arwain at ddatblygiadau mewn ardaloedd sydd â gorlifdiroedd. Serch hynny medrir lleoli datblygiadau i ffwrdd o ardaloedd o risg llifogydd a chynnwys SUDs yn unol â Pholisi Cynllunio Cenedlaethol a deddfwriaeth SUDs.
Amcan 5	Mwynau a Gwastraff	Gall lefelau uwch o ddatblygiadau tai a chyflogaeth effeithio ar ddiogelu adnoddau mwynau'r Sir. Gall fod angen seilwaith gwastraff ychwanegol ar gyfer y lefel yma o dwf.
Amcan 6	Tir	Gallai darparu tai ynghyd â chyflogaeth hyrwyddo defnydd effeithiol o dir a defnyddio safleoedd tir llwyd.

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun – Pennawd	Perfformiad Opsiwn 6 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
		Fodd bynnag, sylweddolir mai cyfleoedd cyfyngedig sydd ar gyfer datblygu ar dir llwyd a thir amaethyddol gradd is.
Amcan 7	Adnoddau Naturiol	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar y gallu i hyrwyddo defnydd effeithiol o adnoddau naturiol. Caiff unrhyw ddatblygiadau eu hannog i fod yn effeithiol o ran dŵr ac ynni.
Cymru iachach (Nod Llesiant 3)		
Amcan 8	Iechyd a Llesiant*	Caiff unrhyw ddatblygiadau eu hannog i gefnogi ffyrdd mwy iach o fyw a darparu digon o ofod agored. Cafodd gwerth a phwysigrwydd cael mynediad i ofodau gwyrdd/agored lleol ei danlinellu yn sgil Covid-19.
Cymru fwy cyfartal (Nod Llesiant 4)		
Amcan 9	Demograffeg*	Byddai effaith gadarnhaol gyda demograffeg fwy cytbwys gyda chynnydd yn nifer y bobl hŷn ac oedrannus sy'n byw yn y Sir wedi'i gydbwysu yn erbyn cynnydd yn y grwpiau oedran iau a mwy o ddarpariaeth o anheddau a swyddi yn cynyddu'r cyfleoedd i'r boblogaeth iau i fyw a hefyd weithio yn Sir Fynwy. Mae'r pandemig presennol wedi dangos pwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys ac yn gynaliadwy yn gymdeithasol, yn neilltuoel o ran demograffeg. Byddai'r opsiwn hwn yn mynd i'r afael â'r anghydbwysedd demograffeg yn y Sir.
Cymru o gymunedau cydlynus (Nod Llesiant)		
Amcan 10	Tai*	Byddai'n darparu lefel o dai sy'n ddigonol i ddarparu dewis eang o gartrefi ar gyfer preswylwyr presennol a hefyd breswylwyr y dyfodol. Byddai'r lefel twf yn rhoi cyfleoedd i sicrhau yn sylweddol mwy o dai fforddiadwy drwy'r system cynllunio. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i sicrhau darparu ystod a dewis o gartrefi (cymysgedd tai) mewn datblygiadau tai yn y dyfodol, i fynd i'r afael â phroblemau fforddiadwyedd y Sir ac i adeiladu cymunedau cynaliadwy a chydnerth ledled Sir Fynwy.
Amcan 11	Creu Lleoedd	Bydd angen i unrhyw ddatblygiadau hybu cymeriad a hunaniaeth yr aneddiadau a bod yn gydnaws gydag egwyddorion cenedlaethol creu lleoedd cynaliadwy. Bydd twf mewn cyflogaeth ynghyd â thai yn creu lleoedd mwy cynaliadwy. Cafodd gwerth a phwysigrwydd creu lleoedd ei danlinellu yng ngoleuni Covid-19..
Amcan 12	Cymunedau	Demograffeg mwy cytbwys gyda datblygiadau newydd yn darparu dewis eang o gartrefi a swyddi ar gyfer preswylwyr presennol a hefyd breswylwyr y dyfodol ynghyd â gwelliannau i wasanaethau a chyfleusterau presennol. Mae'r pandemig presennol wedi dangos

		pwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys a chymdeithasol gynaliadwy, yn neilltuol o ran demograffeg.
Amcan 13	Cymunedau Gwledig	Demograffeg mwy cytbwys gyda datblygiadau newydd yn rhoi cyfleoedd a allai helpu i gefnogi'r economi gwledig a mynd i'r afael ag ynysigrwydd gwledig.
Amcan 14	Seilwaith*	Gellid darparu seilwaith priodol ar gyfer unrhyw ddatblygiadau newydd. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu pwysigrwydd darparu opsiynau seilwaith digidol a theithio llesol i gefnogi/galluogi cynyddu gweithio gartref a chefnogi cymunedau lleol.
Amcan 15	Hygyrchedd	Byddai lefel twf cyflogaeth ynghyd â datblygiadau tai yn debygol o ostwng yr angen i deithio. Byddai hyn hefyd yn cael ei hybu gan y cynnydd diweddar mewn gweithio ystwyth a gweithio gartref yn sgil Covid-19, sy'n debygol o barhau dros y tymor hirach. Bydd angen i unrhyw ddatblygiadau newydd ystyried teithio lleol a thrafnidiaeth gynaliadwy integredig..
Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu (Nod Llesiant 6)		
Amcan 16	Diwylliant, Treftadaeth a'r Gymraeg	Mae ganddo'r potensial i effeithio ar dreftadaeth nifer o aneddiadau yn Sir Fynwy. Ar y llaw arall drwy ddylunio gall datblygiadau ddiogelu a hybu'r amgylchedd adeiledig yn ogystal â rhoi buddion i'r economi, twristiaeth a llesiant cymunedau. Dim effaith ar y Gymraeg.
Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang (Nod Llesiant 7)		
Amcan 17	Newid Hinsawdd*	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar newid hinsawdd gan y gellir sicrhau cydnheredd datblygiadau newydd i agweddau o newid hinsawdd drwy ddylunio a lleoliad datblygiadau newydd. Gall datblygiadau roi cyfleoedd i leihau carbon drwy gyfleoedd ar gyfer cynhyrchu ynni adnewyddadwy, ceisio gostwng cymudo, cefnogi defnydd cerbydau allyriad isel iawn a thrafnidiaeth gyhoeddus, a darparu seilwaith gwyrdd ansawdd uchel. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i alluogi ymatebion o'r fath wrth sicrhau cymunedau cynaliadwy a chydnerth.

** Teitl opsiwn fel y cyfeirir ato yn Adroddiadau Edge Analytics.

Dadansoddiad o'r Gwerthusiad Cynaliadwyedig Integredig

2.90 Mae Opsiwn Twf 6 yn perfformio'n gadarnhaol ar thema'r Gwerthusiad yn ymwneud â'r economi a chyflogaeth a phoblogaeth a chymunedau, nid oes unrhyw effeithiau nac effeithiau ansicr ar weddill themâu'r Gwerthusiad. Mae Opsiynau 5 a 6 fel ei gilydd yn anelu am lefelau twf economaidd uwch nag Opsiynau 1 i 4 ac fel canlyniad disgwylir iddynt berfformio'n sylweddol well yng nghyswllt thema cyflogaeth y Gwerthusiad.

Mae'r twf tai a gynigir ynghyd â datblygu economaidd hefyd yn anelu i geisio mynd i'r afael ag anghydbwysedd demograffeg posibl gyda thwf mewn grwpiau oedran gwaith allweddol. Ystyrir fod y ddau Opsiwn yn debygol o gefnogi cadw grwpiau oedran is a gostwng cymudo allan o'r sir drwy dwf gyda lefelau uchel o fynediad lleol cynaliadwy. Mae'r ddau Opsiwn yn rhoi cyfleoedd i annog economi mwy amrywiol a bywiog, rhagwelir effeithiau cadarnhaol hirdymor sylweddol dan Opsiwn 5 a hefyd Opsiwn 6. Fodd bynnag, dylai'r dybiaeth yng nghyswllt lefelau uwch o dwf hefyd ystyried y terfynau ar dwf ac adlewyrchu'r angen i gydbwyso uchelgais twf gyda gallu realistig i gyflenwi. O ystyried hyn, ni ystyrir ei bod yn addas rhoi Opsiwn 6 mewn safle uwch nag Opsiwn 5, gan adlewyrchu ychydig yn fwy o ansicrwydd yng nghyswllt y gallu i'w gyflenwi.

- 2.91 Opsiynau 2 i 6 sy'n sicrhau'r lefel uchaf o dwf o'r holl opsiynau a thybir wrth i lefel y twf gynyddu, felly hefyd y gallu i gyflenwi mwy o amrywiaeth/cymysgedd o gartrefi newydd i helpu diwallu anghenion yr holl breswylwyr yn y Sir, yn cynnwys tai fforddiadwy. Mae lefelau uwch o dwf hefyd yn cynyddu'r potensial ar gyfer gwelliannau hygyrchedd a buddion cymunedol eraill yn gysylltiedig gyda datblygiad. Fodd bynnag, nodir gydag opsiynau 5 a hefyd opsiwn 6 fod angen rheoli effeithiau twf ar gapasiti seilwaith lleol fel nad yw'n rhoi beichiau diangen ar seilwaith presennol.
- 2.92 Mae'r opsiwn hefyd yn perfformio'n uchel ar thema'r Gwerthusiad yn gysylltiedig â thrafnidiaeth. Er bod Opsiynau 5 a 6 yn cynnig lefel uwch o dwf sydd â mwy o botensial ar gyfer effeithiau negyddol yn nhermau tagfeydd, ni ystyrir bod effeithiau negyddol yn debyg o fod yn sylweddol a chydabyddir fod Opsiynau 5 a 6 yn rhoi mwy o fas critigol i alluogi gwelliannau mwy sylweddol i'r seilwaith. Mae hyn yn neilltuol o bwysig o gofio'r uchelgais ehangach i bontio i rwydwaith seilwaith allyriadau is, lle bydd datblygu yn gyfrwng cyflenwi allweddol ar gyfer datblygiadau technolegol a seilwaith sy'n sylfaen i'r pontio.
- 2.93 Ystyrir nad oes unrhyw effeithiau nac effeithiau ansicr yng nghyswllt yr opsiwn hwn ar weddill themâu'r Gwerthusiad. O ran bioamrywiaeth, mae'r lefel cynyddol o dwf dan opsiynau 2 i 6 yn debygol o fod angen cymryd yn gynyddol fwy o dir. Ystyrir bod hyn yn debygol o arwain at fwy o golli a darnio cynefinoedd yn ogystal â mwy o bwysau; yn arbennig ymyriad (drwy hamdden, sŵn a golau), llygredd atmosfferig a thrwy effeithiau ar ansawdd dŵr ac adnoddau. Er hyn, sylweddolir y gallai lefel uwch o dwf hefyd gynnig mwy o gyfleoedd ar gyfer sicrhau budd net bioamrywiaeth, sicrhau a/neu hybu seilwaith gwyrdd, gofod agored cyhoeddus a darpariaeth hamdden drwy fudd cynllunio. Felly bydd natur ac arwyddocâd effeithiau gweddilliol yn dibynnu ar union leoliad, dyluniad/cynllun datblygiad, gweithredu mesurau lliniaru a sensitifrwydd derbynyddion. Mae effeithiau gweddilliol felly'n parhau'n ansicr ar y cam hwn gan adlewyrchu'r gallu i liniaru effeithiau ar lefel safle/prosiect.
- 2.94 Mae'n debygol y bydd yr holl opsiynau, ac eithrio Opsiwn 1, yn debyg o fod angen cymryd yn gynyddol fwy o dir, gan roi pwysiau ar adnoddau tir glas ac arwain at effeithiau ehangach ar y tirlun ar draws y Sir. O gofio am y tir llwyd cyfyngedig sydd ar gael yn y Sir, ystyrir y caiff y rhan fwyaf o dwf ychwanegol ei gyflenwi ar dir glas ar ymyl

aneddiadau presennol, gan roi mwy o bwysau ar fuddiannau tirlun a chymeriad gwledig y Sir gyda'r potensial ar gyfer effeithiau negyddol hirdymor. Er ei bod yn debygol fod lliniaru ar gael i ostwng arwyddocâd unrhyw effeithiau, mae'r effeithiau gweddilliol yn parhau'n ansicr ar y cam hwn nes caiff lleoliadau datblygu eu diffinio'n gliriach. O gofio am y lefelau uwch o dwf dan Opsiynau 5 a 6, mae effeithiau negyddol posibl o arwyddocâd cyffredinol ar thema Tirlun y Gwerthusiad. Ar y cam hwn daethpwyd i'r casgliad nad yw'n bosibl dynodi unrhyw wahaniaethau sylweddol rhwng yr Opsiynau neu ddod i'r casgliad eu bod yn debygol o gael effeithiau sylweddol ar yr amgylchedd hanesyddol. Nid yw'n debyg y bydd unrhyw un o'r Opsiynau yn cael effaith sylweddol ar y Gymraeg.

Opsiwn Twf a Ffafrir ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol Newydd

- 2.95 Mae'r Opsiynau Twf a gyflwynwyd yn rhoi opsiynau gwahanol ar gyfer strategaeth twf i lywio lefel y ddarpariaeth anheddau a chyflogaeth o fewn y Cynllun Datblygu Lleol Newydd, gan roi ystyriaeth i bolisi cenedlaethol, y sylfaen tystiolaeth ac uchelgais polisi. Yn seiliedig ar yr asesiad a nodir uchod, amcanestyniad Poblogaeth Opsiwn 5 (gyda thymbyltyddau polisi ychwanegol) yw'r Opsiwn Twf a ffafrir gan y Cyngor.
- 2.96 Byddai Opsiwn Twf 5 yn rhoi lefel twf fydd yn helpu i gyflawni diben craidd y Cyngor o adeiladu cymunedau cynaliadwy a chydnerth ar gyfer cenedlaethau heddiw a'r dyfodol. Yn sylfaenol, bydd yr opsiwn hwn yn galluogi darparu ystod a dewis digonol o gartrefi, yn dai marchnad a thai fforddiadwy, y cafodd yr angen amdanynt ei gynyddu gan y pandemig presennol. Byddai'r opsiwn hwn hefyd yn cynorthwyo wrth sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys ac yn gymdeithasol gynaliadwy, yn neilltuoel o ran demograffeg, sy'n amcan allweddol yn y Cynllun Datblygu Lleol Newydd ac y cafodd ei bwysigrwydd ei ddangos yn glir yn ystod y pandemig presennol.
- 2.97 Yn yr un modd, bydd lefel twf cyflogaeth yn cynorthwyo i ostwng yr angen i deithio/lefelau cymudo allan o'r sir ac yn hyrwyddo cymunedau hunangynwysedig. Er bod yr opsiwn hwn yn rhagweld twf sylweddol mewn swyddi, gyda chynnydd o 7,215 swydd dros gyfnod y Cynllun, mae'n annhebyg y bydd angen y lefel yma o dwf swyddi o fewn y Sir oherwydd y tueddiad cynyddol i weithio gartref/gweithio o bell. Disgwylir y bydd y tueddiad ar gyfer mwy o weithio gartref a gweithio o bell yn parhau dros y tymor hirach fydd yn gostwng y ffigur twf swyddi hwn dros gyfnod y Cynllun. Er na fydd yn bosibl i bob sector cyflogaeth weithio gartref/gweithio o bell, bydd cymorth polisi sydd angen cysylltedd band eang a chefnogi darpariaeth hybiau cyflogaeth lleol yn galluogi'r rhai sy'n gallu ac yn dewis gwneud hynny. Mae pandemig Covid-19 wedi effeithio ar dueddiadau prynu cartrefi gyda phwyslais ar ansawdd bywyd, maint tai a mynediad i ofod gwyrdd awyr agored yn hytrach na ffocws ar amserau cymudo. Mae Sir Fynwy yn gynnig deniadol iawn a gall fanteisio o gynnydd yn y boblogaeth economaidd weithgar heb broblemau cysylltiedig cymudo cynyddol, a byddai busnesau a gwasanaethau lleol yn manteisio o gynnydd mewn busnes a nifer

cwsmeriaid gyda gweithwyr yn gwario eu cyflogau mewn busnesau lleol yn hytrach nag yn y dref/dinas lle'r arferent weithio.

- 2.98 Bydd twf mewn lleoliad addas yn cynyddu'r sail cwsmeriaid a gweithlu, gan gefnogi cyfleusterau, busnesau a gwasanaethau lleol. Mae'r ddibyniaeth gynyddol ar fynediad i gyfleusterau a gwasanaethau lleol yn ystod y pandemig presennol wedi tanlinellu eu pwysigrwydd i'n cymunedau. Yr opsiwn hwn fyddai'r gorau wrth ddiwallu anghenion a chefnogi cymunedau Sir Fynwy drwy ddarparu lefel twf fydd yn rhoi cyfleoedd i sicrhau tai fforddiadwy, gwelliannau seilwaith a photensial i gynyddu cyfleoedd i sicrhau a/neu wella seilwaith gwyrdd, gofod agored cyhoeddus a darpariaeth hamdden.
- 2.99 Yng nghyswllt y dadansoddiad o'r Gwerthusiad Cynaliadwyedd Integredig, mae Opsiwn Twf 5 yn perfformio'n well yn gyffredinol ar y themâu nag unrhyw un o'r pum opsiwn arall. Yn neilltuol rhagwelir y bydd Opsiwn Twf 5 ynghyd ag Opsiwn Twf 6 yn perfformio'n dda ar themâu'r Gwerthusiad yn ymwneud â phoblogaeth/cymunedau ac economi/cyflogaeth. Ystyrir fod y ddau Opsiwn yn debygol o gefnogi cadw grwpiau oedran iau a gostwng cymudo allan o'r sir drwy dwf gyda lefelau uchel o fynediad lleol cynaliadwy. Mae'r ddau Opsiwn yn rhoi cyfleoedd i annog economi mwy amrywiol a bywiog. Drwy ddarpariaeth cartrefi newydd, swyddi a seilwaith cymunedol sy'n strategol yn gwella hygyrchedd a chysylltedd o fewn y Sir, ystyrir mai Opsiynau 5 a 6 sydd â'r potensial mwyaf i gefnogi cymunedau amrywiol a chynhwysol. Fodd bynnag, mae'r Gwerthusiad yn ystyried fod Opsiwn 5, drwy fod yn fwy cydnaws â chyfraddau cyflenwi'r gorffennol ym mlynnyddoedd cynharaf cyfnod y Cynllun, yn opsiwn mwy realistig. Fel canlyniad, ystyrir bod effeithiau cadarnhaol sylweddol yn debygol dan Opsiwn 5 ar themâu yma'r Gwerthusiad.
- 2.100 Drwyddi draw, Opsiwn Twf 5, amcanestyniad poblogaeth (gyda thybiaethau polisi cysylltiedig) sydd orau wrth gyflawni amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd heb effeithiau niweidiol ar amcan argyfwng hinsawdd ac ystyrir mai ef fyddai fwyaf addas at gyflawni gweledigaeth y Cynllun a diben craidd y Cyngor o adeiladu cymunedau cynaliadwy a chydnerth ar draws Sir Fynwy.

Cwestiynau Ymgynghori

- **Opsiwn Tai 5 (amcanestyniad Poblogaeth (gyda thybiaethau polisi ychwanegol)) yw'r opsiwn a ffafriwn. Ar sail y dystiolaeth uchod, ydych chi'n cytuno gyda'r opsiwn twf a ffafriwn? Esboniwch pam a rhoi eich rhesymau os gwelwch yn dda.**
- **Os ydych yn ffafrio opsiwn gwahanol, dywedwch pa un a rhoi manylion sut y bydd yr opsiwn a ffafriwch yn mynd i'r afael â'r problemau/heriau sy'n wynebu Sir Fynwy ac amcanion y Cynllun Datblygu Lleol a'r Gwerthusiad Cynaliadwyedd Integredig?**

3 Opsiynau Strategaeth Gofodol

- 3.1 Yn ogystal â nodi opsiynau ar gyfer lefel y twf sydd ei angen dros gyfnod y cynllun (a nodir yn Adran 2), mae'n rhaid i'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd osod strategaeth ofodol glir ar gyfer lle dylai'r datblygiad hwn ddigwydd o fewn y Sir. Mae'r adran hon o'r adroddiad yn cyflwyno ystod o opsiynau strategaeth gofodol ar gyfer darparu ar gyfer tai a thwf cyflogaeth. Fel y nodir ym mharagraffau 1.4 i 1.8, mae'r Cyngor yn ailedrych ar gam Opsiynau Twf a Gofodol proses y Cynllun ar ôl i Lywodraeth Cymru ym mis Awst 2020 gyhoeddi amcanestyniadau wedi eu cywiro ar gyfer poblogaeth ac aelwydydd seiliedig ar 2018. Ailaseswyd opsiynau gofodol y Cynllun a ystyriwyd yn flaenorol i ddynodi opsiynau addas i'w hystyried fel rhan o'r broses hon. Roedd dau o'r opsiynau a ystyriwyd yn ymgynghoriad 2019 yn cynnwys anheddiad newydd. Ers hynny cafodd y rhain eu dileu gan y credai Llywodraeth Cymru eu bod yn groes i bolisi cenedlaethol a nodir ym Mholisi Cynllunio Cymru (Rhifyn 10), sy'n dweud mai dim ond fel rhan o Gynllun Datblygu Lleol, Cynllun Datblygu Strategol neu'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol y dylid cynnig aneddiadau newydd. Cafodd opsiwn ychwanegol, sy'n canolbwyntio ar dwf yng ngogledd y Sir, ei gynnwys fel canlyniad i ymatebion i'r ymgynghoriad ar Opsiynau Twf a Gofodol 2019. Felly, mae cyfanswm o bedwar Opsiwn Dosbarthu Gofodol eang yn parhau'n berthnasol ac aethpwyd ymlaen â hwy fel opsiynau realistig ar hyn o bryd.
- 3.2 Mae'n bwysig nodi na fwriedir i'r opsiynau dosbarthiad gofodol a ddewiswyd ar gyfer twf ddiffinio ffiniau manwl, safleoedd na dyraniadau defnydd tir ar y cam hwn. Rhoddir manylion pellach fel rhan o'r Strategaeth a Ffafir a'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd Adnau.
- 3.3 Mae ystyried opsiynau twf a gofodol realistig¹⁸ yn rhan bwysig o baratoi'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd, a diben hynny yw hwyluso trafodaeth a llywio'r ymgynghoriad ar y Strategaeth a Ffafir. Bydd angen i bob opsiwn gofodol roi ystyriaeth i ddeddfwriaeth, polisi cynllunio cenedlaethol, strategaethau lleol a rhanbarthol yn ogystal â materion cyd-destun ehangach tebyg Bargaen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd a dileu tollau Pont Hafren. Ymhellach, mae'n rhaid i'r opsiynau roi ystyriaeth i nodweddion, asedau a materion penodol Sir Fynwy i lywio datblygiad er mwyn hyrwyddo a sicrhau cymunedau cynaliadwy a chydnerth. Dynodwyd nifer o opsiynau gofodol. Fodd bynnag, ystyrir ei bod yn berthnasol crynhoi'r rhain yn nifer o opsiynau realistig ar gyfer dibenion ymgynghori a rhoi ystyriaeth i'r materion a nodir uchod. Cynhaliwyd asesiad dechreuol o bob opsiwn fel y nodir yn Atodiad 3, sy'n cynnwys asesiad o briodoldeb opsiynau a ystyriwyd yn flaenorol yn y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd (Para 5.10 Llawlyfr ar Gynlluniau Datblygu Lleol Rhifyn 3, 2020). Nid yw hyn yn cynnwys y ddau opsiwn ar gyfer aneddiadau newydd a gynhwyswyd yn flaenorol yn ymgynghoriad 2019, gan y bernir eu bod yn groes i'r Polisi Cenedlaethol, fel y nodir ym mharagraff 3.1 uchod. Cafodd cyfanswm o bedwar opsiwn gofodol, fel

¹⁸ Paragraff 5.10 Llawlyfr ar Gynlluniau Datblygu – Rhifyn 3 (Llywodraeth Cymru, Mawrth 2020)

y nodir islaw, eu dewis i'w hystyried fel opsiynau gofodol ar gyfer dibenion asesu ac ymgynghori pellach.

- 3.4 Mae'n rhaid i unrhyw ardaloedd twf newydd gael eu gwasanaethu neu fedru cael eu gwasanaethu gan seilwaith priodol. Mae hyn yn cynnwys seilwaith ffisegol, digidol a chymdeithasol yn cynnwys: cyfleusterau cymunedol a hamdden, carthffosiaeth, dŵr, trafniadaeth, ysgolion, gofal iechyd a band eang. Bydd cyflenwi seilwaith newydd mewn cysylltiad â datblygu yn dibynnu ar nifer o ffactorau. Er bod ystyried cyfleoedd cyllid ar gyfer seilwaith newydd i gefnogi safleoedd yn allweddol i'r gallu i gyflenwi safleoedd, nid yw'r holl dystiolaeth ar gael ar hyn o bryd. Serch hynny, caiff hyn ei ddiweddarau ar hyd y broses wrth i'r dystiolaeth hon gael ei pharatoi. Caiff cynllun seilwaith ei baratoi wrth ochr y Cynllun Datblygu Lleol Newydd Adnau.

Hierarchaeth Aneddiadau

- 3.5 Caiff Gwerthusiad o Aneddiadau Cynaliadwy ei baratoi fel rhan o'r sylfaen tystiolaeth i gefnogi'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd. Ei ddiben yw dynodi'r aneddiadau hynny a allai fod yn addas i ddarparu ar gyfer twf yn y dyfodol o ran eu lleoliad, rôl a swyddogaeth. Bydd y papur hwn yn rhoi gwybodaeth werthfawr i sefydlu hierarchaeth aneddiadau i ddangos potensial anheddiad ar gyfer darparu ar gyfer datblygiadau'r hierarchaeth yng nghyswllt aneddiadau eraill yn Sir Fynwy. Serch hynny bydd penderfyniad terfynol ar faint o ddatblygu y caiff anheddiad ddarparu ar ei gyfer yn dibynnu ar ystod eang o ffactorau eraill tebyg i'r effaith ar gymeriad yr anheddiad ynghyd ag ystyriaeth o'i gyfyngiadau amgylcheddol, ffisegol a pholisi a'i leoliad yng nghyswllt aneddiadau eraill.
- 3.6 Gan ddefnyddio'r dull gweithredu yn seiliedig ar ganfyddiadau dechreuol y Gwerthusiad o Aneddiadau Cynaliadwy fel man dechrau, ystyrir y gellir dynodi'r Aneddiadau Sylfaenol, Aneddiadau Eilaidd ac Aneddiadau Glannau Hafren yn y Sir fel islaw. Serch hynny mae'r hierarchaeth aneddiadau hyn yn agored i'w newid ar ôl cwblhau'r Gwerthusiad o Aneddiadau Cynaliadwy a thystiolaeth ychwanegol fel yr aiff y Cynllun rhagddo.

Drafft Hierarchaeth Aneddiadau Cynaliadwy

Aneddiadau Sylfaenol:	Aneddiadau Eilaidd:	Glannau Hafren:	Prif Aneddiadau Gwledig:
Y Fenni (yn cynnwys Llan-ffwyst)	Penperllenni	Caerwent	Devauden Penallt
Cas-gwent	Rhaglan	Cil-y-coed	Llanddingad Pwllmeurig
Trefynwy (yn cynnwys Wyesham)	Brynbuga	Crug	Grysmwnt Drenwydd Gellifarch
		Magwyr/Gwndy	Felin Fach Mynydd bach
		Porthysgewin	Llandogo St Arvans
		Rogiet	Llanelen Tryleg
		Sudbrook	Llangybi Werngifford
			Llanisien Pandy
			Mathern

- 3.7 Mae tabl yn cyd-fynd gyda phob opsiwn gofodol yn nodi sut mae'r opsiwn hwnnw yn perfformio ar amcanion y Cynllun yn defnyddio'r sgoriau a roddir yn Nhabl 13. Rhoddir crynodeb o fanteision ac anfanteision pob opsiwn ynghyd â map i bortreadu darluniad gofodol. Fel y nodir ym mharagraff 3.2, nid yw'r mapiau unigol yn dynodi ffiniau manwl, safleoedd na dyraniadau defnydd tir ar y cam hwn. Cafodd yr opsiynau hefyd eu hasesu drwy'r broses Gwerthuso Cynaliadwyedd Integredig, a chyflwynir crynodeb o'r canfyddiadau a'r casgliadau ar gyfer pob opsiwn. Mae tabl yn cymharu asesiad y Gwerthusiad ar gyfer pob un o'r pedwar Opsiwn Gofodol ar gael yn Atodiad 10.

Tabl 13 – Allwedd i Asesiad Opsiynau o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd

Sgôr	Effaith a ragwelir
Gwyrdd	Helpu i gyflawni'r amcan.
Oren	Effaith niwtral ar yr amcan.
Coch	Annhebygol o gyflawni'r amcan

- 3.8 Cynhaliwyd Adolygiad o Faterion, Gweledigaeth ac Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd ym mis Mehefin 2020 a chafodd ei gynnwys yn yr Adolygiad o Faterion, Gweledigaeth ac Amcanion y Cynllun (Medi 2020)¹⁹ a ddaeth i'r casgliad eu bod yn parhau'n berthnasol yn sgil Covid-19 a'i bod yn addas parhau i baratoi'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd ar sail y gwerthoedd hyn. Fodd bynnag, nodwyd fod rhai amcanion yn bwysicach yn sgil Covid-19, yn gyson â'r blaenoriaethau a ddynodwyd yn nogfen *Adeiladu Lleoedd Gwell* Llywodraeth Cymru a gyhoeddwyd ym mis Gorffennaf 2020. Caiff yr amcanion hyn eu dangos gyda * yn y tablau er mwyn eglurdeb.

¹⁹ <https://www.monmouthshire.gov.uk/app/uploads/2020/11/Monmouthshire-RLDP-Review-of-Issues-Vision-Objectives-and-Evidence-Base-in-Light-of-Covid.pdf>

Opsiynau Strategaeth Ofodol ar gyfer Dosbarthiad Twf

3.9 Cafodd cyfanswm o bedwar Opsiwn Dosbarthiad Gofodol eang eu dynodi fel sy'n dilyn:

- **Opsiwn 1 – Parhau strategaeth y Cynllun Datblygu Lleol presennol** – Byddai twf yn cael ei ddosbarthu o amgylch y Sir gyda ffocws neilltuol ar y Prif Drefi²⁰, gyda pheth datblygiad yng Nglannau Hafren²¹ ac yn yr ardaloedd gwledig mwyaf cynaliadwy i alluogi darpariaeth tai fforddiadwy ledled y Sir. Byddai cyfleoedd cyflogaeth newydd yn cyd-fynd â datblygiadau preswyl newydd, lle'n bosibl.
- **Opsiwn 2: Dosbarthu twf yn gymesur ar draws aneddiadau mwyaf cynaliadwy y Sir²²** – Byddai twf, yn cynnwys swyddi a thai fforddiadwy, yn cael eu dosbarthu ar draws aneddiadau mwyaf cynaliadwy y Sir, gyda lefel y twf yn gymesur i faint a chyfleusterau yr anheddiad hwnnw, yr angen am dai fforddiadwy a ddynodwyd yn yr LHMA, y capasiti ar gyfer twf a/neu'r angen am ddatblygiad i gynnal y gymuned.
- **Opsiwn 3: Canolbwyntio twf ar goridor yr M4** – Byddai twf yn cael ei leoli'n bennaf yn ne'r Sir yn ardal Glannau Hafren yn agos at yr M4/M48, i fanteisio ar gysylltiadau strategol gyda Phrifddinas-Ranbarth Caerdydd a de orllewin Lloegr, cyfleoedd economaidd presennol a chysylltiadau seilwaith ranbarthol, yn cynnwys drwy brif reilffordd De Cymru yng Nghyffordd Twnnel Hafren. Byddai tai fforddiadwy yn cael eu cyfeirio at yr ardaloedd mwyaf cynaliadwy hynny yn ne'r Sir a ddynodir yn yr LHMA fel bod â mwyaf o angen tai.
- **Opsiwn 4: Canolbwyntio twf yng ngogledd y Sir** – Byddai twf yn cael ei leoli'n bennaf yn yr aneddiadau mwyaf cynaliadwy yng ngogledd y Sir i fanteisio ar gysylltiadau strategol gyda Blaenau'r Cymoedd a Phrifddinas-Ranbarth Caerdydd yn ehangach drwy'r A465, a tuag at Swydd Henffordd drwy'r A449 a'r A40, ynghyd â chysylltiadau rheilffordd Gasnewydd, Caerdydd a'r gogledd ar hyd rheilffordd y Gororau. Byddai tai fforddiadwy yn cael eu cyfeirio at yr ardaloedd cynaliadwy hynny yng ngogledd y Sir a gaiff eu dynodi yn yr LMHA fel bod â'r angen mwyaf am dai.

Opsiwn 1 Parhad Strategaeth y Cynllun Datblygu Lleol presennol

²⁰ Fel y dynodir ym Mholisi S1 y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd (2014), a gafodd yn awr eu hailenwi yn Anheddiadau Sylfaenol ac yn cynnwys ychwanegiad Llan-ffwyst.

²¹ Fel y dynodir ym Mholisi S1 y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd (2014), gydag ychwanegiad Crug.

²² Cyhoeddir Gwerthusiad o Anheddiadau Cynaliadwy i lywio'r Strategaeth a Ffebrir i ddynodi'r anheddiadau hyn. Bydd hyn yn ystyried anheddiadau o ran eu lleoliad, lefel darpariaeth gwasanaeth, capasiti a'u rôl a swyddogaeth o fewn yr ardal.

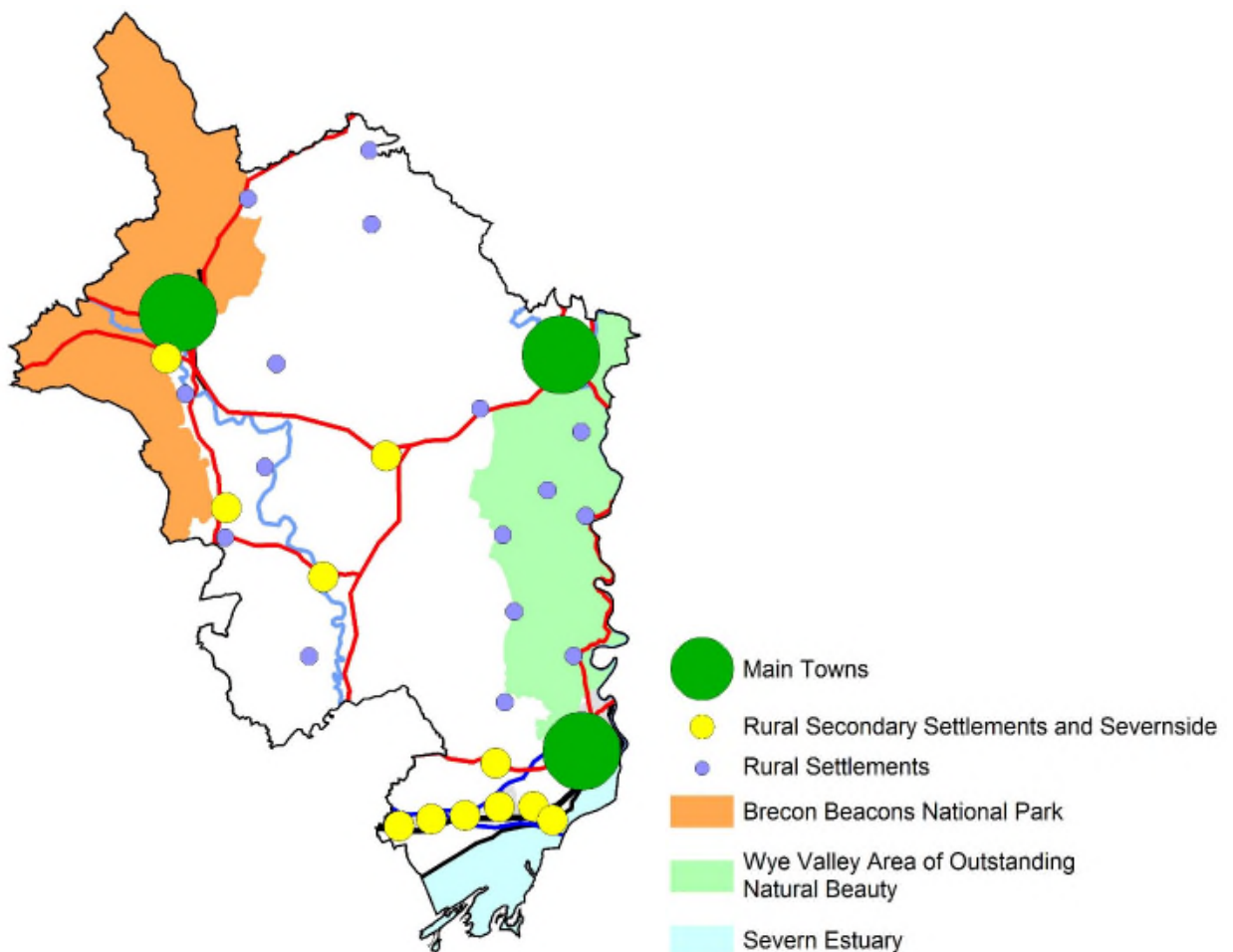
Tabl 14 – Opsiwn 1

Opsiwn 1: Parhau strategaeth y Cynllun Datblygu Lleol presennol

Disgrifiad o'r opsiwn:

Mae'r opsiwn hwn yn atgynhyrchu Strategaeth y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd, sy'n dosbarthu twf o amgylch y Sir gyda ffocws neilltuol ar y Prif Drefi²³, gyda pheth datblygiad yng Nglannau Hafren²⁴ a pheth datblygiad yn yr ardaloedd gwledig mwyaf cynaliadwy i alluogi darpariaeth tai fforddiadwy ledled y Sir. Byddai cyfleoedd cyflogaeth newydd yn cyd-fynd â datblygiadau preswyl newydd, lle'n bosibl.

Map Opsiwn 1



Manteision:

- Byddai'n darparu twf mewn ardaloedd cynaliadwy sydd â mynediad presennol i gyfleusterau/gwasanaethau, cysylltiadau teithio llesol a chyfleoedd cyflogaeth. Mae gan yr aneddiadau hyn yr amwynderau i ostwng yr angen i deithio ac mewn llawer o achosion i gefnogi cymdogaethau 20 munud.

²³ Gweler paragraff 3.6 ar gyfer diffiniad o Aneddiadau Sylfaenol. Caiff y Prif Drefi yn awr eu cynnwys yn yr Anheddiadau Sylfaenol, gydag ychwanegiad Llan-ffwyst.

²⁴ Gweler paragraff 3.6 ar gyfer diffiniad o Aneddiadau Sylfaenol, Aneddiadau Sylfaenol a Glannau Hafren, gyda rhai ardaloedd i gael eu dynodi ar gam diweddarach fel Aneddiadau Gwledig.

Opsiwn 1: Parhau strategaeth y Cynllun Datblygu Lleol presennol

- Byddai'n darparu tai fforddiadwy ar draws yr Aneddiadau Sylfaenol²⁵, Aneddiadau Sylfaenol²⁶ a Glannau Hafren²⁷ a ddynodir ym mharagraff 3.6 a rhai aneddiadau gwledig.
- Gallai ddenu cyfleusterau ychwanegol mewn Aneddiadau Sylfaenol, Aneddiadau Sylfaenol a Glannau Hafren.
- Byddai datblygu ar draws Aneddiadau Sylfaenol²⁸, Aneddiadau Eilaidd²⁹ ac ardal Glannau Hafren³⁰ yn cynorthwyo sicrhau demograffeg mwy cytbwys yn y rhannau hyn o'r Sir.
- Byddai'n helpu i gefnogi cyfleusterau mewn aneddiadau presennol, yn neilltuol yn yr ardaloedd gwledig hynny lle mae cyfleusterau yn wynebu anawsterau/dirywio. Gall twf hefyd ddenu cyfleusterau ychwanegol lle nad ydynt yn bodoli ar hyn o bryd.
- Byddai'r opsiwn hwn yn hwyluso twf cydnaws â Pholisi Cynllunio Cenedlaethol, Dyfodol Cymru: Cynllun Cenedlaethol 2040, sy'n galw am ddynodi gwregys gwyrdd "o amgylch Casnewydd a rhannau Dwyreiniol y Rhanbarth".

Anfanteision:

- Mae gan lawer o'r Aneddiadau Sylfaenol broblemau gyda chapasiti seilwaith ffisegol ar hyn o bryd, fyddai angen eu trin i alluogi twf sylweddol.
- Byddai'n arwain at bwysau ychwanegol ar seilwaith cymdeithasol o fewn Aneddiadau Sylfaenol ac ardal Glannau Hafren, tebyg i gyfleusterau gofal iechyd. Nid yw cefnogaeth ychwanegol ar gyfer cyfleusterau yn yr Aneddiadau Eilaidd a'r Aneddiadau Gwledig yn debygol o gael ei sicrhau oherwydd twf cyfyngedig yn yr ardaloedd hyn.
- Bydd canolbwyntio datblygiad yn yr Aneddiadau Sylfaenol yn arwain at bwysau pellach ar yr amgylchedd.
- Ni chafodd darpariaeth cyfleoedd cyflogaeth ynghyd â datblygiad preswyl ei gyflawni yn yr holl Safleoedd Defnydd Cymysg Strategol a ddyrannwyd yn y Cynllun Datblygu Lleol a fabwysiadwyd. Dylai dyraniadau cyflogaeth y dyfodol gael eu halinio gyda chanfyddiadau'r Adolygiad o Dir Cyflogaeth ac nodau eraill gan y Cyngor.
- Gallai rhai ardaloedd gwledig fod dan anfantais gan na fyddent yn cael budd o dai ychwanegol i helpu cefnogi a denu cyfleusterau ychwanegol.
- Datblygiadau tir llwyd yn cael ffafraeth dros ddatblygiad tir glas. Byddai'r rhan fwyaf o'r twf ar safleoedd tir glas, fodd bynnag cydnabyddir mae cyfleoedd cyfyngedig sydd ar gyfer datblygiad tir llwyd o fewn y Sir.

²⁵ Prif Drefi y Fenni, Cas-gwent a Threfynwy fel y'u dynodir ym Mholisi S1 y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd

²⁶ Anheddiadau Eilaidd Llan-ffwyst, Penperllenni, Rhaglan a Brynbuga fel y'u dynodir ym Mholisi S1 y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd

²⁷ Is-ranbarth Glannau Hafren yn cynnwys Caerewnt, Cil-y-coed, Magwyr, Porthysgewin, Rogiet, Sudbrook a Gwndy

²⁸ Prif Drefi y Fenni, Cas-gwent a Threfynwy fel y'u dynodir ym Mholisi S1 y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd

²⁹ Anheddiadau Eilaidd Llan-ffwyst, Penperllenni, Rhaglan a Brynbuga fel y'u dynodir ym Mholisi S1 y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd

³⁰ Is-ranbarth Glannau Hafren yn cynnwys Caerewnt, Cil-y-coed, Magwyr, Porthysgewin, Rogiet, Sudbrook a Gwndy

Tabl 15 – Asesiad o Opsiwn 1 o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd ('y Cynllun')

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun - Pennawd	Perfformiad Opsiwn 1 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
*Dynodi amcanion y Cynllun yr ystyrir eu bod wedi cynyddu o ran pwyslais a phwysigrwydd yn sgil Covid-19 fel y cyfeirir ato ym mharagraff 3.8		
Cymru lewyrchus (Nod Llesiant 1)		
Amcan 1	Twf Economaidd/ Cyflogaeth*	Er y bydd cyfleoedd cyflogaeth yn cyd-fynd â datblygiadau preswyl lle'n bosibl, mae angen i ddatblygiad fod yn y lleoliadau cywir i ddenu mewnfuddsoddiad. Mae ffocws ar y Fenni, Cas-gwent a Threfynwy, fodd bynnag byddai peth twf yn Aneddiadau Eilaidd ardal Glannau Hafren a'r rhan fwyaf o ardaloedd gwledig cynaliadwy yn annog mwy o dwf busnes cynhenid ar draws y Sir gyfan, tra ar yr un pryd yn annog mewnfuddsoddiad. Rhoi cyfle i greu economi amrywiol llewyrchus gyda chysylltiadau da sy'n neilltuol o bwysig yng ngoleuni'r pandemig presennol.
Amcan 2	Canolfannau Manwerthu*	Byddai'n rhoi cyfle i ychwanegu sylfaen/ymweliadau cwsmeriaid i brif drefi'r Sir sef y Fenni, Cas-gwent a Threfynwy ac yn cefnogi cyfleusterau presennol/denu cyfleusterau ychwanegol yn yr ardaloedd hyn. Fodd bynnag, gallai datblygiad cyfyngedig yng Nghil-y-coed, Brynbuga ac ardaloedd gwledig eraill arwain at golled bellach mewn manwerthu mewn ardaloedd eraill. Amlygwyd bod rôl a swyddogaeth y stryd fawr yn y gymuned leol yn neilltuol o bwysig yn y pandemig cyfredol.
Cymru gydnerth (Nod Llesiant 2)		
Amcan 3	Seilwaith Gwyrdd, Bioamrywiaeth a Thirlun*	Tebygol o arwain at bwysau pellach ar yr amgylchedd naturiol. Serch hynny gallai datblygiadau newydd yn y lleoliadau hyn wella seilwaith gwyrdd a chysylltiadau ecolegol drwy gyfleoedd i greu cysylltiadau newydd. Cynyddodd gwerth a pwysigrwydd cael mynediad i ofodau agored/gwyrdd lleol i gynorthwyo gyda hamdden a iechyd a llesiant yn ystod y pandemig presennol.
Amcan 4	Risg Llifogydd	Er bod ardaloedd o orlifdir yn y Fenni, Cas-gwent a Threfynwy, gellir lleoli datblygiadau i ffwrdd oddi wrth ardaloedd mewn risg o lifogydd a bydd yn cynnwys SUDs yn unol â Pholisi Cynllunio Cenedlaethol a deddfwriaeth SUDs.
Amcan 5	Mwynau a Gwastraff	Ni fydd unrhyw effaith negyddol ar fwynau a gwastraff, gellir cyflawni goblygiadau banc tir mwynau.

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun - Pennawd	Perfformiad Opsiwn 1 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
Amcan 6	Tir	Cyfleoedd cyfyngedig ar gyfer datblygiad tir llwyd neu ddatblygiad ar dir amaethyddol gradd is, fodd bynnag mae rhai cyfleoedd yn bodoli mewn Aneddiadau Sylfaenol. Yn debygol o fod yn ddatblygiad tir glas yn bennaf.
Amcan 7	Adnoddau Naturiol	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar y gallu i hyrwyddo defnydd effeithol o adnoddau naturiol. Caiff unrhyw ddatblygiadau eu hannog i fod yn effeithol o ran dŵr ac ynni.
Cymru iachach (Nod Llesiant 3)		
Amcan 8	Iechyd a Llesiant*	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar iechyd a llesiant. Caiff unrhyw ddatblygiadau eu hannog i gefnogi ffyrdd mwy iach o fyw a darparu gofod agored digonol. Cynyddodd gwerth a pwysigrwydd cael mynediad i ofodau agored/gwyrdd lleol i gynorthwyo gyda hamdden a iechyd a llesiant yn ystod y pandemig presennol.
Cymru fwy cyfartal (Nod Llesiant 4)		
Amcan 9	Demograffeg*	Er y bydd rhan fwyaf y ddarpariaeth tai marchnad a thai fforddiadwy yn Aneddiadau Sylfaenol y Fenni, Cas-gwent a Threfynwy, caiff tai hefyd eu darparu mewn Aneddiadau Eilaidd, ardal Glannau Hafren a rhai o'r Aneddiadau Gwledig fydd yn cynorthwyo wrth sicrhau demograffeg cytbwys ar draws y Sir. Byddai hyn yn darparu mwy o gyfleoedd drwy gyflogaeth a darpariaeth tai ar gyfer y boblogaeth iau i fyw a gweithio yn Sir Fynwy. Mae'r pandemig presennol wedi dangos yn glir bwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys ac yn gymdeithasol gynaliadwy, yn neilltuol o ran demograffeg. Byddai'r opsiwn hwn yn cynorthwyo wrth gefnogi/galluogi cynaliadwyedd cymdeithasol a chymunedau cytbwys.
Cymru o gymunedau cydlynus (Nod Llesiant 5)		
Amcan 10	Tai*	Byddai'n rhoi cyfle ar gyfer cartrefi digonol, er yn cydnabod fod hyn yn dibynnu ar lefel twf. Caiff tai fforddiadwy eu darparu mewn Aneddiadau Sylfaenol, Aneddiadau Eilaidd, Glannau Hafren a rhai o'r Aneddiadau Gwledig. Bydd hyn yn galluogi darparu tai marchnad a thai fforddiadwy ar draws pob ardal marchnad tai. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i sicrhau darpariaeth ystod a dewis o gartrefi (cymysgedd tai) mewn datblygiadau tai y dyfodol i fynd i'r afael â phroblemau fforddiadwyedd y Sir ac i adeiladu cymunedau cynaliadwy a chadarn ledled Sir Fynwy.
Amcan 11	Creu Lleoedd	Bydd angen i unrhyw ddatblygiadau hybu cymeriad a hunaniaeth yr Aneddiadau Sylfaenol ac Aneddiadau Eilaidd, Aneddiadau Glannau Hafren ac Aneddiadau

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun - Pennawd	Perfformiad Opsiwn 1 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
		Gwledig yn unol ag egwyddorion cenedlaethol creu lleoedd cynaliadwy. Cafodd gwerth a phwysigrwydd creu lleoedd ei bwysleisio yn sgil Covid-19.
Amcan 12	Cymunedau	Caiff datblygiadau eu lleoli yn yr aneddiadau hynny o fewn Sir Fynwy gyda mynediad da i gyflogaeth, manwerthu, cyfleusterau cymunedol a seilwaith cymdeithasol. Bydd hefyd yn rhoi cyfleoedd i gefnogi/gwella cyfleusterau cymunedol presennol. Mae'r pandemig presennol wedi dangos yn glir bwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys a chymdeithasol gynaliadwy. Bydd yr opsiwn hwn yn cynorthwyo wrth gefnogi/galluogi cynaliadwyedd cymdeithasol a chymunedau cytbwys.
Amcan 13	Cymunedau Gwledig	Caiff tai eu dosbarthu mewn ardaloedd trefol a gwledig, gan ganolbwyntio mewn ardaloedd gwledig ar yr aneddiadau gwledig mwyaf cynaliadwy. Bydd yn helpu i gefnogi'r ardaloedd gwledig hynny lle mae cyfleusterau mewn trafferthion/yn dirywio.
Amcan 14	Seilwaith*	Gall canolbwyntio datblygu yn y Fenni, Cas-gwent a Threfynwy arwain at fwy o bwysau ar seilwaith cymdeithasol a ffisegol yn yr ardaloedd hyn. Fodd bynnag, dylai seilwaith priodol fod yn ei le/gellir ei droi i ddarparu ar gyfer unrhyw ddatblygiadau newydd yn yr ardaloedd hynny yn ogystal ag yn yr Aneddiadau Eilaidd, Aneddiadau, Glannau Hafren ac Aneddiadau Gwledig. Mae'r pandemig presennol wedi dangos pwysigrwydd darparu seilwaith digidol ac opsiynau teithio llesol i gefnogi/galluogi cynnydd mewn gweithio gartref/gweithio o bell a chefnogi cymunedau lleol.
Amcan 15	Hygyrchedd	Er y bydd cyfleoedd cyflogaeth yn cyd-fynd â datblygiad preswyl os yn bosibl, nid oes unrhyw warant y bydd preswylwyr yn byw ac yn gweithio yn yr un ardal. Serch hynny dylid cydnabod yn sgil Covid-19 y bu cynnydd mewn gweithio ystwyth a gweithio cartref, sy'n debygol o barhau dros y tymor hirach ³¹ . Mae'r ddibyniaeth gynyddol ar fynediad i gyfleusterau a gwasanaethau lleol yn ystod y pandemig wedi dangos eu pwysigrwydd i gymunedau. Er fod gan lawer o'r aneddiadau eisoes gysylltiadau teithio cynaliadwy ar waith drwy gysylltiadau rheilffordd a bws presennol, bydd angen i unrhyw ddatblygiadau newydd roi ystyriaeth lawn i deithio llesol a chyfleoedd trafniadaeth cynaliadwy integredig. .

³¹ Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ym mis Medi 2020 fod ganddynt uchelgais hirdymor i tua 30% o weithlu Cymru i weithio o bell naill ai o gartref neu'n agos i gartref yn defnyddio hybiau gweithio o bell seiliedig yn y gymuned <https://gov.wales/aim-30-welsh-workforce-work-remotely>

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun - Pennawd	Perfformiad Opsiwn 1 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu (Nod Llesiant 6)		
Amcan 16	Diwylliant, Treftadaeth a'r Gymraeg	Bydd angen rhoi ystyriaeth i sicrhau nad oes unrhyw effaith niweidiol ar dreftadaeth y Fenni, Cas-gwent a Threfynwy oherwydd ffocws datblygiad yn yr ardaloedd hyn. Fodd bynnag, drwy ddylunio gall datblygiadau ddiogelu a chyfoethogi'r amgylchedd adeiledig yn ogystal â darparu buddion ar gyfer yr economi, twristiaeth a llesiant cymunedau. Dim effaith ar y Gymraeg.
Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang (Nod Llesiant 7)		
Amcan 17	Newid hinsawdd*	Gellir sicrhau cydnheredd datblygiad newydd i agweddau o newid hinsawdd drwy ddyluniad a lleoliad datblygiadau newydd. Gall datblygiadau roi cyfleoedd i leihau carbon drwy roi cyfleoedd ar gyfer cynhyrchu ynni adnewyddadwy, ceisio gostwng cymudo, cefnogi defnydd o gerbydau allyriad isel iawn a thrafnidiaeth gyhoeddus, a darpariaeth seilwaith gwyrdd ansawdd uchel. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i alluogi ymatebion o'r fath wrth sicrhau cymunedau cynaliadwy a chydnerth.

Dadansoddiad o'r Gwerthusiad Cynaliadwyedd Integredig

- 3.10 Mae canfyddiadau'r Gwerthusiad yn nodi fod yr opsiwn hwn yn perfformio'n gadarnhaol a bod ganddo'r potensial am effeithiau cadarnhaol hirdymor sylweddol ar themâu'r Gwerthusiad yn gysylltiedig â'r economi/cyflogaeth, poblogaeth/cymunedau, iechyd/llesiant a chydraddoldeb o gymharu gyda'r opsiynau eraill. Mae'r opsiwn hwn yn canolbwyntio twf yn y Prif Drefi, gyda pheth datblygiad yng Nglannau Hafren lle mae mwy o angen a gwell mynediad i drafnidiaeth gyhoeddus, cyflogaeth bresennol a chyfleusterau/gwasanaethau. Mae Opsiwn 1 hefyd yn cael sgôr cadarnhaol yng nghyswllt cydraddoldeb gan ei fod yn anelu i gefnogi a chynnal hierarchaeth o ganolfannau bywiog ledled y Sir, gan gyfeirio mwyafrif y twf i'r aneddiadau mwyaf cynaliadwy a hefyd yn darparu peth twf yn yr aneddiadau eilaidd ac ardaloedd gwledig. Mae'r Gwerthusiad yn nodi y byddai Opsiwn 1 yn perfformio'n gadarnhaol yn nhermau darparu tai i ddiwallu'r anghenion a ddynodwyd yn y Sir ac y darparu tai fforddiadwy ledled yr hierarchaeth aneddiadau, gan sicrhau y caiff ystod a dewis o gartrefi eu cyflenwi, yn neilltuol lle mae angen tai fforddiadwy i gynorthwyo wrth adennill poblogaeth gytbwys. Yn ychwanegol, mae cyfleoedd i gynyddu lefelau o hunan-gynhwysiad aneddiadau presennol yn fwy tebygol o gael eu cymryd drwy Opsiwn 1, gan drin materion economaidd lleol a chefnogi economi amrywiol gyda chysylltiadau da. Ymhellach, rhagwelir y bydd Opsiwn 1 yn arwain at effeithiau cadarnhaol hirdymor drwy ostwng anghydraddoldeb rhwng ardaloedd gwledig a threfol, ynghyd â chefnogi a chynnal hierarchaeth o ganolfannau trefi a phentrefi bywiog ar draws yr holl Sir, y dangoswyd eu bod yn neilltuol o bwysig yn ystod y

pandemig presennol. Mae'r Gwerthusiad yn nodi ei bod yn debygol y bydd yr opsiwn hwn yn mynd i'r afael â phroblemau demograffeg presennol, gan annog pobl iau i fyw a gweithio yn y Sir.

- 3.11 Canfu'r gwerthusiad mai ychydig sydd i wahaniaethu rhwng yr opsiynau ar y cam hwn yng nghyswllt themâu yr amgylchedd hanesyddol a bioamrywiaeth, gan nodi fod gan bob opsiwn y potensial i fod ag effeithiau negyddol. Fodd bynnag, cydnabyddir y gellid darparu mesurau lliniaru a bod gan ddatblygiad y potensial i gyflawni effeithiau cadarnhaol a sicrhawyd ar raddfa'r prosiect. Gan fod lleoliad manwl twf yn anhysbys ar y cam hwn, canfuwyd fod pob opsiwn ag effaith ansicr ar themâu'r tirlun a newid hinsawdd. Mae gan bob opsiwn y potensial i arwain at effeithiau negyddol ar gyfer adnoddau naturiol, er y cydnabyddir y gellid darparu mesurau lliniaru ac y bydd arwyddocâd effeithiau yn dibynnu ar faint a lleoliad datblygiad.
- 3.12 Mae canfyddiadau'r Gwerthusiad yn nodi, er fod rhai gwahaniaethau bach rhwng Opsiwn 1 a 2 yn nhermau sut y caiff twf ei ddsbarthu yn ystod cyfnod y Cynllun, nad yw'r gwahaniaethau hyn yn ddigon sylweddol i haeddu gosod un opsiwn yn uwch neu'n is o gymharu â'r llall ar themâu'r Gwerthusiad. Fel canlyniad ac fel cymhariaeth o bob un o'r pedwar opsiwn, Opsiynau Gofodol 1 a 2 sy'n perfformio orau drwyddi draw.

Opsiwn 2 Dosbarthu twf yn gymesur ar draws aneddiadau mwyaf cynaliadwy y Sir

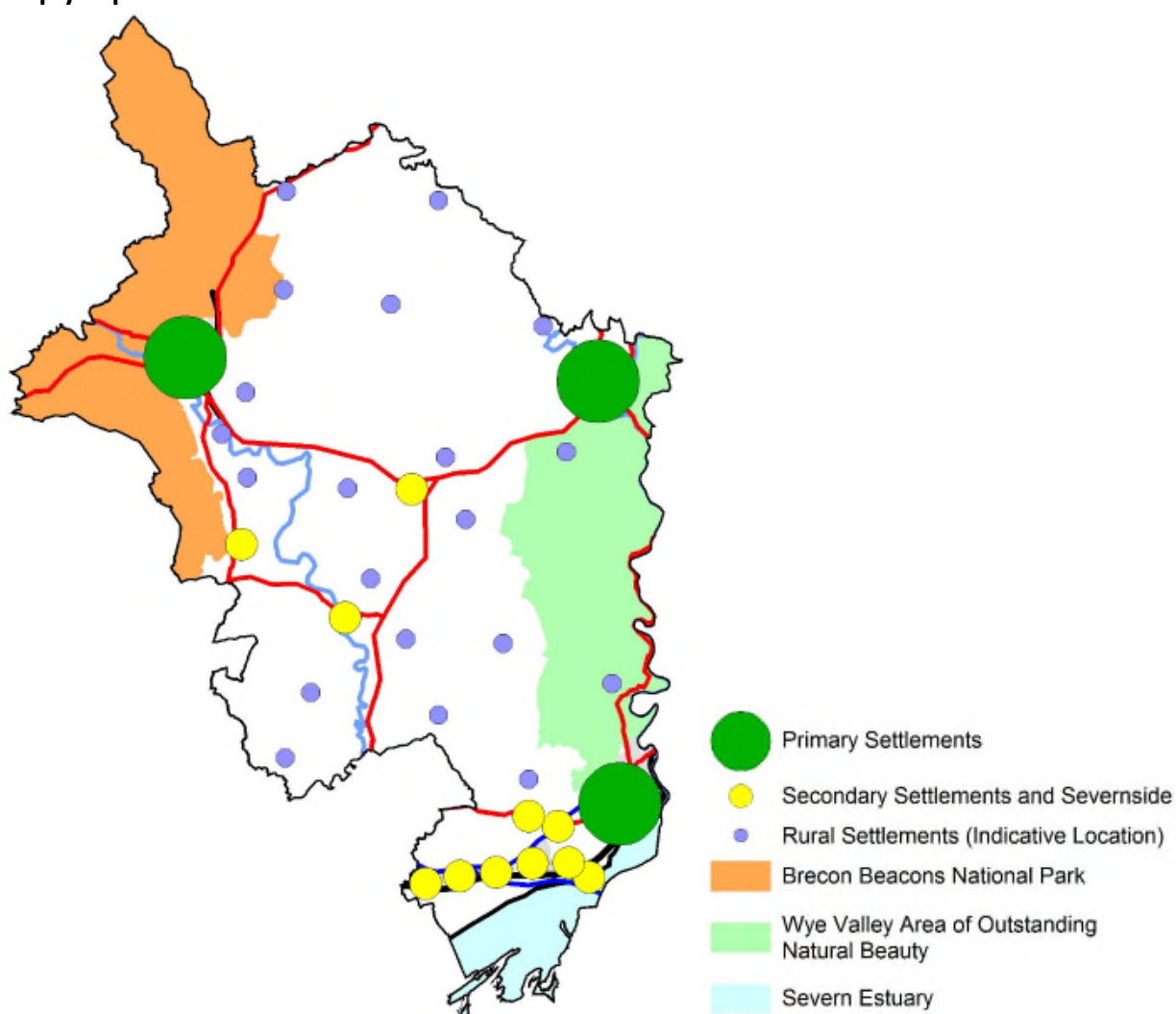
Tabl 16 – Opsiwn 2

Opsiwn 2: Dosbarthu twf yn gymesur ar draws aneddiadau mwyf cynaliadwy y Sir.

Disgrifiad o'r opsiwn:

Byddai twf, yn cynnwys swyddi a thai fforddiadwy, yn cael eu dosbarthu ar draws aneddiadau mwyaf cynaliadwy y Sir³², gyda lefel y twf yn gymesur i faint ac amwynderau yr anheddiad, yr anghenion tai fforddiadwy a ddynodwyd yn yr LHMA, y capasiti ar gyfer twf a/neu'r angen am ddatblygiad i gynnal y gymuned.

Map yr opsiwn:



Manteision

- Byddai'n diwallu anghenion tai, yn dai marchnad a thai fforddiadwy, ledled y Sir, yn cynnwys mewn ardaloedd gwledig lle bu twf yn gyfyngedig yn flaenorol.

³² Cyhoeddir Gwerthusiad Anheddiadau Cynaliadwy i lywio'r Stratetaeth a Ffefrir er mwyn dynodi'r aneddiadau hyn. Bydd hyn yn ystyried aneddiadau o ran eu lleoliad, lefel darpariaeth gwasanaeth, capasiti a'u rôl a swyddogaeth o fewn yr ardal.

Opsiwn 2: Dosbarthu twf yn gymesur ar draws aneddiadau mwyf cynaliadwy y Sir.

- Byddai tai fforddiadwy yn cael eu darparu ym mhob ardal marchnad tai, gyda datblygiad yn canolbwyntio yn yr aneddiadau mwyaf cynaliadwy a ddynodwyd yn yr LHMA fel bod â'r angen mwyaf.
- Byddai'n darparu twf mewn ardaloedd cynaliadwy sydd â mynediad ar hyn o bryd i gyfleusterau/gwasanaethau, cysylltiadau teithio llesol a chyfleoedd cyflogaeth. Mae gan yr aneddiadau hyn yr amwynderau i ostwng yr angen i deithio ac mewn llawer o achosion i gefnogi cymdogaethau 20 munud.
- Byddai'n defnyddio seilwaith presennol, yn arbennig yn yr Aneddiadau Sylfaenol a Glannau Hafren, drwy ddosbarthu datblygiad ar draws yr aneddiadau mwyaf cynaliadwy. Bydd datblygu yn sicrhau cyfleoedd i ddarparu seilwaith newydd a hefyd wella'r seilwaith presennol.
- Byddai'n helpu i gefnogi cyfleusterau mewn aneddiadau presennol a thrin anghenion dydd-i-ddydd preswylwyr yn cynnwys yn yr ardaloedd gwledig hynny lle mae cyfleusterau yn cael trafferthion/dirywio. Gallai dosbarthu twf yn gymesur ar draws aneddiadau mwyaf cynaliadwy y Sir hefyd ddenu cyfleusterau ychwanegol i'r aneddiadau hyn.
- Byddai datblygiad cymesur ar draws yr aneddiadau mwyaf cynaliadwy yn cynorthwyo wrth sicrhau demograffeg mwy cytbwys ledled y Sir. Mae'r pandemig presennol wedi dangos yn glir bwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys ac yn gymdeithasol gynaliadwy, yn neilltuol o ran demograffeg.
- Bydd dyrannu tir cyflogaeth yn unol â chanfyddiadau'r Adolygiad o Dir Cyflogaeth a nodau eraill y Cyngor yn sicrhau y caiff tir cyflogaeth ei leoli yn yr ardaloedd cywir i ddenu sectorau/cyflogwyr penodol.
- Byddai'r opsiwn hwn yn hwyluso twf cydnaws â'r Polisi Cynllunio Cenedlaethol newydd, Dyfodol Cymru: Cynllun Cenedlaethol 2040, sy'n galw am ddynodi gwregys gwyrdd "o amgylch Casnewydd a rhannau dwyreiniol y Rhanbarth."

Anfanteision:

- Gallai rhai ardaloedd gwledig fod dan anfantais gan na fyddent i gyd yn cael budd o dai ychwanegol i helpu cefnogi cyfleusterau presennol neu ddenu cyfleusterau ychwanegol.
- Ffaffrio datblygiad tir llwyd dros ddatblygiad tir glas. Byddai twf yn bennaf ar safleoedd tir glas, fodd bynnag sylweddolir bod cyfleoedd cyfyngedig ar gyfer datblygiad tir llwyd o fewn y Sir. Yn yr un modd, mae cyfleoedd cyfyngedig ar gyfer datblygu ar dir amaethyddol gradd is, llawer ohono yn orlifdir.
- Mae gan rai o'r aneddiadau mwyaf cynaliadwy broblemau am gapasiti seilwaith y byddai angen eu datrys i alluogi twf yn yr ardaloedd hyn, er enghraifft Trefynwy yng nghyswllt darparu draeniad prif bibell a Chas-gwent yng nghyswllt capasiti rhwydweithiau ffyrdd.

Tabl 17 – Asesiad o Opsiwn 2 o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd

Rhif Amcan y Cynllun	Pennawd Amcan y Cynllun	Perfformiad Opsiwn 2 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
*Dynodi amcanion y Cynllun yr ystyrir eu bod wedi cynyddu o ran pwyslais a phwysigrwydd yn sgil Covid-19 fel y cyfeirir ato ym mharagraff 3.8		
Cymru lewyrchus (Nod Llesiant 1)		
Amcan 1	Twf Economaidd/ Cyflogaeth*	Byddai dosbarthu twf yn gymesur ar draws aneddiadau mwyaf cynaliadwy y Sir yn annog mwy o dwf busnes cynhenid ar draws y Sir gyfan ac ar yr un pryd yn annog mewnfuddsoddiad. Rhoi cyfle i greu economi lewyrchus ac amrywiol a gyda chysylltiadau da, sydd yn neilltuol o bwysig o gofio am y pandemig presennol.
Amcan 2	Canolfannau Manwerthu*	Byddai'n rhoi cyfle i ychwanegu at y sylfaen cwsmeriaid mewn canolfannau manwerthu presennol drwy dwf yn yr aneddiadau mwyaf cynaliadwy. Gall hefyd ddenu cyfleusterau ychwanegol mewn aneddiadau cynaliadwy. Cafodd rôl a swyddogaeth y stryd fawr yn y gymuned leol eu hamlygu fel bod yn neilltuol o bwysig yn y pandemig presennol. .
Cymru gydnerth (Nod Llesiant 2)		
Amcan 3	Seilwaith Gwyrdd, Bioamrywiaeth a Thirlun*	Tebygol o arwain at fwy o bwysau ar yr amgylchedd naturiol. Serch hynny gallai datblygiadau newydd yn y lleoedd hyn wella cysylltedd seilwaith gwyrdd ac ecolegol drwy gyfleoedd i greu cysylltiadau newydd. Cynyddwyd gwerth a phwysigrwydd cael mynediad i ofodau agored/gwyrdd lleol i gynorthwyo gyda hamdden ac iechyd a llesiant yn ystod y pandemig presennol.
Amcan 4	Risg Lifogydd	Gallai dosbarthu twf yn gymesur i'r aneddiadau mwyaf cynaliadwy arwain at ddatblygiad mewn ardaloedd tebyg i'r Fenni, Cas-gwent, Trefynwy, Rhaglen a Brynbuga, sydd i gyd ag ardaloedd o orlifdir. Serch hynny gellir lleoli datblygiadau i ffwrdd o ardaloedd mewn risg o lifogydd a bydd yn cynnwys SUDs yn unol â Pholisi Cynlluno Cenedlaethol a deddfwriaeth SUDs.
Amcan 5	Mwynau a Gwastraff	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar fwynau a gwastraff, medrir diwallu goblygiadau banc tir mwynau. .
Amcan 6	Tir	Cyfleoedd cyfyngedig ar gyfer datblygiad ar dir llwyd neu ddatblygiad ar dir amaethyddol gradd is, fodd bynnag mae rhai cyfleoedd yn bodoli o fewn yr Aneddiadau Sylfaenol. Tebyg o fod yn bennaf yn ddatblygiad tir glas.
Amcan 7	Adnoddau Naturiol	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar y gallu i hyrwyddo'r defnydd effeithiol o adnoddau naturiol. Caiff unrhyw

Rhif Amcan y Cynllun	Pennawd Amcan y Cynllun	Perfformiad Opsiwn 2 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
		ddatblygiadau eu hannog i fod yn effeithiol o ran dŵr ac ynni.
Cymru iachach (Nod Llesiant 3)		
Amcan 8	Iechyd a Llesiant*	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar iechyd a llesiant. Caiff unrhyw ddatblygiadau eu hannog i gefnogi ffyrdd iach o fyw a darparu gofod agored digonol, cafodd gwerth a phwysigrwydd cael mynediad i ofodau agored/gwyrdd lleol ei danlinellu yn sgil Covid-19.
Cymru fwy cyfartal (Nod Llesiant 4)		
Amcan 9	Demograffeg*	Byddai tai yn cael eu dosbarthu'n gymesur ar draws pob ardal marchnad tai i ddiwallu anghenion tai yn yr aneddiadau mwyaf cynaliadwy a ddynodwyd fod ganddynt y capasiti ar gyfer twf/neu angen datblygiad i'w cynnal. Caiff tai fforddiadwy eu cyfeirio at yr ardaloedd cynaliadwy hynny a ddynodwyd yn yr LHMA fel bod â'r angen mwyaf am dai, a fyddai'n cynorthwyo wrth sicrhau demograffeg mwy cytbwys. Byddai'n rhoi mwy o gyfleoedd drwy gyflogaeth a darpariaeth tai i'r boblogaeth iau fyw a gweithio yn Sir Fynwy. Mae'r pandemig presennol wedi dangos yn glir pa mor bwysig yw sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys a chymdeithasol gynaliadwy o ran demograffeg. Byddai'r opsiwn hwn yn cefnogi/galluogi cynaliadwyedd cymdeithasol a chymunedau bytbwys ar draws y Sir.
Cymru o gymunedau cydlynus (Nod Llesiant 5)		
Amcan 10	Tai*	Byddai'n rhoi cyfle ar gyfer cartrefi digonol, er yn cydnabod fod hyn yn dibynnu ar lefel y twf. Byddai tai yn cael eu dosbarthu yn gymesur ar draws aneddiadau mwyaf cynaliadwy y Sir i ateb anghenion tai, yn cynnwys darparu tai fforddiadwy yn yr ardaloedd cynaliadwy hynny a ddynodir yn yr LHMA fel bod â'r angen mwyaf am dai. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i sicrhau darpariaeth ystod a dewis o gartrefi (cymysgedd tai) mewn datblygiadau tai y dyfodol i fynd i'r afael â phroblemau fforddiadwyedd y Sir ac i adeiladau cymunedau cynaliadwy a chydnerth ledled Sir Fynwy.
Amcan 11	Creu Lleoedd	Bydd angen i unrhyw ddatblygiadau ychwanegu at gymeriad a hunaniaeth yr Aneddiadau Sylfaenol, Eilaidd, Glannau Hafren a Gwledig yn unol ag egwyddorion cenedlaethol creu lleoedd cynaliadwy, cafodd gwerth a phwysigrwydd creu lleoedd ei danlinellu yn sgil Covid-19.

Rhif Amcan y Cynllun	Pennawd Amcan y Cynllun	Perfformiad Opsiwn 2 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
Amcan 12	Cymunedau	Byddai datblygiadau yn cael eu lleoli yn yr aneddiadau mwyaf cynaliadwy yn Sir Fynwy mewn ardaloedd trefol a hefyd ardaloedd gwledig sydd â'r mynediad gorau i gyfleusterau cyflogaeth, manwerthu, cymunedol a seilwaith cymdeithasol (Aneddiadau Sylfaenol, Aneddiadau Eilaidd, Glannau Hafren ac Aneddiadau Gwledig). Mae'r pandemig presennol wedi dangos yn glir bwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys ac yn gymdeithasol gynaliadwy, yn neilltuol o ran demograffeg. Byddai'r opsiwn hwn yn cefnogi/galluogi cynaliadwyedd cymdeithasol a chymunedau cytbwys ar draws y Sir.
Amcan 13	Cymunedau Gwledig	Byddai tai yn cael eu dosbarthu mewn ardaloedd trefol a gwledig, gyda ffocws ar yr aneddiadau mwyaf cynaliadwy. Byddai'n helpu i gefnogi ardaloedd gwledig cynaliadwy lle mae cyfleusterau mewn trafferthion/dirywio drwy ddarparu datblygiad i helpu eu cynnal.
Amcan 14	Seilwaith*	Byddai'n defnyddio seilwaith presennol, yn neilltuol yn yr Aneddiadau Sylfaenol a Glannau Hafren, drwy ddosbarthu datblygiad ar draws yr aneddiadau mwyaf cynaliadwy. Bydd datblygu yn sicrhau cyfleoedd i ddarparu seilwaith newydd a hefyd i wella'r seilwaith presennol. Byddai hefyd yn rhoi cefnogaeth ychwanegol i gyfleusterau mewn ardaloedd cynaliadwy lle bu twf yn gyfyngedig yn flaenorol. Mae'r pandemig cyfredol wedi amlygu pwysigrwydd darpariaeth seilwaith digidol ac opsiynau teithio llesol i gefnogi/galluogi mwy o weithio gartref/o bell a chefnogi cymunedau lleol.
Amcan 15	Hygyrchedd	Byddai datblygiadau preswyl newydd yn cael eu dosbarthu'n gymesur ar draws aneddiadau mwyaf cynaliadwy y Sir, gan roi mwy o ddewis o ardaloedd i fyw a gweithio ynddynt. Fodd bynnag, nid oes unrhyw warant y byddai preswylwyr yn byw ac yn gweithio yn yr un ardal er y dylid cydnabod y bu cynnydd mewn gweithio ystwyth a gweithio gartref yn dilyn Covid-19, sy'n debygol o barhau dros y tymor hirach ³³ . Mae'r ddibyniaeth gynyddol ar fynediad i gyfleusterau lleol a gwasanaethau yn ystod y pandemig presennol wedi dangos eu pwysigrwydd i gymunedau. Er fod gan lawer o'r aneddiadau gysylltiadau teithio cynaliadwy eisoes yn eu lle, bydd angen i unrhyw

³³ Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ym mis Medi 2020 fod ganddynt uchelgais hirdymor i tua 30% o weithlu Cymru i weithio o bell naill ai o gartef neu'n agos i gartref yn defnyddio hybiau gweithio o bell seiliedig yn y gymuned <https://gov.wales/aim-30-welsh-workforce-work-remotely>

Rhif Amcan y Cynllun	Pennawd Amcan y Cynllun	Perfformiad Opsiwn 2 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
		ddatblygiadau newydd roi ystyriaeth lawn i gyfleoedd teithio llesol a thrafnidiaeth gynaliadwy integredig.
Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu (Nod Llesiant 6)		
Amcan 16	Diwylliant, Treftadaeth a'r Gymraeg	Yn dibynnu ar leoliad safleoedd, mae gan hyn y potensial i effeithio ar dreftadaeth nifer o aneddiadau yn Sir Fynwy. Fodd bynnag, drwy ddylunio gall datblygiadau ddiogelu a gwella'r amgylchedd adeiledig yn ogystal â rhoi buddion i'r economi, twristiaeth a llesiant cymunedau. Dim effaith ar y Gymraeg.
Cymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang (Nod Llesiant 7)		
Amcan 17	Newid Hinsawdd*	Gellir sicrhau cydnherthedd datblygiadau newydd i agweddau o newid hinsawdd drwy ddyluniad a lleoliad datblygiadau newydd. Gall datblygiadau roi cyfleoedd i leihau carbon drwy roi cyfleoedd ar gyfer cynhyrchu ynni adnewyddadwy, ceisio gostwng cymudo, cefnogi defnydd cerbydau allyriad isel iawn a thrafnidiaeth gyhoeddus, a darparu seilwaith gwyrdd ansawdd uchel. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i alluogi ymatebion o'r fath wrth gyflenwi cymunedau cynaliadwy a chydnerth.

Dadansoddiad o'r Gwerthusiad Cynaliadwyedd Integredig

- 3.13 Mae'r Gwerthusiad yn ystyried y byddai Opsiwn 2 yn perfformio'n gadarnhaol a bod ganddo'r potensial am effeithiau cadarnhaol sylweddol hirdymor ar themâu'r Gwerthusiad yn ymwneud â'r economi/cyflogaeth, poblogaeth/cymunedau, iechyd/llesiant a chydarddoldeb o gymharu â'r opsiynau eraill. Mae'r opsiwn hwn yn canolbwyntio twf yn yr Aneddiadau Sylfaenol, gyda pheth datblygiad yng Nglannau Hafren lle mae mwy o angen a gwell mynediad i dtrafnidiaeth gyhoeddus, cyflogaeth bresennol a chyfleusterau/gwasanaethau. Mae Opsiwn 2 hefyd yn cael sgôr cadarnhaol yng nghyswllt cydraddoldeb gan ei fod yn ceisio cefnogi a chynnal hierarchaeth o ganolfannau llewyrchus ar draws y Sir, gan gyfeirio'r rhan fwyaf o'r twf i'r aneddiadau mwyaf cynaliadwy tra hefyd yn cyflenwi twf yn yr Aneddiadau Eilaidd ac Aneddiadau Gwledig. Mae'r Gwerthusiad yn nodi y byddai Opsiwn 2 yn perfformio'n gadarnhaol o ran darparu tai i ateb yr anghenion a ddynodwyd yn y Sir ac yn darparu tai fforddiadwy ledled yr hierarchaeth aneddiadau, gan sicrhau fod ystod a dewis o gartrefi ar gael, yn arbennig lle mae angen tai fforddiadwy, i gynorthwyo wrth adennill poblogaeth gytbwys. Yn ychwanegol, mae cyfleoedd i gynyddu lefelau hunan-gynhwysiad aneddiadau presennol yn fwy tebygol o fynd drwy Opsiwn 2, gan drin problemau economaidd lleol a chefnogi economi amrywiol gyda chysylltiadau da. Ymhellach, rhagwelir y bydd Opsiwn 2 yn arwain at effeithiau cadarnhaol hirdymor drwy ostwng anghydraddoldeb rhwng ardaloedd gwledig ac ardaloedd trefol, ynghyd

â chefnogi a chynnal hierarchaeth o ganolfannau trefi a phentrefi llewyrchus ar draws y Sir gyfan, y dangosodd y pandemig presennol ei fod yn neilltuol o bwysig. Mae'r Gwerthusiad yn nodi ei bod yn debygol y bydd yr opsiwn hwn yn mynd i'r afael mewn modd cadarnhaol â phroblemau demograffeg presennol, gan annog pobl iau i fyw a gweithio yn y Sir.

- 3.14 Canfu'r gwerthusiad nad oes llawer i wahaniaethu rhwng yr opsiynau ar y cam hwn yng nghyswllt themâu yr amgylchedd hanesyddol a bioamrywiaeth, gan nodi fod gan bob opsiwn y potensial i arwain at effeithiau negyddol. Fodd bynnag, cydnabyddir y gellid darparu lliniaru a bod gan ddatblygiad y potensial i sicrhau effeithiau cadarnhaol ar raddfa prosiect. Oherwydd nad yw lleoliad manwl twf yn hysbys ar y cam hwn, canfuwyd y byddai gan bob opsiwn effaith ansicr ar themâu tirlun a newid hinsawdd. Mae gan bob opsiwn y potensial i gael effeithiau negyddol ar adnoddau naturiol, er y cydnabyddir y gellid rhoi lliniaru a bydd natur ac arwyddocad effeithiau yn dibynnu ar raddfa a lleoliad datblygiad.
- 3.15 Mae canfyddiadau'r Gwerthusiad yn nodi er fod rhai gwahaniaethau bach rhwng Opsiynau 1 a 2 o ran sut y caiff twf ei ddisbarthu yn ystod cyfnod y cynllun, nad yw'r gwahaniaethau hyn yn ddigon sylweddol i haeddu eu rhoi mewn safle uwch neu is na'r llall ar themâu'r Gwerthusiad. Fel canlyniad, ac fel cymhariaeth o bob un o'r pedwar opsiwn, Opsiynau Gofodol 1 a 2 sy'n perfformio orau drwyddi draw.

Opsiw 3 Canolbwyntio twf ar goridor yr M4

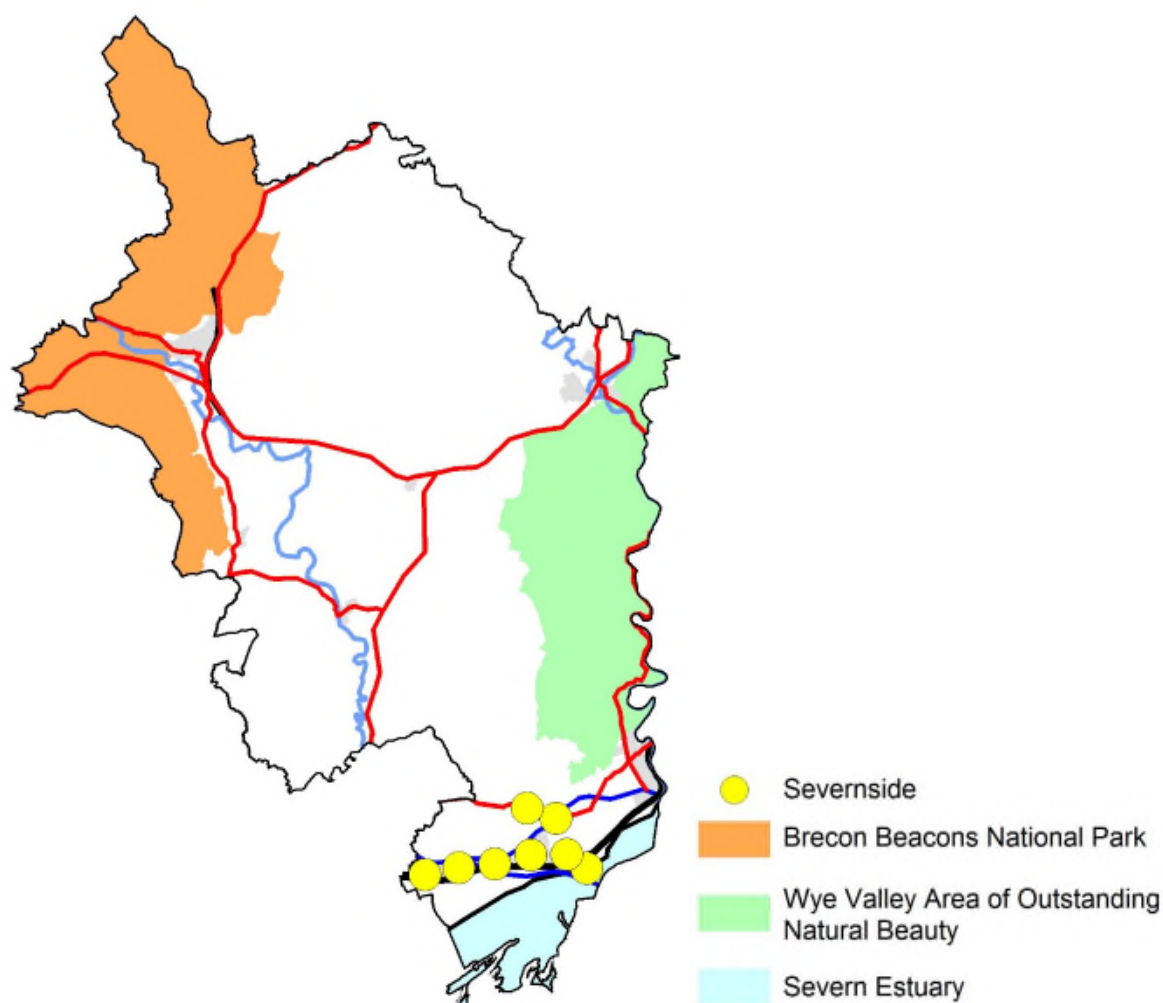
Tabl 18 – Opsiwn 3

Opsiw 3: Canolbwyntio twf ar goridor yr M4

Disgrifiad o'r opsiwn:

Byddai twf yn cael ei leoli'n bennaf yn ne'r Sir yn ardal Glannau Hafren yn agos at yr M4/M48, i fanteisio ar y cysylltiadau strategol gyda Phrifddinas-Ranbarth Caerdydd a de orllewin Lloegr, cyfleoedd economaidd presennol a chysylltiadau seilwaith rhanbarthol, yn cynnwys drwy brif reilffordd De Cymru yng Nghyffordd Twnnel Hafren. Byddai tai fforddiadwy yn cael eu cyfeirio at yr ardaloedd mwyaf cynaliadwy hynny yn ne'r Sir a ddynodir yn yr LHMA fel bod â mwyaf o angen tai.

Map o'r opsiwn:



Manteision:

- Byddai'n rhoi cyfleoedd ar gyfer adeiladu cymunedau mwy cynaliadwy a sicrhau gwelliannau/darpariaeth seilwaith yn ne'r Sir.
- Byddai'n darparu twf mewn aneddiadau cynaliadwy yn ne'r Sir sydd â mynediad eisoes i gyfleusterau/gwasanaethau, cysylltiadau teithio llesol a chyfleoedd cyflogaeth. Mae gan yr aneddiadau hyn yr amwynderau i ostwng yr angen i deithio ac mewn llawer o achosion i gefnogi cymdogaethau 20 munud.

Opsw'n 3: Canolbwyntio twf ar goridor yr M4

- Cyfle i alluogi buddsoddiad mewn trafndiaeth gyhoeddus ac o bosibl hyrwyddo newid dulliau teithio o'r car i ddulliau mwy cynaliadwy o deithio yn ne'r Sir.
- Llai o bwysau ar ymylon tir glas ar safleoedd aneddiadau a thir amaethyddol gradd uwch tu allan i ardal Glannau Hafren.
- Rhoi'r potensial i gysylltu tai a thwf cyflogaeth oherwydd y cyfleoedd ar gyfer dewis ac ystod o dir cyflogaeth gyda chysylltiadau da i goridor yr M4 a chysylltiadau rheilffordd drwy Gyffordd Twnnel Hafren a Chil-y-coed.
- Byddai'r opsiwn hwn yn hwyluso twf yn gydnaws gyda'r Polisi Cynllunio Cenedlaethol newydd, Dyfodol Cymru: Cynllun Cenedlaethol 2040, sy'n galw am ddynodi gwregys gwyrdd "o amgylch Casnewydd a rhannau dwyreiniol y Rhanbarth".

Anfanteision:

- Nid yw'n galluogi cyfleoedd ar gyfer datblygu cynaliadwy yn yr holl Aneddiadau Sylfaenol ac Eilaidd ac mae ganddo'r risg o barhau problemau presennol diffyg cyfleusterau cymdeithasol a chymunedol a lefelau uchel o deithio allan o'r ardal i weithio yng Nglannau Hafren os na chaiff cyfleoedd i gysylltu tai a thwf poblogaeth eu harneisio'n effeithlon. Fodd bynnag, gyda mwy o weithio gartref a gweithio o bell cynaliadwy yn debygol dros gyfnod y Cynllun bydd gostyngiad mewn lefelau cymudo.
- Byddai diffyg cyfleoedd cyflogaeth tu allan i ardal Glannau Hafren yn gwaethygu cymudo allan o'r sir ac ni fyddai'n cynorthwyo wrth wella hunan-gynhwysiad yr Aneddiadau Sylfaenol ac Eilaidd y tu allan i'r ardal hon (h.y. y Fenni/Llan-ffwyst, Cas-gwent, Trefynwy, Brynbuga a Rhaglan). Fodd bynnag, gyda mwy o weithio cynaliadwy o bell a gweithio gartref yn debygol dros gyfnod y Cynllun, bydd gostyngiad mewn lefelau cymudo.
- Ni fyddai'n cefnogi cyfleusterau presennol na'n galluogi darpariaeth cyfleusterau a seilwaith ychwanegol mewn ardaloedd tu allan i Lannau Hafren. Byddai ardaloedd gwledig tu allan i Lannau Hafren yn neilltuol dan anfantais gan na fyddent yn cael budd o dai ychwanegol i helpu i gefnogi cyfleusterau presennol na denu cyfleusterau ychwanegol.
- Nid yw'n cynorthwyo'n uniongyrchol wrth gynnal cymunedau gwledig.
- Ni fyddai darpariaeth tai fforddiadwy yn cael ei gyflawni ar draws pob ardal marchnad tai, trefol a gwledig, a gafodd eu dynodi yn yr LHMA ar hyn o bryd fel bod mewn angen gan y byddai darpariaeth wedi ei gyfyngu i dde'r Sir yn unig.
- Ffafiaeth ar gyfer datblygiad tir llwyd yn hytrach na datblygiad tir glas. Byddai twf yn bennaf yn cael ei leoli ar safleoedd tir glas yn ardal Glannau Hafren, fodd bynnag cydnabyddir fod cyfleoedd cyfyngedig ar gyfer datblygiad tir llwyd o fewn y Sir. Yn yr un modd, byddai cyfleoedd cyfyngedig ar gyfer datblygu ar dir amaethyddol gradd is.

Tabl 19 – Asesiad ar Opsw'n 3 o gymharu â Drafft Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd

Rhif amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun - Pennawd	Perfformiad Opsiwn 3 o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd
*Dynodi amcanion y Cynllun yr ystyrir eu bod wedi cynyddu o ran pwyslais a phwysigrwydd yn sgil Covid-19 fel y cyfeirir ato ym mharagraff 3.8		
Cymru lewyrchus (Nod Llesiant 1)		
Amcan 1	Twf Economaidd/ Cyflogaeth*	Er y byddai'r opsiwn hwn yn rhoi cyfle i gysylltu tai a thwf cyflogaeth, yn neilltuol oherwydd agosatrwydd y coridor M4 a chysylltiadau rheilffordd yng Nghil-y-coed/Cyffordd Twnnel Hafren, mae'n annhebyg y byddai'n cael effaith sylweddol ar dwf cyflogaeth ar draws y Sir gyfan gan y byddai datblygiad yn cael ei gyfyngu i dde'r Sir yn ardal Glannau Hafren. Mae'r cyfle i greu economi lewyrchus ac amrywiol gyda chysylltiadau da yn neilltuol o bwysig oherwydd y pandemig presennol.
Amcan 2	Canolfannau Manwerthu*	Byddai'n rhoi cyfle i ychwanegu at y sylfaen/nifer cwsmeriaid yn ardal Glannau Hafren ond byddai llai o ffocws ar brif drefi'r Sir sef y Fenni, Cas-gwent a Threfynwy, a fyddai'n cael effaith niweidiol ar y canolfannau manwerthu yn yr ardaloedd hyn. Serch hynny gall twf yn yr ardal hon ddenu cyfleusterau ychwanegol lle nad ydynt yn bodoli ar hyn o bryd ac yn cefnogi nodau adfywio canol tref Cil-y-coed, ond ni fyddai'n cynnig yr un peth i dref Brynbuga. Soniwyd fod rôl a swyddogaeth y stryd fawr yn y gymuned leol yn neilltuol o bwysig yn y pandemig presennol, ni fyddai'r opsiwn hwn yn rhoi cymorth digonol i gyfleusterau manwerthu presennol ar draws y Sir.
Cymru gydnerth (Nod Llesiant 2)		
Amcan 3	Seilwaith Gwyrdd, Bioamrywiaeth a Thirlun*	Yn debygol o arwain at bwysau cynyddol ar yr amgylchedd naturiol. Serch hynny gallai datblygiadau newydd yn y lleoliadau hyn wella seilwaith gwyrdd a chysylltiadau ecolegol drwy gyfleoedd i greu cysylltiadau newydd. Cafodd gwerth a phwysigrwydd cael mynediad i ofodau gwyrdd/agored lleol i gynorthwyo gyda hamdden a llesiant ei gynyddu yn ystod y pandemig presennol.
Amcan 4	Risg llifogydd	Gallai datblygu ar draws ardal Glannau Hafren arwain at ddatblygu yng Ngwastatir Gwent, sydd wedi ei ddynodi fel gorlifdir. Serch hynny gellir lleoli datblygiadau i ffordd o ardaloedd mewn risg o lifogydd a bydd yn cynnwys SUDs yn unol gyda Pholisi Cynllunio Cenedlaethol a deddfwriaeth SUDs.
Amcan 5	Mwynau a Gwastraff	Gallai fod effaith bosibl ar fwynau a gwastraff, fodd bynnag gellir diwallu goblygiadau banc tir mwynhau. Oherwydd bod y datblygiad yn canolbwyntio ar dde'r Sir,

Rhif amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun - Pennawd	Perfformiad Opsiwn 3 o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd
		gallai fod peth effaith a Ardal Ddiogelu Mwynau Calchfaen.
Amcan 6	Tir	Cyfleoedd cyfyngedig ar gyfer datblygiad tir llwyd neu ddatblygiad ar dir amaethyddol gradd is yn ardal Glannau Hafren, yn debygol o fod yn bennaf yn ddatblygiad tir glas.
Amcan 7	Adnoddau Naturiol	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar y gallu i hyrwyddo defnydd effeithiol o adnoddau naturiol. Byddid yn annog unrhyw ddatblygiadau i fod yn effeithol o ran dŵr ac ynni.
Cymru iachach (Nod Llesiant 3)		
Amcan 8	Iechyd a Llesiant*	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar iechyd a Llesiant. Caiff unrhyw datblygiadau eu hannog i gefnogi ffyrdd mwy iach o fyw a darparu digonedd o ofod agored, gyda Covid-19 wedi tanlinellu gwerth a phwysigrwydd cael mynediad i ofodau gwyrdd/agored lleol..
Cymru fwy cyfartal (Nod Llesiant 4)		
Amcan 9	Demograffeg*	Byddai darpariaeth tai marchnad a fforddiadwy yn canolbwyntio yn ne'r Sir yn ardal Glannau Hafren. Ni chynigir unrhyw dwf mewn Aneddiadau Sylfaenol ac Aneddiadau Eraill y tu allan i'r ardal hon neu'r Aneddiadau Gwledig, gan effeithio ar ddarpariaeth tai marchnad a fforddiadwy, a fyddai yn ei dro yn effeithio ar ddemograffeg gan y byddai'r boblogaeth iau yn cael eu prisio allan yn yr ardaloedd hyn. Gallai'r opsiwn hwn hefyd arwain at ynysigrwydd gwledig. Byddai'n rhoi cyfleoedd drwy gyflogaeth a darpariaeth tai i'r boblogaeth iau i fyw a gweithio yn Sir Fynwy yn ardal Glannau Hafren yn unig ac ni fyddai'n cynyddu cyfleoedd ar draws y Sir gyfan. Mae'r pandemig presennol wedi dangos yn glir bwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys ac yn gynaliadwy yn gymdeithasol, yn neilltuoel o ran demograffeg. Ni fyddai'r opsiwn hwn yn cefnogi/galluogi cynaliadwyedd cymdeithasol a chymunedau cytbwys ar draws y Sir.
Cymru o gymunedau cydlynus (Nod Llesiant 5)		
Amcan 10	Tai*	Darperid tai yn ne'r Sir yn ardal Glannau Hafren ac ni fyddai'n diwallu anghenion tai ar draws pob ardal marchnad tai, gan gael effaith negyddol ar ddarpariaeth tai fforddiadwy yn cynnwys mewn ardaloedd a ddynodwyd yn yr LHMA fel bod yn yr angen mwyaf. Byddai hyn yn ei dro yn effeithio ar ddemograffeg gan y

Rhif amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun - Pennawd	Perfformiad Opsiwn 3 o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd
		caiff y boblogaeth iau eu prisio allan yn yr ardaloedd hyn. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i sicrhau darpariaeth ystod a dewis o gartrefi (cymysgedd tai) mewn datblygiadau tai yn y dyfodol, ni fyddai'r opsiwn hwn yn mynd i'r afael â phroblemau fforddiadwyedd y Sir neu adeiladau cymunedau cynaliadwy a chydnerth ledled Sir Fynwy.
Amcan 11	Creu lleoedd	Bydd angen i unrhyw ddatblygiadau hybu cymeriad a hunaniaeth yr Aneddiadau yn ne'r Sir yn unol ag egwyddorion cenedlaethol creu lleoedd cynaliadwy. Cafodd gwerth a phwysigrwydd creu lleoedd ei bwysleisio yng ngoleuni Covid-19
Amcan 12	Cymunedau	Dim ond yn ne'r Sir yn ardal Glannau Hafren y byddai datblygiadau tai yn cael eu lleoli gyda'r mynediad gorau at gyflogaeth, manwerthu, cyfleusterau cymunedol a seilwaith cymdeithasol. Byddai hynny'n debygol o arwain at effaith niweidiol mewn ardaloedd gwledig, yn neilltuol yng nghyswllt ynysigrwydd gwledig, a hefyd yr Aneddiadau Sylfaenol ac Eilaidd gan na fyddai unrhyw ddatblygu'n cael ei gyfeirio at y lleoliadau hyn. Mae'r pandemig presennol wedi dangos yn glir bwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys a chymdeithasol gynaliadwy. Ni fyddair opsiwn hwn yn cefnogi/galluogi cynaliadwyedd cymdeithasol a chymunedau cytbwys ar draws y Sir.
Amcan 13	Cymunedau Gwledig	Dim ond i dde'r Sir yn ardal Glannau Hafren y byddai tai yn cael eu cyfeirio ac ni fyddai'n mynd i'r afael ag anghenion gwledig mewn ardaloedd gwledig eraill ar draws y Sir. Yn ei dro byddai hyn yn effeithio ar ddemograffeg gan y byddai'r boblogaeth iau yn cael eu prisio allan o'r ardaloedd gwledig hyn. Byddai hyn hefyd yn effeithio ar gynaliadwyedd ardaloedd gwledig presennol gan na fyddai unrhyw gymorth ychwanegol i ddenu cyfleoedd gwledig ychwanegol. Gallai'r opsiwn hwn hefyd arwain at ynysigrwydd gwledig.
Amcan 14	Seilwaith*	Byddai pwysau ar seilwaith yn cael ei gyfyngu i dde'r Sir yng Nglannau Hafren, mewn ardal gyda chysylltiadau da gyda'r M4 a chysylltiadau teithio cynaliadwy eraill yn cynnwys rheilffordd yng ngorsafoedd rheilffordd Cil-y-coed a Chyffordd Twnnel Hafren. Fodd bynnag, dylai seilwaith priodol fod yn ei le/gallu gael ei ddarparu ar gyfer unrhyw ddatblygiad newydd yn yr ardal hon. Ni

Rhif amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun - Pennawd	Perfformiad Opsiwn 3 o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd
		fyddai diffyg datblygu tu allan i'r ardal hon yn rhoi digon o welliannau seilwaith ac enillion mewn ardaloedd eraill ar draws y Sir. Dim ond i ardal Glannau Hafren y byddai'n rhoi cefnogaeth ychwanegol ar gyfer cyfleusterau, mae'n annhebyg y byddid yn sicrhau cefnogaeth ychwanegol ar gyfer cyfleusterau mewn ardaloedd eraill. Mae'r pandemig presennol wedi dangos pwysigrwydd darpariaeth seilwaith digidol ac opsiynau teithio llesol i gefnogi/galluogi cynnydd mewn gweithio gartref/o bell a chefnogi cymunedau lleol.
Amcan 15	Hygyrchedd	Byddai datblygiad yn canolbwyntio yn ne'r Sir yn ardal Glannau Hafren lle mae cyfleoedd cyflogaeth presennol, fodd bynnag nid oes unrhyw warant y bydd preswylwyr yn byw ac yn gweithio yn yr un ardal er y dylid cydnabod, yn sgil Covid-19, y bu cynnydd mewn gweithio ystwyth a gweithio gartref, sy'n debygol o barhau dros y tymor hirach ³⁴ . Mae'r ddibyniaeth gynyddol ar fynediad i gyfleusterau a gwasanaethau lleol yn ystod y pandemig presennol wedi dangos eu pwysigrwydd i gymunedau. Er fod gan lawer o aneddiadau Glannau Hafren gysylltiadau teithio cynaliadwy eisoes drwy gysylltiadau rheilffordd a bws presennol, bydd angen i unrhyw ddatblygiadau newydd roi ystyriaeth lawn i gyfleoedd teithio lleol a thrafnidiaeth gynaliadwy integredig. Mae datblygiad yn yr ardal hon yn manteisio o gysylltiadau da gyda Phrifddinas-Ranbarth Caerdydd a de orllewin Lloegr drwy'r M4. Fodd bynnag, bydd y ffocws ar dde'r Sir yn arwain at gyfleoedd cyfyngedig i wella hygyrchedd yng ngweddill y Sir.
Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu (Nod Llesiant 6)		
Amcan 16	Diwylliant, Treftadaeth a'r Gymraeg	Yn dibynnu ar leoliad y safleoedd, mae ganddo'r potensial i effeithio ar dreftadaeth nifer o aneddiadau yn ne Sir Fynwy. Fodd bynnag ychydig iawn o ddatblygiad fyddai yn nhrefi hanesyddol y Fenni, Cas-gwent a Threfynwy. Serch hynny, drwy ddyluniad, gall datblygiadau ddiogelu a hybu'r amgylchedd adeiledig yn ogystal â rhoi buddion i economi, twristiaeth a llesiant cymunedau. Dim effaith ar y Gymraeg.
Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang (Nod Llesiant 7)		

³⁴ Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ym mis Medi 2020 fod ganddynt uchelgair hirdymor i tua 30% o weithlu Cymru i weithio o bell un ai o gartref neu'n agos at gartref yn defnyddio hybiau gweithio o bell yn y gymuned <https://gov.wales/aim-30-welsh-workforce-work-remotely>

Rhif amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun - Pennawd	Perfformiad Opsiwn 3 o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd
Amcan 17	Newid Hinsawdd*	Gellir sicrhau cydnerthedd datblygiadau newydd i agweddau o newid hinsawdd drwy ddyluniad a lleoliad datblygiadau newydd. Gall datblygiadau roi cyfleoedd i leihau carbon drwy roi cyfleoedd ar gyfer cynhyrchu ynni adnewyddadwy, ceisio gostwng cymudo, cefnogi defnydd cerbydau allyriadau isel iawn a thrafnidiaeth gyhoeddus, a darparu seilwaith gwyrdd ansawdd uchel. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i alluogi ymatebion o'r fath wrth sicrhau cymunedau cynaliadwy a chadarn..

Dadansoddiad o'r Gwerthusiad Cynaliadwyedd Integredig

- 3.16 Mae'r canfyddiadau yn y Gwerthusiad yn nodi fod Opsiwn 3 yn manteisio i'r eithaf ar gyfleoedd yn gysylltiedig gyda Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd, Metro De Ddwyrain Cymru a thwf economaidd parhaus rhanbarth Bryste/de orllewin Lloegr. Fodd bynnag, byddai twf cyfyngedig i weddill y Sir yn cyfyngu twf economaidd yn y Sir ehangach, ac ni fyddai'n cynorthwyo wrth gynnal cymunedau presennol Sir Fynwy, gwaethygu problemau demograffeg presennol a lefelau cymudo allan o'r sir. Bydd ardaloedd gwledig yn neilltuol dan anfantais gan na fyddent yn manteisio o dai ychwanegol i helpu cefnogi cyfleusterau presennol neu ddenu cyfleusterau ychwanegol. Dim ond i dde'r Sir y caiff tai eu cyflenwi, gan olygu na chaiff anghenion eu diwallu ar draws pob ardal marchnad a allai yn ei dro gael effaith bosibl ar brisiau tai yn deillio yn y cyd-destun hwn, gan y bydd cyflenwi tai fforddiadwy yn canolbwyntio'n llwyr ar dde'r Sir heb ddiwallu anghenion yn fwy eang. Yr opsiwn hwn, ynghyd ag Opsiwn 4, sy'n perfformio'n lleiaf da yn nhermau cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant cymdeithasol oherwydd y gallai cymunedau ddod yn ynysig a pharau proffil demograffeg anghytbwys ar draws Sir Fynwy gyfan.
- 3.17 Canfu'r gwerthusiad mai ychydig sydd i wahaniaethu rhwng yr opsiynau ar y cam hwn yng nghyswllt themâu'r amgylchedd hanesyddol a bioamrywiaeth, gan nodi fod gan bob opsiwn y potensial i arwain at effeithiau negyddol. Fodd bynnag, cydnabyddir y gellid darparu lliniaru a bod gan ddatblygiad y potensial i roi effeithiau cadarnhaol ar raddfa prosiect. Oherwydd fod lleoliad manwl twf yn anhysbys ar y cam hwn, canfuwyd fod gan bob opsiwn effaith ansicr ar themâu'r tirlun a newid hinsawdd. Fodd bynnag, yr opsiwn hwn oedd yn y safle uchaf ar gyfer y ddwy thema gan ei fod yn canolbwyntio twf ar hyd coridor yr M4 mewn ardal drefol gan bennaf, ymaith o dirluniau gyda dynodiad cenedlaethol yn nwyrain a gogledd orllewin y Sir, ac mewn ardal na chafodd ei dynodi yn y Cynllun Rheoli Risg Llifogydd fel bod â chyfyngiadau sylweddol yn nhermau risg llifogydd afonol. Mae gan bob opsiwn y potensial o roi effeithiau negyddol ar gyfer adnoddau naturiol er y cydnabyddir y gellid darparu lliniaru a bydd natur ac arwyddocâd effeithiau yn dibynnu ar faint a lleoliad datblygiad.

Opsiwn 4: Canolbwyntio twf yng ngogledd y Sir

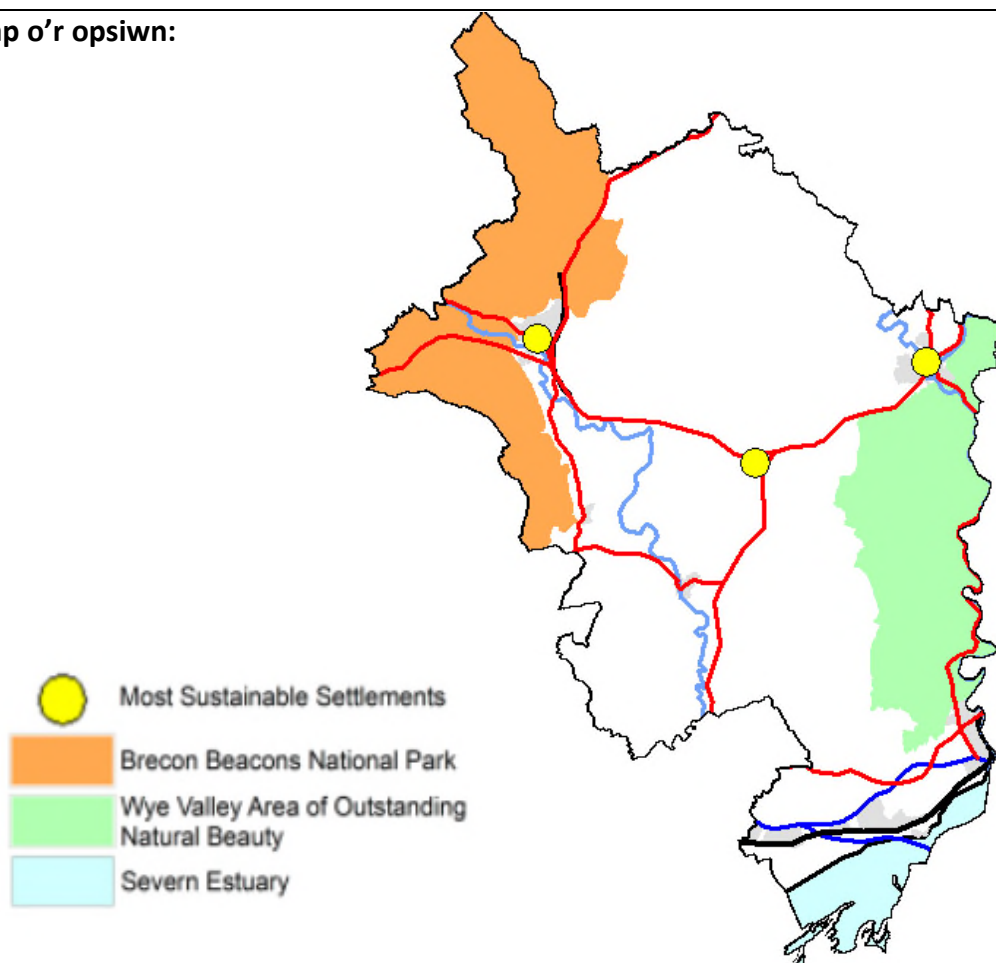
Tabl 20 – Opsiwn 4

Opsiwn 4: Canolbwyntio twf yng ngogledd y Sir
Disgrifiad o'r opsiwn:

Opsw'n 4: Canolbwyntio twf yng ngogledd y Sir

Byddai twf yn cael ei leoli'n bennaf yn yr aneddiadau mwyaf cynaliadwy yng ngogledd y Sir i fanteisio ar gysylltiadau strategol gyda Blaenau'r Cymoedd a Phrifddinas-Ranbarth Caerdydd yn ehangach drwy'r A465, a tuag at Swydd Henffordd drwy'r A449 a'r A40, ynghyd â chysylltiadau rheilffordd Gasnewydd, Caerdydd a'r gogledd ar hyd rheilffordd y Gororau. Byddai tai fforddiadwy yn cael eu cyfeirio at yr ardaloedd cynaliadwy hynny yng ngogledd y Sir a gaiff eu dynodi yn yr LMHA fel bod â mwyaf o angen tai.

Map o'r opsiwn:



Manteision:

- Byddai'n rhoi cyfle ar gyfer adeiladu cymunedau cynaliadwy drwy ddarparu cartrefi a swyddi a gwella lefelau hunan-gynhwysiad a sicrhau gwelliannau/darpariaeth seilwaith yng ngogledd y Sir.
- Cyfle i alluogi buddsoddiad mewn trafndiaeth cyhoeddus ac o bosibl hyrwyddo newid dulliau teithio o'r car i dull mwy cynaliadwy o deithio ar drên a bws yn y Fenni.
- Rhoi twf mewn ardaloedd cynaliadwy yn ne'r Sir sydd â mynediad ar hyn o bryd i gyfleusterau/gwasanaethau, cysylltiadau teithio lleol a chyfleoedd cyflogaeth.
- Byddai'r opsiwn hwn yn hwyluso twf sy'n gydnaws gyda Pholisi Cynllunio Cymru, Dyfodol Cymru: Cynllun Cenedlaethol 2040, sy'n galw am ddynodi gwregys gwrdd "o amgylch Casnewydd a rhannau dwyreiniol y rhanbarth".

Opsw'n 4: Canolbwyntio twf yng ngogledd y Sir

- Potensial i ddatblygu cysylltiadau o'r Fenni i Brifddinas-Rhanbarth Caerdydd yn ehangach.

Anfanteision:

- Nid yw'n rhoi cyfleoedd ar gyfer datblygiad cynaliadwy yn yr holl Aneddiadau Sylfaenol, Eilaidd a Gwledig nac ardal Glannau Hafren.
- Byddai diffyg cyfleoedd cyflogaeth tu allan i ogledd sir Fynwy yn gwaethygu cymudo allan o'r ardaloedd yn ne'r Sir, ac ni fyddai'n cynorthwyo wrth wella hunan-gynhwysiad yn yr ardaloedd hyn (h.y. Cas-gwent a Glannau Hafren).
- Ni fyddai'n cefnogi cyfleusterau presennol na'n galluogi darpariaeth cyfleusterau ychwanegol a seilwaith mewn ardaloedd tu allan i ogledd Sir Fynwy. Byddai aneddiadau tu allan i ogledd y Sir, yn drefol a gwledig, dan anfantais gan na fyddent yn manteisio o dwf ychwanegol i helpu cefnogi a chynnal cyfleusterau presennol na denu cyfleusterau ychwanegol.
- Nid yw'n cynorthwyo wrth gynnal cymunedau gwledig tu allan i ogledd y Sir.
- Ni fyddai darpariaeth tai fforddiadwy yn cael ei sicrhau ar draws pob ardal marchnad tai, trefol a gwledig, a ddynodwyd ar hyn o bryd yn yr LHMA fel bod mewn angen gan y byddai'n cael ei gyfyngu i ogledd y Sir yn unig.
- Byddai twf yn bennaf ar safleoedd tir glas, fodd bynnag cydnabyddir fod cyfleoedd cyfyngedig ar gyfer datblygiad tir llwyd o fewn y Sir. Yn yr un modd, byddai'r cyfleoedd yn gyfyngedig ar gyfer datblygiad ar dir amaethyddol gradd is.

Tabl 21 – Asesiad o Opsw'n 4 o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun – Pennawd	Perfformiad Opsw'n 4 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
*Dynodi amcanion y Cynllun yr ystyrir eu bod wedi cynyddu o ran pwyslais a phwysigrwydd yn sgil Covid-19 fel y cyfeirir ato ym mharagraff 3.8		
Cymru llewyrchus (Nod Llesiant)		
Amcan 1	Twf Economaidd/ Cyflogaeth*	Er y byddai'r opsiwn hwn yn rhoi cyfle i gysylltu tai a thwf cyflogaeth yng ngogledd y Sir, mae'n annhebyg y byddai'n cael effaith sylweddol ar dwf cyflogaeth ar draws y Sir gyfan gan y byddai datblygiad yn canolbwyntio ar yr aneddiadau mwyaf cynaliadwy yng ngogledd y Sir. Mae'r cyfle i greu economi llewyrchus ac amrywiol gyda chysylltiadau da ar draws y Sir gyfan yn neilltuoel o bwysig oherwydd y pandemig presennol.
Amcan 2	Canolfannau Manwerthu*	Byddai'n rhoi cyfle i ychwanegu at sail/nifer cwsmeriaid ym mhrif drefi y Fenni, Trefynwy a Rhaglan ond yn amharu ar sail a nifer cwsmeriaid Cas-gwent, Cil-y-coed, Brynbuga a Magwyr. Mae twf yng ngogledd y Sir yn annhebyg o gefnogi nodau adfywio canol trefi Cil-y-coed a Brynbuga.

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun – Pennawd	Perfformiad Opsiwn 4 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
		Amlygwyd fod rôl a swyddogaeth y stryd fawr yn y gymuned leol yn neilltuol o bwysig yn y pandemig presennol, byddai'r opsiwn hwn yn rhoi cefnogaeth ddigonol i gyfleusterau manwerthu presennol ar draws y Sir.
Cymru gydnerth (Nod Llesiant 2)		
Amcan 3	Seilwaith Gwyrdd, Bioamrywiaeth a'r Tirlun*	Yn debygol o arwain at bwysau pellach ar yr amgylchedd naturiol. Serch hynny gallai datblygiadau newydd yn y lleoliadau hyn wella seilwaith gwyrdd a chysylltedd ecolegol drwy gyfleoedd i greu cysylltiadau newydd. Cafodd gwerth a phwysigrwydd cael mynediad i ofodau agored/gwyrdd lleol i gynorthwyo gyda hamdden ac iechyd a llesiant ei gynyddu yn ystod y pandemig presennol.
Amcan 4	Risg Llifogydd	Er fod ardaloedd o orlifdir yng ngogledd y Sir, gellir lleoli datblygiadau ymaith o ardaloedd mewn risg llifogydd a bydd yn cynnwys SUDs yn unol â pholisi Cynllunio Cenedlaethol a deddfwriaeth SUDs.
Amcan 5	Mwynau a Gwastraff	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar fwynau a gwastraff, gellir diwallu goblygiadau banc tir mwynau.
Amcan 6	Tir	Cyfleoedd cyfyngedig ar gyfer datblygu ar dir llwyd neu dir amaethyddol gradd is, fodd bynnag mae rhai cyfleoedd yn bodoli o fewn yr aneddiadau mwyaf cynaliadwy. Yn debyg o fod yn ddatblygiad tir glas yn bennaf.
Amcan 7	Adnoddau Naturiol	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar y gallu i hyrwyddo defnydd effeithiol o adnoddau naturiol. Caiff unrhyw ddatblygiadau eu hannog i fod yn effeithiol o ran dŵr ac ynni ac yn cynnwys technolegau ynni adnewyddadwy addas.
Cymru iachach (Nod Llesiant 3)		
Amcan 8	Iechyd a Llesiant*	Ni fyddai unrhyw effaith negyddol ar iechyd a llesiant. Caiff unrhyw ddatblygiadau eu hannog i gefnogi ffyrdd o fyw mwy iach a darparu digonedd o ofod agored, gyda gwerth a phwysigrwydd cael mynediad i ofodau agored/gwyrdd wedi ei danlinellu yn sgil Covid-19.
Cymru fwy cyfartal (Nod Llesiant 4)		
Amcan 9	Demograffeg*	Byddai darpariaeth tai marchnad a fforddiadwy yn canolbwyntio ar ogledd y Sir, yn yr aneddiadau mwyaf cynaliadwy. Ni chynigir unrhyw dwf yn ne'r Sir gan effeithio ar ddarpariaeth tai marchnad a hefyd dai fforddiadwy, a fyddai yn ei dro yn effeithio ar

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun – Pennawd	Perfformiad Opsiwn 4 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
		<p>ddemograffeg gan y byddai'r boblogaeth iau yn cael eu prisio allan yn yr ardaloedd hyn. Gallai'r opsiwn hwn hefyd arwain at ynysigrwydd gwledig o fewn aneddiadau gwledig tu allan i ogledd Sir Fynwy. Byddai'n rhoi rhai cyfleoedd drwy gyflogaeth a darpariaeth tai i'r boblogaeth iau i fyw a gweithio yn Sir Fynwy yng ngogledd y Sir yn unig. Mae'r pandemig presennol wedi dangos yn glir bwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys ac yn gynaliadwy yn gymdeithasol, yn neilltuol o ran demograffeg. Ni fyddai'r opsiwn hwn yn cefnogi/galluogi cymunedau cynaliadwyedd gymdeithasol a chytbwys ar draws y Sir.</p>
<p>Cymru o gymunedau cydlynus (Nod llesiant 5)</p>		
<p>Amcan 10</p>	<p>Tai*</p>	<p>Byddid yn canolbwyntio tai yng ngogledd y Sir yn yr aneddiadau mwyaf cynaliadwy ac ni fyddai'n diwallu anghenion tai ar draws pob ardal marchnad tai, gan gael effaith negyddol ar ddarpariaeth tai fforddiadwy, yn neilltuol mewn ardaloedd a ddynodwyd fel bod â'r angen mwyaf yn yr LHMA. Byddai hyn yn ei dro yn effeithio ar ddemograffeg gan y byddai'r boblogaeth iau yn cael eu prisio allan yn yr ardaloedd hyn. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i sicrhau darpariaeth ystod a dewis o gartrefi (cymysgedd tai) mewn datblygiadau tai yn y dyfodol, ni fyddai'r opsiwn hwn yn mynd i'r afael â phroblemau fforddiadwyedd y Sir nac adeiladu cymunedau cynaliadwy a chadarn ledled Sir Fynwy.</p>
<p>Amcan 11</p>	<p>Creu lleoedd</p>	<p>Byddai angen i unrhyw ddatblygiadau gyfoethogi cymeriad a hunaniaeth yr aneddiadau yng ngogledd y Sir yn unol ag egwyddorion cenedlaethol creu lleoedd cynaliadwy. Tanlinellwyd gwerth a phwysigrwydd creu lleoedd yng ngoleuni Covid-19.</p>
<p>Amcan 12</p>	<p>Cymunedau</p>	<p>Dim ond yng ngogledd y Sir y byddai datblygiadau yn cael eu lleoli gyda'r mynediad gorau i gyflogaeth, manwerthu, cyfleusterau cymunedol a seilwaith gymdeithasol. Yn debygol o arwain at effaith niweidiol ar aneddiadau tu allan i ogledd Sir Fynwy. Mae'n debygol o arwain at effaith niweidiol ar aneddiadau tu allan i ogledd Sir Fynwy, ni fyddai unrhyw ddatblygiad yn cael ei gyfeirio at y lleoliadau hyn. Mae'r pandemig presennol wedi dangos yn glir bwysigrwydd sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys a chynaliadwy yn gymdeithasol. Ni fyddai'r opsiwn hwn yn</p>

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun – Pennawd	Perfformiad Opsiwn 4 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
		cefnogi/galluogi cynaliadwyedd cymdeithasol a chymunedau cytbwys ar draws y Sir.
Amcan 13	Cymunedau Gwledig	Dim ond i ogledd y Sir y byddai tai yn cael eu cyfeirio ac ni fyddai'n mynd i'r afael ag angen gwledig mewn ardaloedd gwledig eraill ar draws y Sir. Byddai hyn yn ei dro yn effeithio ar ddemograffeg gan y byddai'r boblogaeth iau yn cael eu prisio allan yn yr ardaloedd gwledig hyn. Byddai hyn hefyd yn effeithio ar gynaliadwyedd yr ardaloedd gwledig presennol gan na fyddai unrhyw gymorth ychwanegol i helpu cynnal cyfleusterau gwledig ac ni fyddai ychwaith unrhyw ddatblygiadau gweddill i ddenu cyfleoedd cyflogaeth gwledig ychwanegol. Gallai'r opsiwn hwn arwain at ynysigrwydd gwledig.
Amcan 14	Seilwaith*	Byddai pwysau ar seilwaith yn cael ei gyfyngu i ogledd y Sir mewn ardal gyda chysylltiadau ffordd da i Flaenau'r Cymoedd a Prifddinas-Ranbarth Caerdydd yn ehangach a chysylltiadau rheilffordd ar linell y Gororau. Fodd bynnag, dylai seilwaith priodol fod yn ei le/cael ei ddarparu ar gyfer unrhyw ddatblygiad newydd yn yr ardal hon. Ni fyddai diffyg datblygu tu allan i'r ardal hon yn ysgogi gwelliannau a buddion seilwaith digonol mewn ardaloedd eraill ar draws y Sir h.y. Cas-gwent a Glannau Hafren. Byddai'n rhoi cefnogaeth ychwanegol ar gyfer cyfleusterau yng ngogledd y Sir yn unig, gyda chefnogaeth ychwanegol ar gyfer cyfleusterau mewn ardaloedd eraill yn annhebyg o gael eu cyflawni. Mae'r pandemig presennol wedi dangos pwysigrwydd darpariaeth seilwaith digidol ac opsiynau teithio llesol i gefnogi/galluog cynnydd mewn gweithio gartref a chefnogi cymunedau lleol.
Amcan 15	Hygyrchedd	Byddai datblygiad yn cael ei ganolbwyntio yng ngogledd y Sir lle mae cyfleoedd cyflogaeth presennol, fodd bynnag nid oes unrhyw warant y bydd preswylwyr yn byw a gweithio yn yr un ardal, er y dylid cydnabod y bu cynnydd mewn gweithio ystwyth a gweithio gartref yn sgil Covid-19, sy'n debygol o barhau dros y tymor hirach ³⁵ . Mae'r ddibyniaeth gynyddol ar fynediad i gyfleusterau a gwasanaethau lleol yn ystod y pandemig cyfredol wedi

³⁵ Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ym mis Medi 2020 fod ganddynt uchelgair hirdymor i tua 30% o weithlu Cymru i weithio o bell un ai o gartref neu'n agos at gartref yn defnyddio hybiau gweithio o bell yn y gymuned <https://gov.wales/aim-30-welsh-workforce-work-remotely>

Rhif Amcan y Cynllun	Amcan y Cynllun – Pennawd	Perfformiad Opsiwn 4 o gymharu ag Amcanion y Cynllun
		dangos eu pwysigrwydd i gymunedau. Er fod gan lawer o aneddiadau yng ngogledd y Sir gysylltiadau teithio cynaliadwy eisoes yn eu lle drwy gysylltiadau rheilffordd a bws presennol, bydd angen i unrhyw ddatblygiadau newydd roi ystyriaeth lawn i deithio llesol a chyfleoedd trafndiaeth cynaliadwy integredig. Byddai datblygiad yn y Fenni yn manteisio o gysylltiadau da i Brifddinas-Ranbarth Caerdydd ar hyd yr A465. Fodd bynnag, bydd y ffocws yng ngogledd y Sir yn arwain at gyfleoedd cyfyngedig i wella hygyrchedd yng ngweddill y Sir.
Cymru o ddiwylliant egniol lle mae'r Gymraeg yn ffynnu (Nod Llesiant 6)		
Amcan 16	Diwylliant, Treftadaeth a'r Gymraeg	Yn dibynnu ar leoliad y safleoedd, mae ganddo'r potensial i effeithio ar dreftadaeth nifer o aneddiadau yng ngogledd sir Fynwy, fodd bynnag ychydig iawn o ddatblygiad fyddai yn y trefi hanesyddol mewn rhannau eraill o'r Sir. Serch hynny drwy ddyluniad gall datblygiadau ddiogelu a gwella'r amgylchedd adeiledig yn ogystal â rhoi buddion i'r economi, twristiaeth a llesiant cymunedau. Dim effaith ar y Gymraeg.
Byd sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang (Nod Llesiant 7)		
Amcan 17	Newid Hinsawdd	Gellir sicrhau cadernid datblygiadau newydd i agweddau newid hinsawdd drwy ddyluniad a lleoli datblygiadau newydd. Gall datblygiadau roi cyfleoedd i leihau carbon drwy geisio cyfleoedd ar gyfer cynhyrchu ynni adnewyddadwy, gan geisio gostwng cymudo, cefnogi defnydd o gerbydau allyriad isel iawn a thrafnidiaeth gyhoeddus, a darparu seilwaith gwyrdd ansawdd uchel. Mae'r pandemig presennol wedi tanlinellu'r angen i alluogi ymatebion o'r fath wrth gyflenwi cymunedau cynaliadwy a chadarn.

Dadansoddiad o'r Gwerthusiad Cynaliadwyedd Integredig

- 3.18 Mae'r canfyddiadau yn y Gwerthusiad yn nodi fod Opsiwn 4 drwy ganolbwyntio twf yn yr aneddiadau mwyaf cynaliadwy yng ngogledd y Sir yn manteisio ar gyfleoedd yn gysylltiedig â Bargen Ddinesig Prifddinas-Caerdydd, yn neilltuol y rhanbarth ehangach drwy'r A465, a thuag at Swydd Henffordd ar hyd yr A449 a'r A40 ynghyd â chysylltiadau rheilffordd i Gasnewydd, Caerdydd a'r gogledd ar hyd rheilffordd y Gororau. Fodd bynnag, byddai twf cyfyngedig yng ngweddill y Sir yn cyfyngu twf

economaidd yn y Sir ehangach ac ni fyddai'n cynorthwyo wrth gynnal cymunedau presennol Sir Fynwy, gan waethygu problemau demograffeg presennol a lefelau cymudo allan o'r sir. Byddai ardaloedd gwledig yn neilltuol dan anfantais gan na fyddent yn cael budd o dai ychwanegol i helpu cefnogi cyfleusterau presennol neu ddenu cyfleusterau ychwanegol. Dim ond yng ngogledd y Sir y caiff tai eu cyflenwi, gan olygu na chaiff anghenion eu diwallu ym mhob ardal marchnad a allai yn ei dro gael effaith bosibl ar brisiau tai yn deillio yn y cyd-destun hwn, o gofio y caiff cyflenwi tai fforddiadwy ei ganolbwyntio yn y gogledd yn unig, a dim diwallu anghenion yn ehangach. Yr opsiwn hwn ynghyd ag Opsiwn 3 sy'n perfformio yn lleiaf da yn nhermau cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant cymdeithasol oherwydd ynysigrwydd tebygol cymunedau a pharhad proffil demograffig anghytwys ar draws Sir Fynwy gyfan.

- 3.19 Canfu'r gwerthusiad nad oes llawer i wahaniaethu rhwng yr opsiynau ar y cam hwn yng nghyswllt themâu amgylchedd hanesyddol a bioamrywiaeth, gan nodi y gallai'r holl opsiynau fod ag effeithiau negyddol, fodd bynnag cydnabyddir y medrid darparu lliniariad a bod gan datblygiad y potensial i gyflenwi effeithiau cadarnhaol ar raddfa'r prosiect. Oherwydd fod lleoliad manwl twf yn anhysbys ar y cam hwn canfuwyd fod gan bob opsiwn effaith ansicr ar themâu tirlun a newid hinsawdd. Gallai pob opsiwn fod ag effeithiau negyddol ar adnoddau naturiol er y sylweddolir y gellid daparu lliniariad ac y bydd natur ac arwyddocad effeithiau yn dibynnu ar faint a lleoliad datblygu.

Opsiwn Gofodol a Ffefrir yn y Cynllun Datblygu Lleol Newydd

- 3.20 Mae'r Opsiynau Gofodol a gyflwynwyd yn rhoi opsiynau strategaeth gofodol amgen ar gyfer darparu am dwf, gan roi ystyriaeth i'r sylfaen tystiolaeth a nodau polisi. Yn seiliedig ar yr asesiad a nodir uchod, Opsiwn Gofodol 2 sef dosbarthu twf yn gymesur ar draws aneddiadau mwyaf cynaliadwy y Sir³⁶ yw'r Opsiwn Gofodol a ffefrir gan y Cyngor.
- 3.21 Byddai'r opsiwn hwn yn rhoi twf cymesur yn yr ardaloedd trefol a gwledig mwyaf cynaliadwy, yn unol â'r Gwerthusiad Aneddiadau Cynaliadwy. Ystyrir bod yr opsiwn gofodol hwn yn rhoi fframwaith defnydd tir fydd yn helpu i gyflawni diben creiddiol y Cyngor o helpu i adeiladu cymunedau cynaliadwy a chydnerth ar gyfer cenedlaethau heddiw a'r dyfodol. Yn sylfaenol, bydd yr opsiwn hwn yn galluogi darparu ystod a dewis digonol o gartrefi, yn gartrefi marchnad a chartrefi fforddiadwy i gael eu darparu ledled aneddiadau mwyaf cynaliadwy y Sir, a chafodd yr angen am hynny ei amlygu ymhellach gan y pandemig presennol. Byddai'r opsiwn hwn hefyd yn cynorthwyo wrth sicrhau fod ein cymunedau yn gytbwys a chymdeithasol gynaliadwy, yn neilltuol o ran demograffeg, sy'n amcan allweddol yn y Cynllun Datblygu Lleol Newydd ac y cafodd pwysigrwydd hynny ei ddangos yn glir yn ystod y pandemig presennol. Yn yr un modd, caiff twf cyflogaeth ei gyfeirio i leoliadau cyllidawdy o amgylch y Sir, fydd yn cynorthwyo wrth ostwng yr angen i deithio/lefelau cymudo allan o'r sir, a chymunedau hunan-gynwysedig. Fodd bynnag, cydnabyddir yn sgil Covid-19 y bu cynnydd mewn gweithio ystwyth a gweithio gartref, sy'n debyg o barhau dros y tymor hirach³⁷ ac yn gostwng lefelau teithio i'r gwaith ymhellach dros gyfnod y Cynllun. Bydd twf mewn lleoliad addas yn cynyddu'r sylfaen cwsmeriaid a'r gweithlu, gan gefnogi cyfleusterau, busnesau a gwasanaethau lleol. Mae'r ddibyniaeth gynyddol ar fynediad i gyfleusterau a gwasanaethau lleol yn ystod y pandemig presennol wedi tanlinellu eu pwysigrwydd i'n cymunedau. Yr opsiwn hwn fyddai'r un gorau ar gyfer diwallu anghenion a chefnogaeth cymunedau trefol a gwledig Sir Fynwy.
- 3.22 Yn ogystal â hyn, mae'r dadansoddiad o'r Gwerthusiad Opsiynau Cynaliadwyedd yn rhoi Opsiwn Gofodol 2, ynghyd ag Opsiwn Gofodol 1, fel yr opsiynau sy'n perfformio orau drwyddi draw. Er bod gwahaniaethau bach rhwng Opsiynau 1 a 2 o ran sut y caiff twf ei ddosbarthu yn ystod cyfnod y Cynllun, mae canfyddiadau'r Gwerthusiad yn nodi nad ydynt yn ddigon sylweddol i haeddu rhoi un opsiwn mewn safle uwch nag is na'r llall o gymharu â themâu'r Gwerthusiad. Felly, mae Opsiwn Gofodol 2 yn perfformio'n gadarnhaol drwyddi draw a chredir fod ganddo'r potensial am effeithiau cadarnhaol sylweddol hirdymor ar themâu eraill y Gwerthusiad yn ymwneud ag economi/cyflogaeth, poblogaeth cymunedau, iechyd/llesiant a chydaddoldeb o

³⁶ Cyhoeddir Gwerthusiad Aneddiadau Cynaliadwy i lywio'r Strategaeth a Ffefrir i ddynodi'r anheddiadau hyn. Bydd hyn yn ystyried aneddiadau o ran eu lleoliad, lefel darpariaeth gwasanaeth, capasiti a'u rôl a swyddogaeth o fewn yr ardal.

³⁷ Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ym mis Medi 2020 fod ganddynt uchelgair hirdymor i tua 30% o weithlu Cymru i weithio o bell un ai o gartref neu'n agos at gartref yn defnyddio hybiau gweithio o bell yn y gymuned <https://gov.wales/aim-30-welsh-workforce-work-remotely>

gymharu â'r opsiynau eraill. Mae'r Gwerthusiad yn nodi ei bod yn debygol y bydd yr opsiwn hwn yn mynd i'r afael â phroblemau demograffeg presennol, gan annog pobl iau i fyw a gweithio yn y Sir. Byddai'r opsiwn hwn yn perfformio'n gadarnhaol o ran darparu tai i ateb yr anghenion a ddynodwyd yn y Sir ac yn darparu tai fforddiadwy ledled yr hierarchaeth aneddiadau, gan sicrhau y caiff ystod a dewis o gartrefi eu cyflenwi, yn neilltuol lle mae angen tai fforddiadwy i gynorthwyo i adennill poblogaeth gytbwys.

- 3.23 Drwyddi draw, ystyrir mai'r opsiwn hwn yw'r un gorau ar gyfer cyflawni gweledigaeth y Cynllun Datblygu Lleol Newydd a diben creiddiol y Cyngor o adeiladau cymunedau cynaliadwy ar draws Sir Fynwy.

Cwestiynau Ymgynghori

- **Opsiwn Gofodol 2 (dosbarthu twf yn gymesur ar draws aneddiadau mwyaf cynaliadwy y Sir) yw'r opsiwn a ffafriwn. Ar sail y dystiolaeth uchod, ydych chi'n cytuno gyda'r opsiwn gofodol a ffafriwn? Esboniwch pam a rhoi eich rhesymau os oes gwelwch yn dda.**
- **Os ydych yn ffafrio opsiwn gwahanol, nodwch pa opsiwn yr ydych yn ei ffafrio a rhoi manylion sut mae'r opsiwn hwn yn ateb y problemau/heriau sy'n wynebu Sir Fynwy ac yn cyflawni amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd?**

4 Camau Nesaf

- 4.1 Bydd ymateb o'r ymgynghoriad anstatudol ar y Papur Opsiynau Twf a Gofodol yn cael ei ystyried a, lle'n briodol, bydd yn llywio'r opsiynau strategaeth twf a gofodol a ffefrir a gaiff eu nodi yn y Strategaeth a Ffefrir. Bydd y Strategaeth a Ffefrir ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol Newydd yn destun ymgysylltu/ymgyngoriad ym Mai-Mehefin 2021.

GLOSSARY

- MR** Household membership rates are used to calculate the proportion of the household population in each household category by age group and sex i.e. 1 person households, 2 person households, etc. The household population is converted into households using average household size assumptions taken from the Welsh Government Household model. MR indicates that an assumption has been applied to the scenario which returns the household membership rates for young adult age groups (19-24, 25-29, 30-34) to their 2001 rates.
- CR_R** Commuting ratio is reducing – the commuting ratio is the balance between the level of employment and the number of resident workers. A commuting ratio greater than 1.00 indicates that the size of the resident workforce exceeds the level of employment available in an area. The commuting ratio for Monmouthshire at the time of the 2011 Census was 1.12. CR_R indicates that an assumption has been applied to the scenario which reduces the commuting ratio from its 2011 Census value to 1.10 by the end of the Plan period.
- AH** Affordable Housing - in addition to the initial modelling selected options have been the subject of additional testing to establish the impact on demography, dwellings, household formation and employment of an affordable-housing policy-led strategy. As a starting point, the additional testing models the impact of meeting 10% of the need identified in the Local Housing Market Assessment on affordable housing-led sites where at least 50% of the homes are affordable.
- PG** POPGROUP – forecasts have been developed using the POPGROUP suite of products. These enable forecasts to be derived for population, households and the labour force.

Monmouthshire

Affordable Housing Evidence

November 2020



Acknowledgements

Demographic statistics used in this report have been derived from data from the Office for National Statistics licensed under the Open Government Licence v.3.0.

The authors of this report do not accept liability for any costs or consequential loss involved following the use of the data and analysis referred to here; this is entirely the responsibility of the users of the information presented in this report.

Contents

Acknowledgements.....	i
Contents.....	ii
1 Context.....	1
Context.....	1
Approach.....	1
2 Scenario Definition	2
3 Demographic Outcomes	4
Population, Households and Migration	4
Linking Population and Employment.....	6
4 Household Growth.....	7
5 Summary.....	8

1 Context

Context

- 1.1 This Addendum Report extends Monmouthshire’s demographic evidence and should be read in conjunction with the main RLDP Demographic Evidence report, produced for Monmouthshire County Council in November 2020.
- 1.2 The Council are seeking additional evidence on the impact of policy-driven affordable housing provision, based upon the projected dwelling requirements of the Council’s chosen scenario options.
- 1.3 The Council’s chosen scenario options, presented in the previous analysis, are as follows:
 - Net Nil (MR, CR_R)
 - WG-2018 (Principal)
 - WG-2018 (Principal) (MR, CR_R)
 - Dwelling-led (5yr)
 - PG Long Term Adj 5yr (MR, CR_R)
 - Employment-led RSC (Higher) (CR_R)

Approach

- 1.4 POPGROUP technology has been used to configure a range of additional **dwelling-led** scenarios for Monmouthshire, considering a range of policy-led affordable housing options.
- 1.5 Section 2 of this Addendum outlines the assumptions used in the configuration of the policy-led affordable housing scenarios.
- 1.6 Section 3 illustrates the demographic and employment outcomes of the policy-led affordable housing scenario, accounting for ‘market’ housing only.
- 1.7 Section 4 presents the household growth outcomes of the policy-led affordable housing scenarios that incorporate both the ‘market’ and ‘affordable’ housing elements.
- 1.8 A summary of the evidence is provided in Section 5.

2 Scenario Definition

- 2.1 Twelve additional **dwelling-led** scenarios have been configured. The scenarios use the Council's chosen scenario options as a starting point, applying a dwelling growth uplift to account for policy-led affordable housing provision (Table 1).
- 2.2 Under each policy-led affordable housing scenario, the base year is consistent with the Council's respective chosen scenario, presented in the previous analysis.
- 2.3 All household and labour force assumptions are also consistent with the previous analysis, including sensitivities applied to household membership rates and the commuting ratio. These assumptions are detailed in the previous RLDP Demographic Evidence report.

Table 1: Scenario Definition

1. Dwelling-led -43 dpa (Net Nil (MR, CR_R))	Models the demographic and employment impact of an average dwelling growth of -43 dpa. Average dwelling growth is based on a total uplift of +396 dwellings to the projected dwelling growth under the Net Nil (MR, CR_R) scenario, reflecting 396 additional 'market' homes over the plan period, from policy-led affordable housing provision.
2. Dwelling-led -17 dpa (Net Nil (MR, CR_R))	Models the demographic and employment impact of an average dwelling growth of -17 dpa. Average dwelling growth is based on a total uplift of +792 dwellings to the projected dwelling growth under the Net Nil (MR, CR_R) scenario, reflecting 396 additional 'market' homes and 396 additional 'affordable' homes over the plan period.
3. Dwelling-led 226 dpa (WG-2018 (Principal))	Models the demographic and employment impact of an average dwelling growth of 226 dpa. Average dwelling growth is based on a total uplift of +533 dwellings to the projected dwelling growth under the WG-2018 (Principal) scenario, reflecting 533 additional 'market' homes over the plan period.
4. Dwelling-led 262 dpa (WG-2018 (Principal))	Models the demographic and employment impact of an average dwelling growth of 262 dpa. Average dwelling growth is based on a total uplift of +1,066 dwellings to the projected dwelling growth under the WG-2018 (Principal) scenario, reflecting 533 additional 'market' homes and 533 additional 'affordable' homes over the plan period.

-
- | | |
|---|--|
| 5. Dwelling-led 280 dpa
(WG-2018 (Principal)
(MR, CR_R)) | Models the demographic and employment impact of an average dwelling growth of 280 dpa. Average dwelling growth is based on a total uplift of +570 dwellings to the projected dwelling growth under the WG-2018 (Principal) (MR, CR_R) scenario, reflecting 570 additional ‘market’ homes over the plan period. |
| 6. Dwelling-led 318 dpa
(WG-2018 (Principal)
(MR, CR_R)) | Models the demographic and employment impact of an average dwelling growth of 318 dpa. Average dwelling growth is based on a total uplift of +1,140 dwellings to the projected dwelling growth under the WG-2018 (Principal) (MR, CR_R) scenario, reflecting 570 additional ‘market’ homes and 570 additional ‘affordable’ homes over the plan period. |
| 7. Dwelling-led 362 dpa
(Dwelling-led 5yr) | Models the demographic and employment impact of an average dwelling growth of 362 dpa. Average dwelling growth is based on a total uplift of +601 dwellings to the projected dwelling growth under the Dwelling-led (5yr) scenario, reflecting 601 additional ‘market’ homes over the plan period. |
| 8. Dwelling-led 402 dpa
(Dwelling-led 5yr) | Models the demographic and employment impact of an average dwelling growth of 402 dpa. Average dwelling growth is based on a total uplift of +1,202 dwellings to the projected dwelling growth under the Dwelling-led (5yr) scenario, reflecting 601 additional ‘market’ homes and 601 additional ‘affordable’ homes over the plan period. |
| 9. Dwelling-led 460 dpa
(PG Long Term Adj (5yr)
(MR, CR_R)) | Models the demographic and employment impact of an average dwelling growth of 460 dpa. Average dwelling growth is based on a total uplift of +702 dwellings to the projected dwelling growth under the PG Long Term Adj 5yr (MR, CR_R) scenario, reflecting 702 additional ‘market’ homes over the plan period. |
| 10. Dwelling-led 507 dpa
(PG Long Term Adj (5yr)
(MR, CR_R)) | Models the demographic and employment impact of an average dwelling growth of 507 dpa. Average dwelling growth is based on a total uplift of +1,404 dwellings to the projected dwelling growth under the PG Long Term Adj 5yr (MR, CR_R) scenario, reflecting 702 additional ‘market’ homes and 702 additional ‘affordable’ homes over the plan period. |
| 11. Dwelling-led 542 dpa
(Employment-led RSC
(Higher) (CR_R)) | Models the demographic and employment impact of an average dwelling growth of 542 dpa. Average dwelling growth is based on a total uplift of +933 dwellings to the projected dwelling growth under the Employment-led RSC (Higher) (CR_R) scenario, reflecting 933 additional ‘market’ homes over the plan period. |
| 12. Dwelling-led 604 dpa
(Employment-led RSC
(Higher) (CR_R)) | Models the population impact of an average dwelling growth of 604 dpa. Average dwelling growth is based on a total uplift of +1,866 dwellings to the projected dwelling growth under the Employment-led RSC (Higher) (CR_R) scenario, reflecting 933 additional ‘market’ homes and 933 additional ‘affordable’ homes over the plan period. |
-

3 Demographic Outcomes

Population, Households and Migration

- 3.1 In this section, the demographic and employment growth outcomes are presented for the policy-led affordable housing scenarios that account for ‘market’ housing provision only.
- 3.2 The 2001–2033 population growth trajectories for the scenarios are presented in Figure 1. In Table 2, each of the scenarios is summarised in terms of population and household growth outcomes for the 2018–2033 RLDP period, alongside the average annual net migration outcomes.
- 3.3 Over the plan period, the additional policy-led affordable housing provision results in greater average annual net migration and population growth than the Council’s chosen scenarios, with population growth ranging from -5.4% to 18.5% under the **Dwelling-led -43 dpa (Net Nil (MR, CR_R))** and **Dwelling-led 542 dpa (Employment-led RSC (Higher) (CR_R))** scenarios, respectively.
- 3.4 The **Dwelling-led 542 dpa (Employment-led RSC (Higher) (CR_R))** projects the highest population growth of all the policy-led affordable housing scenarios at 18.5%.
- 3.5 The **Dwelling-led 460 dpa (PG Long Term Adj (5yr) (MR, CR_R))** scenario, incorporating adjusted household membership rates, estimates population growth of 13.2%.
- 3.6 Based on the **Dwelling-led 5yr** scenario, the **Dwelling-led 362 dpa (Dwelling-led 5yr)** scenario estimates population growth of 11.3% over the plan period, with average annual net migration of +1,110 people.
- 3.7 The **Dwelling-led 226 dpa (WG-2018 (Principal))** scenario estimates population growth of 6.4%. Accounting for higher rates of household formation in the young adult age-groups, the **Dwelling-led 280 dpa (WG-2018 (Principal) (MR, CR_R))** projects population growth of 6.5%.
- 3.8 Based on the **Net Nil (MR, CR_R)** scenario, the **Dwelling-led -43 dpa (Net Nil (MR, CR_R))** scenario projects population *decline* over the plan period, with decline of 5.4% estimated.

Monmouthshire Growth Outcomes 2018–2033

Policy-led Affordable Housing Scenarios

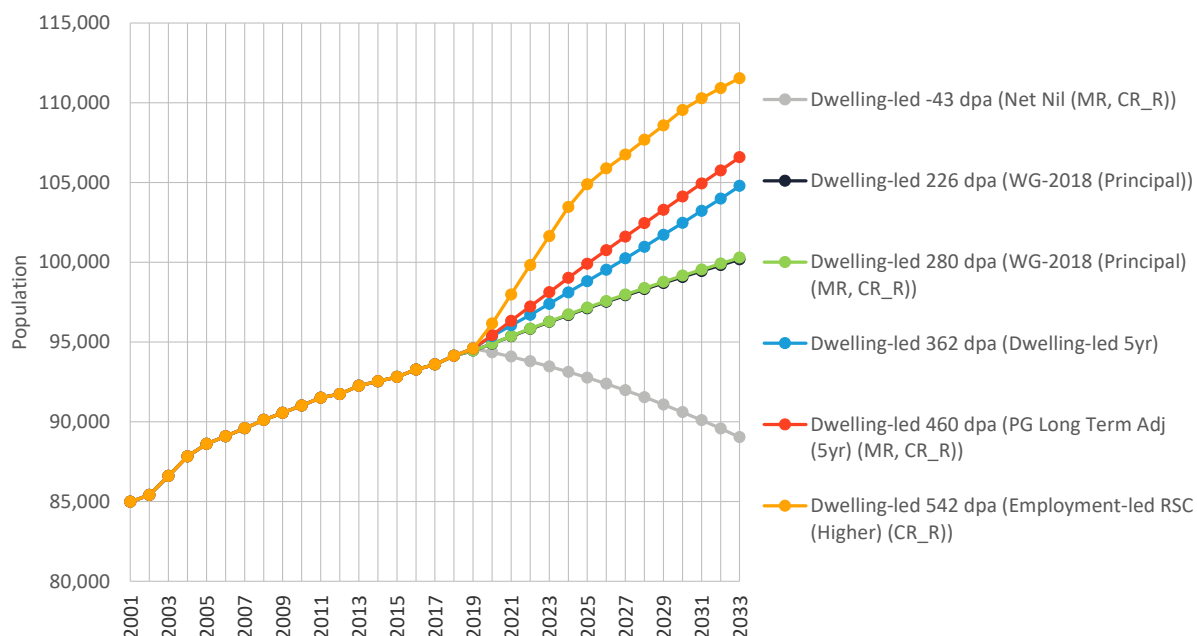


Figure 1: Monmouthshire Population Growth Scenarios, 2001–2033

Table 2: Population, Household, Migration, and Dwelling growth under each scenario, 2018–2033

Scenario	Change 2018–2033				Average per year	
	Population Change	Population Change %	Households Change	Households Change %	Net Migration	Dwellings
Dwelling-led 542 dpa (Employment-led RSC (Higher) (CR_R))	17,403	18.5%	7,762	19.3%	1,524	542
Dwelling-led 460 dpa (PG Long Term Adj (5yr) (MR, CR_R))	12,443	13.2%	6,585	16.4%	1,223	460
Dwelling-led 362 dpa (Dwelling-led 5yr)	10,641	11.3%	5,054	12.6%	1,110	362
Dwelling-led 280 dpa (WG-2018 (Principal) (MR, CR_R))	6,147	6.5%	4,007	10.0%	825	280
Dwelling-led 226 dpa (WG-2018 (Principal))	6,047	6.4%	3,240	8.1%	818	226
Dwelling-led -43 dpa (Net Nil (MR, CR_R))	-5,110	-5.4%	-618	-1.5%	108	-43

Linking Population and Employment

- 3.9 The estimated impact of each policy-led affordable housing scenario upon employment growth in Monmouthshire, is presented for the plan period 2018–2033.
- 3.10 Estimates of average annual employment growth have been calculated using a combination of economic activity rates, an unemployment rate and a commuting ratio for the UA. In each scenario, the labour force assumptions are consistent with those applied in the Council’s respective chosen scenario.
- 3.11 Over the 2018–2033 plan period, the policy-led affordable housing scenarios result in a range of employment growth outcomes that varies from a decline of -120 per year under the **Dwelling-led -43 dpa (Net Nil (MR, CR_R))** scenario to average annual employment growth of +642 under the **Dwelling-led 542 dpa (Employment-led RSC (Higher) (CR_R))** scenario (Figure 2).

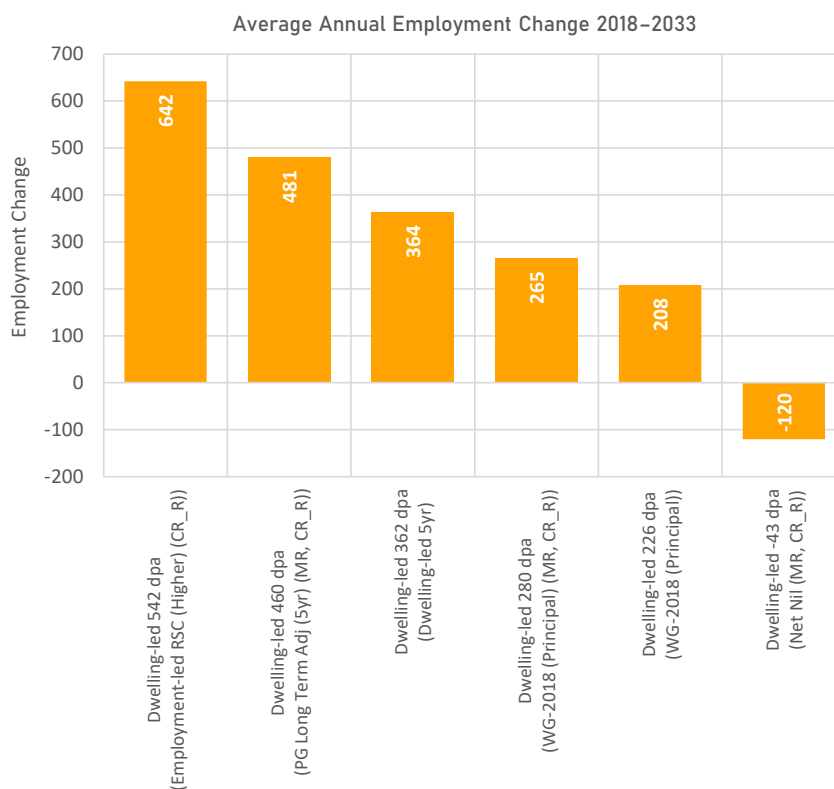


Figure 2: Average Annual Employment Change, 2018–2033

4 Household Growth

- 4.1 Section 4 outlines the household growth, by household type, under the policy-led affordable housing scenarios that include both the ‘market’ and ‘affordable’ housing elements.
- 4.2 Under each scenario, the change in households (by type) over the 2018–2033 plan period is presented in Table 3. Household growth is estimated under all policy-led affordable housing scenarios, with the exception of the **Dwelling-led -17 dpa (Net Nil (MR, CR_R))**. Under all scenarios, one and two-person (no children) households have been projected to increase the most in absolute terms.

Table 3: Household Change by Household Type, 2018–2033

Household Type	Household Change 2018–2033					
	Dwelling-led -17 dpa (Net Nil (MR, CR_R))	Dwelling-led 262 dpa (WG-2018 (Principal))	Dwelling-led 318 dpa (WG-2018 (Principal) (MR, CR_R))	Dwelling-led 402 dpa (Dwelling-led 5yr)	Dwelling-led 507 dpa (PG Long Term Adj (5yr) (MR, CR_R))	Dwelling-led 604 dpa (Employment-led RSC (Higher) (CR_R))
1 person	1,074	1,680	2,372	2,145	3,104	2,914
2 person (No children)	248	1,372	1,718	1,928	2,537	2,845
2 person (1 adult, 1 child)	-72	24	73	80	156	169
3 person (No children)	-367	91	-30	241	159	454
3 person (2 adults, 1 child)	-244	136	174	306	414	578
3 person (1 adult, 2 children)	-24	90	70	131	124	198
4 person (No children)	-89	132	33	192	101	272
4 person (2+ adults, 1+ children)	-366	65	209	289	537	661
4 person (1 adult, 3 children)	-10	42	24	57	44	84
5+ person (No children)	-67	108	-41	133	-27	164
5+ person (2+ adults, 1+ children)	-322	-17	-64	94	84	271
5+ person (1 adult, 4+ children)	-1	25	13	32	21	44
Total	-240	3,749	4,551	5,628	7,255	8,653

5 Summary

- 5.1 POPGROUP technology has been used to configure a range of additional **dwelling-led** scenarios for Monmouthshire, which consider the impact of additional policy-driven affordable housing provision, based upon the projected dwelling requirements of the Council’s chosen scenario options. For each scenario, population, household, migration, dwelling and employment growth is presented over a 2018–2033 plan period.
- 5.2 Under each of the scenarios, household and labour force assumptions are consistent with the Council’s respective chosen scenario.
- 5.3 Over the 2018–2033 plan period, the uplift in policy-led housing provision, incorporated in the scenarios, results in higher population growth outcomes than the Council’s chosen scenario options. Accounting for both ‘market’ and ‘affordable’ policy-led housing provision, population change of 18.5% to -5.4% is estimated, with corresponding household growth of 21.6% to -1.5% (Figure 3).

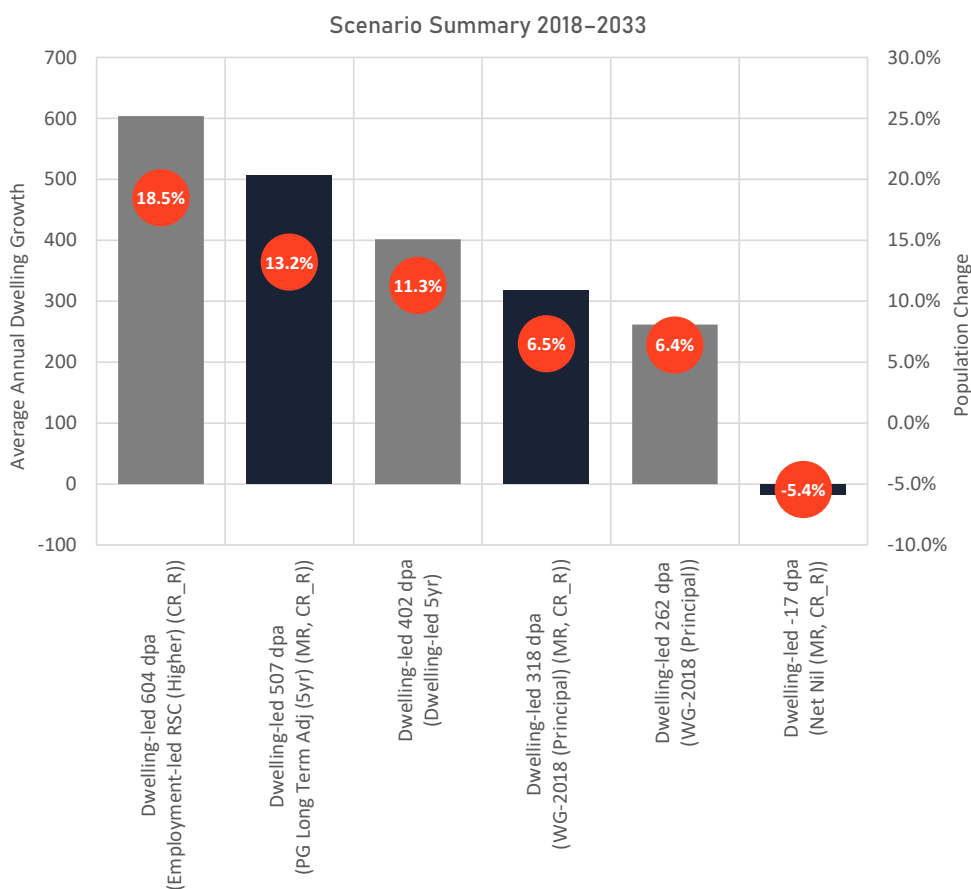
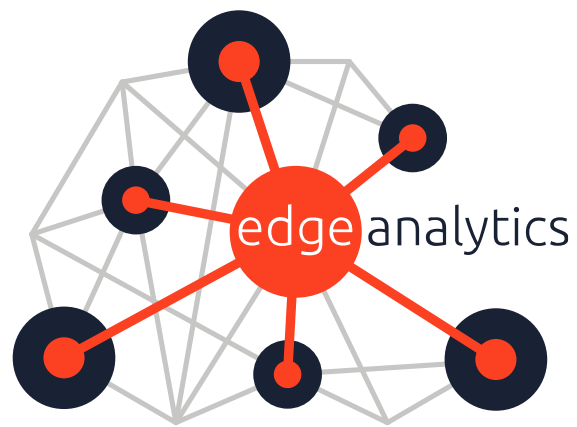


Figure 3: Scenario Summary, 2018–2033



Edge Analytics Ltd

Nexus | Discovery Way | University of Leeds | Leeds | LS2 3AA

www.edgeanalytics.co.uk

ATODIAD 3 – Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd

Cynhaliwyd Adolygiad o'r Materion, Gweledigaeth ac Amcanion ym mis Mehefin 2020 a chafodd ei ymgorffori yn Adolygiad y Cynllun Datblygu Lleol Newydd o'r Materion, Gweledigaeth ac Amcanion a Sylfaen Tystiolaeth (Medi 2020)¹ a ddaeth i'r casgliad eu bod yn parhau'n berthnasol yng ngoleuni Covid-19 a'i bod yn addas parhau gyda pharatoi'r Cynllun newydd ar sail y gwerthoedd hyn. Fodd bynnag, ystyriwyd bod pwyslais cynyddol a phwysigrwydd gan rai amcanion oherwydd Covid-19, yn gyson â'r blaenoriaethau a ddynodwyd yn nogfen Adeiladu Lleoedd Gwell a gyhoeddodd Llywodraeth Cymru ym mis Gorffennaf 2020. Caiff yr amcanion hyn eu dangos gyda * yn y tabl islaw er eglurder. Gweler yr Adolygiad i gael manylion pellach sut y mae'r pandemig presennol wedi effeithio ar amcanion y Cynllun newydd.

Rhif Amcan y Cynllun Datblygu Lleol	Pennawd	Amcan y Cynllun Datblygu Lleol
*Yn dynodi amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd yr ystyrir fod ganddynt fwy o bwyslais a phwysigrwydd oherwydd Covid-19		
Cymru lewyrchus (Nod Llesiant 1)		
Amcan 1	Twf Economaidd/ Cyflogaeth*	Cefnogi economi ffyniannus, amrywiol a gyda chysylltiadau da sy'n darparu ystod o gyfleoedd cyflogaeth ansawdd da i alluogi ac annog twf busnes cynhenid a denu mewnfuddsoddiad a busnesau arloesol cystadleuol mewn sectorau twf priodol drwy ddarparu gofodau i sefydlu a thyfu busnesau.
Amcan 2	Canolfannau manwerthu*	Cynnal a hybu trefi'r Fenni, Cas-gwent, Trefynwy, Cil-y-coed a Brynbuga fel canolfannau manwerthu bywiog a deniadol yn gwasanaethu eu poblogaethau eu hunain a'r ardaloedd o'u hamgylch, ynghyd â chynyddu'r sail cwsmeriaid posibl drwy dwf y dyfodol tra'n cydnabod fod rôl y canolfannau hyn yn esblygu.
Cymru gydnherth (Nod Llesiant 2)		
Amcan 3	Seilwaith Gwyrdd, Bioamrywiaeth a Thirlun*	Diogelu, gwella a rheoli amgylchedd naturiol ac ecosystemau Sir Fynwy. Mae hyn yn cynnwys Ardal Harddwch Naturiol Eithriadol Dyffryn Gwy, tirluniau ansawdd uchel a neilltuol eraill y Sir, safleoedd gwarchoddedig, rhywogaethau gwarchoddedig a diddordebau bioamrywiaeth arall, ynghyd â'r cysylltiad rhyngddynt drwy greu dolenni newydd iddynt eu haddasu tra ar yr un pryd yn cynyddu'r manteision i'r eithaf ar gyfer yr economi, twristiaeth, iechyd a llesiant.
Amcan 4	Risg llifogydd	Sicrhau bod datblygiadau newydd yn rhoi ystyriaeth i risg llifogydd, yn y presennol ac yn y dyfodol, yn cynnwys yr angen i osgoi datblygiad anaddas mewn ardaloedd sydd

¹ <https://www.monmouthshire.gov.uk/planning-policy/development-of-an-evidence-base/>

Rhif Amcan y Cynllun Datblygu Lleol	Pennawd	Amcan y Cynllun Datblygu Lleol
		mewn risg o lifogydd neu a all gynyddu'r risg o lifogydd mewn man arall a'r angen i gynllunio datblygiad i reoli dŵr wyneb ffo.
Amcan 5	Mwynau a Gwastraff	Cyflawni goblygiadau rhanbarthol a lleol y Sir i reoli a chael gwared o'i gwastraff a diogelu ac ymelwa ar ei hadnoddau mwynol mewn modd cynaliadwy.
Amcan 6	Tir	Hyrwyddo defnydd effeithol o dir, yn cynnwys yr angen i: <ul style="list-style-type: none"> • gynyddu'r cyfleoedd i'r eithaf ar gyfer datblygu ar dir a ddatblygwyd yn flaenorol, gan gydnabod bod cyfleoedd tir llwyd yn gyfyngedig yn Sir Fynwy; • diogelu'r tir amaethyddol gorau a mwyaf hyblyg tra ar yr un pryd yn cydnabod na fydd hynny'n bosibl oherwydd y gyfran uchel o dir o'r fath yn y Sir a'r cyfleoedd cyfyngedig ar gyfer datblygiadau tir llwyd.
Amcan 7	Adnoddau naturiol	Hyrwyddo defnydd effeithiol adnoddau naturiol yn cynnwys cynyddu cyfleoedd ar gyfer effeithiolrwydd dŵr, effeithiolrwydd ynni, ynni adnewyddadwy, ailgylchu a gostwng gwastraff
Cymru iachach (Nod Llesiant 3)		
Amcan 8	Iechyd a Llesiant*	Gwella mynediad ar gyfer pob oedran i weithgareddau hamdden, chwaraeon, gofod agored a chefn gwlad i alluogi ffyrdd mwy iach o fyw.
Cymru sy'n fwy cyfartal (Nod Llesiant 4)		
Amcan 9	Demograffiaeth*	Cynyddu cyfleoedd i'r boblogaeth iau i fyw a gweithio o fewn Sir Fynwy i gynorthwyo wrth sicrhau demograffiaeth gytbwys.
Cymru o gymunedau cydlynus (Nod Llesiant 5)		
Amcan 10	Tai*	Darparu lefel o dai sy'n ddigonol i ddarparu dewis eang o gartrefi ar gyfer preswylwyr presennol a phreswylwyr y dyfodol, caiff tai a fforddiadwy a hygyrch eu cyflawni cyn belled ag sy'n bosibl, yn neilltuol mewn trefi ond hefyd mewn ardaloedd gwledig, cyhyd ag y gall tai o'r fath gynorthwyo wrth adeiladu cymunedau cytbwys a chynaliadwy.
Amcan 11	Creu lleoedd	Hyrwyddo dyluniad a chynlluniau cynaliadwy ansawdd da sy'n hybu cymeriad a hunaniaeth aneddiadau a chefn gwlad Sir Fynwy; creu mannau deniadol, diogel a hygyrch i fyw a gweithio ynddynt ac ymweld â nhw; a hyrwyddo ffyniant, iechyd, hapusrwydd a llesiant pobl.
Amcan 12	Cymunedau	Adeiladau cymunedau cynaliadwy a chadarn lle mae gan bobl fynediad da i gyflogaeth, siopau, tafarndai, trafnidiaeth gyhoeddus, teithio llesol, gofal iechyd, cyfleusterau cymunedol a diwylliannol.

Rhif Amcan y Cynllun Datblygu Lleol	Pennawd	Amcan y Cynllun Datblygu Lleol
Amcan 13	Cymunedau Gwledig	Cynnal cymunedau gwledig presennol i'r graddau mwyaf posibl drwy ddarparu cyfleoedd datblygu o faint a lleoliad addas mewn ardaloedd gwledig er mwyn cynorthwyo wrth adeiladu cymunedau gwledig cynaliadwy a chryfhau'r economi gwledig.
Amcan 14	Seilwaith*	Sicrhau bod seilwaith corfforol a diogel addas yn ei le (yn cynnwys cyfleusterau cymunedol a hamdden, carthffosiaeth, dŵr, trafndiaeth, ysgolion, gofal iechyd a band eang etc.) neu y gellir ei ddarparu ar gyfer datblygiad newydd.
Amcan 15	Hygyrchedd	Ceisio gostwng yr angen i deithio drwy hyrwyddo cymysgedd o ddyraniadau defnydd tir a gwella cysylltiadau rhyngwyd, a lle mae angen teithio, i ddarparu cyfleoedd ar gyfer teithio llesol a thrafnidiaeth gynaliadwy integredig.
Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu (Nod Llesiant 6)		
Amcan 16	Diwylliant, Treftadaeth a'r Gymraeg	Diogelu a gwella'r amgylchedd adeiledig, diwylliant a threftadaeth Sir Fynwy ar gyfer y dyfodol tra'n cynyddu manteision i'r economi, twristiaeth a llesiant cymdeithasol, yn cynnwys cefnogi a diogelu'r Gymraeg.
Cymru sy'n gyfrifol ar lefel byd-eang (Nod Llesiant 7)		
Amcan 17	Newid Hinsawdd*	Ymdrechu i gyfyngu'r cynnydd mewn tymheredd byd-eang i 1.5°C, gan gefnogi gostwng carbon drwy amrywiaeth o fesurau yn cynnwys defnyddio ynni adnewyddadwy, dyluniad a lleoliad datblygiad newydd, annog twf swyddi a phoblogaeth cytbwys i ostwng teithio i'r gwaith allan o'r sir, darparu cysylltedd band eang i ostwng yr angen i deithio, darparu seilwaith gwefru cerbydau allyriad isel iawn i ostwng allyriadau ac ansawdd aer, a darparu seilwaith gwyrdd ansawdd uchel.

ATODIAD 4 – Amcanion Gwerthusiad Cynaliadwyedd Integredig (ISA)

Thema ISA	Amcan ISA
Economi a Chyflogaeth	Hyrwyddo twf economaidd a chynyddu i'r effaith gyfraniad economaidd yr ardal i Brifddinas-Ranbarth Caerdydd, cryfhau ac arallgyfeirio yr economi, hyrwyddo twristiaeth, hybu bywiogrwydd a hyfywedd canol trefi a chynyddu ffyniant i bawb.
	Cynyddu lefelau cyflogaeth leol a sicrhau dosbarthiad cyfleoedd, gan wella cyrhaeddiad addysgol a chynyddu lefel sgiliau.
Poblogaeth a Chymunedau	Darparu nifer ddigonol o gartrefi ansawdd da i'w gwerthu ar y farchnad a chartrefi fforddiadwy ansawdd da mewn lleoliadau cynaliadwy i ddiwallu anghenion a ddynodwyd.
	Hybu ansawdd dylunio i greu lleoedd gwych i bobl.
Iechyd a Llesiant	Gwella iechyd a llesiant y boblogaeth yn cynnwys iechyd corfforol a meddwl, llesiant cymdeithasol a diogelwch y gymuned.
Cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant cymdeithasol	Gostwng tlodi ac anghydraddoldeb, mynd i'r afael ag allgau cymdeithasol a hyrwyddo cydlyniaeth gymunedol.
Trafnidiaeth a Symud	Gwella mynediad i bawb i'r swyddi, gwasanaethau a chyfleusterau maent eu hangen tra'n cefnogi gostyngiad yn y defnydd o drafnidiaeth breifat drwy hyrwyddo teithio llesol ac annog newid modd i drafnidiaeth gynaliadwy, a gwella mynediad i gyfathrebu digidol a chyfleustodau ansawdd uchel.
Adnoddau Naturiol (Aer, Tir, Mwynau a Dŵr)	Dynodi a dilyn unrhyw gyfleoedd i ostwng, neu o leiaf, leihau cysylltiad y boblogaeth â llygredd aer.
	Gwneud y defnydd gorau o dir a ddatblygwyd yn flaenorol ac adeiladau presennol i leihau pwysau ar gyfer datblygiadau tir glas a diogelu tir amaethyddol gradd uwch lle bynnag sydd modd.
	Hyrwyddo'r economi cylch drwy ostwng cynhyrchu gwastraff a chynyddu i'r eithaf aildefnyddio ac ailgylchu, gan sicrhau defnydd adnoddau naturiol a darpariaeth cyflenwad digonol o fwynau.
	Cadw, diogelu a gwella amgylchedd dŵr, ansawdd dŵr ac adnoddau dŵr.
Bioamrywiaeth a Geoamrywiaeth	Cadw, diogelu a gwella buddiannau bioamrywiaeth a geoamrywiaeth o fewn ac o amgylch Sir Fynwy.
Amgylchedd Hanesyddol	Cadw a gwella arwyddocâd amgylchedd hanesyddol, asedau diwylliannol (yn cynnwys y defnydd o'r Gymraeg) ac asedau treftadaeth y Sir a'u gosodiadau.

Thema ISA	Amcan ISA
Tirlun	Diogelu a gwella ansawdd a chymeriad y tirlun.
Newid Effaith	Lliniaru ac addasu i effeithiau newid hinsawdd drwy gynyddu effeithiolrwydd ynni a chynhyrchu ynni a defnyddio ffynonellau ynni carbon isel ac adnewyddadwy.
Risg Llifogydd	Gostwng a rheoli'r risg o lifogydd

ATODIAD 5 – Rhestr hir o Senarios Twf

Senario	Disgrifiad	Asesiad Dechreuol	Mynd ymlaen
Senario 1 (Fersiwn 1)	Prif senario Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018: mae hyn yn atgynhyrchu prif amcanestyniad poblogaeth yn defnyddio tystiolaeth poblogaeth hanesyddol ar gyfer 2001-2018.	Caiff y senario hwn ei gynnwys o fewn yr opsiynau i'w hystyried ymhellach mewn ymateb i arweiniad Llywodraeth Cymru sy'n argymhell y dylid defnyddio amcanestyniadau diweddaraf poblogaeth awdurdod lleol ac aelwydydd fel rhan sylfaenol o'r sylfaen tystiolaeth ar gyfer cynlluniau datblygu. Mae hyn yn cynnwys y prif amcanestyniad. Fodd bynnag, mae awdurdodau cynllunio lleol yn cadw'r gallu i addasu rhai tybiaethau o fewn y modelu safonol. Gallai hyn fod yn ganlyniad ffactorau lleol sy'n adlewyrchu amgylchiadau penodol yn well. Felly cynhaliwyd profion ychwanegol ar y senario i sefydlu'r effaith ar ddemograffi, anheddau, math aelwyd a defnyddio strategaeth a gaiff ei harwain gan bolisi tai fforddiadwy sy'n anelu i gyflawni 10% o angen LMHA yn deillio o'r opsiwn hwn ar safleoedd tai sy'n darparu 50% tai fforddiadwy. Cafodd y senario hwn, gyda budd profion ychwanegol, ei ddewis fel opsiwn ar gyfer dibenion ymgynghori.	le – Opsiwn 2 yn y prif adroddiad
Senario 1 (fersiwn 2)	Prif senario Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018: mae hyn yn atgynhyrchu prif amcanestyniad poblogaeth yn defnyddio tystiolaeth poblogaeth hanesyddol ar gyfer 2001-2018.	Fel y nodir uchod mae awdurdodau cynllunio lleol yn cadw'r gallu i addasu rhai tybiaethau o fewn y modelu safonol i adlewyrchu ffactorau lleol y mae'r Cynllun yn dymuno eu trin. Gweithredwyd profion sensitifrwydd i'r allbwn o'r senario hwn i ganfod yr effaith ar amcanestyniad o'r addasiadau modelu i gyfraddau aelodaeth aelwydydd am dri grŵp allweddol (19-24, 25-29, 30-34) ac ar yr un pryd ostwng teithio allan o'r sir i weithio drwy gadw mwy o'r gweithlu preswyl. Wedyn cynhaliwyd profion ychwanegol ar y senario i ganfod yr effaith ar ddemograffi, anheddau, math aelwydydd a defnyddio strategaeth a arweinir gan bolisi tai fforddiadwy sy'n anelu i gyflawni 10% o'r angen LMHA yn deillio o'r opsiwn hwn ar safleoedd tai sy'n	le – Opsiwn 3 yn y prif adroddiad

Senario	Disgrifiad	Asesiad Dechreuol	Mynd ymlaen
		darparu 50% tai fforddiadwy. Cafodd y senario hwn, gyda budd profion ychwanegol, ei ddewis fel opsiwn ar gyfer dibenion ymgynghori.	
Senario 2	Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018 (Uchel): atgynhyrchu amcanestyniad poblogaeth 'Uchel', yn defnyddio tystiolaeth poblogaeth hanesyddol ar gyfer 2001-2018.	Mae canllawiau Llywodraeth Cymru yn dweud, yn nhermau ystyried y lefel o darpariaeth tai ar gyfer cynllun, bod y gyfres ddiweddaraf o amcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd Llywodraeth Cymru yn rhan sylfaenol o'r sylfaen tystiolaeth. Mae hyn yn cynnwys y prif amcanestyniad ac amcanestyniadau amrywiad. Gan fod yr amcanestyniadau amrywiad hyn yn seiliedig ar sefyllfaoedd eraill ar gyfer y dyfodol o ffrwythlondeb, marwoldeb ac ymfudiad o gymharu â'r prif amcanestyniad, maent yn arwydd defnyddiol o effaith newidiadau i ffrwythlondeb a disgwyliad oes ar dwf. Mae'r amrywiad 'poblogaeth uchel' (seiliedig ar dybiaethau am ffrwythlondeb, disgwyliad oes ac ymfudo uchel) yn rhoi arwydd o ansicrwydd ond nid yw'n rhoi terfyn uchaf ar ymddygiad demograffig y dyfodol. Er y caiff y senario hwn seiliedig ar amrywiad ei gynnwys o fewn y modelu, ni fwriedir mynd ag ef ymlaen ar gyfer ymgynghoriad.	Na
Senario 3	Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018 (Isel); atgyfnerthu amcanestyniad poblogaeth 'Isel' yn defnyddio tystiolaeth poblogaeth hanesyddol ar gyfer 2001-2018.	Mae canllawiau Llywodraeth Cymru yn dweud, yn nhermau ystyried y lefel o darpariaeth tai ar gyfer cynllun, bod y gyfres ddiweddaraf o amcanestyniadau poblogaeth ac aelwydydd Llywodraeth Cymru yn rhan sylfaenol o'r sylfaen tystiolaeth. Mae hyn yn cynnwys y prif amcanestyniad ac amcanestyniadau amrywiad. Gan fod yr amcanestyniadau amrywiad hyn yn seiliedig ar sefyllfaoedd eraill ar gyfer y dyfodol o ffrwythlondeb, marwoldeb ac ymfudiad o gymharu â'r prif amcanestyniad, maent yn arwydd defnyddiol o effaith newidiadau i ffrwythlondeb a disgwyliad oes ar dwf. Mae'r amrywiad 'poblogaeth isel' (seiliedig ar dybiaethau am ffrwythlondeb, disgwyliad oes ac ymfudo isel) yn rhoi arwydd o ansicrwydd ond nid yw'n rhoi terfyn uchaf ar ymddygiad demograffig y dyfodol. Er y caiff y senario hwn seiliedig ar	Na

Senario	Disgrifiad	Asesiad Dechreuol	Mynd ymlaen
		amrywiad ei gynnwys o fewn y modelu, ni fwriedir mynd ag ef ymlaen ar gyfer ymgynghoriad.	
Senario 4	PG Hirdymor: Defnyddio blwyddyn sylfaen ONS 2019 MYE gyda thybiaethau penodol i'r ardal ar ffrwythlondeb a marwoldeb yn deillio o brif amcanestyniad Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018. Daw thybiaethau ymfudiad o gyfnod hanesyddol 18 mlynedd (2001/02 – 2018/2019)	Cynrychioli'r hyn fyddai'n digwydd dros gyfnod y cynllun pe byddai llif ymfudo yn parhau'r un fath â dros y 18 mlynedd diwethaf. Mae'r senario'n defnyddio yr un thybiaethau â Senarios 5 a 6, ond heb fudd y thybiaethau ychwanegol i fodelu effaith yn y dyfodol o ddileu tollau Pont Hafren. Gan y dangoswyd bod gan hyn effaith ar ymfudo, teimlid ei bod yn bwysig modelu hyn. Ni ddewiswyd yr opsiwn hwn ar gyfer dibenion ymgynghori.	Na
Senario 5	PG Hirdymor wedi'i addasu (5 mlynedd); Defnyddio blwyddyn sylfaen ONS 2019 MYE gyda thybiaethau penodol i'r ardal ar ffrwythlondeb a marwoldeb yn deillio o brif amcanestyniad Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018. Prif amcanestyniad. Addaswyd cyfraddau mewnfudo i adlewyrchu ymfudo uwch (seiliedig ar y 5 mlynedd diwethaf) o Fryste a de Swydd Caerloyw, yn dilyn dileu tollau Pont Hafren. Mae pob llif ymfudo arall yn gyson â senario PG hirdymor.	Mae'r senario hwn yn seiliedig ar yr un thybiaethau sylfaen â senario 4 ond yn rhoi ystyriaeth i'r cynnydd mewn mewnfudo yn gysylltiedig â dileu tollau Pont Hafren. Mae lefelau ymfudiad felly'n seiliedig ar gyfnod 18 mlynedd ar gyfer pob grŵp ac eithrio mewnfudo o Fryste a de Swydd Caerloyw dros y 5 mlynedd ddiwethaf. Mae allosod y lefelau mewnfudo diweddar ar gyfer y ddau grŵp hyn dros gyfnod y Cynllun yn rhoi arwydd o dueddiadau tebygol y dyfodol. Gan fod y senario hwn yn rhoi ystyriaeth i gyfnod hirach na hynny ers dileu'r tollau, mae'n fwy cadarn na Sefyllfa 6 gan y disgwylir na fyddai lefelau ymfudo yn parhau ar y lefel uwch a welwyd dros y 2 flynedd ddiwethaf. Defnyddiwyd profion sensitifrwydd ar yr allbwn o'r senario hwn i ganfod yr effaith ar amcanestyniad addasiadau modelu i gyfraddau aelodaeth aelwydydd ar gyfer tri grŵp oedran iau allweddol (19-24, 25-29, 30-34), tra ar yr un pryd yn gostwng teithio i'r gwaith allan o'r sir drwy gadw mwy o'r gweithlu preswyl. Cynhaliwyd profion ychwanegol ar y senario wedyn i ganfod yr effaith ar ddemograffi, anheddau, math aelwydydd a defnyddio strategaeth a gaiff ei arwain dan bolisi tai fforddiadwy sy'n	Ie – Opsiwn 5 yn y prif adroddiad

Senario	Disgrifiad	Asesiad Dechreuol	Mynd ymlaen
		anelu i ateb 10% o'r angen LHMA yn deillio o'r opsiwn hwn ar safleoedd tai sy'n darparu 50% tai fforddiadwy. Cafodd y senario hwn gyda budd profion sensitifrwydd ac ychwanegol ei ddewis fel opsiwn ar gyfer dibenion ymgynghori.	
Senario 6	PG Hirdymor wedi'i addasu (2 flynedd) - Defnyddio blwyddyn sylfaen ONS 2019 MYE gyda thybiaethau penodol i'r ardal ar ffrwythlondeb a marwoldeb yn deillio o brif amcanestyniad Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018. Addaswyd cyfraddau mewnfudo i adlewyrchu mewnfudo uwch (yn seiliedig ar y 2 flynedd ddiwethaf) o Fryste a de Swydd Caerloyw, yn dilyn dileu tollau Pont Hafren. Mae pob llif ymfudo arall yn gyson â senario PG Hirdymor.	Mae'r senario hwn yn seiliedig ar yr un tybiaethau sylfaen â senario 4 ond yn rhoi ystyriaeth i'r cynnydd mewn mewnfudo yn gysylltiedig gyda dileu tollau Pont Hafren. Mae lefelau ymfudo felly yn seiliedig ar gyfnod 18 mlynedd ar gyfer pob grŵp ac eithrio mewnfudo o Fryste a de Swydd Caerloyw dros y 2 flynedd ddiwethaf. Mae allosod y lefelau ymfudo diweddar ar gyfer y ddau grŵp hwn dros gyfnod y Cynllun yn rhoi arwydd o'r tueddiadau tebygol ar gyfer y dyfodol. Fodd bynnag, gan fod y senario hwn yn seiliedig ar amserlen fer teimlir fod Senario 5 yn fwy cadarn ar gyfer sefydliadau ar gyfer y dyfodol. Ni chafodd y senario hwn ei ddewis fel opsiwn ar gyfer dibenion ymgynghori.	Na
Senario 7	Net Nil – Defnyddio blwyddyn sylfaen ONS 2019 MYE gyda thybiaethau penodol i'r ardal ar ffrwythlondeb a marwoldeb yn deillio o Brif amcanestyniad Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018. Caiff llif ymfudo mewnol a rhyngwladol eu cydbwysu rhwng mewnlif ac all-lif gan arwain at ymfudo sero net.	Mae'r senario hwn yn rhoi llinell sylfaen o beth fyddai'n digwydd pe na fyddai unrhyw ymfudo net o Sir Fynwy gyda phob twf yn dibynnu ar newid naturiol h.y. y cydbwysedd rhwng genedigaethau a marwolaethau. Cafodd profion sensitifrwydd eu cymhwyso i'r allbwn o'r senario hwn i sefydlu'r effaith ar yr amcanestyniad o addasiadau modelu i gyfraddau aelwydydd ar gyfer tri grŵp allweddol oedran iau (19-24, 25-29, 30-34), tra ar yr un pryd yn gostwng teithio allan o'r sir i weithio drwy gadw mwy o'r gweithlu preswyl. Cynhaliwyd profion ychwanegol ar y senario i ganfod yr effaith ar ddemograffi, anheddau, math aelwydydd a defnyddio strategaeth dan	le – Opsiwn 1 yn y prif adroddiad

Senario	Disgrifiad	Asesiad Dechreuol	Mynd ymlaen
		arweiniad polisi tai fforddiadwy sy'n anelu i gyflawni 10% o'r angen LHMA yn deilio o'r opsiwn hwn ar safleoedd tai sy'n darparu 50% tai fforddiadwy. Mae ychwanegu'r elfen tai fforddiadwy yn arwain at lefel isel o ymfudo net. Eir â'r senario hwn gyda budd sensitifrwydd a phrofion ychwanegol ar gyfer ymgynghori.	
Senario 8	Arweinir gan anheddau (cyfartaledd 5 mlynedd): Defnyddir twf blynyddol anheddau o 2020/21 ymlaen, yn seiliedig ar yr anheddau a gwblhawyd yn y pum mlynedd ddiwethaf (2015/16 – 2019/20) Defnyddir twf blynyddol anheddiad o +310.	Mae'r senario hwn yn seiliedig ar nifer yr anheddau a gafodd eu cwblhau o'r 5 mlynedd ddiwethaf, yn hynny o beth mae'n rhoi ystyriaeth i'r gyfradd cwblhau diweddar wrth i safleoedd a ddyrannwyd yn y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwy ddod ymlaen. Ar yr un pryd gan ei fod yr un cyfnod â Senario 5 bydd hefyd yn rhoi ystyriaeth i unrhyw effeithiau ar gyflenwi anheddau dileu tollau Pont Hafren. Cynhaliwyd profion ychwanegol ar y senario i ganfod yr effaith ar ddemograffi, anheddau, math aelwyd a defnyddio strategaeth a gaiff ei arwain gan bolisi tai fforddiadwy sy'n anelu i gyflawni 10% o'r angen LHMA yn deillio o'r opsiwn hwn ar safleoedd tai sy'n cyflenwi 50% tai fforddiadwy. Cafodd y senario hwn gyda budd profion ychwanegol ei ddewis fel opsiwn ar gyfer dibenion ymgynghori.	Ie – Opsiwn 4 yn y prif adroddiad
Senario 9	Arweinir gan anheddau (cyfartaledd 10 mlynedd): Defnyddir twf blynyddol anheddau o 2020/21 ymlaen, yn seiliedig ar yr anheddau a gwblhawyd yn y deng mlynedd diwethaf (2010/11 – 2019/20) Defnyddir twf blynyddol anheddiad o +285.	Mae'r senario hwn yn seiliedig ar nifer yr anheddau a gafodd eu cwblhau o'r 10 mlynedd ddiwethaf. Mae'r nifer hwn yn seiliedig ar gyfnod cyn mabwysiadu y Cynllun Datblygu Lleol. Cynlluniwyd twf anheddau dan y Cynllun blaenorol, y Cynllun Datblygu Unedol, ar lefel llawer is ac felly ni fyddai'n cyfarch y materion a'r amcanion y mae angen i'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd eu trin. Ni fyddai parhau'r tueddiad hwn yn cyflawni gweledigaeth y Cynllun o greu cymunedau cynaliadwy a chadarn. Ni chafodd y senario hwn ei ddewis fel opsiwn ar gyfer dibenion ymgynghori.	Na
Senario 10	Arweinir gan anheddau (cyfartaledd 15 mlynedd): Defnyddir twf	Mae'r senario hwn yn seiliedig ar nifer yr anheddau a gafodd eu cwblhau o'r 15 mlynedd diwethaf, h.y. 'busnes fel arfer'. Ni fyddai parhau'r	Na

Senario	Disgrifiad	Asesiad Dechreuol	Mynd ymlaen
	blynyddol anheddau o 2020/21 ymlaen, yn seiliedig ar yr anheddau a gwblhawyd yn y pymtheg mlynedd diwethaf (2005/06 – 2019/20) Defnyddir twf blynyddol anheddiad o +269.	tueddiad hwn yn cyfarch y materion ac amcanion y mae angen i'r Cynllun Datblygu Lleol eu cyfarch. Ni fyddai parhad y tueddiad hwn yn cyflawni gweledigaeth y Cynllun o greu cymunedau cynaliadwy a chadarn.	
Senario 11	Llinell sylfaen (cymhareb cymudo yn gostwng): Cymhareb cymudo yn gostwng o werth Cyfrifiad 2011 (1.12) i werth Cyfrifiad 2001 (1.10) dros gyfnod y cynllun. Addasiadau cyfradd gweithgaredd economaidd yn unol â rhagolwg OBR, cyfradd diweithdra'n parhau yn sefydlog ar werth cyfredol (2.9%).	Mae'r llinell sylfaen yn senario dan arweiniad cyflogaeth sy'n gosod twf economaidd ar drywydd isel yn y Sir, ni fyddai hyn yn cefnogi nodau economaidd y Cyngor na'n cyflawni amcanion allweddol y Cynllun Datblygu Lleol Newydd yng nghyswllt yr economi a democratiaeth. Ni chredir ei bod yn realistig tybio byddai cyfradd cymudo is erbyn diwedd cyfnod y cynllun heb unrhyw dwf sylweddol mewn cyflogaeth, er y cydnabyddir ei bod yn debyg y bydd tueddiad cynyddol i bobl weithio gartref fel canlyniad i Covid-19. Ni ddewiswyd y senario hwn fel opsiwn ar gyfer dibenion ymgynghori.	Na
Senario 12	Cyfradd twf y Deyrnas Unedig (cymhareb cymudo yn gostwng): Cymhareb cymudo yn gostwng o werth Cyfrifiad 2011 (1.12) i werth Cyfrifiad 2001 (1.10) dros gyfnod y cynllun. Addasiadau cyfradd gweithgaredd economaidd yn unol â rhagolwg OBR, cyfradd diweithdra'n parhau yn sefydlog ar werth cyfredol (2.9%).	Er bod y senario hwn yn modelu goblygiadau dod â thwf cyflogaeth Sir Fynwy mewn sectorau sy'n tan-berfformio yn unol â rhai y Deyrnas Unedig, ni fyddai hyn yn cefnogi nodau economaidd y Cyngor na'n cyflawni amcanion allweddol y Cynllun Datblygu Lleol Newydd yng nghyswllt yr economi a demograffi. Credir nad yw'n realistig tybio y byddai cyfradd cymudo is erbyn diwedd cyfnod y cynllun heb dwf cyflogaeth sylweddol ar draws pob sector, er y cydnabyddir ei bod yn debyg bod tueddiad cynyddol i bobl weithio gartref fel canlyniad i Covid-19. Ni ddewiswyd y senario hwn fel opsiwn ar gyfer dibenion ymgynghori.	Na
Senario 13	Newid Strwythurol Is Sylweddol (cymhareb cymudo yn gostwng): Cymhareb cymudo yn gostwng o	Mae'r senario hwn yn ystyried effaith twf cyflogaeth uwchben y llinell sylfaen, felly byddai'n cefnogi nodau economaidd y Cyngor a byddai'n dechrau cyfarch amcanion allweddol y Cynllun Datblygu Lleol Newydd.	Na

Senario	Disgrifiad	Asesiad Dechreuol	Mynd ymlaen
	<p>werth Cyfrifiad 2011 (1.12) i werth Cyfrifiad 2001 (1.10) dros gyfnod y cynllun. Rhagwelir addasiadau cyfradd gweithgaredd economaidd yn unol â rhagolwg OBR, mae cyfradd diweithdra'n parhau'n sefydlog ar y gwerth cyfredol (2.9%).</p>	<p>Mae hefyd yn ystyried effaith cymudo ar y lefel uwch yma o ddarpariaeth swyddi. Fodd bynnag, hyd yn oed ar y lefel uwch yma o dwf economaidd, holir os byddai hyn yn ddigonol i effeithio ar y gymhareb cymudo, er y sylweddolir ei bod yn debygol y byddai tueddiad cynyddol i bobl weithio gartref fel canlyniad i Covid-19. Ni chafodd y senario hwn ei ddewis fel opsiwn ar gyfer dibenion ymgynghori.</p>	
Senario 14	<p>Newid Strwythurol Uwch Sylweddol (cymhareb cymudo yn gostwng): Cymhareb cymudo yn gostwng o werth Cyfrifiad 2011 (1.12) i werth Cyfrifiad 2001 (1.10) dros gyfnod y cynllun. Rhagwelir addasiadau cyfradd gweithgaredd economaidd yn unol â rhagolwg OBR, mae cyfradd diweithdra'n parhau'n sefydlog ar y gwerth cyfredol (2.9%).</p>	<p>Mae'r senario hwn yn ystyried effaith posibl newid strwythurol blaengar yn economi Sir Fynwy. Byddai hyn yn cefnogi nodau economaidd y Cyngor a byddai'n cyfarch amcanion allweddol y Cynllun Datblygu Lleol Rhanbarthol. Mae'n senario ddefnyddiol sy'n dangos goblygiadau mynd am y lefel uchel yma o dwf dros gyfnod y cynllun. Caiff y senario hwn ei gynnwys o fewn yr opsiynau ar gyfer ystyriaeth bellach gan ei bod yn realistig tybio y byddai'r gymhareb cymudo yn gostwng pe byddid yn ystyried y lefel uchel yma o dwf, gyda mwy o breswylwyr Sir Fynwy yn cael eu cyflogi o fewn y Sir.</p>	<p>le – Opsiwn 6 yn y prif adroddiad</p>

ATODIAD 6 – Rhestr hir o Opsiynau Gofodol

Opsiwyn	Disgrifiad	Asesiad Dechreuol	Symud Ymlaen
Opsiwyn 1 – Parhad strategaeth bresennol Cynllun Datblygu Lleol	Byddai twf yn cael ei ddosbarthu o amgylch y Sir gyda ffocws neilltuol ar y prif drefi ¹ , gyda pheth datblygiad yng Nglannau Hafren ² a pheth datblygiad yn yr ardaloedd gwledig mwyaf cynaliadwy i alluogi darparu tai fforddiadwy ledled y Sir. Byddai cyfleoedd cyflogaeth newydd yn cyd-fynd â datblygiad preswyl newydd, lle'n bosibl.	Mae'r opsiwn hwn yn atgynhyrchu strategaeth bresennol y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd. Mae tystiolaeth o'r Adroddiadau Monitro Blyneddol yn awgrymu fod cynnydd yn parhau i gael ei wneud tuag at weithredu'r strategaeth ofodol, fodd bynnag mae'n dangos nad yw polisiâu tai presennol yn cael eu cyflenwi mor gyflym ag y disgwyliid sydd yn ei dro yn effeithio ar y cyflenwad o dir tai, serch hynny mae cynnydd yn dal i gael ei wneud wrth ddod â'r safleoedd strategol ymlaen. Rhoddir ystyriaeth bellach i ystod o ffactorau fel rhan o'r asesiad o'r opsiwn yn cynnwys capasiti seilwaith, cyfyngiadau polisi, tai fforddiadwy a darpariaeth cyflogaeth. Ystyrir bod yr opsiwn hwn yn realistig a chafodd ei ddewis fel opsiwn ar gyfer dibenion ymgynghori.	le
Opsiwyn 2 – Dosbarthu twf yn gymesur ar draws aneddiadau mwyaf cynaliadwy y Sir	Byddai twf, yn cynnwys swyddi a thai fforddiadwy, yn cael ei ddosbarthu ar draws aneddiadau mwyaf cynaliadwy y Sir ³ , gyda'r lefel o dwf yn gymesur i faint yr aneddiadau ac amwynderau, angen tai fforddiadwy fel a ddynodir yn yr LHMA, y capasiti ar gyfer	Byddai'r opsiwn hwn yn cefnogi darparu tir tai mewn lleoliadau cynaliadwy ar gyfer datblygu drwy ddosbarthu twf mewn ardaloedd trefol cynaliadwy a hefyd yr ardaloedd gwledig mwyaf cynaliadwy, yn unol â PPW 10. Byddai hefyd yn cyfeirio tai fforddiadwy i ardaloedd a ddynodir yn yr LHMA fel bod â'r angen mwyaf. Rhoddir ystyriaeth bellach i ystod o ffactorau fel rhan o asesiad yr opsiwn yn cynnwys capasiti seilwaith, cyfyngiadau polisi a darpariaeth cyflogaeth.	le

¹ Fel y'i dynodir ym Mholisi S1 y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd (2014)

² Fel y'i dynodir ym Mholisi S1 y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd (2014)

³ Cyhoeddir Gwerthusiad Anheddiadau Cynaliadwy i baratoi ar gyfer y Strategaeth a Ffafir i ddynodi'r anheddiadau hyn. Bydd hyn yn ystyried anheddiadau yn nhermau eu lleoliad, lefel darpariaeth gwasanaeth, capasiti a'u rôl a swyddogaeth o fewn yr ardal.

Opsiwn	Disgrifiad	Aseiad Dechreuol	Symud Ymlaen
	twf/a neu'r angen ar gyfer datblygiad i gynnal y gymuned.		
Opsiwn 3 – Canolbwyntio twf ar y coridor M4	Byddai twf yn cael ei leoli'n bennaf yn ne'r Sir yn ardal Glannau Hafren yn agos at yr M4/M48 i fanteisio ar ei chysylltiadau strategol gyda Prifddinas-Ranbarth Caerdydd a De Orllewin Lloegr, cyfleoedd economaidd presennol a chysylltiadau seilwaith rhanbarthol, yn cynnwys ar hyd brif reilffordd De Cymru yng Nghyffordd Twannel Hafren. Byddai tai fforddiadwy yn cael eu cyfeirio at yr ardaloedd cynaliadwy hynny yn ne'r Sir a ddynodir yn yr LHMA fel bod â'r angen mwyaf am dai.	<p>Mae'r opsiwn hwn yn canolbwyntio twf mewn rhannau o Lannau Hafren sy'n agos at y coridor M4/M48. Bydd angen cynnwys yr effaith ar angen tai ar draws y Sir yn ei gyfanrwydd, yn cynnwys ardaloedd gwledig mewn gwerthusiad llawn. Rhoddir ystyriaeth bellach i amrywiaeth o ffactorau fel rhan o'r aseiad o'r opsiwn yn cynnwys capasiti seilwaith, cyfyngiadau polisi, tai fforddiadwy a darpariaeth cyflogaeth.</p> <p>Ystyrir bod yr opsiwn hwn yn realistig a chafodd ei ddewis fel opsiwn ar gyfer dibenion ymgynghori.</p>	le
Opsiwn 4 – Canolbwyntio twf yng ngogledd y Sir	Byddai twf yn cael ei leoli'n bennaf yn yr aneddiadau mwyaf cynaliadwy yng ngogledd y Sir i fanteisio ar ei chysylltiadau strategol gyda	Mae'r opsiwn hwn yn canolbwyntio twf yn yr aneddiadau mwyaf cynaliadwy yng ngogledd Sir Fynwy, h.y. y Fenni, Rhaglan a Threfynwy. Bydd angen cynnwys y gwerthusiad ar angen tai ar draws y Sir gyfan, yn cynnwys ardaloedd gwledig a de'r Sir mewn gwerthusiad llawn. Rhoddir ystyriaeth bellach i amrywiaeth o	le

Opsiwn	Disgrifiad	Asesiad Dechreuol	Symud Ymlaen
	<p>Blaenau'r Cymoedd a Phrifddinas-Ranbarth Caerdydd yn ehangach ar hyd yr A465 a thuag at Swydd Henffordd ar yr A449 a'r A40, ynghyd â chysylltiadau rheilffordd i Gasnewydd, Caerdydd a'r gogledd ar reilffordd y Gororau. Byddai tai fforddiadwy yn cael eu cyfeirio at yr ardaloedd cynaliadwy hynny yng ngogledd y sir a gaiff eu dynodi yn yr LHMA fel bod â'r angen tai mwyaf.</p>	<p>ffactorau fel rhan o'r asesiad o'r opsiwn yn cynnwys capasiti seilwaith, cyfyngiadau polisi, tai fforddiadwy a darpariaeth cyflogaeth.</p> <p>Ystyrir bod yr opsiwn hwn yn realistig a chafodd ei ddewis fel opsiwn ar gyfer dibenion ymgynghori.</p>	
<p>Opsiwn 5 - Yn flaenorol Opsiwn A yn y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd</p>	<p>Canolbwyntio datblygiad o fewn neu'n agos at dair prif dref y Fenni, Cas-gwent a Threfynwy sydd â'r mynediad gorau i swyddi, gwasanaethau a thrafnidiaeth gyhoeddus.</p>	<p>Mae hyn yn cyfeirio at opsiwn a ystyriwyd yn flaenorol yn y Cynllun Datblygu Lleol a fabwysiadwyd.</p> <p>Cwmpas cyfyngedig sydd ar gyfer ehangiad sylweddol neu hirdymor ar y prif drefi o fewn y Sir oherwydd cymysgedd o gyfyngiadau corfforol, amgylcheddol a pholisi. Byddai ehangu sylweddol neu hirdymor pellach yn yr ardaloedd hyn yn rhoi pwysau ychwanegol sy'n fwy na'r manteision yn nhermau hygyrchedd i wasanaethau a swyddi presennol. Ni fyddai'r opsiwn hwn yn diwallu anghenion tai neu economaidd ar draws y Sir.</p> <p>Ni chaiff yr opsiwn hwn ei ystyried yn realistig ac fel canlyniad ni chafodd ei ddewis fel opsiwn ar gyfer diben ymgynghori.</p>	<p>Na</p>

Opsiwn	Disgrifiad	Asesiad Dechreuol	Symud Ymlaen
<p>Opsiwn 6 – Yn flaenorol</p> <p>Opsiwn D yn y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd</p>	<p>Canolbwyntio datblygiad mewn safleoedd ac aneddiadau lle mae cyfleoedd yn bodoli ar gyfer datblygiad cymysg graddfa fawr i alluogi datblygiad preswyl newydd i gyd-fynd â chynnydd cysylltiedig mewn cyfleoedd cyflogaeth.</p>	<p>Mae hyn yn cyfeirio at opsiwn a ystyriwyd yn flaenorol yn y Cynllun Datblygu Lleol a Fabwysiadwyd. Mae strategaeth bresennol y Cynllun Datblygu Lleol yn cynnwys nifer o Safleoedd Defnydd Cymysg Strategol, fodd bynnag ni chafodd darpariaeth cyfleoedd cyflogaeth ynghyd â datblygiadau preswyl eu cyflawni yn yr holl Safleoedd Defnydd Cymysg Strategol a ddyrannwyd yn y Cynllun Datblygu Lleol a fabwysiadwyd. Byddai'r opsiwn yn mynd â hyn ymhellach drwy ddim ond dyrannu Safleoedd Defnydd Cymysg sydd, yn seiliedig ar brofiad blaenorol, yn debygol o fod â phroblemau yn ymwneud â hyfywedd ac ymarferoldeb ac ni fyddent yn opsiwn realistig yn y dyfodol. Er na fyddai ffocws ar safleoedd defnydd cymysg yn briodol, lle caiff safleoedd o'r fath eu hystyried yn hyfyw ac ymarferol, dylent gael mwy o ystyriaeth. Serch hynny byddai'n fwy manteisiol i ddyrannu tir cyflogaeth yn unol â chanfyddiadau'r Adolygiad o Dir Cyflogaeth a nodau eraill y Cyngor.</p> <p>Ni fyddai'r opsiwn hwn yn diwallu angen tai a draws Sir Fynwy yn ei chyfanrwydd, yn arbennig mewn ardaloedd gwledig o angen. Mae'n debygol hefyd y byddai cynnwys datblygiadau graddfa fawr hefyd yn effeithio ar gyfraddau adeiladu, gyda ffafriaeth tuag at adeiladwyr tai mawr yn cyfyngu nifer yr adeiladwyr tai bach/canolig sy'n gweithio yn y Sir.</p> <p>Ni chaiff yr opsiwn hwn ei ystyried yn realistig ac fel canlyniad ni chafodd ei ddeis fel opsiwn ar gyfer dibenion ymgynghori.</p>	<p>Na</p>

ATODIAD 7 – Matrics Cryno o Opsiynau Twf o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd

	Opsw'n 1 – Ymfudo Cytbwys (gyda thybiaethau polisi ychwanegol) (Ymfudiad Nil Net) (MR, CR_R), AH)	Opsw'n 2 – Prif Amcanestyniad Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018 (AH)	Opsw'n 3 – Prif Amcanestyniad Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018 (gyda thybiaethau polisi ychwanegol) (MR, CR_R), AH)	Opsw'n 4 – Cyfartalog dan arweiniad anheddau (seiliedig ar gyfraddau cwblhau anheddau) (Cyfartalog 5 mlynedd dan arweiniad anheddau, AH)	Opsw'n 5 – Amcanestyniad dan arweiniad poblogaeth (gyda thybiaethau polisi ychwanegol) (PG Hirdymor) (wedi addasu) (Syr) (MR, CR_R), AH)	Opsw'n 6 – Amcanestyniad dan arweiniad cyflogaeth (gyda thybiaethau polisi ychwanegol) (Newid Strwythurol Blaengar Uwch) (CR_R), AH)
Twf Economaidd/ Cyflogaeth						
Canolfannau Manwerthu						
Seilwaith Gwyrdd, Bioamrywiaeth a Thirlun						
Risg Llifogydd						
Mwynau a Gwastraff						
Tir						
Adnoddau Naturiol						
Iechyd a Llesiant						
Demograffeg						
Tai						
Creu Lleoedd						
Cymunedau						
Cymunedau Gwledig						
Seilwaith						
Hygyrchedd						
Diwylliant, Treftadaeth a'r Gymraeg						
Newid Hinsawdd						

ATODIAD 8 – Matrics Cryno o Opsiynau Twf o gymharu ag Amcanion ISA

Thema ISA		Categori a Safle					
		Opsw'n 1 – Ymfudo Cytbwys (gyda thybiaethau polisi ychwanegol) (Ymfudiad Nil Net) (MR, CR_R), AH)	Opsw'n 2 – Prif Amcanestyniad Llywodraeth Cymru (AH)	Opsw'n 3 – Prif Amcanestyniad Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018 (gyda thybiaethau polisi ychwanegol) (MR, CR_R), AH)	Opsw'n 4 – Cyfartalog dan arweiniad anheddau (seiliedig ar gyfraddau cwblhau anheddau) (Cyfartalog 5 mlynedd dan arweiniad anheddau, AH)	Opsw'n 5 – Amcanestyniad dan arweiniad poblogaeth gyda thybiaethau polisi ychwanegol (PG Hirdymor) (wedi addasu) (Syr) (MR, CR_R,), AH)	Opsw'n 6 – Amcanestyniad dan arweiniad cyflogaeth (gyda thybiaethau polisi ychwanegol (Newid Strwythurol Blaengar Uwch) (CR_R), AH)
Economi a chyflogaeth	Safle	5	4	3	2	1	1
	Effaith sylweddol?	Oes - negyddol	Ansicr	Ansicr	Ansicr	Oes - cadarnhaol	Oes - cadarnhaol
Poblogaeth a chymunedau	Safle	5	4	3	2	1	1
	Effaith sylweddol?	Oes - negyddol	Ansicr	Ansicr	Ansicr	Oes - cadarnhaol	Oes - cadarnhaol
Iechyd a llesiant	Safle	5	4	3	2	1	1
	Effaith sylweddol?	Oes - negyddol	Ansicr	Ansicr	Ansicr	Na	Na
Cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant cymdeithasol	Safle	5	4	3	2	1	1
	Effaith sylweddol?	Oes - negyddol	Ansicr	Ansicr	Ansicr	Na	Ansicr
Trafnidiaeth a symud	Safle	2	2	2	1	1	1
	Effaith sylweddol?	Na	Na	Na	Na	Na	Na
Adnoddau naturiol (aer, tir, mwynau a dŵr)	Safle	1	2	3	4	5	6
	Effaith sylweddol?	Na	Ansicr	Ansicr	Ansicr	Ansicr	Ansicr
Bioamrywiaeth a geoamrywiaeth	Safle	1	2	3	4	5	6
	Effaith sylweddol?	Na	Na	Na	Ansicr	Ansicr	Ansicr
Amgylchedd hanesyddol	Safle	1	2	3	4	5	6

Thema ISA		Categori a Safle					
		Opswn 1 – Ymfudo Cytbwys (gyda thybiaethau polisi ychwanegol) (Ymfudiad Nil Net) (MR, CR_R), AH)	Opswn 2 – Prif Amcanestyniad Llywodraeth Cymru (AH)	Opswn 3 – Prif Amcanestyniad Llywodraeth Cymru seiliedig ar 2018 (gyda thybiaethau polisii ychwanegol) (MR, CR_R), AH)	Opswn 4 – Cyfartalog dan arweiniad anheddau (seiliedig ar gyfraddau cwblhau anheddau) (Cyfartalog 5 mlynedd dan arweiniad anheddau, AH)	Opswn 5 – Amcanestyniad dan arweiniad poblogaeth gyda thybiaethau polisi ychwanegol (PG Hirdymor) (wedi addasu) (Syr) (MR, CR_R,), AH)	Opswn 6 – Amcanestyniad dan arweiniad cyflogaeth (gyda thybiaethau polisi ychwanegol (Newid Strwythurol Blaengar Uwch) (CR_R), AH)
	Effaith sylweddol?	Na	Ansicr	Ansicr	Ansicr	Ansicr	Ansicr
Tirlun	Safle	1	2	3	4	5	6
	Effaith sylweddol?	Na	Ansicr	Ansicr	Ansicr	Ansicr	Ansicr
Newid hinsawdd (yn cynnwys risg llifogydd)	Safle	6	5	4	3	2	1
	Effaith sylweddol?	Na	Na	Na	Na	Na	Na

ATODIAD 9 – Matrics Cryno o Opsiynau Gofodol o gymharu ag Amcanion y Cynllun Datblygu Lleol Newydd

	Opsiwn 1 – Parhau strategaeth bresennol y Cynllun Datblygu Lleol	Opsiwn 2 – Dosbarthu twf ar draws y rhan fwyaf o anheddiadau cynaliadwy	Opsiwn 3 – Canolbwyntio twf ar goridor yr M4	Opsiwn 4 – Canolbwyntio twf yng ngogledd y Sir
Twf Economaidd/ Cyflogaeth	Green	Green	Yellow	Yellow
Canolfannau Manwerthu	Green	Green	Red	Red
Seilwaith Gwyrdd, Bioamrywiaeth a Thirlun	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
Risg Llifogydd	Green	Green	Green	Green
Mwynau a Gwastraff	Green	Green	Red	Green
Tir	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
Adnoddau Naturiol	Green	Green	Green	Green
Iechyd a Llesiant	Green	Green	Green	Green
Demograffiaeth	Green	Green	Red	Red
Tai	Green	Green	Red	Red
Creu Lleoedd	Green	Green	Green	Green
Cymunedau	Green	Green	Red	Red
Cymunedau Gwedlig	Green	Green	Red	Red
Seilwaith	Green	Green	Yellow	Yellow
Hygyrchedd	Green	Green	Yellow	Yellow
Diwylliant, Treftadaeth Gymraeg	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
Newid Hinsawdd	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow

ATODIAD 10 – Matrics Cryno o Ofodau Gofodol o gymharu ag Amcanion ISA

Themâu ISA	Safle/Effaith Sylfaenol	Categori a safle			
		Opsiwn 1 – Parhau strategaeth y Cynllun Datblygu Lleol presennol	Opsiwn 2 – Dosbarthu twf yn gymesur ar draws anheddiadau mwyaf cynaliadwy y Sir	Opsiwn 3 – Canolbwyntio twf ar Goridor yr M4	Opsiwn 4 – Canolbwyntio twf yng ngogledd y Sir
Economi a Chyflogaeth	Safle	1	1	2	2
	Effaith sylweddol?	Oes - Cadarnhaol	Oes - Cadarnhaol	Ansicr	Ansicr
Poblogaeth a chymunedau	Safle	1	1	2	2
	Effaith sylweddol?	Oes - Cadarnhaol	Oes - Cadarnhaol	Ansicr	Ansicr
Iechyd a llesiant	Safle	1	1	3	2
	Effaith sylweddol?	Oes - Cadarnhaol	Oes - Cadarnhaol	Ansicr	Ansicr
Cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant cymdeithasol	Safle	1	1	2	2
	Effaith sylweddol?	Oes - Cadarnhaol	Oes - Cadarnhaol	Ansicr	Ansicr
Trafnidiaeth a symud	Safle	1	1	2	3
	Effaith sylweddol?	Ansicr	Ansicr	Ansicr	Ansicr
Adnoddau naturiol (aer, tir, mwynau a dŵr)	Safle	1	1	3	2
	Effaith sylweddol?	Oes - Negyddol	Oes - Negyddol	Oes - Negyddol	Oes - Negyddol
Bioamrywiaeth a geoamrywiaeth	Safle	=	=	=	=
	Effaith sylweddol?	Ansicr	Ansicr	Ansicr	Ansicr
Amgylchedd hanesyddol	Safle	=	=	=	=
	Effaith sylweddol?	Ansicr	Ansicr	Ansicr	Ansicr
Tirlun	Safle	2	2	1	2
	Effaith sylweddol?	Ansicr	Ansicr	Ansicr	Ansicr

Themâu ISA	Safle/Effaith Sylfaenol	Categori a safle			
		Opsiwn 1 – Parhau strategaeth y Cynllun Datblygu Lleol presennol	Opsiwn 2 – Dosbarthu twf yn gymesur ar draws anheddiadau mwyaf cynaliadwy y Sir	Opsiwn 3 – Canolbwyntio twf ar Goridor yr M4	Opsiwn 4 – Canolbwyntio twf yng ngogledd y Sir
Newid Hinsawdd	Safle	2	2	1	2
	Effaith sylweddol?	Ansicr	Ansicr	Ansicr	Ansicr